TEMMUZ 2000
SAYI:63 1.400.000 TL.

POPÜLER SİNEMA DERGİSİ

sinema

ISSN 1300-8161

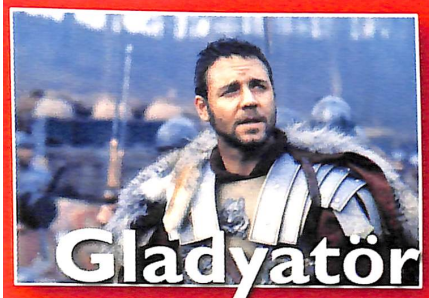
Gladyatör

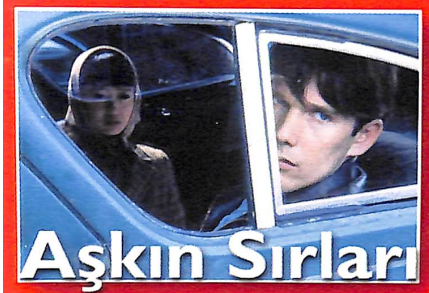
Aşkın Sırları

Fasulye

"Çığlık" kızı Courteney Cox

"Oyuncak Hikayesi" 2

63
9 771300 816004

Cesaretle ilerleyenlerin sloganı:

"Keep Wa

Bu film, dünyaca ünlü ip cambazı Ramon Kelvink'in, yüzlerce metre yükseklikte, gökdelenlerin arasına gerilen ipte yaptığı tehlikeli yürüyüsün öyküsü. Kelvink'in adımları, karşılaştığı güçlüklere, hayata ve korku duygusuna meydan okuyuşunu simgeliyor.

"Sen değilsen kim? Şimdi değilse ne zaman?"

GARY HARMENT

Yeni kesiflere doğru yürüyüş, cesaret yürüyüşü, özgürlük yürüyüsü, zafer yürüyüsü... Hepsi ilerlemek ve gelişmek amacını tasıyan yürüyüşler.

Johnnie Walker, yeni kampanyası ile viski reklamlarında bugüne dek uygulanan klişelerden arındırılmış, yeni bir çağ baslatıyor. Basında ünlü ve basarılı kişilerin özlü sözleriyle tanıtılan kampanya, filmlerde gerçek yaşam öyküleri ile karşımıza cıkıyor.

Johnnie Walker'ın ilk global kampanyası: "Keep Walking"

Dünyanın en cok tüketilen viskisi Johnnie Walker, baslangıctan bugüne dek benimsediği ilerlemeci, gelismeci felsefesini ilk kez global bir kampanya ile tanıtmaya basladı. Sloganı "Keep Walking" (Yürümeye devam et!) olan yeni kampanya, özünde, insanoğluna ve hayata anlam katan, evrensel bir "ilerleme ve gelişme" içgüdüsüne dayanıyor. Amac, hedefine ulasmak icin adım atmaktan korkmayan cesur insanları bireysel yürüyüslerinde desteklemek, onlara yeni hedefler, yeni adımlar icin ilham vermek. "Keep Walking" logosu ise insanın hem fiziksel hem de manevi anlamda ilerlemesini ve gelismesini simgeliyor.

Film Tunus'ta cekilmis; basrol oyuncusu Harvey Keitel, filmin kendi yaşam felsefesini yansıttığını belirtmistir. Filmdeki sembolik görüntüler Harvey Keitel'in hayatta karsılastığı zorlukları temsil ediyor.

Advertorial

Johnnie Walker™

www.johnniewalker.com.tr

lking”

Bu film Çek Cumhuriyeti'nde, gerçek bir fabrika yakılarak çekilmiştir. Moskovalı itfaiyeci Nikolai Malakov'un yanan bir binadan kendi yaşamını tehlikeye atarak, bir çocuğun hayatını kurtarmasını anlatıyor.

Gerçek öyküler, gerçek adımlar...

ABD'li ünlü oyuncu Harvey Keitel'ın rol aldığı reklam filmi, oyuncunun bugünkü konumuna gelmeden önce karşılaştığı güçlüklerin, adımlarını daima ileri atarak aştığı engellerin ve sonunda başarıya ulaşmasının öyküsü. Oyuncu bu filmin kendi yaşam felsefesini yansıttığını ve bu yüzden oynamayı kabul ettiğini açıklamıştır.

Dünyaca ünlü Fransız ip cambazı Ramon Kelvink'in rol aldığı diğer film ise gerçek görüntülerden oluşuyor. Bu filmde, yüzlerce metre yüksekliğe gerilen ip üzerinde önemli yürüyüşlerinden birini daha gerçekleştiren Ramon Kelvink, korkularını nasıl aştığını, kendini nasıl geliştirdiğini, hedefine nasıl ulaştığını anlatıyor.

“Birşeyleri
değiştirmek
isteyen insan önce
kendinden başlamalıdır.”
SOCRATES

“Bugün,

hayatının geri kalan kısmının ilk günü.”
CHARLES DEDERICH

Üçüncü film ise, Moskovalı itfaiyeci Nikolai Malakov'un, yanmakta olan gerçek bir fabrikanın alevleri arasına yürüyüşünü konu alıyor. Adım atma cesaretinin, bu süreç boyunca geçirdiği değişimin ve kendini aşmasının öyküsü. Üç filmde de hedefler büyük ya da küçük olsun, yol uzun ya da kısa olsun, adım atma cesaretinin önemi ve kişiye kazandırdıkları anlatılıyor.

Yeni adımlarla, yeni hedeflere doğru...

Johnnie Walker'ın ilk global kampanyası “Keep Walking”, ilerlemeyi, hep daha iyiye, daha büyük başarılara ulaşmayı ilke ediniyor. Amaç, aynı ilkeyi benimsemiş herkesin hedefine, hayallerine ulaşması için ilham vermek, ilerlemesini desteklemek. Bu anlamda Johnnie Walker, hayallerinden vazgeçmeyen, adım atmaktan korkmayan insanların simgesi. “Keep Walking” kampanyası 75 ülkede basın, sinema, TV, radyo ve çeşitli sponsorluk faaliyetleriyle kitlelere ulaşıyor. Yaratıldığı ilk günden beri yalnızca ileri adım atarak bugünkü başarısına ulaşan Johnnie Walker, gelecekte de tüm viskiseverlerin yanında yürümeye devam edecek.

KEEP WALKING™

Harcadıkça PARA kazanan ilk Türk ailesi !

Bonus gille

Harcadıkça PARA kazandıran Türkiye'nin ilk ve tek kredi kartı!

BONUS CARD dünyanın her yerinde para kazandırır. • Üye mağazalarda daha da çok para kazandırır. • Bu para kartınıza anında yazılır. • Harcadıkça çoğalır, kartınızda birikir. • Ne kadar para biriktiğini BONUS CARD aklında tutar. • Üye mağaza kasaları da bu miktarı size söyler. • Biriken paranızı istediğiniz zaman harcayabilir, üye mağazalardan her an dilediğinizi alabilirsiniz! • Ayrıca üye mağazalarda taksit imkânı da sunulur. • Taksitli alışverişleriniz de size para kazandırır.

BONUS CARD istek formunuzu, Garanti Bankası şubelerinden veya BONUS CARD'a üye mağazalardan alabilirsiniz.
Daha fazla bilgi için; **Alo BONUS 444 0 334**'ü arayabilir veya **www.bonus.com.tr** adresini kullanabilirsiniz.

ykm
Arby's
BOSCH
chicco
DESA
DÜNYA GENÇLİK MERKEZİ
elle
GARANTİ SİGORTA
GORBON
JOKER
Kodak
LCW
Little Caesars
Mothercare
Mydonose
Özdilek
SEMA
ROMAN
Şişli Optik
TANSAŞ
YARGICI

GARANTİ
BONUS CARD

İÇİNDEKİLER

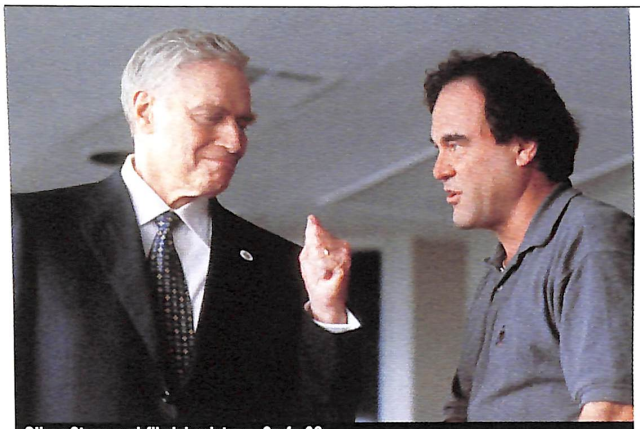

Oliver Stone yeni filmini anlatıyor. Sayfa 68.

M A Y I S 2 0 0 0

Nº 63

KAPAK
Courteney Cox

AYIN FİLMLERİ 10
Gösterime giren yeni filmler...

ELEŞTİRİLER 16
"Yaşamın Kıyısında", "Stigmata", "Hayalet Süvari", "Angela'nın Külleri".

ÖZEL SEANS 26
"Görevimiz Tehlike 2"... Pek yakında...
Oscar ödülleri... Uçan Süpürge... IMAX...

IŞIK VE GÖLGE 42
Atilla Dorsay eleştirmenlere yönelen saldırıları ele alıyor.

PROFİLLER 46
Hilary Swank, Rick Yune, Joaquin Phoenix, James Cromwell.

BİR SENARYO YAZMAK 116
Bir cümle tekniği...

FİLMOGRAFİ 119
Diane Keaton

KLASİK SAHNE 120
"Bazıları Sıcak Sever"

İNTERNET, DVD, KİTAP, MÜZİK, TV FİLMLERİ 121
Evdeki sinema keyfiniz için 9 sayfa.

SİNEMA ÇIKIŞI 130
Derya Alabora

BU AYKİ ARMAĞANLAR

BÜYÜK BOY AFİŞ: "Çığlık 3"
AFİŞETLER: "Buradan Çok Uzakta", "Angela'nın Külleri", "The Hurricane", "Kara Göl".
KOLEKSİYON KARTI: Clint Eastwood.

54 ROMA'YA DÖNÜŞ
Ridley Scott Roma filmlerini "Gladyatör"le canlandırıyor.

62 SON ÇIĞLIK
Hayranlarının merakla beklediği "Çığlık 3" serinin son filmi.

68 "FUTBOL BİR TÜR SAVAŞTIR"
Oliver Stone "Any Given Sunday"i anlatıyor.

74 2001: OYUNCAK MACERASI
"Oyuncak Hikayesi 2"nin beklenmedik başarısı.

80 TAZE "FASULYE"NİN NİMETLERİ
Ayın tek yerli filmi bir grup genç sinemacının çektiği "Fasulye".

86 COURTENEY COX
Çığlık filmlerinin yıldızı 35'inde yeni bir kariyerin başında duruyor.

92 AMBULANS ŞOFÖRÜ
Martin Scorsese'nin yeni filmi: "Yaşamın Kıyısında".

98 NATÜRMORT DESTAN
"Shine"ın yönetmeni Scott Hicks'den "Aşkın Sırları".

104 YEŞİLÇAM'DA BİZANS FİLMLERİ
"Kahpe Bizans"ın hatırlattığı eski Bizans filmlerine bakıyoruz.

110 ÖZGÜR DÜŞLERE DOĞRU
Sinemayı Değiştiren Modern Klasikler'de Terry Gilliam'ın "Brazil"i var.

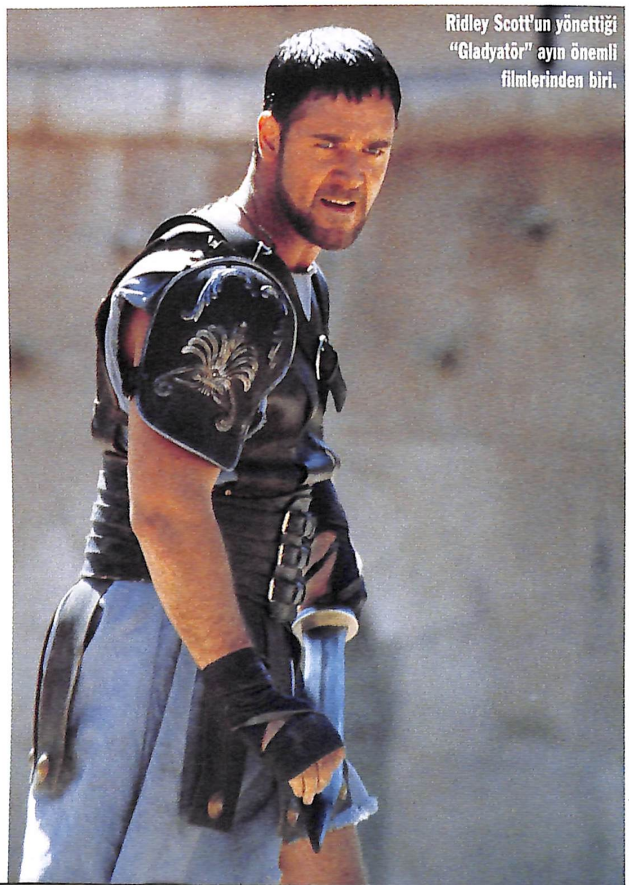

Ridley Scott'un yönettiği "Gladyatör" ayın önemli filmlerinden biri.

KAPAK TASARIMI: SERHAT GÜRPINAR

ANLAMSIZ GENELLEMELER

Elektronik posta adresime gelen bazı e-mail'lerde okurlar eleştirmenlerin filmleri neye göre değerlendirdiğini soruyor. Açıkcası bu sorunun belirli bir cevabı yok çünkü dünya üzerindeki eleştirmenlerin ölçütlerini standardize etmek mümkün değil. Ama "film eleştirmenlerinin ölçütleri" üzerine birtakım hayali değerlendirmeler yapanların da ardı arkası kesilmiyor. Bunları ciddiye almak mümkün değil ama biz belli başlı birkaç tanesini ele alalım.

Bu tür hayali değerlendirmelerin başında film eleştirmenlerinin popüler Amerikan sinemasına karşı olduğuna dair içi boş bir iddia var. Bunu tartışmak bile bana artık anlamsız geliyor. Sadece ve sadece SİYAD'ın yıl sonunda yaptığı değerlendirme sonuçlarına dikkat etmek dahi, bunun aksini kanıtlayabilir.

Bir de "Eleştirmenler seyircilerin sevmediği filmleri sever." diye bir genelleme var. Bunun aksini kanıtlasanız, sözgelimi daha bu yıl gösterime giren "Matrix", "Yıldız Savaşları", "Dövüş Kulübü" gibi filmlerin hem eleştirmenler hem de seyirciler tarafından beğenildiğini söyleseniz de bir şey değişmiyor. Onlar hala aynı şeyi söylüyorlar.

Zaten bu fikri agressif bir biçimde dile getirenlerin asıl söylemek istediği şey galiba şu: "Benim beğenmediğim bir filmi siz nasıl beğenebilirsiniz? Kendinizi benden daha mı zeki sanıyorsunuz?"

Bu mantıktan gidersek şuraya varıyoruz:

"Eleştirmenlerin çok seyirci toplamayan filmler üzerine iyi şeyler yazmaları engellenmelidir. Çünkü önemli olan çoğunluğun beğeni anlayışıdır."

Bu tip saldırgan yaklaşımlar yerine ben daha serinkanlı bir yaklaşım öneriyorum. Sözgelimi, neden şöyle düşünmüyoruz: "Eleştirmenler çok seyirci toplamayan filmler üzerine iyi şeyler yazma hakkına sahiptir"... Bence asıl bu hakkı onlara çok görenlerin oturup biraz düşünmeleri gerekiyor. Sahi, neden eleştirmenlerin tümü sizin gibi düşünmek zorunda? Evet, bir filmi çok beğeniyor, sonra birkaç eleştirmenin bu filmi hiç beğenmediğini görüyor ve öfkeleniyorsunuz...

Bence burada "öfkelenmek" dışında her şey doğal... Birincisi - emin olun- genellikle o filmi beğenen birkaç eleştirmen vardır. İkincisi, hiç kimse beğenmese bile size ne? Sizinle film arasındaki ilişkiye kim müdahale edebilir?

Yıllardır müzik eleştirmenlerini ve futbol yorumcularını dikkatle takip ederim. Görüşlerini paylaşırım ya da paylaşmam ama onları okurum; çünkü müziği de, futbolu da çok severim. Diyelim ki, benim çok beğendiğim bir futbolcu var ve önemsediğim birçok yorumcu bu futbolcudan hiç hoşlanmıyor... Bunlar bana çok doğal gelir. Ama bu tür fikir ayrılıklarından yola çıkıp futbol yorumcuları üzerine agressif fikirler üretmek açıkcası aklıma gelmiyor. Müzikte de aynı şey geçerli. Görüşlerine değer verdiğim birçok eleştirmenin favori gruplarımdan olan Pink Floyd'dan nefret ettiğini ya da benim çok sevdiğim bazı albümleri hiç beğenmediklerini biliyorum.

Sonuç olarak, müzik eleştirmenlerinin, futbol yorumcularının fikirlerimi değiştirdiği de olur, değiştirmediği de... Önemli olan, bu işe sizden daha fazla zaman ayıran birtakım uzmanların görüşlerini takip etmek, onları size meydan okuyan bir rakip gibi görmemektir.

Müzik, resim, edebiyat, siyaset, futbol ve sinema... Bunlar üzerine düşünmeyi, fikirlerinizi paylaşmayı seviyorsanız, o alanda kalem oynatan yorumcuları ve uzmanları da okursunuz. Sevmezseniz hiç kimseyi okumaz, kendi fikirlerinizle yetinirsiniz...

Aslında mesele bu kadar basit. Sadece biraz serinkanlı olmak, olaylara biraz uzaktan bakmak gerekiyor.

MEHMET AÇAR
memacar@yahoo.com

türkiye'de her bin kişiden sadece
82 kişi müze ziyaret ediyor (şimdilik)

içi sarı dışı sapsarı
ford**ka** collection sarı

...peki sizce kaç kişi ford**ka kullanıyor?**

Ford Ka bildiğiniz otomobillere hiç benzemiyor değil mi? Amerikan Endüstri Tasarımcıları Birliği'nden "mükemmellik" ödülü alan tasarımı ile diğer otomobillerden çok farklı... Aynı sizin gibi. Artık fark daha da açılıyor. Şimdi Ford Ka Collection mavi, sarı, siyah ve çok yakında diğer renk seçenekleriyle Türkiye'de...

İçi sarı dışı sarı, standart klimalı bir otomobille siz de farkı açmaya hazırlanın.

ford**direkt** hattı 0800 211 6444

yeni ford**ka** collection

Ford

Yukarıdaki istatistik, Devlet İstatistik Enstitüsü'nün 1997 yılı için yaptığı Kültür İstatistikleri'nden alınan Türkiye'de müzeye giden kişi sayısının, 1997 Türkiye nüfusuna oranlanmasıyla yapılmıştır.

www.ford.com.tr

AYIN FİLMLERİ

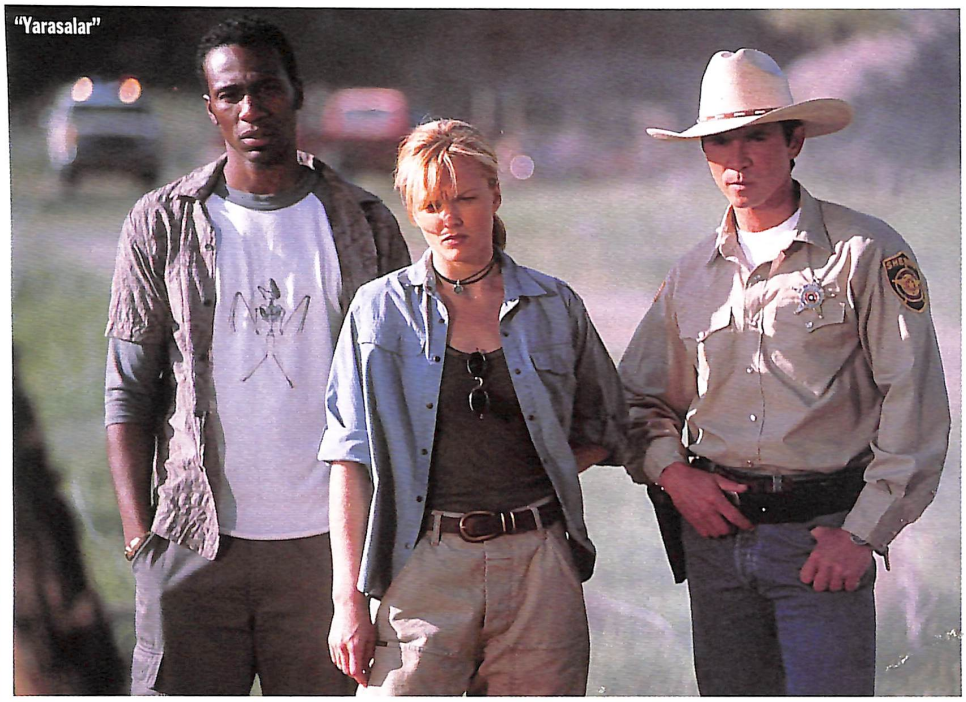
"Yarasalar"

MAYIS

YARASALAR
BATS

Yönetmen: Louis Morneau. Oyuncular: Lou Diamond Phillips, Dina Meyer, Leon Carlos Jacott, Bob Gunton. Senaryo: John Logan. Görüntü Yönetmeni: George Mooradian. Müzik: Graeme Revell. Kurgu: Glenn Garland. Kostüm Tasarımcısı: Alexis Scott. Yapımcı: Louise Rosner, Bradley Jenkel. Süre: 91 dk. Dağıtımcı: Warner Bros. Gösterim Tarihi: 26 Mayıs.

Doktor Shelia Casper (Dina Meyer) son derece sakin bir Teksas kasabası olan Gallup'ta yaşamaktadır. Karanlık bir gecede binlerce korkunç yarasa aniden kasaba semalarını doldurarak sakin kasabayı dehşete boğar. Etobur yarasalar önlerine çıkan her canlıyı yok etmektedirler. Gecenin karanlığında hiçbir canlının saklanarak kendini emniyete alabileceği bir yer yoktur. Shelia ve asistanı Jimmy (Leon Carlos Scott) kasabanın şerifi Emmett Kimsey'le (Lou Diamond Phillips) işbirliği yaparak yarasaları durdurmanın yolunu aramaya başlar. Kısa bir süre sonra bir bilimadamının genetik virüs kullanarak masum yarasaları bir canavara dönüştürdüğünü fark ederler. Yarasalardan birini yakalayarak üzerinde inceleme yaparlar. Hayvanların çok zeki olduklarını ve saldırılarını koordineli bir şekilde yaptıklarını keşfederler. Güneşin doğmasıyla birlikte saldırılar durur. Shelia ve Kimsey yarasaların eski bir maden ocağında geceyi beklediklerini anlar. Onları gece yenmenin imkanı yoktur. Madenin içine giren Shelia ve Kimsey gece vaktine kadar onları durduramazlarsa hastalıklı koloninin büyüyeceğini, yarasaların daha fazla av bulmak için her tarafa yayılacaklarını anlarlar.

NOTLAR: Bundan önce de içinde aksiyon ve gerilim sosu barındıran pek çok B filmi çekmiş olan Louis Morneau "Yarasalar"la Alfred Hitchcock'un "Kuşlar"ını anımsatan bir filme imza atmış gibi görünüyor.

AŞKIN SIRLARI
SNOW FALLING ON CEDARS

Yönetmen: Scott Hicks. Oyuncular: Ethan Hawke, Youki Kudoh, Rick Yune, Max von Sydow, James Cromwell, Sam Shepard. Senaryo: Ron Bass, Scott Hicks (David Gutarson'un çok satan romanından). Görüntü Yönetmeni: Robert Richardson. Müzik: James Newton Howard. Kurgu: Hank Corwin. Kostüm Tasarımcısı: Renee Erlich Kalfus. Yapımcı: Harry J. Ulfland, Ron Bass, Kathleen Kennedy, Frank Marshall. Süre: 126 dk. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 5 Mayıs.

San Piedro Adası'nda Anglo-Amerikalılar ile Japon asıllı Amerikalılar 2. Dünya Savaşı patlak verinceye kadar uyum içerisinde yaşamışlardır. Adada göçmenlere yönelik oldukça katı bir kast sistemi sözkonusudur ve Japon asıllı Amerikalıların kendi topraklarının sahibi olmasına izin verilmez. Onlar da, bu yüzden, Anglo-Amerikalıların sahibi olduğu çiftliklerde çalışırlar. Ne zaman ki Japonya'nın tüm Amerika'yı şok eden ünlü Pearl Harbor baskını gerçekleşir, işte o andan itibaren adadaki ortam elektriklenir ve toplumda bölünme meydana gelir. Aradan 9 yıl geçer. Amerika doğumlu bir Japon olan Kazuo Miyamoto (Rick Yune) cinayet suçundan idam istemiyle yargılanmaktadır. Kazuo henüz çocukken ailesiyle birlikte California çölündeki Manzanar'a gönderilmiş, Amerikan ordusunda gönüllü olarak hizmet verdikten sonra yeniden San Piedro'ya dönmüştür. Yargı süreci hız kazandıkça ada yaşamının son 20 yıllık dönemi aşama aşama açığa çıkmaktadır. Fakat bu davanın derinliklerinde yatan önemli bir sır da bulunmaktadır: davayı izlemeye gelen Ishmael (Ethan Hawke) adlı bir gazeteci, Kazuo'nun karısı Hatsue'yle (Youki Kudoh) yıllar önce bir gençlik aşkı yaşamıştır. Ve işte şimdi Ishmael ile Hatsue yıllar sonra bu mahkeme salonunda Hatsue'nin kocası Kazuo'nun cinayetle suçlandığı davada yeniden karşılaşmışlardır.

NOTLAR: "Shine" filminin yönetmeni Scott Hicks yeni filmiyle huzurlarımızda. Batı'da iyi eleştiriler alan "Snow Falling On Cedars" dönem dramalarına ilgi duyanların kaçırmaması gereken bir film. Filmin olağanüstü görüntüleri

"Aşkın Sırları"

AYIN FİLMLERİ

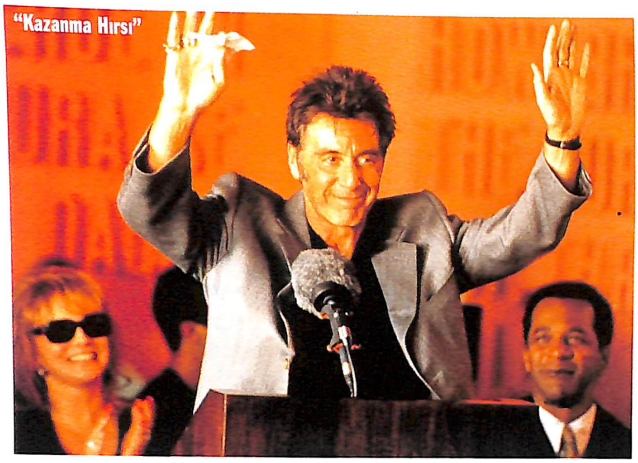
"Kazanma Hırsı"

olduğunu da son bir not olarak eklemek istiyoruz.

KAZANMA HIRSI
ANY GIVEN SUNDAY
Yönetmen: Oliver Stone. Oyuncular: Al Pacino, Cameron Diaz, Dennis Quaid, James Woods, Jamie Foxx, LL Cool J, Lauren Holly, Charlton Heston. Senaryo: John Logan, Oliver Stone. Görüntü Yönetmeni: Salvatore Totino. Müzik: Richard Horowitz, Paul Kelly, Robert Robertson. Kurgu: Thomas J. Nordberg, Michael Mees, Keith Salmon. Kostüm Tasarımı: Mary Zophres. Yapımcı: Clayton Townsend, Lauren Shuler Donner, Dan Halsted. Süre: 162 dk. Dağıtımcı: Warner Bros. Gösterim Tarihi: 5 Mayıs.

4 sene önce Tony D'Amato'nun (Al Pacino) çalıştırdığı Miami Sharks isimli futbol takımı iki defa kıl payı AFFA (Amerikan Futbol İşletmecileri Birliği) şampiyonluğunu kazanır; fakat daha sonraki yıllarda herşey değişir. Şimdi takım pek çok şeyle mücadele etmek zorundadır. Özellikle arka arkaya alınan mağlubiyetler, 39 yaşında olmasına rağmen futbol oynamakta ısrarlı olan oyun kurucu Jack "Cap" Rooney'nin (Dennis Quaid) takımda kalmasını zorlaştırmaktadır. D'Amato bir yandan da saha dışındaki pek çok şeyle mücadele etmektedir. Başarısız bir evliliği vardır ve çocukları da kendisini terk etmiştir, üstelik Sharks'ın genç başkanı ve ortağı olan Christina Pagniaci'yle (Cameron Diaz) de arası pek iyi değildir. İçinde sadece ve sadece kazanma hırsı bulunan Willie Beaman'ın (Jamie Foxx) da takıma katılmasıyla huzursuzluk artar. Zira Beaman ile Koç D'Amato mizaç olarak pek uyuşmamaktadır.

NOTLAR: Oliver Stone, son filmi "U-Turn-Kaybedenler"den 3 yıl sonra "Any Given Sunday"le karşımızda. Giderek daha apolitik filmler çeken ve bununla birlikte stile daha fazla yüklenen Stone'un bu filmde de benzer bir formülü tercih ettiğini tahmin ediyoruz.

YAŞAMIN KIYISINDA
BRINGING OUT THE DEAD
Yönetmen: Martin Scorsese. Oyuncular: Nicolas Cage, Patricia Arquette, John Goodman, Ving Rhames, Tom Sizemore. Senaryo: Paul Schrader (Joe Connelly'nin kitabından). Görüntü Yönetmeni: Robert Richardson. Müzik: Elmer Bernstein. Kurgu: Thelma Schoonmaker. Kostüm Tasarımcısı: Rita Ryack. Yapımcı: Scott Rudin, Barbara De Fina. Süre: 120 dk. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 26 Mayıs.

EMS ambulans sağlık görevlisi Frank Pierce (Nicolas Cage) ve çalışma arkadaşı Larry (John Goodman) gecenin geç bir saati New York caddelerinde ilerlemektedir. Aldıkları bir çağrı sonucu bir evde kalp krizi geçirmekte olan bir adamın yardımına koşarlar. Adama ilk müdahaleyi yaptıktan sonra onu hastaneye kaldırırlar. Bu arada, Frank kriz geçiren bu adamın kızı Mary'yle (Patricia Arquette) yakınlaşmaya başlar. Ancak Frank iyi değildir: sürekli olarak 6 ay önce ilk yardım yaptığı sırada ölen Rose adlı bir kızın hayalini görmektedir. Bu yüzden, yaptığı işe önem verse de artık devam etmek istemez. Şefine kendisini kovması için devamlı baskı yapar. Fakat şefinin de onu kovmaya niyeti yoktur. Frank'in diğer çalışma arkadaşları da bir tuhaftır; dini bütün Marcus (Ving Rhames) ve şiddeti pek seven Tom (Tom Sizemore) Frank'in geceleri sırayla iş arkadaşı olduğu kişilerdir. Ve Frank tanık olduğu tüm bu şeyler yüzünden çıldırmanın eşiğindedir.

"Yaşamın Kıyısında"

NOTLAR: Usta yönetmen Martin Scorsese geniş bir oyuncu kadrosunu önümüze sürdüğü yeni filmi "Bringing Out The Dead"de tıpkı 25 yıl önce "Taksi Şoförü"yle yaptığı gibi yine New York sokaklarına iniyor. "Aşkın Sırları"nın görüntü yönetmeni Robert Richardson'ın bir diğer başarılı çalışmasına bu filmde tanık olacağız.

OYUNCAK HİKAYESİ 2
TOY STORY 2
Yönetmen: John Lasseter. Seslendirenler: Tom Hanks, Tim Allen, Joan Cusack, Kelsey Grammer, Don Rickles, Jim Varney. Türkçe Seslendirenler: Mehmet Ali Erbil, Haluk Bilginer, Berna Akdağ, Osman Gidişoğlu, Mehmet Keskinoğlu, Haldun Boysan. Senaryo: Andrew Stanton, Rita Hsiao, Doug Chamberlin, Chris Webb. Görüntü Yönetmeni: Sharon Kalahan. Müzik: Randy Newman. Süre: 92 dk. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 12 Mayıs.

"Oyuncak Hikayesi 2"

Andy'nin tatil için bir kovboy kampına gitmesi sonucunda oyuncakları kendi başlarına kalırlar. Kafasını ilginç oyuncaklar toplamaya takmış Al McWhiggin adlı bir oyuncak koleksiyoncusunun Woody'yi kaçırmasıyla birlikte olaylar gelişmeye başlar. Al'in apartman dairesine götürülen Woody 1950'li yılların televizyon şovu "Woody's Roundup"un ödüllü oyuncakları arasında en değerli koleksiyon parçasının kendisi

AYIN FİLMLERİ

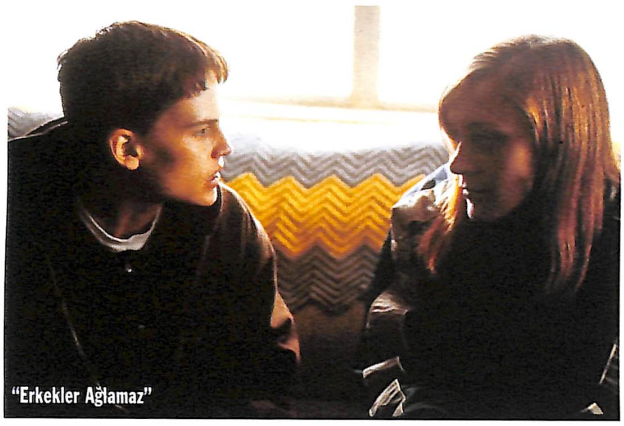
"Erkekler Ağlamaz"

olduğunun farkına varır. Orada aynı şovun diğer ödüllü oyuncaklarıyla tanışma fırsatı bulur. Tanıştığı oyuncaklar arasında kovboy kız Jessie, Bullseye adlı bir at ve Stinky Pete adlı bir madenci vardır. Woody'nin kaçırılması üzerine Andy'nin odasındaki diğer oyuncak arkadaşları Bay Patates Kafa, Slinky Dog, Rex ve Hamm duruma el koyarak arkadaşlarını bir müze parçası olmaktan kurtarmak üzere harekete geçerler. Bütün amaçları Andy kovboy kampından dönmeden önce Woody'yi kurtarmaktır.

NOTLAR: Tüm dünyada tıpkı ilki kadar ilgi gören "Oyuncak Hikayesi 2" yine ünlü oyuncuların sesleriyle karşımızda. Bu başarılı animasyon filmi, ayın en önemli yapımlarından...

ERKEKLER AĞLAMAZ
BOYS DON'T CRY

Yönetmen: Kimberly Pierce. Oyuncular: Hilary Swank, Chloë Sevigny, Peter Sarsgaard, Brendon Sexton, Alison Folland, Alicia Goranson. Senaryo: Kimberly Pierce. Görüntü Yönetmeni: Jim Denault. Müzik: Nathan Larsen. Kurgu: Tracy Granger, Lee Percy. Kostüm Tasarımcısı: Victoria Farrell. Yapımcı: John Hart, Jeffrey Sharp. Süre: 118 dk. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 21 Nisan.

Brandon Teena (Hilary Swank), Nebraska'nın küçük bir kasabasına yeni gelmiş, popüler bir genç delikanlıdır. Kasabada erkeklerle takılır, içki içer, küfreder. Brandon için hayat iyi gitmeye başlar; zira kasabanın güzel kızlarından Lana'yla (Chloë Sevigny) çıkmaya başlamıştır. En yakın arkadaşı da John (Peter Sarsgaard) adında birisidir. Fakat Brandon'ın, etrafındaki insanlara söylemeyi unuttuğu birşey vardır; Brandon Teena adındaki bu delikanlı aslında bir kadındır ve gerçek adı da Teena Brandon'dır. Başka insanların bunu öğrenmesi ise Teena için pek iyi olmaz.

NOTLAR: Yurtdışında büyük başarılar elde eden bu bağımsız film Kimberly Pierce'ın ikinci yönetmenlik denemesi. Özellikle başroldeki iki kadın oyuncusu, Hilary Swank ve Chloë Sevigny filmdeki performanslarıyla onlarca ödül aldı. Swank'in son olarak en iyi kadın oyuncu Oscar'ını kazandığını belirtelim.

GLADYATÖR
GLADIATOR

Yönetmen: Ridley Scott. Oyuncular: Russell Crowe, Joaquin Phoenix, Connie Nielsen, Oliver Reed, Derek Jacobi, Djimon Hounsou, Richard Harris. Senaryo: David Franzoni, John Logan. Görüntü Yönetmeni: John Mathieson. Müzik: Hans Zimmer. Kurgu: Pietro Scalia. Kostüm Tasarımcısı: Janty Yates. Yapımcı: Douglas Wick, David Franzoni, Steven Spielberg. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 19 Mayıs.

Bir zamanlar çok büyük bir general olan Maximus (Russell Crowe), o yıllarda Roma tahtının varisi olan Commodus'un (Joaquin Phoenix) gazabına uğramış ve sürgüne gönderilerek köleleştirilmiştir. Arenalarda dövüşmek üzere gladyatör olarak eğitilen Maximus yıllar sonra Roma'ya geri döner. Artık Roma İmparatoru olan Commodus'tan yıllar önce öldürdüğü ailesinin intikamını almaya yeminlidir.

"Gladyatör"

Bütün güç Commodus'ta olmasına rağmen Maximus halkın iradesinin çok daha güçlü olduğunun bilincindedir. Fakat hedefine varmak için öncelikle imparatorluğun en büyük kahramanı ve halkın gözdesi olması gerektiğinin bilincindedir.

NOTLAR: Birleşik Devletler'de 5 Mayıs'ta gösterime giren "Gladyatör" bu tarihten iki hafta sonra da bizde gösterime giriyor. Film yeni bir "Spartacus"ün doğuşunu müjdeliyor olabilir.

FASULYE

Yönetmen: Bora Tekay. Oyuncular: Selim Erdoğan, Elvin Beşikçioğlu, Bülent Kayabaş, Burak Sergen, Taner Barlas, Haluk Özenç, Gürkan Uygun, Özlem Eren, Murat İçen, Özgür Ercan, Kutay Köktürk, Haluk Bilginer. Senaryo: Haluk Özenç. Kameraman: Mehmet Zengin. Kurgu: Bora Tekay. Işık: Ali Salim Yaşar. Ses: İsmail Karadaş. Yapım Sorumlusu: Kaan Kural. 102 dakika. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 12 Mayıs.

Köydeki emeklilerin vergi iade

"Fasulye"

zarflarını şehre götürme görevi Genç'e (Selim Erdoğan) verilmiştir. Saf ve iyi niyetli Genç vasıta ararken, kendisini bir işin hemen sonrasında ücretini almak üzere buluşma noktasına giden ünlü bir kiralık katilin (Burak Sergen) arabasında bulur. Katil'i bu son iş için görevlendiren İşadamı'nın (Bülent Kayabaş) ödemesini taşıyan Kurye (Haluk Özgenç) buluşmaya gelmez ve Genç kendisini Katil ile İşadamı arasında çıkan büyük bir anlaşmazlığın içinde bulur. Kendisini ait olmadığı bu denklemden kurtarmasına karşın, kaçışı Genç'i daha da şüpheli bir konuma sokar. Genç bir anda herkesin aradığı adam olmuş, kovalamaca başlamıştır.

NOTLAR: İlk uzun metrajlı yönetmenlik denemesini gerçekleştiren Bora Tekay, içinde bolca komedi öğelerinin

ÖZGÜR MÜSÜN...

AYIN FİLMLERİ

"Doğu-Batı"

bulunduğu bir yol-macera filmine imza atmış. Film bu sezon izleyeceğimiz son Türk filmi olacak büyük olasılıkla.

DOĞU-BATI
EST-OUEST
Yönetmen: Régis Wargnier. Oyuncular: Sandrine Bonnaire, Oleg Menchikov, Catherine Deneuve, Serguei, Bodrov Jr, Tatiana Doguileva. Senaryo: Roustam Ibraguimbekov, Serguei Bodrov, Louis Gardel, Régis Wargnier. Görüntü Yönetmeni: Laurent Dailland. Müzik: Patrick Doyle. Kurgu: Hervé Schneid. Kostüm Tasarımları: Pierre-Yves Gayraud. Yapımcı: Yves Marmion. Dağıtımcı: Avşar-Pinema. Gösterim Tarihi: 5 Mayıs.

Haziran 1946. Batı ülkelerinde yaşamakta olan Rus mültecilerine yönelik geniş kapsamlı bir propaganda kampanyası başlatan Stalin, onlara birer Sovyet pasaportu, genel af ve Sovyetler Birliği'nde savaş sonrası dönemde başlatılan yeniden yapılanma çalışmalarına katılma şansını teklif eder. Stalin'in bu teklifine sıcak bakanlardan birisi de Fransa'da mülteci olarak yaşamakta olan Alexei Golovin'dir (Oleg Menchikov). Yıllardır özlediği anavatanına geri dönmeye karar veren Alexei, yanına Fransız karısı Marie (Sandrine Bonnaire) ve oğlu Serioja'yı alarak yurduna döner. Odessa'ya vardıklarında Stalin'in karşılaması pek umdukları gibi çıkmaz. Alexei'yle birlikte ülkeye giriş yapan yol arkadaşlarından bir kısmı idam edilirken bir kısmı da çalışma kamplarına gönderilir. Ancak Alexei ve ailesinin kaderi onlara benzemeyecektir. Çalışma kampı ya da idam sehpası yerine Kiev'e gönderilirler. Çünkü Sovyet yetkilileri bu genç doktordan yararlanmanın daha iyi olacağının bilincindedir.

NOTLAR: 7 Nisan'da New York'ta gösterime giren "Doğu-Batı" bir ay sonra da bizde gösterime giriyor. Film, hatırlayacaksınız, bu sene en iyi yabancı film Oscar'ına aday olmuş, İstanbul'da düzenlenen 2. Sinema Tarih Buluşması'ndaki yarışmalı bölümde büyük ödülü kazanmıştı.

ERKEK JİGOLO
DEUCE BIGALOW: MALE GIGOLO
Yönetmen: Mike Mitchell. Oyuncular: Rob Schneider, William Forsythe, Eddie Griffin, Arija Bareikis, Oded Fehr. Senaryo: Harris Goldberg, Rob Schneider. Görüntü Yönetmeni: Peter Lyons Collister. Müzik: Teddy Castelluci. Kurgu: George Bowers, Lawrence Jordan. Kostüm Tasarımcısı: Molly Manginnis. Yapımcı: Sid Ganis, Barry Bernardi. Süre: 88 dk. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 21 Nisan.

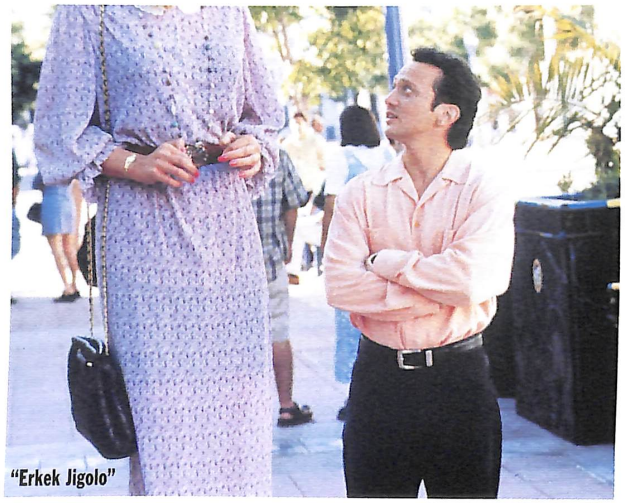
"Erkek Jigolo"

Deuce Bigalow (Rob Schneider) iyi kalpli, işine bağlı bir balık tankı temizleyicisidir. Hayattaki tek rüyası, balığını alıp bir plaja gitmek ve onun okyanustaki "dostlarıyla" buluşmasını sağlayarak kötü çevreden uzaklaştırmaktır. Ancak Los Angeles Akvaryumu'ndaki işini kaybettikten sonra Malibu'daki lüks konut sitelerinden birinin havuzunu temizleme işine girmesiyle birlikte yaşamı dramatik bir şekilde değişmeye başlar. Öncelikle sitedeki apartmanlardan birinde yaşayan ve dünya çapında tanınan bir jigolo olan kibar ve güleryüzlü Antoine Laconte'yle (Oded Fehr) yolları kesişir. Antoine'ın yaşamında bir erkeğin sahip olmayı isteyebileceği herşey vardır: pahalı ve lüks arabalar, güzel kadınlar ve Deuce açısından hepsinden önemlisi sanat harikası bir akvaryum... Antoine'ın Çin'den getirttiği pahalı balıklarından birisi ölümcül bir solungaç rahatsızlığına yakalanınca ve kendisinin de bir "iş" için yolculuğa çıkması gerekince Deuce'tan dairesinde kalmasını rica eder. Yalnız iki önemli şartı vardır: telefonlara yanıt vermeyecek ve Porsche'sini kullanmayacaktır. Fakat Deuce'un Antoine'ın evine yerleşmesiyle bir dizi olay da beraberinde gelir.

NOTLAR: Filmin senaryo yazımına da katkıda bulunan Rob Schneider'ın başrolde yer aldığı "Deuce Bigalow: Male Gigolo" pek iyi eleştiriler almamasına rağmen Birleşik Devletler'de şu ana kadar 65 milyon dolarlık bir hasılat yaptı. Film, ayrıca, yönetmen Mike Mitchell'ın ikinci yönetmenlik denemesi. Komediden hoşlanıyorsanız kaçırmamalısınız.

EĞER ÖZGÜRSEN VARSIN

ELEŞTİRİ

★ KÖTÜ ★★ ORTA ★★★ İYİ ★★★★ ÇOK İYİ ★★★★★ BAŞYAPIT

KRİTİK ALINTI

"Kumsal"

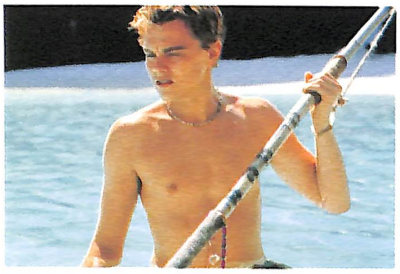

Danny Boyle, günümüzün en dikkat çekici görüntü yönetmenlerinden Darius Khonji'nin resimleriyle, tam anlamıyla bir "sinema fantezisi diyarı" yaratıyor. Düş dünyası filmlerde, TV'de ve video oyunlarında gördüklerinden oluşan Richard'ın ve arkadaşlarının çevresini, sinemanın fetiş haline getirmiş olduğu görüntülerle donatıyor. Gerçek gibi duramayacak kadar stilize resimler bunlar: Richard'ın yüzünün nasıl aydınlatıldığından tutun, açık denizde çakan simşeğe, ışıldayan suya kadar (Filmin diğer her şeyi hiçe sayan bir güzellik saplantısı olduğu, bir Club Med reklamına benzediği eleştirileri de bundan kaynaklanıyor)... *KUTLUKHAN KUTLU, RADİKAL Cumartesi*

BOX OFFICE

31 MART - 6 NİSAN 07 - 09 NİSAN

FİLM *Haftalık Antrakt Sinema Gazetesinden alınmıştır*	HAFTA SAYISI	HAFTALIK SEYİRCİ SAYISI	TOPLAM SEYİRCİ
TÜRKİYE			
Altıncı His	9	61.045	1.300.811
Yeşil Yol	2	59.551	266.773
Kahpe Bizans	5	56.380	2.226.029
Kumsal	2	52.754	143.124
Çifte Tehlike	1	45.159	45.159
Güle Güle	4	35.989	1.109.393
Amerikan Güzeli	7	35.777	379.346
Manolya	1	22.992	22.992
Onaltıncı Raund	2	18.483	31.356
Küçük Kardeşim	6	18.455	254.545

FİLM	HAFTA SAYISI	HAFTA SONU HASILATI (milyon £)	TOPLAM HASILAT (milyon £)
İNGİLTERE			
Erin Brockovich	1	1.6	1.6
Lake Placid	2	0.6	2.0
Amerikan Güzeli	11	0.5	18.8
Love, Honour and Obey	1	0.3	0.3
Oyuncak Hikayesi 2	10	0.2	42.2
Yeşil Yol	7	0.2	6.1
Any Given Sunday	2	0.2	0.7
Üç Kral	6	0.1	5.8
Onaltıncı Raund	3	0.1	0.3
Tanrı'nın Eseri; Şeytanın Parçası	4	0.1	1.0
Being John Malkovich	4	0.1	1.3
Yetenekli Bay Ripley	7	0.09	6.4
The Miracle Maker	2	0.08	0.3
Manolya	4	0.07	1.0
Holy Smoke	2	0.06	0.1

ELEŞTİRMENLERİN YILDIZ TABLOSU

	Mehmet Açar	Cem Altınsaray	Tunca Arslan	Burçin Yalçın	Atilla Dorsay	Tuna Erdem	Murat Özer	Uygar Şirin	Uğur Vardan	Alin Taşçıyan	Sevin Okyay
Üç Kral	★★★★	-	-	★★★	★★★★	-	-	-	★★★	★★	★★★
Erkekler Ağlamaz	★★	★★★	-	★★★	★★★★	-	★★★	-	★★★	-	-
Oyuncak Hikayesi 2	-	-	-	★★★	★★★★	-	-	-	★★★	★★★	-
Hayalet Süvari	★★★	★★★	-	★★★	★★★	-	-	★★	★★★	★★★	★★★★
Erin Brockovich	★★★	-	-	★★	★★★	-	-	-	★★★★	★★★	-
Stigmata	★★★	★★★★	★★	★★★	★★	★★★★	★★	★★	★★	★	★★
Angela'nın Külleri	-	-	★★★	-	-	-	-	-	★★★	★★★	-
Aşkın Sırları	★★★	-	-	★★★	★★★	-	-	-	★★★	★★★★★	-
Buradan Çok Uzakta	-	-	★★★★	-	★★	★★	-	★★★	★★★	★★★	★★
Manolya	★★★★	★★★★★	★★★	★★★★	★★★★	★★★	★★★★★	★★★	★★	★★★	★★★★
Çifte Tehlike	★★	★★	★	★★★	★★	-	-	-	★★	★	★★
Hayat Treni	★★★	-	★★★	★	★★★	-	-	-	★★★	★★★★	★★★
Kumsal	★★	★★	★★	★★★	★	★★	-	★★	★★	★★	★★★
İhtiras Tomurcukları	-	-	★★★	-	★★★	-	-	-	-	★	★★★
Yaşamın Kıyısında	★★★★	★★★★	-	★★★★	★★★★★	-	-	-	-	★★★★★	★★★★

Koyu renkte olan bantlar en yüksek yıldız ortalamasına sahip olan filmleri gösterir.

BIRAK
İÇİNDEKİLERİ

ÖZGÜR
KALSIN

Ballantine's

REKTA

Filmin büyük kısmı gece geçiyor ve bu da filme karamsar bir hava katıyor.

YAŞAMIN KIYISINDA

Scorsese yine öyküsüne uygun stili buluyor ve karşımıza her zamanki gibi yine sıkı bir film çıkarıyor.

Martin Scorsese 1976'da "Taksi Şoförü"nü çektiğinde sinema eleştirmenleri ve kuramcıları -filmi beğenseler bile- onun bireysel şiddeti ve adaleti yüceltmesini doğru bulmamışlardı. Gerçekten de, böylesine şiddet yanlısı bir film, izleyicileri şaşırtmıştı. Çünkü karşımızda Vietnam'dan yeni dönmüş, ama "iğrenç" ve "rezil" New York'a uyum sağlayamamış Travis Bickle vardı. O da New York'ta kendi adaletini kendi sağladı. "Yaşamın Kıyısında"yı izlerken bunlar aklıma geldi ve şaşırdım. Fakat aslında şaşılacak pek birşey yoktu ortada. Nedenini kısaca açıklayayım: Paul Schrader ve Martin Scorsese'nin o filmi çekmelerinden bu yana neredeyse 25 yıl geçti. Her ikisi de "Yaşamın Kıyısında" vesilesiyle verdikleri söyleşilerde "o filmi çektiklerinde 30 yaş civarında olduklarını ve o zamandan bu yana köprünün altından çok suların aktığını" vurguluyorlar. O dönemin giderek çıldıran, yıkıp öldüren karakteri Travis yerini artık dingin, huzuru arayan, yakıp yıkmanın aksine insanları "onarmayı" görev edinmiş Frank'ine (Cage) bıraktı. Bu çok doğal; çünkü bu süreç içerisinde Schrader da, Scorsese de çok değişti. İşte bu yüzden New York sokaklarında Travis'in yerini Frank'in alması ilk bakışta şaşırtıcı gelebilir; ama biraz derinlere indiğinizde bunun ne kadar normal olduğunu farkedeceksiniz.

İlkin, "Yaşamın Kıyısında"nın jeneriğine bir göz atalım. Scorsese, filmlerinin jeneriklerinde öyküsünü özetlemeyi sever. "Raging Bull-Kızgın Boğa"da yağmurda adeta dans eden boksörü anımsayın. Ya da "Cape Fear - Korku Burnu"ndaki aniden bulanıp kırmızıya dönüşen suyu... Veya "Casino"daki elektronik tabelada oradan oraya savrulan adamı... "Yaşamın Kıyısında"da bu geleneği bozuyor usta. Bu filmin öyküyü özetleyen bir jeneriği olduğunu söyleyemeyiz. Bunun beni ilk elde hayalkırıklığına uğrattığını itiraf etmeliyim.

Dışses... Scorsese her öyküsü için ayrı bir stil yaratır, ki bu onun en büyük yeteneklerinden biri. Ama işte dışses onun vazgeçemediği belki de en önemli öğedir. Neredeyse her filminde dışses vardır ve gerektiğinde onu da öyküye eşsiz bir şekilde yedirir ("Casino"da öykünün farklı farklı dışsesler tarafından anlatılmasını anımsayın). "Yaşamın Kıyısında" boyunca dışses olarak Frank'in sesini sık sık duyuyoruz.

Film New York'ta bir ambulans görevlisi olan Frank'in şehirdeki herhangi bir üç gününü anlatıyor. Ve bize daha ziyade şehrin Frank'in ruhunda bıraktığı izleri gösteriyor. Zaten daha ilk plan da buna uygun: Nicolas Cage'in gözlerine yapılan yakın plan onun ruh halini yansıtıyor bize.

Din Scorsese için önemli. Zaten rahipliğin kıyısından dönmüş biri için bu normal. "Yaşamın Kıyısında"nın çeşitli yerlerine de bolca serpiştirmiş din öğesini. Mary (Arquette) ve Marcus (Ving Rhames) karakterleri (sadece bu isimlerden dahi yola çıkabilirsiniz), sokakta insanlara ders veren rahibe, bir dükkanın camından yansıyan Meryem Ana silüeti, hatta filmin afişi onun din takıntısının yansımaları.

Bilmiyorum, bu, yabancı düşmanlığı olarak adlandırılabilir mi, ama Scorsese New York'un bu hale gelmesine çok içerliyor belli ki ve bunun en büyük sorumlusunun göçmenler olduğunu düşünüyor. Bu, "Taksi Şoförü"nde de vardı, bu filmde de var. Hamile zenci fahişeler, kontrolsüz sevişen zenci çiftler, uyuşturucu satıcıları ve bağımlıları, evsizler onun bu filmde kamerasını sık sık odakladığı kişiler (Ayrıca Tom Sizemore'un yolun ortasında duruyor diye küfrettiği Senegalli taksi şoförünü anımsayın).

Scorsese'nin belki de en büyük yeteneği, çektiği her filmde öyküye uygun stili bulabilmesi, dedik. "Yaşamın Kıyısında" bu konuda çok iyi bir örnek. Bir kere Scorsese'nin, içinde en fazla mizah barındıran filmlerinden biri karşımızdaki. Özellikle yan karakterler sanki Coen Kardeşler'in herhangi bir filminden fırlamış gibi. Müzik seçimi de buna uygun yapılmış. Yani eğlenceli...

Küçük biçimsel oyunlar ise her zamanki gibi var: Mary ile Frank'in pizza yemeden önceki muhabbetlerinin hemen başındaki hızlı bindirmeler, ambulans devrildikten sonra uzamsal algılamamızı bozacak kadrajlar, Frank'in özellikle Tom'la çıktığı gece bolca kullanılan hızlandırılmış çekimler, vücuduna saplanan demir korkuluğun üzerinden bakan Cy'ın (Cliff Curtis) "Bu şehri seviyorum" diye bağırması ve bu arada kaynak alevlerinin patlayan havai fişeklere dönüşmesi... Yazının başında sözünü ettiğim sinema kuramcılarından bazıları "Taksi Şoförü"nde Scorsese'nin zaman zaman taksiyi kısım kısım çerçevelemesinin Travis'in "parçalı" ruh halini yansıttığı yorumunda bulunmuşlardı. Scorsese bu filmde de ambulansı aynen "Taksi Şoförü"ndeki o çerçevelemelere benzer biçimde, parça parça kadraja alıyor. Ve bu yorumlara sanki nanik yapıyor.

"Yaşamın Kıyısında"nın son derece iyi bir oyunculuğu ve görüntü çalışması olduğunu belirteyim. Bu ay başında gösterime giren "Snow Falling On Cedars-Aşkın Sırları"nın olağanüstü görüntülerine de imza atan Robert Richardson, öykünün neredeyse yüzde 95'inin geçtiği gece çekimlerinde gerçekten iyi bir iş çıkarmış.

Scorsese, anlaşılan, bu şehre artık çok daha olgun bir şekilde bakıyor. Mary bir sahnede "Güçlü değilsen bu şehir seni öldürür" der. "Taksi Şoförü"ndeki New York için de geçerliydi bu. Anlaşılan, bu şehir o zamandan bu zamana pek değişmedi. O halde değişen ne? Değişen, tabii ki, Scorsese. Hepsi bu.

BURÇİN S. YALÇIN

★★★★ (Bringing Out The Dead) Yönetmen: Martin Scorsese. Oyuncular: Nicolas Cage, Patricia Arquette, John Goodman, Ving Rhames, Tom Sizemore. Senaryo: Paul Schrader (Joe Connelly'nin kitabından). Görüntü Yönetmeni: Robert Richardson. Müzik: Elmer Bernstein. Kurgu: Thelma Schoonmaker. Kostüm Tasarımcısı: Rita Ryack. Yapımcı: Scott Rudin, Barbara De Fina. Süre: 120 dk. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 26 Mayıs.

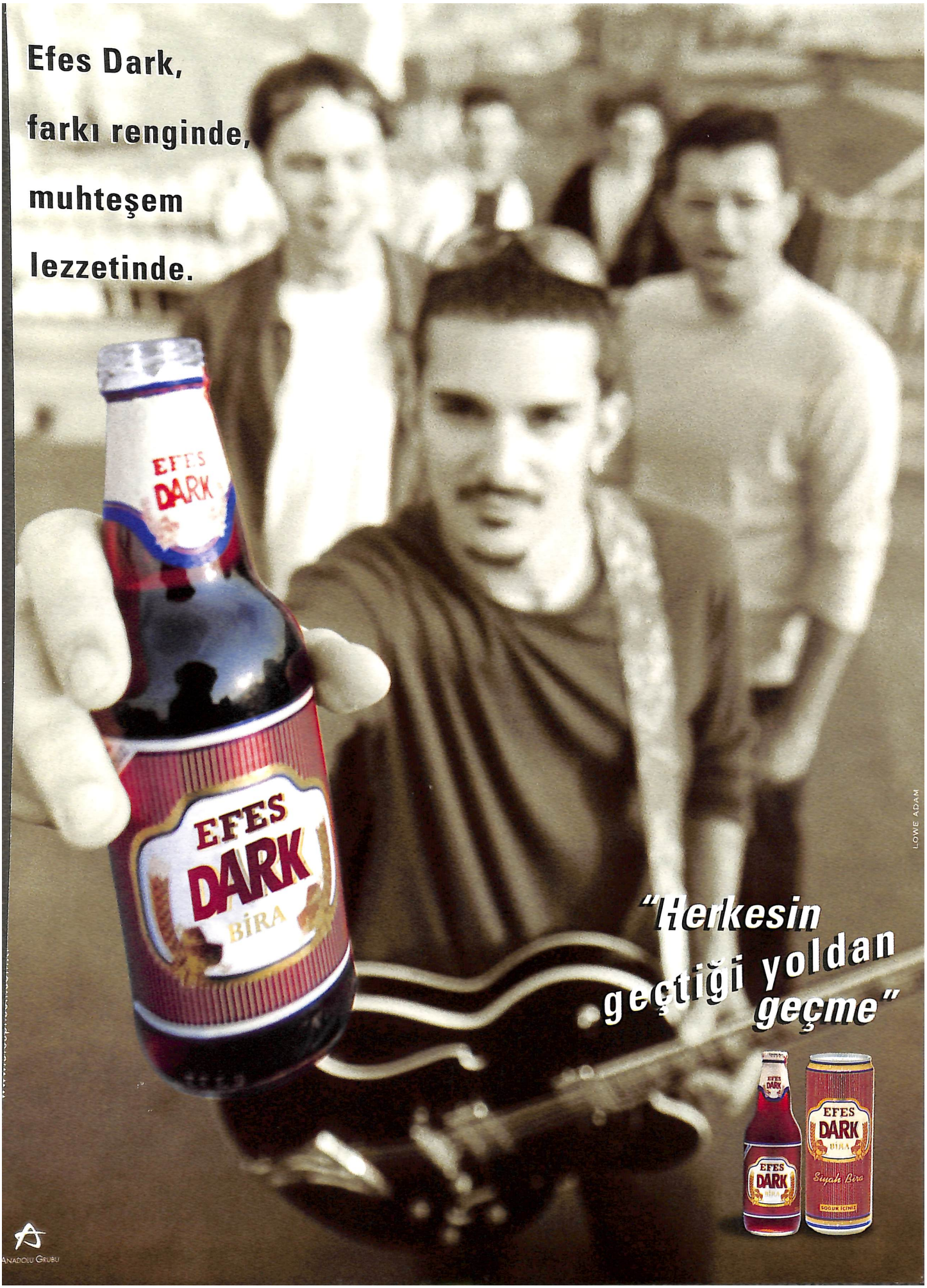
Efes Dark,
farkı renginde,
muhteşem
lezzetinde.
EFES
DARK
BİRA
"Herkesin
geçtiği yoldan
geçme"
EFES
DARK
BİRA
Siyah Bira
SOĞUK İÇİNİZ
LOWE ADAM
ANADOLU GRUBU

"Filmin öyküsü öyle kurulmuş ki, biraz kurcalarsanız asıl meselenin aslında stigmata olmadığını anlıyorsunuz."

STIGMATA *Yönetmen Rupert Wainwright'ın parlak anlatımına rağmen hikaye yüzeysellikten kurtulamıyor.*

Metafiziğe, mistisizme karşı dünya çapında artan ilgi sinemada da karşılığını buluyor. Biraz kimi üyelerinin Altın Çağ gibi akımlara meyil vermesinden, biraz da trendi yakalama arzusundan olsa gerek Hollywood da bu ilgi kervanına katılıyor, her geçen gün, genelde uzak durduğu konu ve temalara yakınlık duyar hale geliyor. "The Green Mile-Yeşil Yol"dan "Matrix"e, "Fight Club-Dövüş Kulübü"nden "The Sixth Sense-Altıncı His"e, kimi doğrudan mistik konuları işleyen, kimileri de metafiziği öyküsünü tatlandıracak bir sos olarak kullanan filmler geçidi sürerken, "Stigmata" ile mistisizmin en özel alanlarından biri Hollywood damgası taşıyan bir filmde karşımıza çıkıyor.

"Stigmata" ile ilgili söylenebilecek ilk cümle de bu zaten: Bu tipik bir Hollywood filmi. Övgü ya da yergi değil bu, sadece tespit: Film, yönetmeni Rupert Wainwright'ın yaklaşımından öyküleme tekniğine, müziğinden görsel atmosferine kadar her öğesiyle çağdaş Hollywood ürünlerinin tipik örneklerinden biri.

"Tipik" derken Wainwright'a haksızlık etmeyelim, çalışması asla sıradan değil: Klip/reklam camiasından olduğu her halinden anlaşılan yönetmenimiz, böyle bir birikime ve eğilime sahip herkesin altından kalkamayacağı bir işe imzasını atmış. Filmin ritmi birinci sınıf, görüntü çalışması ve kurgusu da. Öylesine ki, -üslup farklılığını bir yana bırakırsak- genç bir Alan Parker'ın kamera arkasında durduğunu sanabilirsiniz. "History" ve "Blank Check-Açık Çek" filmlerinin yönetmeni Wainwright özellikle Frankie'nin (Patricia Arquette) vücudunda yeni yaraların çıktığı her sahneyi dramıyla, gerilimiyle - üstelik olay anını gösteren gerçek bir planı asla kullanmadan- müthiş bir sinemasal şölen haline dönüştürüyor. Dahası yer yer, bir sekanstan ötekine filmin görsel tonunu değiştiriyor, macera ve bilimkurgulardan bildiğimiz gri / maviden daha çok klip çalışmalarında karşımıza çıkan soluk yeşile, kostüme filmlerde kullanılan kırmızı/kavuniçiye rahatlıkla geçiş yapabiliyor ki böyle bir ton farklılığını bu dengeyle kullanabilen bir yönetmenle ben ilk kez karşılaşıyorum. Böyle devam ederse Wainwright'ın, adını David Fincher gibi meslektaşlarının yanına yazdırması için fazla beklemesi gerekmeyecek.

Fakat kuşkusuz bu görsel anlayış, işlenen tema dolayısıyla, felsefi sulara açılan, mistik yanı güçlü bir film bekleyenleri düş bozumuna uğratıyor. Ancak bu durumun Wainwright'ın kabahati olmadığı da ortada: Yapımına 7 yıl harcanan proje tüm bu süreç boyunca belli ki saatler boyunca tartışılmış ve bugünün sinema seyircisine en çok hitap edebilecek biçim bulunmaya çalışılmış. Kuşkusuz bu hedef, öykünün tasarlanmasından başlanarak senaryonun ve çekimlerin tüm aşamasında da dikkatle gözetilmiş.

Filmin öyküsü öyle kurulmuş ki, biraz kurcalarsanız asıl meselenin aslında stigmata olmadığı sonucuna varıyorsunuz. Bu anlamda öykü kendini yalanlıyor: Eğer Frankie sadece misyonunu tamamlamak isteyen ölü rahibin bir mesajcısı ise stigmata motifine hiç gerek yok, kızın birkaç kez transa girip çevrilen İncil'in bölümlerini halka açık kimi mekanlara yazması yeterli olurdu. Ya da gerçek bir stigmata öyküsü anlatmak yoluna gidilebilir, bu durumda da ortaya, -filmde de anlatıldığı gibi stigmata sadece aşırı dindar kişilerde görüldüğü için- dünyadan elini eteğini çekmiş yaşlı bir rahibin, vücudunda çıkan yaraları sevinç gözyaşlarıyla izlemesini anlatan, mistik konulara meraklı olmayanları hiç çekmeyecek bir film çıkabilirdi.

Hal böyle olunca senaristler Tom Lazarus ve Rick Ramage'a bu iki yapının bir orta noktasını bulmak kalmış, ilginç iki öyküyü içiçe geçirip gerilimi yüksek bir senaryo elde etmeye çalışmışlar. Bu uğurda hayli yüzeysel bir yapı kurmayı ya da idealist rahip/bilimadamı, kilisesini korumak için cinayet işlemeyi bile göze alan kötü yürekli kardinal gibi klişe tipleri kullanmayı da göze almışlar. Teknik açıdan bakıldığında işlerini iyi yaptıkları söylenebilir, seyirciyi diken üstünde tutmayı başarıyorlar doğrusu. Ama filmin asıl anlatması beklenen şeyi, rasyonel zihinle açıklanamayacak bir durumu yaşayan genç kızın dramını filmde arayın ki bulasınız. Bu da işin bedeli: Gişeye uygun tavır, filmleri, çabucak tüketilen, çabucak unutulan biçimlere oturtuyor, senaristleri aslında hiçbir anlamı olmayan numaralara da başvurmak, biraz daha cambazlık yapmak zorunda bırakıyor, iş gelip, Frankie/rahip'in, kızla yatmak istemeyen Andrew'ü (Gabriel Byrne) duvardan duvara çalmasına dayanabiliyor.

Filmlerin, bizim beklediğimiz gibi yapılmaları gerekmiyor elbette. Ayrıca stigmata motifinin böyle işlenmesinde bir sakınca da yok. Aynı konuyu, farklı bir yaklaşımla, Kieslowski benzeri bir yönetmenin elinden çıkma bir filmde izlemeye de asla itirazımız olmaz.

Gelecekten epey umutluyum: Hiç belli olmaz, bir bakmışsınız felsefi derinliğiyle, haysiyetli tavrıyla, ciddi yaklaşımıyla, bağrımıza daha çok basabileceğimiz bir başka "stigmata", üstelik yine Hollywood eliyle yapılıverir.

TAMER BARAN

★★★ Yönetmen: Rupert Wainwright. Oyuncular: Patricia Arquette, Gabriel Byrne, Jonathan Pryce, Nia Long, Thomas Koache, Rade Serbedzija. Senaryo: Tom Lazarus, Rick Ramage. Görüntü Yönetmeni: Jeffrey L. Kimball. Müzik: Elia Cmiral, Billy Corgan. Kostüm Tasarımcısı: Louise Frogley. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 7 Nisan.

DEFINITELY RAY-BAN®

[2000 Koleksiyonu]

tüm seçkin gözlükçülerde

"Güçlükler
yenmek
için
vardır."
HELMUT VON MOLTKE

KEEP WALKING™

Johnnie Walker™
www.johnniewalker.com.tr

Emily Watson, çilekeş, cefakar eş rolünde genelde vasat bir oyunculuk sergiliyor.

ANGELA'NIN KÜLLERİ

Alan Parker'dan yoksulluk, açlık ve sefalet üzerine bir dönem filmi...

"Angela'nın Külleri", Frank McCourt'un aynı adlı çok satan otobiyografik romanından yapılan bir uyarlama. Yaklaşık 145 dakikalık film boyunca McCourt ailesinin yokluk, sefalet ve mücadelelerle dolu 10 yılını izliyoruz.

Film 1935 yılında Brooklyn'de 5 çocuklu McCourt ailesinin yaşadığı evde başlıyor. Yoksulluk, açlık ve sefalet içindeki ailenin bebekleri ölünce çareyi, anavatanlarına dönmekte bulan aile uzun bir yolculuğa çıkar. Bundan sonrası, sisli yağmurlu ve karanlık ortamlarda geçen filmin final dışındaki nadir güneşli ve aydınlık sahnelerinden biri de baş kahraman Frank'ın Özgürlük Anıtı'yla göz göze geldiği an. Bu an 10 yıl kadar sürecek zorluklar ve acılarla dolu mücadelenin bir anlamda kıvılcımı ve ilk adımı.

Film boyunca, Frank ailesini ve kendi yaşamını diş ses yardımıyla aktarırken bizi de sevinçlerine ve üzüntülerine ortak ediyor. "Angela'nın Küllerin"de oyunculuk tatmin edici düzeyde. Bilhassa Frank'in 5-10 ve 15 yaşındaki hallerini canlandıran genç oyuncular zaman zaman monotonlaşan ve ağırlaşan filmin itici güçleri. Baba McCourt rolünde son yıllarda belirli bir çıkış yapan İngiliz sinemasının başarılı oyuncularından Robert Carlyle, Kuzey İrlandalı, işsiz, güçsüz ve içkiye düşkün koca ve zamanla saygınlığını yitiren baba rolünde silik bir karakteri canlandırırken daha önceki performanslarını arattırıyor. Anne McCourt rolünde "Dalgaları Aşmak" filmindeki biraz abartılı da olsa, tutkulu ve saplantılı eş rolüyle belli bir hayran kitlesi edinen Emily Watson çilekeş, cefakar eş rolünde genelde vasat bir oyunculuk sergiliyor. Daha önceki abartılı rollerinden farklı olarak fazla ön plana çıkmayan ve fazla da etkin olamayan bir karakteri canlandırıyor. Duygusal bir yaklaşımla değerlendirilirse bunca sefilliğe rağmen sık sık doğum yapması ve elinden düşürmediği sigarasıyla üzülesi ve kızılası bir portre çiziyor.

Bütün bu verileri ele alındığında Alan Parker bu küçük aileyi model alarak, geçtiğimiz yüzyılda dünyanın her köşesinde yaşanan, kimi toplumların aştığı, çoğunun da aşamadığı işsizlik, plansız kentleşme, aile planlamasının olmaması gibi sorunları dile getiriyor. Tabii bütün bu olumsuzluklardan en çok etkilenen ve zarar gören, masum ve çoğu zaman her şeyden habersiz çocuklar. 60 yıl kadar önce İrlanda'da yaşananlar, günümüz Türkiye'sinde, Anadolu'nun kentlerinde varoşlarında veya ücra köşelerinde, hatta İstanbul'un gecekondu semtlerinde kısmen de olsa yaşanmaya devam ediyor.

Alan Parker ele aldığı Mc Court ailesinin tanıklığı ile İrlanda'daki Kuzey - Güney ayrımına, Katolik - Protestan çekişmesine, İngiltere-İrlanda düşmanlığına, sınıfsal ayrımcılık, dinsel fanatizm gibi konulara da değiniyor. Kızlarının bir Kuzeyli bir Protestan ile evlenmesini sürekli iğneleyici bir biçimde dile getiren aile üyeleri o kadar gerçekçi ve kanlı canlı ki... İngiltere - İrlanda düşmanlığı Frank'in devam ettiği okulda dile gelirken, sınıfsal ayırımcılık ise baba McCourt'un bir türlü iş bulamaması (büyük oranda tembelliği, disiplinsizliği ve içkiye düşkünlüğünün de etkisiyle), Frank'ın maddi kaygılarla kiliseye girme çabaları ve kapıların sürekli, olarak yüzüne kapanması şeklinde bizlere yansıtılıyor.

Din öğesi filmde sürekli ön plana çıkarılan öğelerden. Yoksulluk ve sefalet içindeki ailenin tek dayanağı Tanrıya olan inançları ve onun sayesinde bir gün her şeyin düzeleceği umudu. Angela'nın dini bakımdan tutucu ailesi sürekli olarak torunlarının dinsel bilgilerinin yeterli olmamasından şikayetçi. Bu tutum zaman zaman komik olaylara da yol açıyor. Frank'ın Kominyon töreninden sonra yediklerini kusması üzerine büyükannenin küçük çocuğu günah çıkartmak için üst üste rahibe göndermesi sonucu yaşanan diyalogları buna iyi bir örnek teşkil ediyor. Din, bilhassa Katoliklik hem okulda hem de ailede çoğunlukla baskıcı ve zorlayıcı yöntemlerle yansıtılıyor ve anlatılıyor. Bu durum küçük beyinlerin karışmasına ve zihinlerinde çözemedikleri soru ve çelişkilere yol açıyor. Frank'ın 10 yaşında iken derste yazdığı İsa ve Havva adlı kompozisyonda sıcak ve yağmur yağmayan Kudüs'te rahat içinde yaşayan İsa'nin Limerik'te yaşasa yağmurdan ve açlıktan hasta olup öleceğini ve böylece Yahudi dininin ve Katolikliğin olamayacağını ileri sürmesi gibi çarpıcı ve şaşırtıcı durumlar da oluşuyor filmde.

Alan Parker'ın, 1940'ların İrlanda'sından sunduğu insan manzaraları arasında; Limerik'in yarısını kendine borçlandıran tefeci kadın, çocuğu olmayan asık suratlı teyze, sert dayak yanlısı hocalar gibi, Mark Twain romanlarını, Oliver Twist'i zaman zaman da Tom Sawyer'ı ve Huckleberry Finn'i görür gibi oluyoruz.

John Williams'ın dokunaklı ve hüzünlü müziği filmin tümüne sinerken bu dramın başarılı kalemlerinden biri olarak beliriyor. "Angela'nın Külleri"nde sürekli yağan yağmur, gri ve soğuk renklerle zorlu doğa ve yaşam koşulları yansıtılarak izleyiciye karamsarlık, sıkışmışlık ve kapalılık duygusu veriliyor. Nem ve yağmur sağlık problemlerinin bir anlamda başlıca nedenlerinden biri. Özellikle yetersiz koşullarda yaşayanlar için... Böylece yönetmen bir anlamda dünyanın her köşesinde yaşanan zorlu doğa koşullarının da etkili bir faktör olduğu, ekonomik sıkıntı ve zorluklardan kaçıp bir çıkış noktası arama şeklinde beliren göç olgusuna da değinmiş oluyor. Göçün en büyük akış noktası her zaman olduğu gibi Amerika. Özgürlük Anıtı'nın simgelediği ekonomik ve sosyal refah, sürekli sefalet, açlık hastalıklar yaşayan Frank'in de en büyük hayali olarak sunuluyor. Onu besleyen en önemli kaynaklardan biri de sinema. Ayrıca onun zekasına güvenen ve parlak geleceği olduğuna inandığı yaşlı hocası da onu destekleyenlerden biri oluyor.

Son tahlilde "Angela'nın Külleri", çarpıcı görüntüleri, etkileyici müziği, genelde ölçülü ve başarılı oyunculukları, Frank'i canlandıran her üç oyuncunun da ön plana çıktığı bir aile dramı.

OKAN ORMANLI

★★★ (Angela's Ashes) Yönetmen: Alan Parker. Oyuncular: Emily Watson, Robert Carlyle, Joe Breen, Ciaran Owens, Michael Legge. Senaryo: Laura Jones, Alan Parker (Frank McCourt'un aynı adlı kitabından). Görüntü Yönetmeni: Michael Seresin. Müzik: John Williams. Kurgu: Gerry Hambling. Kostüm Tasarımcısı: Consolata Boyle. Yapımcı: David Brown. Süre: 145 dk. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 14 Nisan.

Ne var?

www.nevarneyok.com

(Ne yok ki...)

Türkiye'nin en iyi web sitesi
(Cisco Systems, BT Haber ve Mynet'in düzenlediği yarışma sonucu)

Daha vizyona girmeden, gösterilecek filmlerin ayrıntılı eleştirileri, Hollywood'dan ve dünya sinemalarından haberler, film festivalleri, forumlar, yarışmalar, en taze bilgiler, günlük seans saatleri... hepsi... yaşama rehberinizde...

www.nevarneyok.com

M.A.R.K.A.

ANA SPONSOR
OSMANLI BANKASI

YAPIM
LINK Multimedia

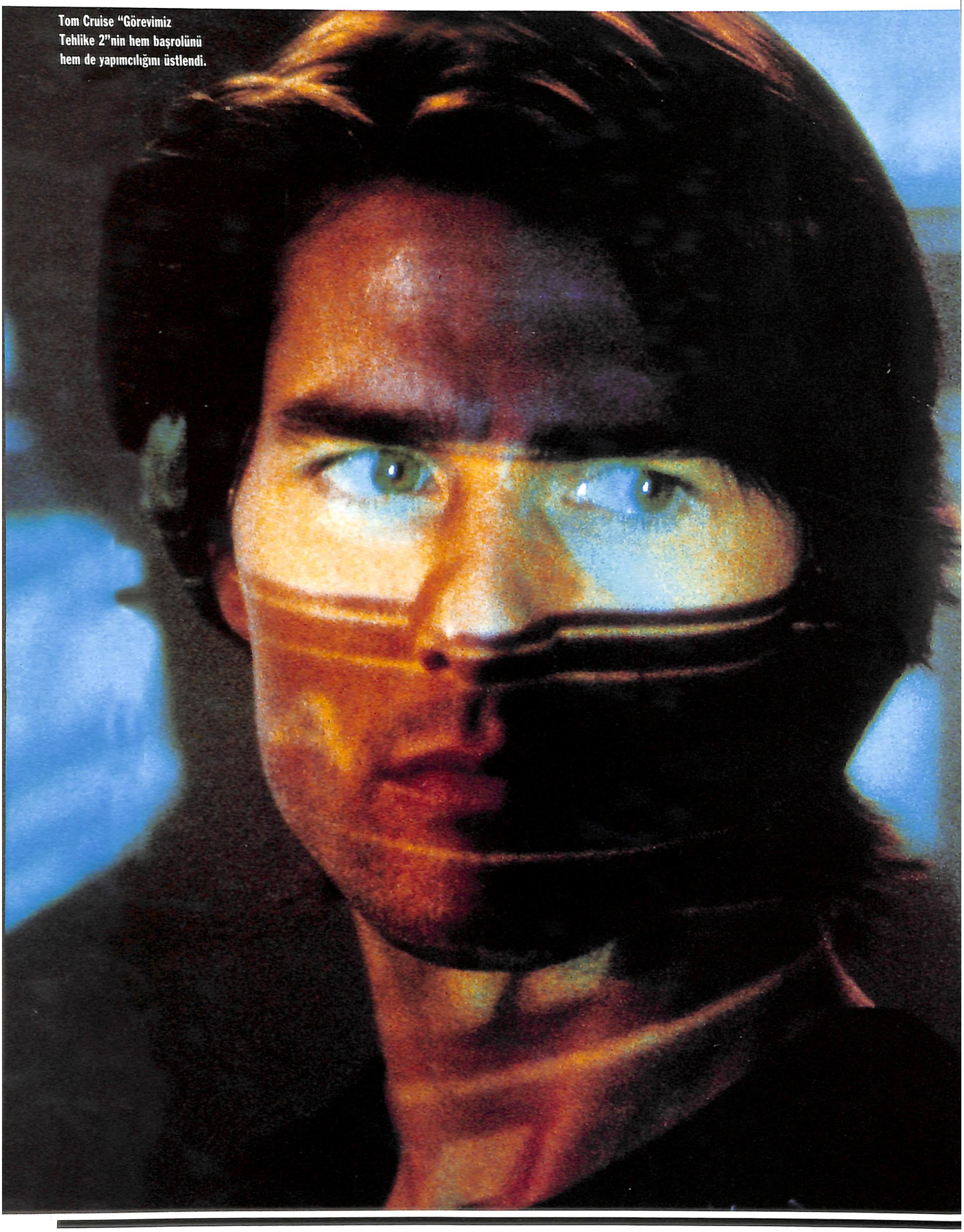

Tom Cruise "Görevimiz Tehlike 2"nin hem başrolünü hem de yapımcılığını üstlendi.

ÖZEL SEANS

HABERLER

Görev: Yine Tehlike

En son "Face/Off-Yüz Yüze" adlı aksiyon filmini izlediğimiz John Woo, başrolünü Tom Cruise'un oynayacağı "Görevimiz Tehlike 2"yle 24 Mayıs'ta Amerikan sinemalarında boy gösterecek. Tom Cruise'un ilk filmde canlandırdığı ajan Ethan Hunt bu kez ölümcül bir virüsü devre dışı bırakmak zorunda.

1996'da "Mission: Impossible-Görevimiz Tehlike" dünya genelinde 422 milyon dolar hasılat yapınca bir devam filmi yapmak, elbette ki, kaçınılmazdı. Nitekim, "Görevimiz Tehlike 2" de bu ay sonlarına doğru ABD'de vizyona giriyor. Brian De Palma'dan boşalan yönetmenlik koltuğunda aksiyon sinemasının usta ismi John Woo otururken başrolde yine Tom Cruise'u izleyeceğiz. Paramount'un bu yaz ABD'de vizyona sokacağı filmler arasında en çok güvendiği filmlerden biri olan "Görevimiz Tehlike 2" 125 milyon dolara mal oldu. Oysa, ilk film 75 milyon dolarlık bir maliyetle kotarılmıştı.

Filmin senaryo yazarı da "Chinatown-Çin Mahallesi" ve "The Firm-Şirket" filmlerinin tecrübeli yazarı Robert Towne. Oyuncu kadrosunda ise köklü bir değişiklik sözkonusu. İlk filmden Tom Cruise'la birlikte yalnızca Ving Rhames'in adına rastlanıyor bu ikinci filmde. Anthony Hopkins, Brendan Gleeson, William R. Mapother, Dougray Scott, Thandie Newton, Richard Roxburgh ve Rade Serbedzija ise filmin oyuncu kadrosundaki diğer isimler. Bu arada, Tom Cruise'un ismi -ilk filmde de olduğu gibi- yine yapımcılar arasında geçiyor. Peki Cruise'un canlandırdığı ajan Hunt'ın görevi bu kez ne olacak? Hunt'ı bu kez Almanlar tarafından üretilmiş olan ölümcül bir virüsün yanlış ellere geçmesini önlemeye çalışırken izleyeceğiz. Filmin 19 Nisan 1999'da başlayan çekimlerinin ana mekanı Avustralya'nın Sydney kentindeki Fox stüdyoları olmasına karşın aslında dünyanın başka bölgelerinde de belli başlı çekimler gerçekleştirildi. İspanya'nın Sevilla kenti, ABD'nin Utah kenti ve Colorado eyaleti filmin diğer çekim mekanlarını teşkil ediyor. 24 Mayıs'ta Birleşik Devletler, 1 Haziran'da Avustralya, 6 Temmuz'da Macaristan ve Hollanda, 26 Temmuz'da da Fransa sinemalarında gösterime sokulması öngörülen "Görevimiz Tehlike 2" büyük olasılıkla Haziran ayı içerisinde bizim sinemalarımıza da uğrayacak.

türkiye'de her bin kişiden sadece
29 kişi tiyatroya gidiyor (şimdilik)

içi mavi dışı masmavi
ford**ka** collection mavi

...peki sizce kaç kişi ford**ka kullanıyor?**

Ford Ka bildiğiniz otomobillere hiç benzemiyor değil mi? Amerikan Endüstri Tasarımcıları Birliği'nden "mükemmellik" ödülü alan tasarımı ile diğer otomobillerden çok farklı... Aynı sizin gibi. Artık fark daha da açılıyor. Şimdi Ford Ka Collection mavi, sarı, siyah ve çok yakında diğer renk seçenekleriyle Türkiye'de...
İçi mavi dışı mavi, standart klimalı bir otomobille siz de farkı açmaya hazırlanın.

ford**direkt** hattı 0800 211 6444

yeni ford**ka** collection

Ford

www.ford.com.tr

Yukarıdaki istatistik, Devlet İstatistik Enstitüsü'nün 1997 yılı için yaptığı Kültür İstatistikleri'nden alınan Türkiye'de tiyatroya giden kişi sayısının, 1997 Türkiye nüfusuna oranlanmasıyla yapılmıştır.

ÖZEL SEANS HABERLER

Pek Yakında

Roland Emmerich'ten bir İç Savaş filmi... Billy Bob Thornton'dan karanlık bir western... 2000 yılında görücüye çıkacak dört yeni film.

THE PATRIOT

Mel Gibson Amerikan Bağımsızlık Savaşı sırasında geçen "The Patriot"ta Benjamin Martin isimli savaş kahramanını canlandırıyor. Diğer bir deyişle, Gibson bir kez daha bağımsızlık için İngilizlere karşı savaş verecek. Fakat bu kez oğullarının hayatı da sözkonusu. Filmin senaryo yazarı "Er Ryan'ı Kurtarmak"ı da yazan Robert Rodat. Yönetmen ise Roland "Godzilla" Emmerich. İkibine yakın figüranın kullanıldığı film, Birleşik Devletler'de 4 Temmuz'da gösterime girecek. Avrupa turu ise 4 Ağustos'ta İngiltere'de başlayacak. "The Patriot", 2000 yılının en çok seyirci beklenen filmlerinden biri. Gösterime girdikten sonra "Braveheart-Cesur Yürek"le karşılaştırılacağı da kesin...

U-571

Başrolünde Kurt Russell'ın oynadığı aksiyon gerilimi "Breakdown-Tuzak"ı yöneten Jonathan Mostow, bu kez II. Dünya Savaşı sırasında geçen bir gerilime imza atıyor. Matthew McConaughey, Jon Bon Jovi, Harvey Keitel ve Bill Paxton'ın oynadığı film, bir grup Amerikan askerinin savaşı kazanmak için Nazilerden ele geçirmek zorunda oldukları hayati bilgiler için onların arasına sızmasını konu alıyor. Naziler, Amerikan askerlerinin varlığını farkedince de bu iki grup asker arasında bir kedi-fare kovalamacası başlıyor. Filmde McConaughey, Amerikan askerlerine önderlik ediyor. Yakışıklı oyuncu bu rolü Curtis Hanson'ın "Wonder Boys" adlı komedisinde yer almaya karar veren Michael Douglas'dan devralmıştı. "U-571"in "The Perfect Storm"dan sonra gişede fırtına gibi esecek bir başka "sulu" film olacağı tahmin ediliyor.

Yeni bir II. Dünya Savaşı filmi: "U-571"

THE ADVENTURES OF ROCKY AND BULLWINKLE

1988 tarihli "Who Framed Roger Rabbit?"in açtığı yoldan ilerleyen "The Adventures Of Rocky and Bullwinkle", kanlı canlı oyuncular ile bilgisayar ortamında yaratılan animasyon karakterleri gerçek mekanlarda yan yana getirecek yeni bir proje. Yönetmenliğini 1998 tarihli "Cousin Bette"yi de çekmiş olan Des McAnuff'un yaptığı filmin başrol oyuncuları Robert De Niro, Rene Russo, Monica Potter ve Jason Alexander. Filmde, ayrıca, çizgi karakterler Rocky The Squirrel ve Bullwinkle J. Moose'u da izleyeceğiz. Söylentiye bakılırsa, filmin en büyük şanssızlığı Mel Gibson'ın oynadığı "The Patriot" ve George Clooney'nin yer aldığı "The Perfect Storm"la aynı tarihte -4 Temmuz- vizyona girecek olması. Film Türkiye'ye de büyük ihtimalle yazdan sonra gelecek.

ALL THE PRETTY HORSES

"Sling Blade"le yönetmenlik koltuğuna oturan Billy Bob Thornton, Cormac McCarthy'nin romanından karanlık bir western filmi çıkarma peşinde. Film 40'ların Teksas'ında geçiyor. Matt Damon, büyükbabası öldükten sonra düşlerini gerçekleştirmek üzere güneye gelen John Grady Cole isminde bir adamı canlandırıyor. En iyi arkadaşı Lacey Rawlins'le birlikte çıktığı bu yolculukta Cole, Alejandra adlı güzel bir kızla karşılaşıyor. Ondan sonra da olanlar oluyor. Filmde Damon'dan başka Penelope Cruz, Henry Thomas ve Bruce Dern'ü de izleme fırsatımız olacak. "All The Pretty Horses" geçtiğimiz yılın başlarında çekilmiş olsa da filmin gösterimi sürekli ertelendi. Sonunda 2000'in ikinci yarısına sarktı. Film, Oscar sezonuna yetiştirilecek anlaşılan.

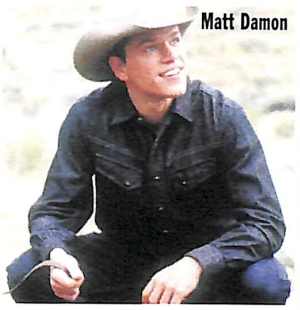

Matt Damon

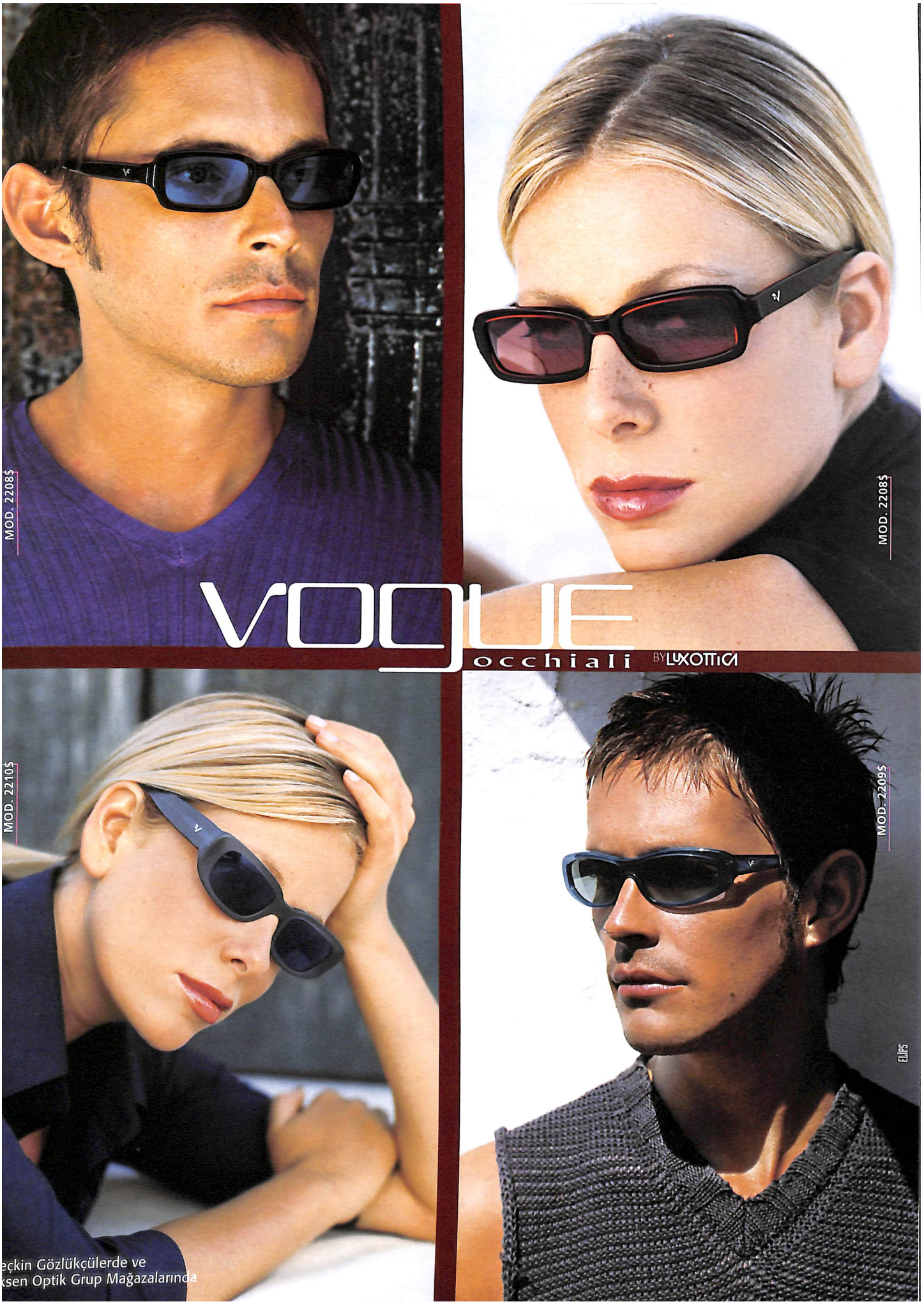
MOD. 2208$
VOGUE
occhiali BY LUXOTTICA
MOD. 2208$
MOD. 2210$
MOD. 2209$
eçkin Gözlükçülerde ve
ksen Optik Grup Mağazalarında

CEPFREE

CEPFREE 60

TELSİM'E CEPFREE 60'LA ABONELİK: AYDA 17 DOLAR

Her ay 60 dakikalık konuşma bedava

+

Motorola M3788 cep telefonu bedava.

BEDAVA

Motorola M3788

- Dual band (GSM 900-GSM 1800)
- Kalem pille çalışabilme
- 4 satır grafik ekran
- Faz II özellikleri

CEPFREE 90

CepFree, Türkiye'ye Telsim'in getirdiği özel bir abonelik sistemidir. CepFree'de, CepFree 60, CepFree 90 ve CepFree 180 olmak üzere 3 ayrı abonelik seçeneği vardır. CepFree seçeneklerinin dilediğiniz birinden yararlanmanız için, herhangi bir Telsim CepShop'a gelmeniz ve bir taahhütname ile 24 aylık bir abonelik sözleşmesi imzalamanız yeterlidir.

TEL SİM

TELSİM'E CEPFREE 90'LA ABONELİK: AYDA 24 DOLAR

Her ay 90 dakikalık konuşma bedava

+

Motorola cd930 cep telefonu bedava.

BEDAVA

Motorola cd930
- Dual band (GSM 900-GSM 1800)
- 3 dakika ses kayıt
- Yerleşik PCMCIA kart
- Titreşimli çağrı

CEPFREE 180

TELSİM'E CEPFREE 180'LE ABONELİK: AYDA 46 DOLAR

Her ay 180 dakikalık konuşma bedava

+

Motorola Timeport L7089 cep telefonu bedava.

BEDAVA

Motorola Timeport L7089
- Triband (GSM 900-GSM 1800-GSM 1900)
- 3 dakika ses kayıt
- Titreşimli çağrı
- Sesli arama ve sesli menü kullanımı
- IrDA kızılötesi bağlantı

ATCW

ÖZEL SEANS

Oscar'da Güzeller Geçidi

Tahminlerin büyük oranda gerçekleştiği, sürprizsiz bir Oscar törenini geride bıraktık. "Amerikan Güzeli" sezona damgasını vururken "Matrix" teknik ödülleri toplayarak kendisine yapılan haksızlığı unutturdu.

"Amerikan Güzeli" yeni yüzyılın ilk Oscar'larına damgasını vurdu.

Bir Oscar ödül töreni daha geldi, geçti. Kimilerinin çok önemsediği, kimilerinin ise dikkate bile almadığı bu ödüller, öyle ya da böyle, çok ilgi görüyor. Bu sene en iyi filmi (ve dolayısıyla en iyi yönetmeni) "Amerikan Güzeli"nin kazanacağı haftalar öncesinde belli gibiydi. Ama "Altıncı His" ve "Köstebek" gibi filmlerin bir sürpriz yapabileceğine de işaret edenler az değildi. En iyi erkek oyuncu kategorisi bu seneki en zorlu daldı belki de; çünkü her oyuncunun adeta harikalar yarattığına tanık olduk. Yine de, Denzel Washington ve Kevin Spacey'nin isimleri öne çıkıyordu. Bu ödül törenine kadar ikisi de birer kez en iyi yardımcı erkek oyuncu Oscar'ı almışlardı. Fakat Spacey daha ağır bastı. En iyi yardımcı erkek oyuncuda Tom Cruise ve "Altıncı His"in çocuk oyuncusu Haley Joel Osment ilk anda öne fırlayan isimlerdi. Michael Caine, nedense, pek göz önünde bulundurulmamıştı. En iyi kadın oyuncu dalında da ödül töreni öncesi iki ismin ağırlıklı olarak anıldığını gördük: "Tumbleweeds"den Janet McTeer ve "Boys Don't Cry"dan Hilary Swank... Sene içinde dağıtılan her ödülde sanki aralarında gizli bir rekabet vardı ve bir ödülü biri, bir başka ödülü ise diğeri alıyordu. Ne var ki, Oscar gecesi Hilary Swank kazandı. En İyi Yardımcı Kadın oyuncu dalı da bu seneki zorlu dallardandı. "Altıncı His"ten Toni Collette, "Being John Malkovich"ten Catherine Keener ve "Girl, Interrupted"dan Angelina Jolie ilk akla gelen isimlerdi. Catherine Keener eleştirmenlerin pek takdirini kazanmıştı. Ama ödül Jolie'ye gitti. En iyi uyarlama senaryonun favorisi Stephen King uyarlaması "The Green Mile-Yeşil Yol'la Frank Darabont'tu. Ödül John Irving'e gitti. En iyi görüntüde de son derece iddialı adaylar sözkonusuydu. "Amerikan Güzeli"nin emektar görüntü yönetmeni Conrad L. Hall ve o geceye kadar pek çok ödülü toparlamış olan "Sleepy Hollow"un görüntü yönetmeni Emmanuel Lubezki en iddialı isimlerdi. Ödül Conrad L. Hall'a gitti; böylece benim en fazla hayalkırıklığına uğradığım dal da bu oldu. Wim Wenders'in "Buena Vista Social Club"ının en iyi belgesel ödülünü alacağına dair en ufak bir şüphesi dahi olmayanlar yanıldılar. Ödülü "One Day In September" aldı. "Matrix" en iyi kurgu, en iyi görsel efekt, en iyi ses ve en iyi ses kurgusu dallarını kazanarak 5 ödüllü "Amerikan Güzeli"nden sonra gecenin en fazla ödül kazanan filmlerinden biri oldu. Üstelik, özel efekt harikası "Yıldız Savaşları: Gizli Tehlike"yi de, bir anlamda, ezip geçti.

BURÇİN S. YALÇIN

72. Amerikan Sinema Akademisi Ödülleri

En İyi Film
"American Beauty-Amerikan Güzeli"

En İyi Yönetmen
Sam Mendes "American Beauty-American Güzeli"

En İyi Erkek Oyuncu
Kevin Spacey "American Beauty-Amerikan Güzeli"

En İyi Kadın Oyuncu
Hilary Swank "Boys Don't Cry"

En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu
Michael Caine "The Cider House Rules-Tanrı'nın Eseri; Şeytanın Parçası"

En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu
Angelina Jolie "Girl, Interrupted"

En İyi Yabancı Film
"All About My Mother" (İspanya)

En İyi Uyarlama Senaryo
John Irving, "The Cider House Rules-Tanrı'nın Eseri; Şeytanın Parçası"

En İyi Orijinal Senaryo
Alan Ball, "American Beauty-Amerikan Güzeli"

En İyi Sanat Yönetimi
"Sleepy Hollow-Hayalet Süvari" Rick Heinrichs ve Peter Young

En İyi Görüntü
"American Beauty-Amerikan Güzeli" Conrad L. Hall

En İyi Kostüm
"T... ...Lindy Hemming
...es

"The Matrix" John Reitz, Gregg Rudloff, David Campbell ve David Lee

En İyi Makyaj
"Topsy-Turvy" Christine Blundell ve Trefor Proud

En İyi Kurgu
"The Matrix" Zach Staenberg

En İyi Film Müziği
"The Red Violin" John Corigliano

En İyi Orijinal Şarkı
"You'll Be in My Heart" Phil Collins, "Tarzan"

En İyi Kısa Animasyon
"The Old Man and the Sea" Alexandre Petrov

En İyi Kısa Film
"My Mother Dreams the Satan's Disciples in New York" Barbara Schock ve Tammy Tiehel

En İyi Ses Kurgusu
"The Matrix" Dane A. Davis

En İyi Görsel Efekt
"The Matrix" John Gaeta, Janek Sirrs, Steve Courtley ve Jon Thum

En İyi Belgesel Film
"One Day in September" Arthur Cohn ve Kevin MacDonald

En İyi Kısa Belgesel
"King Gimp" Susan Hannah Hadary ve William A. Whiteford

Yaşam Boyu Başarı Ödülü
Andrzej Wajda

Irving G. Thalberg Ödülü
Warren Beatty

safter yılmaz hollywood'dan bildiriyor

1962 YILINDA PATLAK VEREN VE DÜNYAYI SAVAŞIN EŞİĞİNE GETİREN FÜZE KRİZİ NİHAYET SİNEMADA

KEVIN COSTNER VE KÜBA KRİZİ

Dünyayı bir nükleer savaşın eşiğine getiren Küba Füze Krizi aradan 38 yıl geçtikten sonra ünlü yıldız Kevin Costner'ın gayreti ile beyaz perdeye geliyor. Türkiye'nin de bir nükleer hedef haline geldiği Küba Füze Krizi 16 Ekim 1962'de Küba adası üzerinde uçan Amerikan U-2 casus uçağının Amerika'yı hedef alan Rus nükleer füzelerini tespit etmesi ile başlamıştı. Bu füzeler atıldığı takdirde 80 milyon Amerikalı 10 dakika içinde ölecekti.

Amerikan Başkanı John Kennedy 16 Ekim 1962 gecesi Beyaz Saray'daki odasına Genel Kurmay Başkanı ve siyasi danışmanlarını çağırdı. Burada Ruslar füzelerini söküp geri götürmedikleri takdirde Küba'nın bombalanarak istila edilmesi kararı alındı.

Ancak Rus lideri Kruşçev Amerikalıların bir blöf yaptığını zannetti. Uzun süre füzeleri Rusya'ya geri götürmeyi kabul etmedi. Bu arada iki hafta süre ile bütün dünya bir nükleer savaşın her an patlamasını bekledi. Sonuçta Rusya bir nükleer savaşı göze alamayarak Küba'daki füzeleri gemilerine yükleyerek geri götürdü. Ancak Amerika da buna karşılık Türkiye'deki nükleer füzelerini söktü.

Kevin Costner 80 milyon dolara çıkacak "13 Gün" (Thirteen Days) filminde Başkan Kennedy'nin özel kalem müdürü Kenneth O'Donnell'ı canlandırıyor.

Küba krizinden iki yıl sonra bir suikasta kurban giderek ölen Başkan Kennedy'ye kardeşi Bobby kadar yakın olan ve önemli her olayda yanında bulunan özel kalem müdürü Kenneth O'Donnell'ın 1967'de doldurduğu 100 saatlik teyp bantlarından ve Başkan Kennedy'nin Beyaz Saray teyp kayıtlarından konusunu alan "13 Gün" dünyanın sonu olacak krizin de birçok bilinmeyen sırlarını açıklıyor.

Aynı zamanda filmin prodüktörlüğünü de yapan Kevin Costner Yeni Zelanda asıllı yönetmen Roger Donaldson ile filmi finanse eden New Line şirketini de bulmuş durumda.

"13 Gün" için Lawrence Kasdan, John Frankenheimer, Phil Alden Robinson ve Francis Ford Coppola gibi ünlü yönetmenlerle senaryo üzerinde görüşmesine rağmen anlaşamayan Kevin Costner, daha önce kendisini "No Way Out" filminde yönetmiş olan Roger Donaldson'ı seçti. New Line şirketinin sahibi milyarder Ted Turner ise daha önce Universal ve Columbia stüdyolarının ilgilendiği filmi finanse edeceğini bizzat Kevin Costner'a telefon ederek bildirdi.

Ekim ayında sinemalara gelecek "13 Gün"de Başkan John Kennedy'yi Bruce Greenwood canlandırıyor. Başkanın kardeşi Robert Kennedy rolünü ise Steven Culp üstlenmiş durumda. Filmin halen Filipinler'de dış sahneleri çekiliyor. Küba diye görünecek olan bu sahnelerde U-2 uçuşları ve adanın deniz ablukası da yer alıyor.

Film konusunda Kevin Costner "Bu filmin kahramanı ben değilim. Kahramanları John ve Robert Kennedy. Dünyayı mahvolmaktan kurtaran gerçek kahraman kişiler onlar" diyor.

Barry Sonnenfeld en kötü yönetmen seçildi.

Altın Ahududu Ödülleri

Oscar ödülleri dağıtılmadan hemen önce, her yıl olduğu gibi yılın en kötüleri de belirlendi. Bu sene Barry Sonnenfeld'in yönettiği "Wild Wild West" bütün ödülleri silip süpürmüş durumda.

En Kötü Film: "Vahşi Vahşi Batı" (Wild Wild West)
En Kötü Yönetmen: Barry Sonnenfeld, "Vahşi Vahşi Batı" (Wild Wild West)
En Kötü Erkek Oyuncu: Adam Sandler, "Big Daddy"
En Kötü Kadın Oyuncu: Heather Donahue, "Blair Cadısı" (The Blair Witch Project)
En Kötü Yardımcı Kadın Oyuncu: Denise Richards, "Dünya Yetmez" (The World Is Not Enough)
En Kötü Yardımcı Erkek Oyuncu: Jar Jar Binks, "Yıldız Savaşları-Bölüm 1: Gizli Tehlike" (Star Wars-Episode 1: The Phantom Menace)
En Kötü İkili: Kevin Kline ve Will Smith, "Vahşi Vahşi Batı" (Wild Wild West)
En Kötü Senaryo: "Vahşi Vahşi Batı" (Wild Wild West)
En Kötü Orijinal Şarkı: Wild Wild West, "Vahşi Vahşi Batı" (Wild Wild West)
Yüzyılın En Kötü Erkek Oyuncusu: Sylvester Stallone
Yüzyılın En Kötü Kadın Oyuncusu: Madonna
Onyılın En Kötü Filmi: "Showgirls"
On[illegible]ın Yıldızı: Pauly Shore

Foça'da Kısa Film Festivali

Foça Kaymakamlığı, Foça Belediyesi, Yerel Gündem 21 Foça, Etkin Kültür Sanat Hizmetleri işbirliğinde Komili, Algida, Hyundai, Sefa Mobilya ve Değişim Medya Film Yapım LTD. ŞTİ. katkılarıyla gerçekleştirilecek olan 2. Foça Çevre Kısa Filmleri Festivali bu yıl 5-9 Temmuz tarihleri arasında hayata geçiyor. Festival kapsamında Uluslararası Çevre Kısa Filmleri Gösterimi, Belgesel Çevre Filmleri Gösterimi, Ulusal Kısa Film Yarışması, söyleşi ve etkinlikler düzenlenecek. Ulusal Kısa Film Yarışması'na kurmaca veya belgesel dallarda 15 Haziran'a kadar başvuru yapılması gerekiyor. Başvuru koşulları ise şunlar:

Yarışmaya sinema, video ve multimedya formatında 1 Ocak 1995 tarihinden sonra yapılmış filmler katılabilir.

Katılma ve ön eleme için VHS ve Pal renk formatında kayıt edilmiş video kopyalar kabul edilecektir.

Kurmaca dalında katılacak yapıtlar en çok 30 dakika, belgesel dalda katılacak yapıtlar ise en çok 40 dakikayla sınırlı olacaktır.

Yarışmanın seçici kurulu şu isimlerden oluşuyor: Alin Taşçıyan (Sinema Yazarı), Binnur Kılıçkaya (TV yapımcısı), Işıl Özgentürk (Yazar), İlhan Uçku (Reklam Yazarı-Yönetmen), Mehmet Açar (Sinema Yazarı), Vural Çavuşoğlu (Kısa Film Yapımcısı-Yönetmen), Yalçın Savaş (Yerel Gündem 21 Foça Temsilcisi), Yurdakul Kabasakal (Yönetmen).

Ayrıntılı bilgi için (0212) 212 87 43 nolu telefonu veya vuralc@superonline.com adresini kullanabilirsiniz.

Yazışma adresi: Etkin Reklam Hizmetleri Fulya cad. No: 17/6 80290 Mecidiyeköy/İSTANBUL

ÖZEL SEANS

HABERLER

Uçan Süpürgeli Kadınlar

Bu yıl "kadın ve barış" temalı filmlerin ağırlıkta olacağı Kültür Bakanlığı desteğiyle düzenlenen Uçan Süpürge 3. Kadın Filmleri Festivali Mayıs ayı içerisinde Ankaralı sinemaseverlerle buluşacak.

"Bu Gidişle Evde Kalırsın"

Uçan Süpürge 3. Kadın Filmleri Festivali 4-11 Mayıs tarihleri arasında Ankara'da gerçekleştiriliyor. Türkiye'nin bu tek kadın filmleri festivalinin bu yılki teması -UNESCO'nun 2000 yılını Barış Kültürü Yılı ilan etmesinden yola çıkılarak- "kadın ve barış" olarak belirlendi. Diğer bir deyişle, bu sene kadınların; savaşı, savaşın getirdiği yıkımı nasıl öyküleditklerine ve "barış" için ne gibi öneriler sunduklarına tanık olacak festival izleyicisi. Ana sponsorluğunu Kültür Bakanlığı, TRT ve Çankaya Belediyesi'nin üstlendiği festivalin açılışı Devlet Opera ve Balesi Salonu'nda yapılacak ve TRT 2'den naklen yayınlanacak. Festival çerçevesinde 29'u uzun metrajlı, 27'si belgesel, 28'i de kısa film olmak üzere 84 film sinemaseverlerle buluşacak. Türkiye'den Yeşim Ustaoğlu'nun "Güneşe Yolculuk", Handan İpekçi'nin "Babam Askerde", Tomris Giritlioğlu'nun "Suyun Öte Yanı" ve Biket İlhan'ın "Kayıkçı" isimli filmleri izlenecek. Festivaldeki yabancı filmler ise şunlar:

"Fistful Of Flies - Bu Gidişle Evde Kalırsın" (Monica Pelliazzari, Avustralya,1996) ailesinin kendisine bir koca bulmaya çalıştığı Maria'nın öyküsünü anlatıyor. Oysa Maria üniversiteye gidip avukat olmak istiyor. Filmin görüntü yönetmeni, müzikçisi ve yapımcısı da kadın.

"Floating Life - Sürüklenen Yaşamlar" (Clara Law, Avustralya, 1996) doğudan batıya göç ederken ayrı düşen Çinli bir aileyi konu alıyor. Film tam anlamıyla göç ve parçalanma öyküsü.

"Jak Narkotyk - İlaç Gibi" (Barbara Sass-Zdort, Polonya, 1999) ölümcül bir hastalığa yakalanan 19 yaşındaki Anna'nın tanrıyla olan mücadelesini öykülüyor.

"Pokuszenie" (Barbara Sass-Zdort) 1953 yılında genç bir rahibenin yaşadıklarını anlatan ve arzu-dinsel inanç, korku-iman, aşk-reddediş, tutsaklık-özgürlük gibi kavramları masaya yatıran bir film. Barbara Sass-Zdort ayrıca festivalin konukları arasında.

"Nic - Hiçbir Şey"de (Dorota Kedzierzawska, Polonya, 1998) üç çocuklu bir kadının yine hamile olduğunu öğrenmesiyle bir anda kendisini bulduğu çıkmaz anlatılıyor. **"Wrony-Karga"**da (Dorota Kedzierzawska, Polonya, 1994) ise yaptığı karga taklitleri nedeniyle "karga" diye çağrılan bir kız çocuğun sevgi arayışının öyküsü anlatılıyor. "Karga" yurtdışında pek çok ödül almış bir film.

"Diably Diably - Şeytanlar Şeytanlar" (Dorota Kedzierzawska, Polonya, 1991) Çingenelerden çok etkilenen küçük bir kızın hikayesini beyazperdeye taşıyor. Filmde çok az diyalog olduğunu da belirtelim.

"Johanna D'Arc Of Mongolia - Moğolistan'ın Jan Dark'ı" (Ulrike Ottinger, Almanya, 1988) Sibirya İstasyonu'nda tanışan 4 kadının tren yolculuğu boyunca yaşadıklarını anlatıyor. **"Exil Shangai - Sürgün Şangay"** (Ulrike Ottinger) bir belgesel. Filmde Almanya, Avusturya ve Fransa'dan gelen altı yahudinin savaş yıllarında yollarının Şangay'da kesişmesi anlatılıyor. Ulrike Ottinger de festival sırasında Ankara'da olacak ve filmlerini Ankaralı izleyicilerle birlikte izleyecek.

"Jenseits Der Stille - Sessizliğin Ötesinde" (Caroline Link, Almanya, 1996) ailesinde kendisinden başka herkesin sağır olduğu Lara adlı küçük bir kızın müzikle tanışmasını ve ailesi ile müzik arasında bir seçim yapmasını

"Sürgün Xiu Xiu"

öykülüyor. **"Venus Beaute Institut-Venüs Güzellik Enstitüsü"** (Tonie Marshall, Fransa, 1998) bir güzellik enstitüsünde çalışan kadınların yaşadıklarını anlatıyor. Film çok başarılı bulunmuş, pek çok dalda Cesar ödülüne layık görülmüştü.

"Ratcatcher - Sıçan Avcısı" (Lynne Ramsey, İngiltere, 1998) 12 yaşındaki Glasgowlu bir çocuğun ergenlik döneminin deneyimlerini ve hayalkırıklıklarını konu alıyor. Geçtiğimiz yıl İstanbul Film Festivali'nde de gösterilen **"Under The Skin-Tenin Altında"** (Carine Adler, İngiltere, 1997) annelerinin sevgisini kazanmak için sürekli rekabet eden iki kızkardeşi, Iris ve Rose'u anlatıyor. Anneleri ölünce Iris kardeşi Rose'dan tamamen kopmaya başlıyor. Film aile içi ilişkileri irdeleyen bir film.

"Mrs. Dalloway - Bayan Dalloway" (Marleen Gorris, İngiltere, 1997) 1. Dünya Savaşı'nın bitiminden beş yıl sonra, 1923 yazında geçiyor. Filmde Clarissa Dalloway'in güzel bir genç kız olarak pek çok kişiyi peşinden koşturduğu 1890 yazını hatırlaması anlatılır. Öykü Virginia Woolf'un aynı adlı romanından uyarlanmış. Gorris'i 1996'da en iyi yabancı film Oscar'ını kazanan "Antonia'nın Yazgısı"ndan anımsayabilirsiniz.

"Glória" (Manuela Viegas, Portekiz, 1999) sürekli olarak beraber oyunlar oynayan iki çocuğun, Glória ile Ivan'ın yaşadıklarını konu alıyor. Film geçtiğimiz yıl Berlin'de Altın Ayı'ya aday gösterilmişti.

"I Diatritiki Goitia Ton Arsenikon-Aşk Oyunları" (Olga Malea, Yunanistan, 1999) tüm kuralların altüst olduğu günümüzde, üç kızkardeşin aşk arayışlarının çaresiz öyküsünü anlatıyor. Malea'nın ilk filmi "İneğin Orgazmı" da 2 sene önce bu festivalde gösterilmişti.

"I Zoi Enamisi Chiliariko-Satılık Hayat" (Fotini Siskopoulou, Yunanistan, 1995) yazar Andreas Savidis'in öyküsünü anlatıyor. 1995 yılında Selanik Film Festivali'nde en iyi senaryo, en iyi kadın oyuncu, en iyi yardımcı erkek oyuncu ve en iyi müzik ödülünü alan "Satılık Hayat" yönetmenin ilk filmi.

"Rusari Abi - Mavi Yaşmaklı"da (Rakshan Bani-Etemad, Iran,1995) yaşlı ve dul bir adam ile genç ve bekar bir kadının aşk öyküsü anlatılıyor. Festival boyunca Ankara'da kalacak olan Bani-Etemad bu filmiyle pek çok festivalde ödül kazanmıştı.

Yönetmenin diğer filmi geçtiğimiz yıl İstanbul'da Altın Lale için yarışan **"Banoo-ye Ordibehesht - Mayıs Kadını"** 42 yaşındaki belgesel film yapımcısı Frough Kia'nın başarısız özel yaşamını resmediyor.

Festivale katılcak diğer filmler ve yönetmenleri şunlar: İran'dan **"Do Zan-Iki Kadın"** (Tahmine Milani), Avusturya'dan **"Nordrand Kuzey Varoşları"** (Barbara Albert), ABD'den **"Carmen Miranda: Banana Is My Business-Carmen Miranda: Muzlar Benden Sorulur"** (Helena Soldberg), **"Agnes Browne"** (Angelica Huston), **"Regret To Inform-Üzülerek Bildiririz ki"** (Barbara Sonneborn), **"Xiu Xiu: The Sent Down Girl-Sürgün Xiu Xiu"** (Joan Chan).

Bununla birlikte, kısa filmler, belgesel ve video gösterileri de yapılacak.

Festivalin bu yılki temasının "kadın ve barış" olmasından hareketle bir de panel düzenlenecek. Türk ve Yunanlı kadınların 1996 yılında kurdukları Winpeace'in aralarında Yunanistan Dışişleri Bakanı Yorgos Papandreaou'nun annesi Margarita Papandreaou ve yazar Zeynep Oral'ın da bulunduğu üyelerinin konuşmacı veya katılımcı olarak yeralacağı bu panele başta Yunan basını olmak üzere uluslararası basının da ilgi göstermesi bekleniyor.

Bununla beraber, pek çok ülkenin kadın bakanları da festivalde ağırlanacak.Yine festival çerçevesinde gerçekleştirilecek diğer paneller "Sinemada Cinsel Kimlikler" ve "Neriman Köksal" başlığını taşıyor. Ayrıca, Ülkü Erakalın'ın sinema fotoğraflarından oluşan "Ölümsüz Kadınlar" ve Agah Özgüç'ün arşivinden sağlanan afişlerden oluşan "Afişlerde Neriman Köksal" sergileri de düzenlenecek.

Festivaldeki film gösterimleri Kavaklıdere ve Kızılırmak sinemalarında yapılacak. Ayrıca, Ankara ve Gazi Üniversiteleri İletişim Fakülteleri'nde de paneller, söyleşiler ve film gösterileri düzenlenecek.

Anjelica Huston sette.

"Şeytanlar, Şeytanlar"

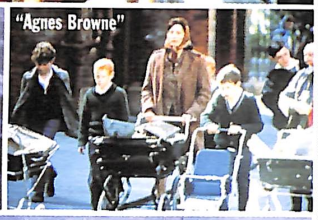
"Agnes Browne"

"Karga"

Joan Chen

"Moğolistan'ın Jan Dark'ı"

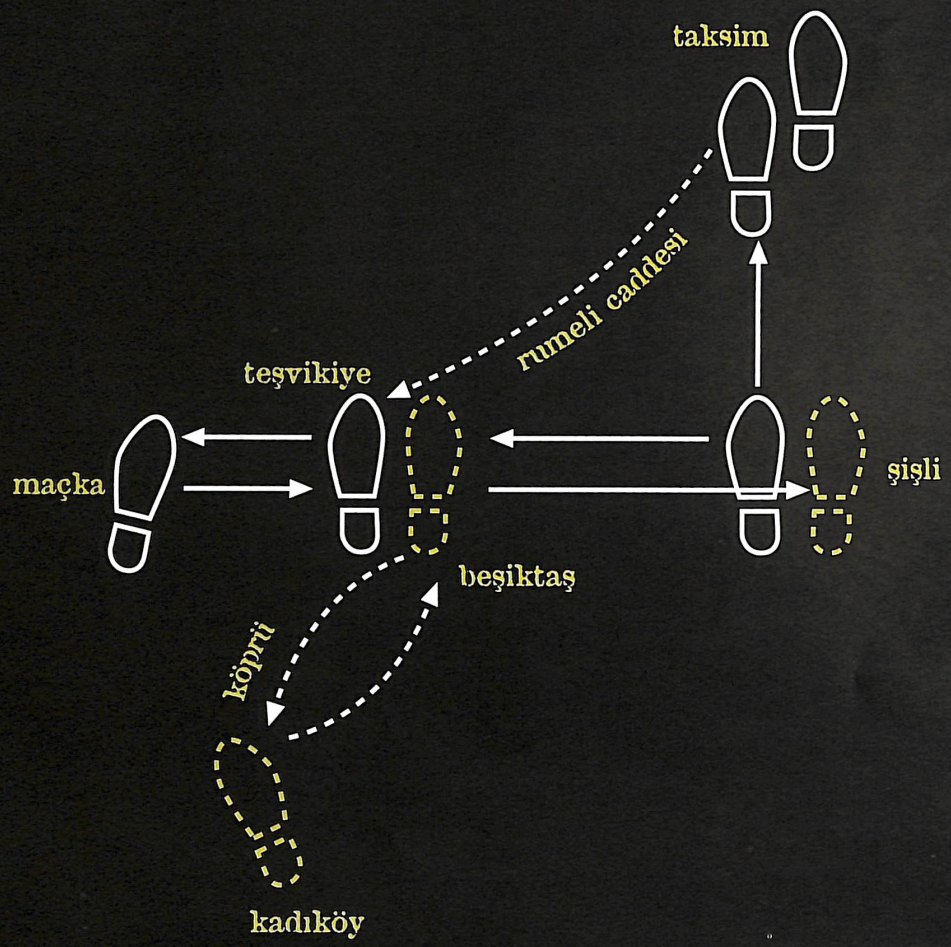

+ Yeni markalar
+ Gözde mekânlar
+ En iyi yemek nerede yenir?
+ Ne, nereden alınır?
+ Alışveriş notları
+ Konuk İstanbul yazarı
+ Röportajlar
+ Hobi & Spor

CENAJANS GREY

istanbul'u yaşayanların dergisi

LIFE+

1 NUMARA HEARST

ÖZEL SEANS

HABERLER

Kısa Ama Kalıcı

12. İstanbul Kısa Film Günleri'nde 15 ülkeden gelen, çoğu uluslararası festivallerde ödül almış 67 kurmaca, 6 deneysel, 8 belgesel ve 14 canlandırma film gösterildi.

Festivalin başında yapılan basın toplantısında, 21.İFSAK Ulusal Kısa Film Yarışması ödülleri dağıtıldı. Ödül töreni hem keyifli hem de sancılıydı. Bernard Shaw'un dediği gibi, "Yaratmanın başlangıcıdır düşgücü. Dilediğinizi düşlersiniz; düşlediğinizi amaçlarsınız; amaçladığınızı yaratırsınız sonunda..." İşte, beni keyiflendiren, düşlerin başarıya ulaştığı o noktada orada bulunmaktı. Fakat bu işe gönül vermiş olanlar destek görememekten şikayetçi. Kısa filmler sinema okulları dışında pek çekilmiyor, çekilenler ise ticari sinemalarda gösterilmiyor. Özellikle canlandırma filmlerin sayısı çok az.Kurmaca video, kurmaca film, belgesel, deneysel video ve canlandırma video kategorilerinde toplam 58 filmin katıldığı yarışmanın ön seçici kurul üyeleri Hilmi Etikan, D.Kurtuluş Özgünay ve Berna Kuleli'ydi. Daha sonra tek seçici olarak Sevin Okyay, yönetmenlerin fikirlerini de alarak son kararları vermiş. Tek seçici olmanın çok acılı ve zor birşey olduğunu söyledi. Kurmaca video dalında birincilik ödülü, ölüm teması üzerine ödev yapan bir gencin geceyarısı otoyolda otostop çekince başına gelenleri anlatan "Otuzdört" adlı filmle Umut Aral ve İnanç Ayar'ın oldu. Kurmaca videoda ise birinci Özgür Eken'in "Şekerleme" adlı filmiydi. Belgesel dalında, Zihinsel Engelliler Milli Kampında bir günü anlatan Taylan Sezginer'in "Ötekiler" isimli filmi birinci oldu. Belmin Söylemez, ikinci filmi olan "Uyku Hali" ile deneysel video dalında birincilik ödülüne layık görüldü. Canlandırma video dalında ise verilen tek ödül, Tanyel Ali Mutlu ve Dilek Kaya Mutlu'nun "Çığlık" isimli filmin oldu.

Festivale katılan Alman yönetmen Donald Kraemer, "Kadın" adlı filminde alkolün fazlaca tüketildiği bir gece sonrasında bir kadının hafızasını zorlamasını flash-backlerle çarpıcı bir şekilde anlatıp, beklenmedik bir sonla bitiriyordu. Belçikalı Daniel Wiroth'un "Fragile-Kırılgan" adlı filmi insanlıkla yaşıt bir hikayeyi anlatıyor, bir aşk ve kıskançlık hikayesi. Canlandırma filmin oyuncuları, içki bardakları... Rekabet, arzular, şiddet; hepsi tanıdık. Yalnız, kırılanlar kalpler değil de, içki bardakları. Aynı ülkeden Jean-Pierre Vervoort'un "Bayan Foucacault'un Saati"nde iki çocuğun yerleşik bir düzeni ve ritmi bozması bana keyif verdi (küçük taş baş yarar!) Onbir dakikalık filmdeki sarsılmaz ritm duygusu başarıyla veriliyor önce (bana bu anlamda "Şarküteri"yi hatırlattı), sonra da düzen tarihe karışıp, anlamını

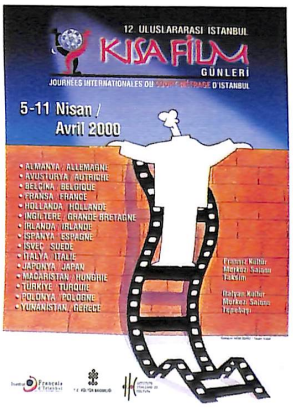

İsveç'ten "Olta Tüyü" (Yönetmenler: Rackel Hane, Göran Nilsson)

İrlandalı yönetmen Peter Sheridan'ın filmi "Kahvaltı"

yitiriyor. Yine Fransa'dan Christian Volckman'ın rüya ile halüsinasyon arasında gidip gelen bir atmosfere sahip olan "Maaz" adlı filmi çok hoşuma gitti. Şapkası ve peleriniyle koşuşturup duran Maaz'ın hikayesi yoruma açıktı; cevapsız kalan soruların yarattığı tatminsizlik, renkler ve şekiller içinde kaybolmakla ifade edilmişti... Kendini takip eden kimse olmamasına rağmen kaçması, gölgesinden kaçıyormuş izlenimini uyandırıyordu. Belki de aradığı şeylerden kaçıyordu. İtalyan yönetmen Manlio'nun "Ses Kaydı" adlı filmi, takıntı ve tutkularımızın bizi ne kadar uç noktalara götürebileceğini anlatıyordu. Sandro'nun tutkusu müziktir, radyonun kayıt yaparken parazit yapması onun için büyük bir problem olsa da, çeşitli çözümler üretir. Fakat kayıt saatinde evden ayrılması gerekince, çareyi parmaklarından birine veda etmekte bulur! Macaristan filmi "Kapanış Saati"nde, bir kahvenin kapanmasına yakın gelişen beklenmedik olaylar şaşırtıyordu bizi. Film, durağan denilebilecek bir sakinlikle başlıyor, birden ateşleniyor, sonra yine aynı huzura kavuşuyordu. Kahvedekilerin tüm olanları karşılayışlarındaki doğallık çok etkileyiciydi. Yunanistan'dan Elias Demetriou "Tricolore"de tutkularımızla kendimize ördüğümüz duvarların nasıl yıkılabileceğini, önceliklerimizin nasıl da değişebileceğini anlatıyordu. Kısacası, çok çeşitliydi tatlar; bir insanlar ve hayaller resm-i geçidi, bir imgeler seliydi.

Festivale gelen konuklardan üçüyle İFSAK'ta bir söyleşi yapıldı. "Buluşma" adlı canlandırma filmiyle festivale katılan Peter Lemken çalışmaları için destek ve kaynak bulamamaktan şikayetçi. Aynı sorunu yaşayan İtalyan yönetmen Chiara Cremaschi de istediği projeleri gerçekleştirebilmek için "iyi kalpli bir insan"a rastlamanın gerektiğini şakayla karışık söylerken aslında gerçekleri yansıtıyordu. Umarım, kısa filmlere olan ilgi ve destek gittikçe artar, ülkemizde de daha yaygınlaşır. Böylece bu çok farklı tadı yaşayıp, kendimizi zenginleştirme olanaklarımız fazlalaşır.

BURCU AYKAR

Müzik mi dinleyeceksin?

.turkport.com

yazacaksın, gerisini turkport'a bırakacaksın!

Dolu dolu müzik, turkport ***kisstasyon*** *kanalında.*

Haber, spor, yaşam, kent rehberi, magazin, forum, kisstasyon, bedava üyelik, her üyeye e-mail adresi, chat odaları, multimedia-bilgisayar, astroloji.

Seni tek geçerim bu âlemde...

turkport

Türkiye'nin medya portalı

ÖZEL SEANS

HABERLER

Çok Büyük Çok Yakın

Görsel şölen ifadesi gerçek anlamını IMAX ile buluyor. Normal 35mm'lik formatın on katı büyüklüğünde filmlere çekilen görüntüler, yedi katlık bir apartman büyüklüğündeki perdeye yansıtılıyor.

IMAX teknolojisini geçtiğimiz aylarda hem dosya konusu yapıp geniş bir biçimde işlemiş hem de bu teknolojinin Türkiye'deki şimdilik tek adresi olan Ankara Migros Alışveriş Merkezi içerisindeki yeni açılan Arçelik IMAX sinemalarının haberini yapmıştık. Açıkçası, IMAX deneyimini merak ediyordum ve salona girer girmez bu merakımın ne kadar haklı dayanakları olduğunu anladım. Çünkü karşımda o ana dek gördüğüm en büyük sinema perdesi duruyordu. Normal 35mm'lik bir filmin tam 10 katı büyüklükte bir görüntüydü karşımdaki. İzlediğim ilk film "Blue Planet-Mavi Gezegen"di. Film bir belgesel. Zaten IMAX filmleri arasında belgeseller önemli bir yer tutuyor. Çünkü izleyiciye tamamıyla gerçekçi bir deneyim sunma amacı güden IMAX teknolojisi, yine hayatı birebir verme kaygısı güden belgesel film türüyle sık sık işbirliğine gidiyor. "Mavi Gezegen" izleyicisine hem dünya içinden hem de dünya dışından eşsiz çerçeveler sunuyor. Fakat bu çerçeveler önünüzde dev bir ekrandan akınca çok daha fazla etkisine alıyor sizi. Film dünyadaki her türlü doğa olayını bilimsel açıklamalar eşliğinde size sunuyor. İşte burada IMAX filmlerinin önemli bir niteliğinden bahsetmekte yarar var. IMAX salonları henüz her gün gittiğimiz sinema salonları kadar bir yaygınlık kazanmadığı için bu filmlerin yaratıcıları filmlerinde daha ziyade bu teknolojinin eğlencelik yanını ön plana çıkarıyorlar. Dolayısıyla IMAX filmleri ailece gidip görülecek filmlerin de başında geliyor. "Mavi Gezegen" 1990 tarihli bir film. Yönetmeni Ben Burtt. Bu isim bize pek yabancı değil. Burtt özel efekt, ama özellikle ses kökenli bir isim. Lucas'ın "Phantom Menace"ı ve Spielberg'in "Indiana Jones" serisi olmak üzere pek çok filmin ses tasarımının arkasında Burtt var. İşte 42 dakika uzunluğundaki "Mavi Gezegen" Burtt'un ilk yönetmenlik denemesi. Ve ne yalan söylemeli bir ilk film için son derece zor bir işin altına girmiş Burtt. Zira filmin çekimleri sırasında NASA'yla ortak çalışmalar yürütülmüş.

"Mavi Gezegen" son derece bilgilendirici de bir belgesel film aynı zamanda.

1998 yapımı "T-REX: Back To The Cretaceous/T-REX: Dinozorlar Devrine Dönüş" ise günlük deyimle "konulu", fantastik macera türüne girebilecek, 45 dakika uzunluğunda bir film.

Bu filmi dev bir perdeden izlediğiniz yetmiyormuş gibi bir de üç boyutlu gözlük takıyorsunuz. Filmden önce, yakında geleceğini tahmin ettiğim bir animasyon filminin fragmanı vardı ve itiraf etmeliyim ki fragmanın kendisi bile son derece eğlenceliydi. Fragmanın bitmesiyle birlikte yüzümdeki gevrek gülümsemeyi hiç kesmeden "T-Rex"in başlamasını bekledim. Çok kısa bir süre sonra film başladı. Herşey, herkes elinizi uzatsanız dokunabileceğiniz mesafede gelişiyordu.

Bu sayede tüm aksiyonun ortasında buluyorsunuz kendinizi. Diğer bir deyişle, filmi izlemiyorsunuz, "gerçekten yaşıyorsunuz". Filmin yönetmeni Brett Leonard daha önce "The Lawnmower Man", "Hideaway" ve "Virtuosity" filmlerini yönetmişti. "T-Rex" de tıpkı bu filmler gibi herşeyiyle bir özel efekt harikası ve "gerçek" bir görsel şölen.

Başroldeki Ally Hayden isimli genç kızı oynayan Liz Stauber'i en son "Teaching Mrs. Tingle-Öğretmen"deki gıcık kız Trudie olarak izlemiştik. Bu ayki "Three Kings-Üç Kral"da da Mark Wahlberg'in genç karısını canlandırıyor. "T-Rex"te ise henüz genç bir kız. Bir süre sonra ortaya dinozorlar (bilhassa T-Rex) çıkıyor; bizlere de Ally'yle birlikte bu inanılmaz deneyimi yaşamak kalıyor.

Yukarıda saydığım ve şu anda Ankara Migros Alışveriş Merkezi'ndeki IMAX filmleri Türkçe seslendirilmiş filmler. Yani çocuklar da düşünülmüş. Bu filmler, ayrıca, vizyonda 4 ile 6 ay arasında kalıyor. Yeni filmlerin ise Ankara'ya bu yaz geleceğini tahmin ediyorum.

Bilet fiyatları; tam 3,5 milyon, öğrenci, 60 yaş ve üstü sinemaseverler 3 milyon TL. Engelliler için ise özel bir fiyat uygulanıyor; bu rakam da 1 milyon 750 bin TL. Eğer Ankara'da oturuyorsanız bu deneyime mutlaka tanık olmalısınız. Eğer Ankara dışındaysanız bu şehre yolunuz düştüğünde -bir sinefil olarak- görevinizi yapın ve bu sinemalara uğramaya çalışın. Böylece, sinemanın gelecekte bürüneceği formata "canlı canlı" tanık olun.

BURÇİN S. YALÇIN

Üç boyutlu olan "T-Rex"te tüm aksiyon sanki yanıbaşınızda "gerçekleşiyor".

Liz Stauber sadece IMAX filmlerinde oynamıyor. Onu bu ay "Üç Kral"da izleyeceğiz.

Dumanlı Yıldızlar

Sigara karşıtları Hollywood'un tütünü tümüyle görmezlikten gelmesi için çok uğraşıyor ve başarılı da oluyorlar. Ama sigara ters tepen bir silah gibi bir yerlerden sızıp geliyor çünkü sinema ve sigara arasında hep bir aşk ilişkisi var...

Greta Garbo, Marlene Dietrich, James Dean, Humphrey Bogart, Rita Hayworth ve Orson Welles... Bu saydığımız yıldızların bir duman bulutu içinde öylesine kusursuz görünmeleri, sanki ağızlarında sigarayla doğmuş oldukları izlenimini verirdi. Zaten o zamanlar beyazperdede sigara içmek seksiydi: Bogart, "The Big Sleep / Büyük Uyku"da Lauren Bacall'a teslim olduğunda ikisi bir sigara paylaşırlar. Aynı zamanda bir zerafet simgesiydi: "Breakfast At Tiffany's"de Audrey Hepburn dişlerinin arasında sigaralıkla dolaşır.

Rita Hayworth

Zaman zaman bir özgürlük sembolü oluyordu: Bette Davis, Paul Henreid'in ona ikram ettiği sigarayla kadınlığa adım atar; Susan Hayward "The Marriage-Go-Round"da asice bir kibrit yakar; Olivia Newton-John "Grease"de masumiyetine veda etmeye karar verdiğinde, siyah deri giysiler içinde ve ağzında sigarayla ortaya çıkar.

Bazı filmlerde sigaralar, dinamitleri veya barutu ateşlemek için de kullanılır. Bazen bir izmarit felakete yol açabilir ya da bir cinayetin çözülmesine yardımcı olur. Kara film türü, dumanı, gölge oyunlarını daha çarpıcı hale getirmek için sever. Bir zamanlar Eastwood'un oynadığı westernler ağzında sigara olmadan hayal bile edilemezdi. Leone'nin dediği gibi, "Clint'in iki yüz ifadesi var. Biri sigaralı, diğeri sigarasız."

Beyazperdenin diğer büyük tiryakisi, Steve McQueen, akciğer kanserinden ölmeden önce Viceroy'un reklamlarını yapıyordu. Ondan önce de, birçok yıldız, sigara lehinde kampanyalara katılmıştı. Tabii istisnalar da vardı. Mesela, James Cagney, tahammül edemediği için trende karısından ayrı bir kompartmanda seyahat etmek isteyecek kadar sigaradan nefret ediyordu.

Bir zamanlar sinema ve tütün endüstrileri arasında çok güçlü bir birlik ve ortaklık olduğu inkar edilemez.O kadar ki, bugün çok moda olan sponsorluğun doğumundan yıllar önce, sigara üreticilerinin yıldızlara, ürünlerini kullanmaları ve tanıtmaları için para ödedikleri tahmin ediliyor. Bugünün gerçeği ise oldukça farklı. 1997'de Screen Actors Guild adlı oyuncu birliği, sigara karşıtı bir kampanya için biraraya geldi. Yine aynı yıl, Hillary Clinton, Julia Roberts'a birçok Amerikan gazetesinde yayımlanan bir açık mektup yazıp "My Best Friend's Wedding / En İyi Arkadaşım Evleniyor"daki sorumsuzluğunu eleştiriyor ve kendisine hayran olan bir sürü genç kıza nasıl böyle kötü örnek olabileceğini sordu. Brooke Shields, Isabella Rosellini, Gabriel Byrne gibi yıldızlar sigara karşıtı beyanlarda bulundular.

Sharon Stone ve Demi Moore gibi perdede sigara içerken hiç görülmemiş olan oyuncular, sigara yerine, ondan daha zararsız (ve tahrik edici) olan puroyu tercih ediyorlar. Yönetmen Michael Mann ve yapımcı Lowell Bergman, "Köstebek"e başladıklarında nikotin bağımlısı olduklarını ama sonra sigarayı bıraktıklarını itiraf ediyorlar. Diğer yandan, Russell Crowe fazla dert etmeden sigara içmeyi sürdürüyor.

Tıbbi araştırmalar, sigara tüketimi üzerine yapılan istatistikler, kampanyalar ve sigara endüstrisi karşıtı hareketler şüphesiz, sigaranın cazibesine darbe vuruyor. California Üniversitesinin yaptığı bir araştırmaya göre, tüm bu etkenlere rağmen, 1960 ile 1990 yılları arasında, beyazperdede sigara içenlerin sayısında azalma olmamış; hatta üç katına çıkmış. Değişen şey, sigaranın sinematografik anlamı. Bugün, filmde sigara içmek sıradan bir hareket değil de, bir söylem; kabul edilen genel doğrulara karşı yapılan bir hareket. Mickey Rourke ve Johny Depp gibi kötü çocukların en kızgın sigara tiryakilerinden olmaları tesadüf değil. Zaten "The Ninth Gate" oyuncusu Depp, üç dört sigarayı aynı anda içmek istediğini söylüyor. "Face Off / Yüz Yüze", "Pulp Fiction", "Romeo ve Juliet" gibi stilize ve tehlikeli filmler sigaralarla dolu.

Genellikle bağımsız filmlerde oynayan Steve Buscemi'nin oynadığı en az 43 tane sigaralı sahnesi var. New York'un hafife alınamayacak bağımsız yönetmenlerinden Jim Jarmusch'un imza attığı "Kahve ve Sigaralar" adlı üç kısa film, sağlıklı yaşam muhabbetlerine karşı bir tavır olarak okunabileceği gibi, ABD'de duman fobisinin en şiddetli olarak yaşandığı Los Angeles şehrine eleştirel bir bakış olarak da okunabilir.

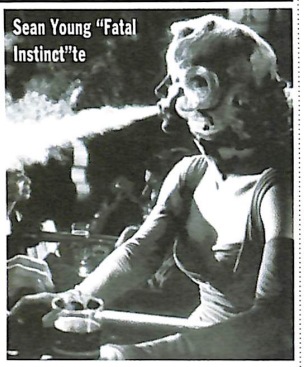
Sean Young "Fatal Instinct"te

HATIRDA KALAN REPLİKLER

"Biliyor musun, hayatım boyunca benden çok garip şeyler yapmamı istediler. Ama sigarayı bırakmamı hiçbir zaman..."
("Irma La Douce"da Shirley MacLaine, Jack Lemmon'a söyler)

"-Oh, ne kadar güzel, bir sigara gibisi yok!
-Ama sen sigara içmiyorsun ki..
-Sigara içmediğimi biliyorum. Kanser yaptığı için içime çekmiyorum. Fakat sigara içerken o kadar çekici görünüyorum ki elimde sigara olmalı diye düşünüyorum."
("Manhattan"da ,Woody Allen ve Mariel Hemingway)

"Benim ülkem yok, dinim yok. Sadece sigaralarım var."
("One Night At The Opera"da, Groucho Marx)

"Al bakalım, bir sigara ister misin? Hadi iç. Sonuna kadar tadını çıkar. Sahip olduğumuz tüm zamanı kullanalım ve beraber kanserden ölelim!"
("Cehennem Silahı"nda Mel Gibson)

Harvey Keitel ve Jim Jarmusch

Marlene Dietrich

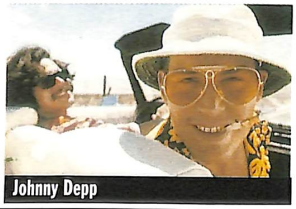
Johnny Depp

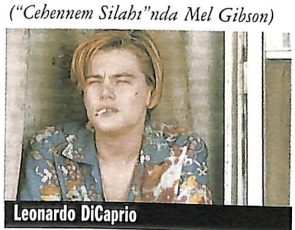
Leonardo DiCaprio

IŞIK VE GÖLGE...

Atilla Dorsay

Başına Eleştirmen Kadar Taş Yağasıcalara

"Kendi adıma, Hıncal Uluç'un sinema üzerine yazmasını, yaklaşımı son derece yüzeysel de olsa onaylıyorum. Basında okunan herkesin sinema üzerine yazmasına itirazım yok, memnuniyetim var. Ama benim açımdan bardağı taşıran, Uluç'un son günlerde bu tür yazılarında eleştirmenlere saldırı dozunu arttırması oldu."

"Kahramanmaraşspor-Yeşilbursa maçı merakla, heyecanla, keyifle izlenen bir maç oldu. Hoşça vakit geçirmek için birebir... Maçı beğenmeniz için bir işaret de spor yazarlarından... Çoğu görmek zahmetine dahi katlanmamış. Görenlerin çoğu da tüm sporculara tek yıldız vermişler. Bu onların dilinde "kötü" demek. Onların dilinde "kötü" ise, bir maç çok güzeldir, bir futbolcu da yıldızdır.

Çünkü bunlar yazılarını sizlere yazmazlar, değerlendirmelerini sizlere yapmazlar. Yazdıkları ortamı kullanıp birbirlerine mektup yollarlar. Okuyunca sizin ne dediğiniz umurlarında bile değildir. Siz de zaten pek okumazsınız onları... Hepsinin toplam okuyucusu, abartmadan söylüyorum, 10 bini geçmez...

Maça giderler, sıkıntıdan patlarlar, çıkarlar yalan yazarlar... "Harika maçtı" derler. Herkese bol keseden yıldız dağıtırlar, beş yıldız, altı yıldız verirler. Böylece öbürüne "bak maçı nasıl anladım" havası basarlar.

İyi maç onlarca seyircinin anlamadığı, keyfine varamadığı maçtır. Gol filan önemli değildir. Kullanılan taktikler karmakarışık olacaktır, hatta olmayacaktır. Oyuncuların ne yaptığı anlaşılamayacaktır: bu rezillikten mana çıkarmak yeteneği sadece yazarlarda olacaktır. O zaman maç iyidir, futbol kalitesi yüksektir. Herkesin hoşlandığı maçı onların da keyifle izlediği bilinecek, görülecek diye ödleri kopar.

Kahramanmaraşspor-Yeşilbursa maçı işte bu onların ödlerini patlatan maçlardan... Pırıl pırıl futbolcular ve şurup gibi gollerle, tempoyu asla düşürmeden, insanın gözünü bir an için sahadan ayırmasına izin vermeden, herkesin kolayca anlayacağı bir futbol şöleni... Şimdi siz, sıradan seyirciler, bu maçı kolayca beğenip tadına varırsanız, spor yazarının o engin kültürü, o ender yeteneği ne işe yarayacak?"

İşte bir futbol yazısı. Hayatında topu-topu bir düzine maç izlemiş ve futbol konusunda tek satır yazmamış bendenizden... Ama kolayını buldum, işin bir uzmanından kopya çektim.

Çünkü yukardaki yazı, Hıncal Uluç'un 5 Nisan'da Sabah'ta çıkan "Bir Tavsiye: Eleştirmenler Beğenmemiş, Kaçırmayın" adlı "Çifte Tehlike" eleştirisinden aynen kopya edilmiştir. Filmin adı yerine hayali bir futbol maçı, sinema deyimlerinin yerineyse futbol deyimleri konarak!...

Peki ben, yani futboldan anlamadığı bilinen bir yazar bu konuda yazı yazmak cüretinde bulunup yukardakine benzer satırlar döşensem, ne olurdu? Ne olacak, elbette sinema yazarlarından çok daha kalabalık, çok daha iyi örgütlenmiş ve çok daha etkili olan tüm spor basını ayağa kalkar ve canıma okurdu. Aslında, futbol gibi herkesin biraz da olsa anladığı bir konuda bu işi bilmeyenlerin yazmasına kimse ses çıkarmıyor, hatta diyelim ki Duygu Asena, Ayşe Arman ve benzeri kimi kadın yazarlar özellikle maçlara gönderilip eleştiri yazdırılıyor ya da Fatih Terim röportajları yaptırılıyor. Tüm bunlara hoşgörü, hatta teşvik var.

Ama bunu yaparken, siz bir de spor yazarlarına saldırmayı deneyin!... Onları spordan anlamamakla, "birbirlerine mektup yazmakla", hele hele "yalan yazmakla" suçlayın... Ortalık birbirine girer.

Oysa bu tür suçlamalar sinema yazarlarına karşı sürekli yapılıyor. Bunun başını da Hıncal Uluç çekiyor. Sinema konusunda sıradan ve amatör bir seyircinin bilgisini, görgüsünü aşmayan beğenisiyle, en önemli ve tartışılan filmlerin Hakan Şükür'e yakışır bir çalımla yanından geçerek, sürekli incir çekirdeğini doldurmaz olanlarını görüp o abartılı üslubuyla ya göklere çıkarıp ya yerin dibine batırarak, tüm soğukkanlı eleştirme ve tartışma olanaklarını ortadan kaldırıyor, değer ölçülerini silkeliyor, sinema kültürü denen ve zaten ülkemizde pek yaygın olmayan şeyin canına okuyor.

Hıncal Uluç'la herhangi bir şey üzerinde anlaşmak kolay değil ya, biz yine de deneyelim. Öncelikle adına eleştirmen ya da sinema yazarı denen kişinin görevi ve işlevi konusunda...

Hıncal Uluç ve onun gibi düşünenler, eleştirmeni sadece haftasonunda sinemaya gitme alışkanlığında olan kişilere "o film sıkıcı, gitmeyin", "bu film şurup gibi akıyor, gidin", "çok eğlendirici, aman görün" tarzında hap gibi tavsiyelerde bulunacak birer trafik memuru ya da haftasonu eğlencesi görevlisi saymak eğiliminde. İnsanları haftasonunda neyi görüp neyi görmemeleri konusunda uyarma işlevine karşı değilim. Ama gerçek eleştirinin görevi sadece bu olabilir mi? Hayatlarını çok daha başka türlü kazanacak sayısız erdeme sahip olan, ortalama bilgi, kültür ve Türkçe düzeyleri basınımızdaki ortalama düzeyden çok daha yüksek olan eleştirmenlerden, sadece keyif ehli bir seyirciye işaret polisliği yapmaları beklenebilir mi? O eleştirmenler ki, Yedinci Sanat'a olan onulmaz ve önle-

"Çifte Tehlike"

nemez tutkuları yüzünden birçok şeyi bir kenara itip, adına sinema sevgisi ya da sinema kültürü dediğimiz şeyin gönüllü fedaileri olup çıkmışlardır? Her ülkede de olduğu gibi...

Belki aslında herşey tutkuyla yapılır, en azından öyle olması gerekir. Ama eleştirmenlik -sinema, tiyatro, müzik ya da edebiyat, farketmez- çabaların en nankörü, en karşılıksızıdır. Eleştirmenler sinemaya karşı olan aşklarının karşılığını alamayan umutsuz birer Mecnun gibidirler. Yedinci Sanat, tüm büyüsüyle kanlarına girmiştir ve bu virüs artık iyileştirilemez.

Onlar, hele büyük bir gazetede yazıyorlarsa, geniş kitlenin beğenisini ve "haftasonu iyi bir film izlemek" kaygılarını elbette dikkate alacaklardır. Bu açıdan en popüler filmleri sistemli biçimde aşağılamak, en bilinen örneğiyle "Titanik'e bir yıldız vermek" kuşkusuz doğru bir yöntem değildir. Ama nihayet bu da o eleştirmenin seçimidir ve hakkıdır. Eğer biz gerçek bir demokrat kafası taşıyorsak, en yaşamsal siyasal-ekonomik özgürlükleri savunurken, bir eleştirmenden istediği filme istediği yıldızı vermek hakkını nasıl esirgeriz?

Çok iyi bilinen birkaç örnek vereyim: "Rüzgâr Gibi Geçti"nin başarısında pek az eleştirmen katkısı vardır. Ama eleştirmenler olmasaydı "Yurttaş Kane" filminin bugünkü statüsüne erişmesi herhalde mümkün olmazdı. Benzer biçimde, filmleri Batı'da 'komünist propagandası yapıyor' diye yıllarca yasaklanan bir Eisenstein, "Macera" adlı ilk önemli filmi Cannes şenliğinde ıslıklarla karşılanan bir Antonioni, eğer filmleri eleştirmenler tarafından ısrar ve inatla savunulmasaydı, sonraki dahi yönetmen statüsüne kolay ulaşamazlardı. Satyajit Ray'i yine düşmanca karşılandığı bir Cannes gösterisinden sonra hemen tek başına savunan, sinema yazarı ve tarihçisi Georges Sadoul olmuştu.

Aynı biçimde, Amerikalıların oyalayıcı filmlerin kotarıcıları diye küçümsediği birçok klasik Amerikan ustası, Howard Hawks'dan Raoul Walsh'a, Nicholas Ray'den Samuel Fuller'e ve elbette John Ford'dan Alfred Hitchcock'a, Fransız Yeni-Dalga eleştirmenlerin yoğun ilgisi ve incelemesi olmasaydı kolay kolay büyük usta konumuna gelemezlerdi.

Eleştirmenler, Hıncal Uluç ve şürekâsının sandığı biçimde, yalnızca haftasonu eğlencelerini işaretleyen birer görevli değildirler. En azından ciddi ve sorumlu olanları... Onlar, adına sinema denen 20. yüzyıl sanatının kilometre taşlarını belirlemek, başyapıtları herkesten önce kavrayıp duyurmak, zor gözüken filmleri savunmak ve sinema sanatını bir popcorn eğlenceliği olmaktan çıkarıp yüce ve soylu bir sanat katına yükseltme çabasına katkıda bulunmakla yükümlüdürler. Onlar sinemanın tarihini daha yaşarken yazmak konumundadırlar. Onlar sinema sanatının gönüllü savunucuları, tutkulu hayranları ve meşale tutucularıdırlar.

Uluç "Manolya" ile ilgili yazısında da yine eleştirmenlerden sözetti.

Hıncal Uluç'un anladığı tarzda, sadece Hollwood tarzı bir sinemanın borazanlığını yapan ve hemen her filmi münasip cümlelerle övüp duran bir Amerikalı "sinema yazarı" gurubu da var.. Parlak ve yaldızlı cümlelerini film ilanlarının tepesinde okuduğunuz... Onların elbette ki eleştiri denemeyecek çabasını bizde de yüklenenler var. Bizzat Uluç'un kendisi, müzikteki "easy listening" deyiminin sinemadaki karşılığı olan "easy watching" tarzı sinemayı tanıtma ve savunma işlevini çok iyi yerine getiriyor.

"Çifte Tehlike" gibi bir film, eğer iyi bir oyalayıcı sinema örneğiyse, bunu elbette belirtmek gerekir. Kendi adıma bunu yaptım. Ama bu, filme bol yıldız verilmesini mi gerektiriyor? Uluç acaba hayatı boyunca buna benzer kaç gerilim filmi izledi? Sinema ve TV için yapılmış? Bugün hangisini hatırlıyor? "Çifte Tehlike" gibi bir filmin yarınlara kalacağını mı sanıyor? Öyleyse kendisi eskilerden niye o gerilim filmlerini değil de sözgelimi "İnsanlar Yaşadıkça"yı, "Kahraman Şerif"i, "Yedi Kardeşe Yedi Gelin"i veya "Batı Yakasının Hikâyesi"ni hatırlıyor? (Nasıl, iyi bir Hıncal Uluç uzmanı olmuşum, değil mi?).

Kendi adıma, Hıncal Uluç'un sinema üzerine yazmasını, yaklaşımı son derece yüzeysel de olsa onaylıyorum. Basında okunan herkesin sinema üzerine yazmasına itirazım yok, memnuniyetim var. Ama benim açımdan bardağı taşıran, Uluç'un son günlerde bu tür yazılarında eleştirmenlere saldırı dozunu arttırması oldu.

Ve de kendikendime sordum: Hıncal'ın hemen her yazısında eleştirmenlere giydirmesi nerden kaynaklanıyor? Olasılıkları şöyle sıraladım:

1) Uluç potansiyel bir eleştirmen. Ama olmamış, olamamış, bu onda bir kompleks yaratmış ve bunu, eleştirmenleri sürekli küçümseyerek gidermeye çalışıyor!

2) Uluç hergün koca bir köşeyi doldurmak zorunda. Bunun için herşey üzerine yazıyor (Aysel Gürel'in deyimiyle "yakında ameliyatlara da girecek!"). Bir film üzerine yazdığında ise söyleyecek fazla şeyi olmadığı için yazının yarısında eleştirmenlere (aynı biçimde ve aynı sözlerle) giydirmek suretiyle, o günü kurtarıyor!...

3) Eleştirmenlerin eninde sonunda kızıp yanıt vermesini bekliyor ve böylece pek sevdiği ve adının geçeceği yeni polemiklerin tohumunu atıyor.

Hıncal'ın son film yazıları, şaşılacak kadar birbirine benziyor. Örneğin "Jeanne d'Arc" ve de "Manolya" gibi birbirine hiç benzemez iki film üzerine aynı şeyi yazdı: İlk yarısı harika... Ama ikinci yarıda yönetmen (herhalde o muzur eleştirmenlere yaranmak için!) tempoyu düşürüyor ve filmi berbat ediyor. (Evet, evet, abartma değil!... "Jeanne d'Arc"ın ikinci yarısını beğenmemesini eleştirmenlere bağladı!).

Film bir bütündür. Bir filmin ilk yarısının harika, son yarısının berbat olması mümkün müdür? Hıncal'a göre mümkündür. Çünkü "Jeanne d'Arc" filminin ilk yarısı ona göre "Cesur Yürek"i hatırlatan savaşlarla doludur". Ya ikinci yarı? O sıkıcıdır, çünkü "bitmez-tükenmez dava sahneleri vardır!"...

İyi güzel de, zavallı Jeanne d'Arc'ın hayatı öyle geçmiş... Yönetmen ne yapsın? Belki de Hıncal Uluç'un hoşuna gitmek için filmin sonuna birkaç savaş sahnesi daha koymadığı için suçlu... Gerçeği ve tarihi değiştirmek pahasına!...

İşte bizim basınımız böyle... Bırakınız ülkede cirit atan gerçek çeteleri ve birtürlü sonu gelmeyen Mafya hikâyelerini... Basının içinde bile her çeşidi var: 'tüccar-terzi'lerden ihale takipçilerine, nüfuz tüccarlarından sahte TV yapımcılarına, saldırgan ve cahil yeni-yetmelerden 70 yaşından sonra yeteneği keşfedilen geç kalmış dahilere... Ama tüm bunları sineye çekenler, nedense sinemayı yaşamına can simidi yapmış, yedinci sanata gerçek anlamda gönül vermiş olan ve bundan başka da suçu olmayan eleştirmenlere takmış gözüküyor. Pes doğrusu!... ■

En iyi arkadaşım Amerika'dan geldi!

1 NUMARA HEARST

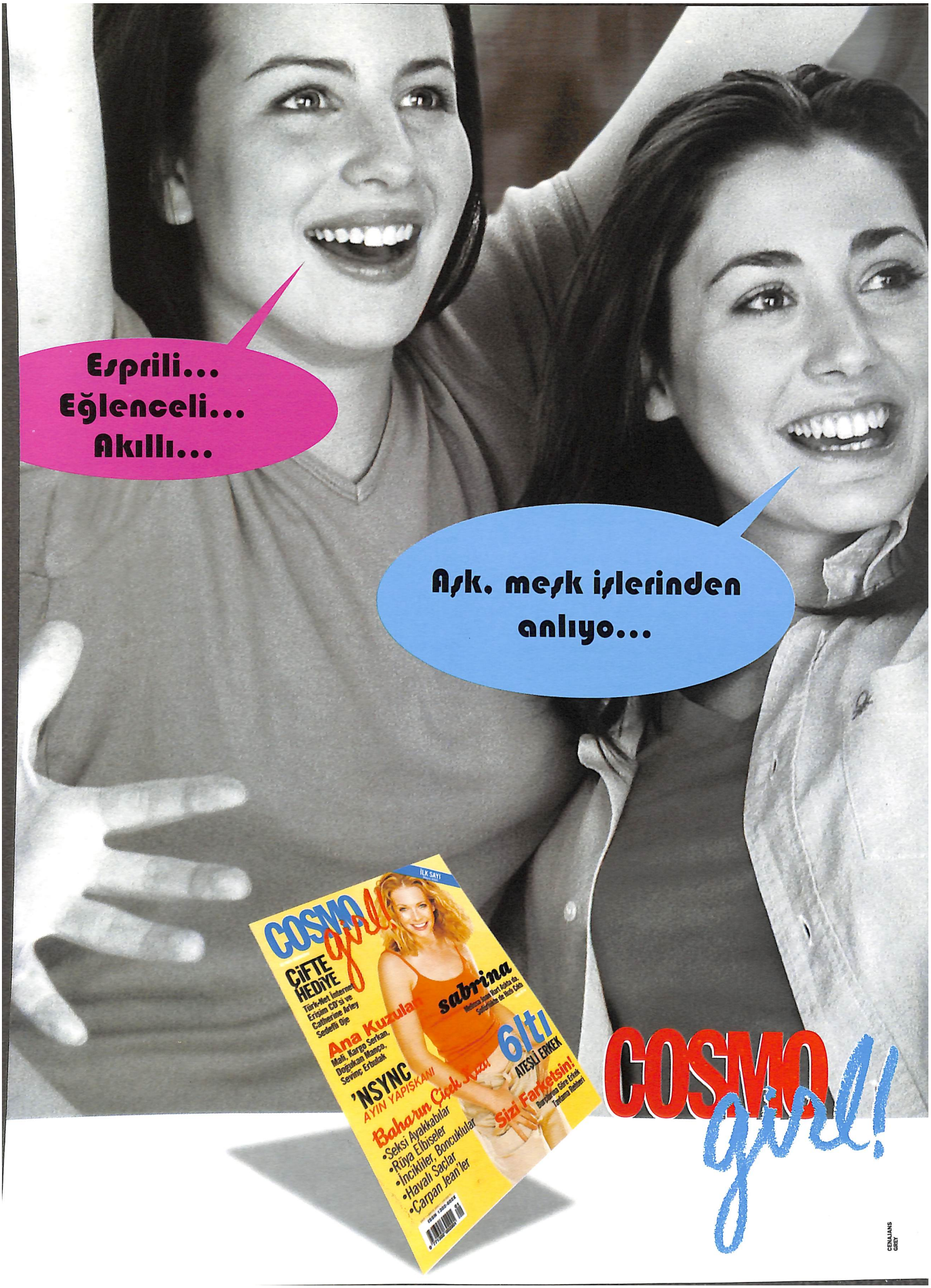
Esprili...
Eğlenceli...
Akıllı...
Aşk, meşk işlerinden
anlıyo...

profil

HILARY SWANK

erken gelen oscar

"Boys Don't Cry / Erkekler Ağlamaz"da canlandırdığı rol ile sezon içinde dağıtılan ödüllerin neredeyse tümünü toplayan genç aktris, Brandon rolüne hazırlanmak için kısa saçları, göğüslerini gizleyen bandajları ve erkek giysileriyle Los Angeles sokaklarında bir ay boyunca gezinip durmuş.

"8 yaşında anneme aktris olmak istediğimi söylemişim." diyor 30 Temmuz 1974'de, Bellingham, Washington'da dünyaya gelen Hilary Swank.Yapımcı Suzy Sachs tarafından küçükken keşfedilip, 9 yaşındayken "The Jungle Book"da Mowgli olarak ilk rolünü kapmış. Zaten içinde olan oyunculuk sevgisi, bu yeni öğrendiği kendini ifade etme şeklinin coşkusuyla daha serpilip gelişmiş. Üç yaşında yüzmeye başlamış, aynı zamanda atlet ve cimnastikçi...

16 yaşına kadar ailesiyle Bellingham'da yaşıyor, sonra kariyer planları doğrultusunda Los Angeles'a taşınıyor. Liseyi özel öğretmenler yardımıyla yazışmalarla tamamlıyor. Televizyon dizileri "Growing Pains"in üç, "Evening Shade"in altı bölümünde rol alır.1990'da katıldığı, "Beverly Hills 90210" adlı dizideki yalnız anne olarak tanınan Hilary'nin bu seneden önce pek de bilinen bir film kariyeri olmamış."The Next Karate Kid"deki rolü dışında kimsenin Swank'in kim olduğu hakkında en ufak bir fikri yoktu. Sonra birden, Kimberly Pierce'ın "Boys Don't Cry"ındaki etkileyici performansıyla bir yıl boyunca dağıtılan ödüllerin neredese tümünü toplamaya başladı.Ülkesindeki aşağı yukarı her eleştirmenden aldığı övgüleri ve çeşitli ödülleri, Golden Globe ve Akademi Ödülü takip etti.Yine de aktris temkinli davranıyor, "Ne kadar heyecanlı olsam da, kendimi 'bu benim kariyerimi değiştirecek' hayallerine kaptırmak istemiyorum.İnsanlar da bana sürekli bunu tembih ediyorlar." Hilary, bu rol için üç sene süren, birçok başka aktrisin denenip, reddedildiği bir eleme sonucunda seçilmiş. Seçmelere, eşi Chad Lowe'un kıyafetleri içinde, saçları kovboy şapkasının altında toplanmış bir şekilde gelince kast direktörünü zaten kandırmış. Yönetmen Kimberly Peirce'a, aynı Brandon gibi 21 yaşında ve Lincoln, Nebraska'dan olduğunu söylemiş. Peirce onun yalan söylediğini anlayıp yüzüne vurduğunda ise ,"Brandon da böyle yapardı!" diyerek kendini haklı çıkarmış. Film, Nebraska'nın kırsal kesiminde yaşamış olan Brandon Teena adlı kızın gerçek hayat hikayesini anlatıyor.

Hilary'nin rolü için bir dönüşüm geçirmesi gerekiyordu, o da zaten her türlü meydan okumaya hazırdı. Saçlarını kestirip, bir ay boyunca bir erkek çocuk gibi yaşamış. Sesini kalınlaştırmış, gereken aksanı öğrenmiş. Cinsiyet değiştirmiş olan insanlarla ilgili kitaplar okumuş. "Kadınsılığımı son zerresine kadar kaybettiğimi düşünüyordum. Aynaya baktığımda alışık olduğum Hilary'den hiçbir parça göremiyordum. Chad ile beraber Los Angeles sokaklarında dolaşırken, beni kaç senedir tanıyan insanlar kesinlikle ben olduğumu anlayamıyorlardı." diyerek rolüne hazırlık döneminde yaşadığı çelişkileri dile getiriyor. "Tüm yaptığım saçlarımı kestirmek, göğüslerimi bandajlamak ve farklı giyinmekti. Uzun saçlıyken de aynı insandım, aynı duygu ve hayallere sahiptim.Ama insanlar bana farklı davranıyorlardı. Maalesef toplum kuralları, insanları önyargılı olmaya itiyor." Gerçek bir hikaye olması onu özellikle heyecanlandırmış."Bunu çok güzel bir aşk hikayesi olarak görüyorum. Hayatını istediği gibi yaşamak cesaretine sahip olduğu için insanlar Brandon'a tepki gösteriyorlar." Swank'in bu tecrübeyle ilgili en çok hoşuna giden, kişiliğinin oldukça saklı kalması."Bu insanlarla aylarca içiçeydik ama benim nasıl biri olduğum konusunda en ufak bir fikirleri yok!" Brandon ile özdeşleşmek konusundaki düşünceleri de oldukça ilginç, "Homoseksüel olmadığım için bu rolde kendimi bulduğum başka bir noktaya ulaşmalıydım. Bu da rüyalarının peşinde koşmak ve tamamen kendi olma cesaretine sahip olmak şeklinde ortaya çıktı. Bu yüzden, Brandon'ı oynarken, hayallerinizi yaşamanın ne kadar güzel, heyecanlı ve önemli olduğunu yansıtmaya çalıştım." Filmin çekimlerinde günde $75 kazanmış. Şimdi Hollywood'daki tüm kast direktörlerinin listelerinin başında yer alıyor. Bir sonraki filmi Sam Raimi tarafından yönetilen, Cate Blanchett, Keanu Reeves gibi yeteneklerin yer aldığı, umut vaad eden bir çalışma. Adı, "The Gift" olan film, küçük bir güney kasabasında, genç bir kızın ortadan kaybolması üzerine araştırmalar yapan bir medyumla ilgili. Swank aynı zamanda "The Affair Of The Necklace"da, 18. yüzyıl Fransası'nda soylu ailesini arayan genç bir kadını canlandırıyor. Bu seneden önceki çok da parlak olmayan filmografisinde "Buffy The Vampire Slayer" (1992), "Leaving L.A."(1997), "The Way We Are" (1997), "Heartwood" (1998) adlı yapımlar var.Yaptığı her şeyden memnuniyet hissediyor olacak ki, "Tüm tecrübelerimin Brandon'ı canlandırmamda katkısı bulunduğunu düşünüyorum. Rol karşıma çıktığında, bunun için gerçekten hazır olduğumu hissettim." diyor. Eşi Chad Lowe ile 1992'de "Quiet Days In Hollywood"un setinde tanışmış ve 5 senelik ilişkinin ardından evlenmişler. İlk görüşte birbirlerine aşık olduklarını ve Chad'in kendisine çok büyük bir destek olduğunu söylüyor. Çok bağımsız bir kişiliği olmasına rağmen, onsuz bir hayatı düşünemiyor. Şu anda papağanı, köpeği ve üç kedisi ile birlikte Los Angeles'ta yaşıyor. Hobileri rafting ve kayak yapmak. Mutlu bir çocukluk geçirmemiş olsa da çok iyimser bir insan. Hiçbir rahatsızlık duymadan, birçok batıl inancı olduğunu itiraf ediyor. Hatta "Boys Don't Cry"daki rolü almasıyla ilgili işaretler keşfetmiş kendince. "İlk filmim 'The Vampire Slayer'da canlandırdığım karakterin adı Kimberly idi. İkinci filmim 'The Next Karate Kid'de ise soyadım Pierce'di. Ve bu filmde çalıştığım yönetmen, Kimberly Pierce!" Biraz geç de olsa, sonunda keşfedilen yetenekli ve çarpıcı Hilary, kariyerinde oldukça yüksek noktalara ulaşacağa benziyor.

"Erkekler Ağlamaz", 21 Nisan'dan beri gösterimde.

profil

RICK YUNE

tekvando, wall street ve sinema

"Aşkın Sırları"nda (Snow Falling On Cedars) cinayetle suçlanan bir savaş kahramanını canlandıran genç aktör, başarılı bir çıkış yaptığı bu filmle sinema çevrelerinin yakın takibe alacağı bir oyuncu olmaya doğru gidiyor.

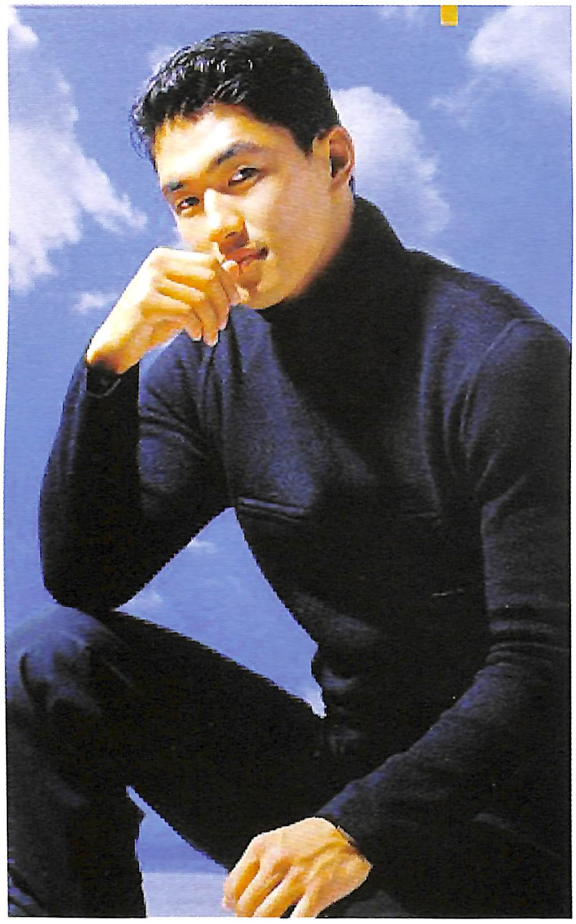

Çekik gözlü aktör bugün 28 yaşında. Fakat pek tanınmış biri değil. Nasıl olsun ki? "Snow Falling On Cedars-Aşkın Sırları" onun sinemadaki ilk oyunculuk deneyimi neredeyse. Fakat eleştirmenler onun bu filmdeki performansından memnunlar. Yune'nin ailesi henüz 1 yaşındayken Kore'den Washington'a göç etti. Babası eczacılık, annesi ise akupunktur işiyle meşguldu. Yune askeri liseye girdi. "Gecenin bir yarısı uyandırılırdık, gözlerimiz bağlanırdı ve ormana bırakılırdık. 'The Blair Witch Project' gibiydi. Bir kez yıldızların yönünü bildiniz mi geri dönebilirdiniz." diye anımsıyor o günleri. 1992'de manken ajansından biri Yune'yi bir asansörde gördü ve genç adam kısa bir süre sonra kendisini Versace ve Ralph Lauren'ın çekimlerinde buldu. 1994'te Pennsylvania Üniversitesi Wharton Okulu'nun maliye bölümünden mezun olduktan sonra 3 yıl boyunca Wall Street'te boğuştu ve bir yandan da oyunculuk dersleri aldı. Ona göre oyunculuk, insanı olgunlaştıran bir uğraş. "Bir karakterin yaşamına girerek, bir bilgisayar başında oturmaktan ve düşük fiyata alıp yüksek fiyata satmaktan çok daha çabuk gelişeceğime karar verdim." diyor hem Wall Street'in keskin dişlileri arasında çalışıp hem de oyunculuk derslerine devam etmesine ilişkin olarak. 1995'te Avrupa'daki bir makarna reklamında Cindy Crawford'a serenat yapıyordu Yune. Bu onun mankenlik döneminin en hoş anılarından biri. "Shine"ın Oscar adayı olmuş yönetmeni Scott Hicks ona bu ay izleyeceğimiz "Aşkın Sırları" adlı dramasında önemli bir rol verdi. Yune cinayetle suçlanan Kazuo adlı bir savaş kahramanını canlandıracaktı. Fakat Yune'nin rol için seçilmesi öyle çok kolay olmadı. New York'tan Çin'e kadar mükemmel bir performans gösterecek suçlu bir savaş kahramanı arandı, tarandı ve sonuçta Yune'de karar kılındı. Filmde neredeyse tüm Amerikalılar Yune'nin canlandırdığı Kazuo'dan nefret ediyorlar. Söylentiye göre, Yune insanı fazlasıyla baskı altında bırakan bu rolün altından başarıyla kalkmış. Genç ve yakışıklı oyuncunun özel hayatı ise henüz tam olarak yerine oturmamış durumda. "Yerleşik bir hayat istiyorum; fakat bu çok fazla dikkat gerektiriyor. Uzun süren ilişkim pek olmamıştır ve şu sıralar da hayatımda pek kimse yok." Hollywood'da çalışan pek çok aktör gibi o da sinemaya hayran. "Çocukluğumdan beri filmleri ve sinemaları sevmişimdir. Çünkü bunlar insan doğasının birer aynası. Bu yüzden, kendimin dışındaki şeyleri bulmak için çok çalıştım; ama aktörlüğün bana yaptığı katkınınkine benzer bir duyguyu hiç tatmadım. Kendimi bir sınıfta tüm teknik yönleri öğrenirken buldum; fakat hala 'oynuyordum', gerçek olamıyordum. Karakterlere yaklaşabilmem için henüz hayat tecrübem yoktu" diyor Yune. Böylece, hayat tecrübesi edinmeye başladı. Bu amaçla yaptığı ilk şey de tekvandoda olimpik seçmelere katılmaktı. Ardından da Wall Street'te boy göstermeye başladı zaten.

Scott Hicks, Max von Sydow ve James Cromwell gibi Oscar'a çok yaklaşmış olan çalışma arkadaşları olması Yune'nin pek verimli bir "ilk film" deneyimi geçirmesine yardımcı olmuş gibi görünüyor.

"Aşkın Sırları" 5 Mayıs'ta gösterimde.

Böyle muhabbetin gözlüğünü seveyim.

Cepte Acayip Fırsat:

750 Kontörlük Muhabbet Kart Güneş Gözlüğü

Hediyeli

750 Kontörlük Muhabbet Kart'la işyerinde, yurtdışı görüşmelerinde, sevgilinizle sohbetlerde muhabbet uzadıkça uzasın.

Cepte bir rekabet, bir rekabet.
Ama çığ gibi büyüyen Muhabbet.

Muhabbet Kart

TURKCELL HİZMETİDİR

Muhabbet Kart.
Bulunması en kolay kontörlü kart

Alo Muhabbet
0216 445 7007
Çağrı Merkezi

ATV P

profil

JOAQUIN PHOENIX

yeni bir yaprak

River Phoenix'in Küba'da doğan kardeşi Joaquin, küçükken bir ara adını değiştirip Leaf /Yaprak yapmıştı. Şimdiyse onu gene Joaquin olarak izliyoruz.

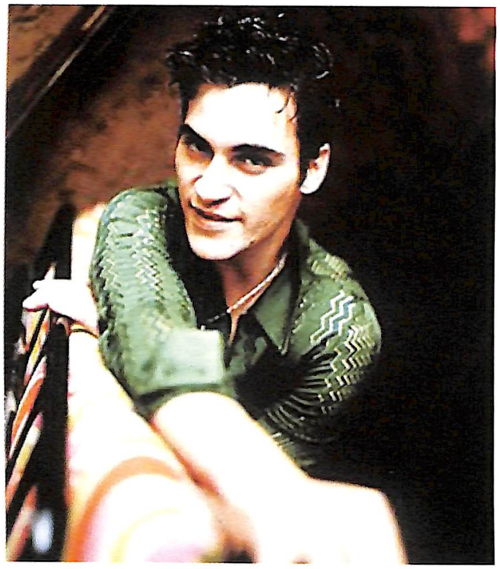

Birbiri ardınca, harıl harıl film çeviriyor. Oysa sinemayı komik denecek kadar genç bir yaşta bırakmıştı. Tanrı'nın Çocukları mezhebinden gezginci, eski Çiçek Çocuğu Phoenix ailesinin yetenekli çocuklarından Joaquin, ya da küçükken kendine uygun bulduğu adla Leaf, diğerleri gibi marifetlerini küçükken sergilemeye başladı. Derken, kardeşlerinin adlarına özendi: River / Nehir, Summer / Yaz, Rain / Yağmur ve Liberty / Özgürlük. Altı yaşındayken o da kendi adını değiştirmeye karar verdi. Babasıyla, elde tırmık, bahçedeki yapraklardan küçük yığınlar yapıyorlardı. Küba doğumlu Joaquin de diğerlerininkine benzer ve anın heyecanına uygun bir ad buldu kendine: Yaprak. Sonra, "Yedi Kardeşe Yedi Gelin" dizisine küçük bir oğlan arıyorlarmış. Dizide oynayan River da, yeni adıyla Leaf'i önerdi. Her şey böyle başladı.

Çocuk oyuncu olmaktan vazgeçince, bir yıl Orta Amerika'yı dolaştı. "Çok gençtim, keşfetmek istiyordum. Büyümek istiyordum." 1991'de "Walking Dog"la geri döndü. İki yıl sonra hâlâ onu heyecanlandıracak bir hikaye arıyordu ki, ağabeyi River aşırı dozda uyuşturucudan öldü. İki yıl daha sinemadan uzak kaldı. Joaquin kendisini heyecanlandıran ilk senaryoya, o öldükten iki yıl sonra, aile dostu Gus Van Sant aracılığıyla kavuştu: "To Die For". Nicole Kidman'a olan aşkı yüzünden cinayete itilen yeniyetme rolüyle beğenildi, olumlu eleştiriler aldı. Öte yandan, herkesin uzun süre ona sanki gerçekten böyle biriymiş gibi muamele etmesinden yakındı. Başarının da bir faturası oluyor tabii. "Birçok film yaptığım halde insanlar ısrarla beni 'To Die For'daki karakterle tanımladılar. Önce bunu iltifat saydım, ama her şeyin bir haddi var. Ordaki ben değildim diye anlatmaya çalışmaktan bıktım. Benim o zavallı, kafası karışmış liseli oğlanla bir ilgim yok."

1997'de ise hayatında bir başka değişiklik meydana geldi. Joaquin Phoenix, hem "Inventing the Abbots"da, hem de gerçek hayatta, mahçup Liv Tyler'ın kalbini kazandı. Gerçi Liv'in adı şimdi başkalarıyla anılıyor ama, Joaquin'in de artık ayakları üzerinde durmak için başkasına ihtiyacı yok. Önceki yıl çevirdiği "Cennete Dönüş / Return to Paradise"daki başarısı ona güven kazandırdı. Genç aktör bu filmde Malezya'da ölüme mahkum edilmiş bir Amerikalıyı oynuyor. Rolü için zayıflaması gerekince, sete hortlak gibi gelmiş. Kendisi de birkaç kilo vermek isteyen yönetmen Joseph Ruben ondan rejim tavsiyesi istemiş. Joaquin iki kelimeyle cevap vermiş: "Yemeyi bırak." Oysa "Ateş Altında Cesaret" fena halde zayıflayıp sonra da iki yıl kendini toparlayamayan Matt Damon'dan öğüt aldığını söylüyor. Proteinlere, vitaminlere dikkat etmiş. Bir sonraki filmi "The Yards"ın yönetmeni James Gray ondan bir duygu patlaması isteyince de odanın öbür yanına gidip kafasını duvardaki bir tahtaya vurmuş, kafası balon gibi şişmiş. Yani Joaquin Phoenix setlerde kendisinden istenen hiçbir şeyi yapmaktan çekinmiyor.

Joel Schumacher'in "8mm"sindeki karakteri ise, Joaquin Phoenix için düpedüz bir zafer oldu, aktör bu film hakkında eleştirilerin ortak noktası haline geldi. Nicolas Cage'in dedektifine 'snuff' ile pornonun karanlık yeraltı dünyasında rehberlik eden porno dükkan tezgahtarı Max California. Kılığından duruşuna, bakışına kadar karakterinin içinde kaybolmuştu. Çoğuna göre, filmi çekip götüren de oydu. Oliver Stone'un filmi "Kaybedenler / U-Turn"deki travmatik delikanlı ise onu en çok eğlendiren rol olmuş. "Çok tuhaf bir yaratıktı. Benimle taban tabana zıttı. Onu oynamaktan büyük keyif aldım."

River meselesine gelince, bu konuda pek konuşmak istemiyor. "Onun ölümünden sonraki yılı hatırlamıyorum bile. Ben de onunla birlikte Viper Club'daydım. Yardım göndersinler diye 911'i ben aradım. Ondan sonra oyunculuk yapmak da istemedim. Her şey bana tatsız, yapay görünüyordu. Uzun süre bu dünyanın dışında bir yerdeymiş gibi yaşadım. Hayatımı geriye alabilmem bir yıl sürdü. Ölümle başa çıkmak zaten zordur ama bu işi halk içinde yapmak büsbütün çetin." Buna karşılık ailesi binlerce mektup ve kart almış. "Çok güzeldiler, sevgi doluydular.

Joaquin de ağabeyi River gibi vejetaryen. "Clay Pigeons"in bir balık tutma sahnesinde yönetmeni David Dobkin'e "Her şeyi yaparım" demiş, "ama balığı kancaya takmam." Dobkin dersini almamış olacak ki, kısa süre önce de bir boğa güreşçisini oynar mı diye gene Joaquin'i aramış. "Elbette ki hayır" diye cevap vermiş aktör. "Ancak sonunda boğa kazanır ben kaybedersem kabul ederim bunu."

"Gladyatör", 19 Mayıs'ta gösterimde.

internet paketimize
444
00
77
kolayca erişmek için

Bağlanacaksın, kopamayacaksın!

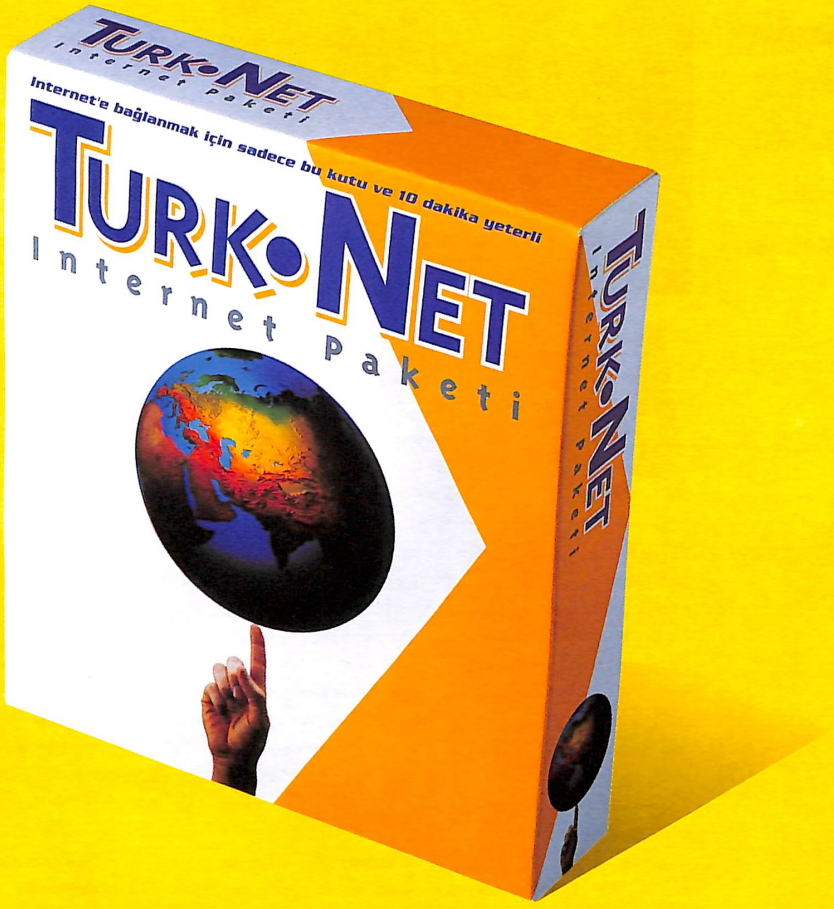

Tartışma alanları, sohbet odaları, 7 gün 24 saat ücretsiz teknik yardım, Web.Posta, Uluslararası Serbest Dolaşım, cep telefonundan e-posta alabilme, VIP Hizmeti, 5 MB kişisel web alanı, Oyun Merkezi, Hatırlatma Servisi, hızlı erişim ve daha birçok ayrıcalık Turk Nokta Net'te.

Türkiye'de Internet konusunda daha deneyimlisi yok!

TURK•NET

profil

JAMES CROMWELL

müşfik çiftçi, hain polis

"Bebe" filminde oynadığı iyi kalpli çiftçi rolüyle tanınmış, hemen ertesi yıl çevirdiği "LA Confidential"de, daha fazlasını yapabileceğinin işaretlerini vermişti. Cromwell, yaklaşık otuz yıldır sinemada farklı karakterlere can veriyor.

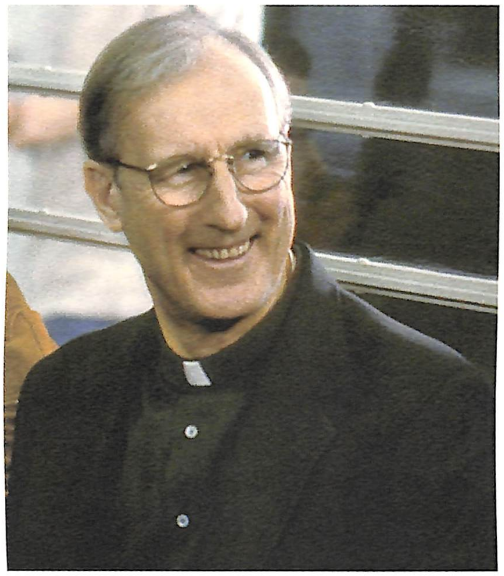

Aklımızdaki James Cromwell karesinde bir domuz da var. Herhangi bir domuz değil ama, "Bebe", yani meşhur "Babe". Büyüklü - küçüklü herkesin çok sevdiği, devamı da çekilen "çiftlikteki minik domuz" hikâyesi. Amerikalı seyirciler için o vakte kadar televizyon dizisi "All in the Family"nin Stretch Cunningham'ı olan James Cromwell, "Babe"le Çiftçi Hoggett olarak sinemaseverlerin hayatına da girdi. Gerçi şehirde geçen devam filminde rolü kısaydı ama (hatırlarsanız, kuyuya düşmüştü), seyircilerin kalbinde müşfik çiftçi olarak çoktan yerini almıştı artık.

Ne var ki, bu sevecen imaj hem eleştirmenlerin, hem seyircilerin beğendiği ender filmlerden biri olan "Los Angeles Sırları / L. A. Confidential" ile yıkılıp gitti. Cromwell bu sefer de Komiser Dudley Smith olmuştu ve bu karakter ancak "acımasız" sıfatıyla tanımlanabilirdi. Ama Hoggett görevini yapmıştı. Bazen iyi, bazen kötü karakterlerle James Cromwell'i beyazperdede sık sık izliyoruz. Her ne kadar sahne ve televizyondan gelmiş olsa da, o artık sinemanın malı. Tıpkı sahneden perdeye geçen babası gibi. Oğul James'in fiziki olarak da benzedigi babası, aktör / yönetmen John Cromwell. Doksan bir yaşında ölen baba Cromwell, sinema dünyasına oğlundan da ileri bir yaşta adım atmıştı. Hollywood'a gittiğinde 40 yaşındaydı. Ama ilk kez 1907'de çıktığı Broadway sahnelerinde bir stardı. Aktör-yapımcı - yönetmen John Cromwell, sinema başkentinde önce oyuncu olarak tanındı, sonra yönetmenliğe geçti ve başarılı stüdyo filmleri yaptı. Otuz yıl boyunca iyi bir teknisyen, oyuncularından iyi sonuç alan bir yönetmen ve zaman zaman da duyarlı bir hikâye anlatıcı olduğunu kanıtladı. 1950'lerden sonra çok az film yaptı. Buna karşılık aktör, yönetmen ve oyun yazarı olarak sahneye döndü (Oğlu da zaman zaman dönüyor). John Cromwell, dört kez, dört aktrisle evlendi. Oğul James için, bunlardan üçüncüsü ve dördüncüsü bir anlam ifade ediyor. Kay Johnson annesi, Ruth Nelson da üvey annesiydi.

James Cromwell de sinemaya erken girmedi. İlk filmini çevirdiğinde, yıl 1976'ydı yani 36 yaşındaydı. Televizyona 1974'te başlamış, daha önce, tıpkı annesiyle babası gibi o da sahne tozu yutmuştu. Daha önceki filmleri bir yana, En İyi Yardımcı Erkek oyuncu dalında Oscar adayı olduğu "Bebe", onun için de hoş bir hatıra. Hatta filmden kaynaklanan bir muhabbetle, lise öğrencilerinin yetiştirdiği bir domuzu evlat bile edinmiş. Hillcrest Lisesi öğrencilerinin bir proje için büyüttükleri Dragon 1, tam satılıp salam ya da sosis olma yolundaymış ki, bir hayvanları koruma kurumu araya girmiş. Domuzun yeni sahibiyle konuşup ikna etmişler, onu geri getirmişler. Dragon 1'i evlat edinen Cromwell, "Öğrenciler sevgili domuzlarına neler olduğunu duysalar çok üzülürlerdi" diyor. "Şimdi onun yeni evindeki fotoğraflarını görecekler. Bir sandviç ekmeği içinde karşılarına çıkar mı diye kaygılanmaktan da kurtulacaklar."

James Cromwell aslında yaşından büyük gösteriyor. Babasıyla ikisinin aynı yaşlardaki resimleri yanyana konsa, kimin baba olduğunu tahminde güçlük çekebilirsiniz. Boyu 1.90'ın üstünde olan aktör, cüceler diyarı Hollywood'da kendini dev gibi hissediyordur herhalde. Şu sıralarda televizyonda "Larry Flynt" ile karşımıza çıkan Cromwell, vaktiyle "Dallas" dizisinde de küçük roller üstlenmiş. "Uzay Yolu" hayranları da onu hatırlar. Cromwell'in karısı Julie Cobb ve kızı Rosemary Morgan da dizide rol almıştı. Aktörün en çok sevdiği filmi ise, "Bebe" değil, "Küçük Ağaç'ın Eğitimi / The Education of Little Tree". Cromwell bu filmde, 1930'da Tennessee'de yaşayan ve Cherokee kanı taşıyan onbir yaşındaki yetim torunu Küçük Ağaç'ı (Joseph Ashton) evlat edinen köylüyü oynuyor. Forrest Carter'ın çok - satan kitabından beyazperdeye uyarlanan filmde Büyük İktisadi Bunalım'a ve Cherokee ulusunun makus talihine de değiniliyor. Ama yönetmen Richard Friedenberg asıl, geçmişi unutarak gelecek için yaşamanın önemini vurgulamış. Gerçi filmin -tamamlandıktan iki yıl sonra - sınırlı bir gösterime girebilmesi aktörü üzmüş ama, hiç yoktan iyidir diye düşünüyor. "Küçük Ağaç'la iftihar ediyorum. Bu film, sadece patlamış mısır meraklılarına göre değil."

James Cromwell, başka dünyalarda hayat olduguna inanıyor ama bu dünyanın küçük keyifleriyle yetinmeye de itirazı yok. "Bebe" ile En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu dalında Oscar'a aday olunca şöyle demişti: "Andy Warhol, herkesin onbeş dakika süreyle şöhret olabilecegini söylemiş. Eğer benim onbeş dakikam buysa, daha iyisini tahayyül bile edemiyorum."

"Aşkın Sırları", 5 Mayıs'ta gösterimde.

Turk Nokta Net İle Internet'e Kolay Başlangıç!

Turk Nokta Net CD'sindeki MS Internet Explorer 5 yazılımınızı bilgisayarınıza yükleyin, CD'nin üzerinde basılı olan güvenlik numarası ve istenen diğer bilgileri girerek telefon bile etmeden Internet kullanımınızı başlatın.

Kesintisiz Destek

Internet kullanımınız sırasında karşılaşabileceğiniz problemlerin çözümü için haftanın 7 günü 24 saat destek hizmeti sunan Turk Nokta Net Destek Hattı'nı (444 00 77) aramanız yeterlidir.

Elektronik Postalarınız Cep Telefonunuzda

Artık bilgisayarınızın başında beklemek zorunda değilsiniz. Cep.Net ile e-postalarınızı cep telefonunuzdan alabilir veya VIP Listenizi oluşturarak önemli kişilerin mesajlarını cep telefonunuzdan her an alabilirsiniz.

VIP İle Kendinize Ait Özel Sayfa

Turk Nokta Net'in VIP sayfasına kaydınızı yaptırarak size özel bir sayfaya sahip olabilirsiniz. Size özel bilgileri yazabileceğiniz bu sayfaya her girdiğinizde, sayfa sizi tanıyarak, ilginizi çekebilecek içerikle karşınıza gelir. VIP sayfanızda bulunan ajandanız size toplantılarınızı, buluşmalarınızı ve önemli tarihleri hatırlatır ya da e-postayla veya cep telefonuna mesaj yoluyla size gönderir.

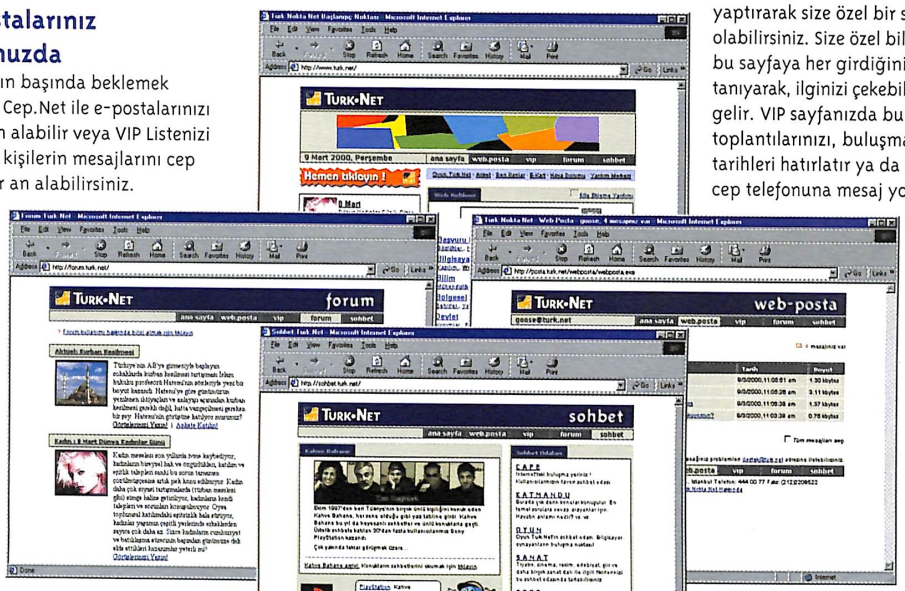

Siz de Tartışın

Özel ilgi alanlarınıza yönelik haber gruplarına katılarak, dünyanın dört bir yanındaki kullanıcılar ile tartışabilirsiniz.

Web Sayfanızı Hazırlayın, Yayınlayın

Kendi Web sayfalarınızı Turk Nokta Net'te hazırlamak ve yayınlamak Web.Ekspres ile son derece basit, size ulaşılması da çok kolay. Kolay hatırlanabilir Web adresiniz ile Internet'te size ulaşamamak neredeyse imkansız.

Keyifli Sohbetler

Ünlülerle sohbet etmek artık çok kolay! "Kahve Bahane", Internet'te ünlülerle canlı sohbetlerin yapıldığı Türkiye'nin ilk sohbet odası. Sadece Turk Nokta Net kullanıcılarının faydalanabildiği forum alanları ile düşüncelerinizi özgürce dile getirebilir, arkadaşlıklar kurabilir, yeni sosyal grubunuzu oluşturabilirsiniz.

Dünyanın Her Yerinden Hesabınıza Ulaşın

Dünyanın 150 ülkesinde başka bir servis sağlayıcısına ihtiyaç duymadan Uluslararası Serbest Dolaşım sayesinde 3100 aktif erişim noktasından Turk Nokta Net hesabınızdan Internet'e ulaşabilirsiniz.

ADVERTORIAL

Başlarken

Bilgisayarınız, kurulum sırasında işletim sisteminize ait program CD'sini veya disketlerini isteyebilir. Kuruluma başlamadan önce, aşağıdaki sistem gerekliliklerine sahip olup olmadığınızı kontrol ediniz.

Sistem Gereksinimleri

- CD-ROM sürücü, modem (min. 14.400 bps) ve telefon hattı.
- 486DX/66 veya daha yüksek mikroişlemcili kişisel bilgisayar, Windows 95/98 için 16 MB Ram, Windows NT 4.0 için 32 MB Ram, 45 MB boş disk alanı.

Kurulum

Turk Nokta Net CD'sini bilgisayarınızın CD sürücüsüne takmanızla birlikte kurulum işlemi otomatik olarak başlayacaktır. Önünüze gelen pencerede Release Notes seçeneğini seçerek Turk Nokta Net abonelik şartlarını okuyup onayladıktan sonra Internet Explorer 5 seçeneğini seçerek kuruluma devam etmelisiniz. Kurulum işlemi sırasında ilk olarak Çevirmeli Ağ TCP/IP protokolleri ve Internet Explorer 5 sisteminize otomatik olarak yüklenecektir. Internet Explorer yeni yapılandırması ile açılan pencerede *Turk Nokta Net kullanımına ilk kez başlamak istiyorsanız Bağlan'a, eğer Turk Nokta Net kullanıcısı iseniz İptal'e tıklamanız istenecektir. İptal'e tıklamanız halinde kurulum sürecinden çıkmış olacaksınız. Fakat Internet Explorer 5 bilgisayarınıza yüklenmiş olacaktır. Bağlan'a tıklamanız halinde ise sizden CD'nin üzerinde basılı olan güvenlik numarasını girmeniz istenecektir (Bağlan'a tıklamadan önce telefon hattınızın meşgul olmadığından ve modeminizin aktif ve çalışır durumda olduğundan emin olunuz). Güvenlik numarasını doğru olarak girmeniz halinde tercih edeceğiniz Turk Nokta Net kullanım seçeneğini belirlemeniz istenecektir. Kullanım seçeneğinin belirlenmesinden sonraki pencerelerde sizden kişisel bilgileriniz, fatura bilgileriniz, kullanmak istediğiniz kullanıcı isim ve parolası ile birlikte kredi kartı bilgileriniz istenecektir. İstenilen bilgileri eksiksiz ve doğru olarak girmeniz ile birlikte Turk Nokta Net Internet erişiminiz açılmış olacaktır. Son bir pencere ile not etmeniz gereken Turk Nokta Net müşteri güvenlik numaranız verilecek ve unutmamanız için kullanıcı isminiz hatırlatılacaktır. Herhangi bir sorunla karşılaştığınızda 7 gün 24 saat hizmet veren Turk Nokta Net Sistem Destek Hattını 444 00 77 numaralı telefondan arayabilirsiniz.*

- ***Macintosh** işletim sistemli bilgisayarların Turk Nokta Net hesabı açtırmak için CD'yi yükledikten sonra 444 00 77 Nolu destek merkezimizi aramaları gerekmektedir.*

Kullanım Seçenekleri

Açıklamalar

- Net.Life seçeneğini seçtiyseniz, Turk Nokta Net CD'si ile yaptığınız bağlantının her ay ilk 5 saati ücretsizdir. 5-75 saat arası kullanımlarınız $ 0,28/saat olarak ücretlendirilecektir. 75 saat üzeri kullanım yine ücretsiz olacaktır. Abonelik sürenizin başladığı tarihten itibaren bir aylık dönemin bitiminde oluşan kullanım bedeli kredi kartınızdan tahsil edilecektir.
- 1 aylık sınırsız kullanım seçeneğini seçtiyseniz , $ 13,95 + KDV kredi kartınızdan tahsil edilecektir.
- Turk Nokta Net kullanıcılığınızın başlaması ile geçerli ve kullanımda olan Turk Nokta Net Dial-Up Erişimi Abonelik Sözleşmesi'ni ve burada belirtilmediğinden kasıtla ya da benzeri bir başka nedenle herhangi bir konuda Turk Nokta Net ve/veya Sinema dergisinden hak talep etmeyeceğinizi peşinen kabul etmiş sayılacaksınız.
- Turk Nokta Net ürün ve hizmetleri ile ilgili önceden haber vermeksizin değişiklik yapma hakkını saklı tutar.
- Adı geçen ürünler ilgili şirketlerin tescilli markalarıdır.

Kullanım Seçenekleri	Fiyat
Net.Life	
Her ay ilk 5 saat	Ücretsiz
5-75 saat arası	$ 0,28/saat
75 saat üzeri	Ücretsiz
1 Ay Sınırsız	$13.95+KDV

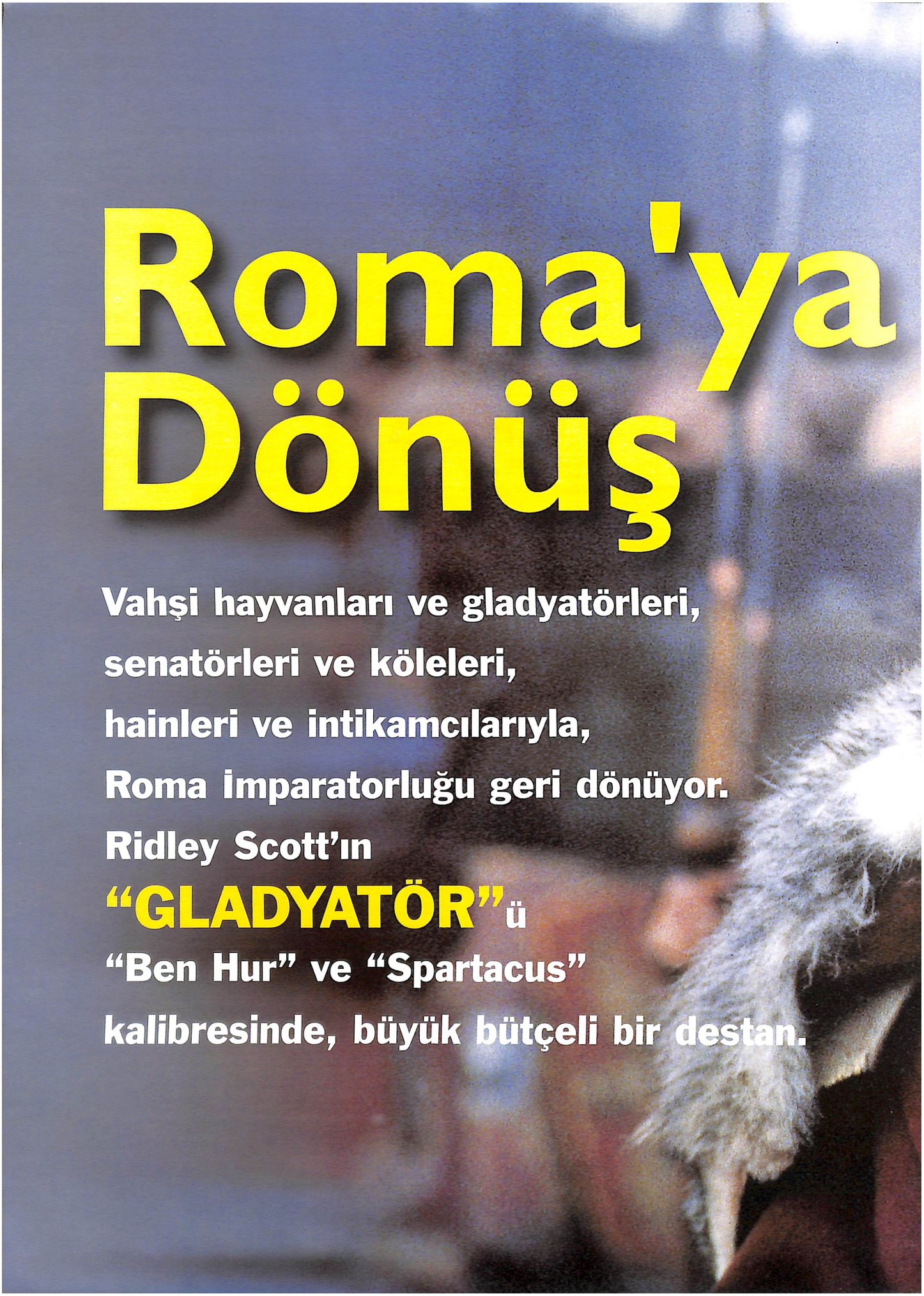

Roma'ya Dönüş

Vahşi hayvanları ve gladyatörleri,
senatörleri ve köleleri,
hainleri ve intikamcılarıyla,
Roma İmparatorluğu geri dönüyor.
Ridley Scott'ın
"GLADYATÖR"ü
"Ben Hur" ve "Spartacus"
kalibresinde, büyük bütçeli bir destan.

Öykü ve diyaloglardan çok görsellik ön planda.

Ridley Scott, daha kariyerinin başlarındayken dikkatle takip edilmesi gereken bir yönetmen olduğunu göstermişti. İngiliz yönetmen, önce "Alien" sonra da "Blade Runner"la bilimkurgunun çehresini değiştirmiş, popüler sinemada günümüzde de belirgin bir şekilde görünen izler bırakmıştı. Ancak kariyerinin başlarında her filmiyle yeni bir klasik çıkarabilecekmiş gibi görünen Scott'ın, aynı tempoda devam ettiğini söylemek zor. Filmleri her zaman görsel açıdan ve yönetmenlik tekniği açısından ilgi çekici kaldı kalmasına... Ancak çoğu, seyircilerden ve eleştirmenlerden pek ilgi görmedi. Yönetmenlik becerisine karşın Scott'ın "Alien" ya da "Blade Runner" gibi üzerinden zaman geçtikçe değer kazanan, yavaş yavaş klasikleşen ya da hararetli bir hayran kitlesini peşine takıp kült film haline gelen işler çıkarmayı sürdürdüğü de söylenemez. 70'lerin sonunda ve 80'lerin başında çektiği iki klasiği anımsatan bir etkiyi daha sonra sadece "Thelma and Louise" ile yakalayabildi. "1492: Conquest of Paradise / Cennetin Keşfi", "White Squall / Dostluk Denizi" ve "GI Jane" gibi filmleriyse, görsel açıdan ne denli etkileyici olsalar da, 90'larda Scott'ın yokuş aşağı gitmeye meyilli olduğu izlenimini uyandırıyordu.

Sinemaseverler, günümüz sinema seyircisinin beğenisi üzerinde bu denli etkisi olmuş bir yönetmenin görkemli bir şekilde geri döneceği zamanı merakla bekler hale gelmişti adeta. Genel kanı, görsel yönü çok güçlü olan Scott'ın, iyi bir senaryo bulursa söz konusu geri dönüşü gerçekleştirebileceği yönündeydi. "Alien" ve "Blade Runner" sebebiyle, Ridley Scott'ın yeniden spotlar altına giden yolunun bilimkurgudan geçtiğini düşünenlerin sayısı da az değildi... Scott, tasarımcılıktan ve reklam yönetmenliğinden gelme bir sinemacı. Öyküden ve diyaloglardan çok, görsellik üzerinde duruyor. Ve sineması gücünü, Scott'ın yarattığı dünyalardan alıyor. "Alien"da boşluktaki uzay gemisi Nostromo'nun morgvari atmosferi; "Blade Runner"da bir baştan diğerine ışıl ışıl bir endüstri atığı haline gelmiş 2019 Los Angeles'ı; westernlerle görücüye çıkıp yol filmleriyle görsel hafızamıza iyice kazınmış olan tozlu Amerikan coğrafyasının "Thelma ve Louise"deki temsili... Scott'ın sineması, unutulmaz resimlere, ayrıntılı ve görkemli bir şekilde yaratılmış dünyalara gebe. Öyküsü pek beğenilmemiş olsa da, aynı şey Kristof Kolomb'un rehberliğinde gezdiğimiz 1492'nin dünyası için de geçerli... Hayranlarının Scott'tan bilimkurgu beklemelerinin sebebi de, bu türün bir dünyayı baştan aşağı yaratmaya olanak tanıması olabilir. Diğer taraftan İngiliz yönetmen, bu türe başlarda pek ilgi duymadığını, ancak "Star Wars"u izledikten sonra bilimkurgunun sunduğu fırsatları kavradığını söylüyor. Diğer taraftan, Scott'ın büyürken en sevdiği tür westernmiş. Gerçi western çekmek, İngiliz yönetmene hâlâ nasip olmadı... Ama son filmiyle, o görkemli dünyalarından birini daha yaratma fırsatını elde etti: Roma İmparatorluğu döneminin dünyasını. "Gladiator"la büyük bütçeli, destan dokusuna sahip bir filmle karşımıza çıkacak Ridley Scott.

Büyük Bir Kanvas

Uzun süredir Hollywood'da çalışan İngiliz sinemacı, öteden beri büyük kanvaslarla çalışmayı sevdiğini söylüyor. "Bu film büyük bir kanvas, ve burada önemli olan, karakterlerin sahnede cüce gibi kalmaması." Son birkaç filminin bekleneni verememesi konusunu da, rotasından sapmasına bağlıyor: "Biri beni büyük ve zorlu kanvaslarla çalışmaktan geçen yolumdan saptırdı."

İşin ilginç tarafı, Ridley Scott'ın "Gladyatör"ü çekmeye karar vermesinin, gördüğü bir kanvas sayesinde gerçekleşmiş olması. 18. yüzyılda yapılmış, imparatorun başparmağını yere doğru çevirerek Colloseum'da ayakta duran gladyatöre ölüm buyurmasını gösteren bir tablo. Scott, "Roma İmparatorluğu'nun en büyük ve en hasta ruhlu olduğu zamanlara dair bu romantik bakış, ilgimi çekti," diyor. "Burada söz konusu olan, gerçek savaştan eğlence amaçlı savaşa geçmiş bir uygarlık."

Proje, senarist David Franzoni'nin "Amistad"ın çekimleri sırasında DreamWorks Pictures yapım şirketinin başındaki Steven Spielberg'le kısa bir konuşması sonucu gündeme gelmiş. Spielberg, David Geffen ve Jeffrey Katzenberg tarafından kurulan ve son yıllarda Hollywood'un gözde yapım şirketlerinden biri hâline gelen (ve bu yılki Oscar töreninin muzaffer filmi "American Güzeli"nin de yapımcısı olan) DreamWorks, yaklaşık 40 senedir sesi soluğu çıkmayan bir türe dönme fikrinden pek çekinmemiş. Hatta eski bir janrı yeniden canlandırma fikri, ilgilerini çekmiş. DreamWorks yöneticilerinden Walter Parks, "Sinemanın son 15 - 20 yılına bakarsanız, en başarılı filmlerin çoğu, eski bir türün ya modern senaryolarla ya da daha önemlisi, dijital teknolojiyle yeniden keşfedilmesinden çıktı," diyor.

Roma İmparatorluğu dönemi filmleri, 60'lı yıllarda zirvedeydi. O dönemin sinema seyircisi için heyecan verici bir yönelimdi bu filmler. "Ben Hur", Kubrick'in "Spartacus"ü ve "The Fall of the Roman Empire" gibi filmlerle zirveye ulaşmış bu alt tür, 1962 tarihli "Cleopatra" ile yokuş aşağı gitmeye başladı. Devasa bir bütçeyle çekilen "Cleopatra"nın gişedeki başarısızlığı, Colloseum'u, gladyatörleri, köleleri, senturyonları ve sefa düşkünü senatörleriyle ünlü bu büyük tarihi yapımların sonunu getirdi.

Spielberg ise duruma, "son 30 - 40 yıldır iyi bir Eski Roma filmi çekilmiyor" şeklinde bakıyordu. Böylece DreamWorks riske girmekten kaçınmadı ve çoğu sinemaseverin yaşı icabıyla sinema salonunda izleyememiş olduğu bir türün 100 milyon dolara çıkacak yeni temsilcisini çekmeye onay verdi. Filmin yönetmenliği de bu büyüklükte bir yapımda çalışmaktan çekinmeyecek bir ustaya, Ridley Scott'a verildi.

Son yıllarda Amerikan sinemasında eski tür, buram buram "klasik" kokan destansı filmler ilgi görüyordu. Mel Gibson'ın "Braveheart"ı gibi üç saat kadar süren ve üstün yapım niteliklerini göğsünü gere gere gösteren filmler, seyirciye sinemanın ne kadar görkemli olabileceğini hatırlatıyordu. DreamWorks, "Gladyatör"ün de benzer bir etki yaratmasını bekliyordu. Kimse mütevazı beklentiler içinde değildi: "Gladyatör"ün iyi iş yapması, hatta yeni "Braveheart" ya da "Er Ryan'ı Kurtarmak" muamelesi görmesi umuluyordu.

Eski Roma'da Siyaset, İhanet ve Kumpas...

Filmin adındaki gladyatör, Maximus. MS 180 yılında geçen "Gladyatör", onunla Commodus arasındaki rekabetin öyküsüne odaklanıyor. Maximus, güvenilen ve çok başarılı bir general. Roma İmparatoru ve Commodus'un babası olan Marcus Aurelius, tahtının ideal varisi olarak Maximus'u görüyor. Ancak Commodus da bu durumun farkında, ve babasını öldürüp tahta oturuyor. Bu arada Maximus kendisine kurulan kumpas sonucu, Roma'dan sürülüyor.

"Şeytanın Avukatı"ndan hatırlayacağınız Connie Nielsen.

Commodus gerçekten yaşamış bir karakter. Tarihçiler onun tam bir hedonist olduğunu, 300 kadının ve 300 erkek çocuğun bulunduğu bir hareme sahip olduğunu söylüyor. Commodus'un hükümdarlığı, Roma İmparatorluğu'nun gerileme devrinin başlangıcı olarak kabul ediliyor.

Yine de senarist / yapımcı David Franzoni'ye göre, Commodus'un kişiliğinde günümüz izleyicisinin bağlantı kurabileceği ve anlayabileceği başka bir taraf da var: "Onun eğlence ve siyaset konusunda bir dahi olduğunu biliyoruz," diyor. "Roma İmparatorları arenayı çeteleri kontrol altında tutmak için kullanırlardı. Bildiğim kadarıyla, gerçekten bir gladyatör olarak Colloseum'a giren tek imparator Commodus'tu."

Filmde Joaquin Phoenix'in oynadığı Commodus, azılı düşmanı Maximus'la (Russell Crowe), arenaların en kanlısında karşı karşıya geliyor: Roma'daki Colloseum. Commodus'un şanssızlığı, Maximus'un sürüldüğü günden beri Narcissus adıyla dövüşen birçok ünlü bir gladyatör haline gelmiş olması. "Gladyatör"de Commodus, ona inanmayan ihmalkar bir baba sebebiyle duygusal olarak incinmiş, güven bulmak için kız kardeşine tutunan bir adam olarak çiziliyor. Scott, Commodus'u katıksız bir deli olarak çizmek istemediğini, böyle bir tipin uzun süre ilginç kalamayacağını söylüyor.

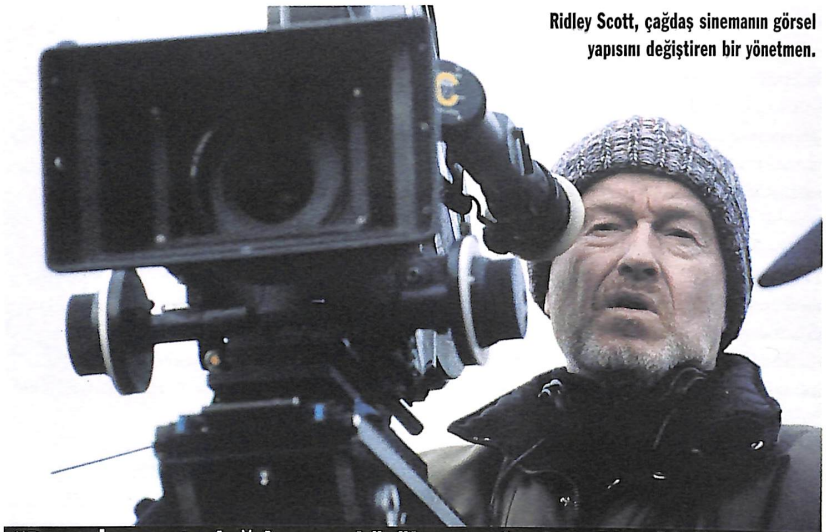

Ridley Scott, çağdaş sinemanın görsel yapısını değiştiren bir yönetmen.

"Roma İmparatorluğu'nun en büyük ve en hasta ruhlu olduğu zamanlara dair bu romantik bakış, ilgimi çekti."

100 milyon dolarlık bir üstün yapım...

Tarihten alınmış tek karakter Commodus değil. Babası ve bir önceki Roma İmparatoru Marcus Aurelius da öyle. Filmde Richard Harris'in oynadığı Marcus Aurelius, MS 161'den 180'e kadar Roma İmparatorluğu'nu yönetmişti. Marcus Aurelius, aynı zamanda önemli bir Stoik filozoftu da. Yaşam üstüne görüşlerini "Meditations" (Meditasyonlar) isimli kitabında toplamıştı.

Commodus'un kız kardeşi Lucilla rolündeyse, Danimarkalı aktris Connie Nielsen var. Nielsen, Gladiator'ın sadece kılıçlar, kalkanlar ve erkeklik hormonu üzerine olmadığını, öyle olsa filmde rol almak istemeyeceğini söylüyor. Oyuncu kadrosunda ayrıca "Amistad"dan tanıdığımız Djimon Hounsou'ya, Derek Jacobi, Spencer Treat Clark, David Hemmings ve Tomas Arana gibi isimlere rastlıyoruz.

Gladyatör çalıştırıcısı Proximus rolünü üstlenen ünlü İngiliz oyuncu Oliver Reed ise, çekimler tamamlanamadan ölmüştü. Söylendiği kadarıyla tecrübeli İngiliz oyuncu, çekilmiş olan sahnelerinde çok iyi performans vermişti ve "Gladyatör" onun için iyi bir geri dönüş fırsatı olabilirdi. Reed'in yokluğu, Scott ve ekibini oyuncunun bulunması gereken ve henüz çekilmemiş olan sahnelerde, açığı bilgisayar grafikleriyle kapatmaya yönlendirmişti. Tıpkı başrol oyuncusu Brandon Lee'nin ölümü üzerine "The Crow"da yapıldığı gibi...

Senaristinin adı künyede aynı zamanda yapımcı olarak geçse de, "Gladyatör"ün senaryosu epey elden geçmiş. Daha önce "LA Confidential" ve "Romper Stomper" gibi filmlerden tanıdığımız ve "Gladyatör"de başrolü oynayan Russell Crowe, senaryonun ilk halinin "fazlasıyla modern, fazlasıyla sinisizmle dolu" olduğunu söylüyor. "İçinde reklamcılıkla ilgili espriler vardı. Öyle bir yere bu kadar yüzeysel diyaloglarla ve sahnelerle gitmenin anlamı yoktu," diyor. Franzoni, "Ortalama Hollywood seyirliğinin Roma'yı Batı Los Angeles gibi, Fellini'ninse Mars gibi gösterdiğini düşünürseniz, biz Roma'yı Roma gibi göstereceğiz" diyor. "Ancak günümüzle ilgili çok özel bir bağlama da sahip olacak: elinde siyasi güç bulunan spor kahramanları, çılgın seyirciler - bugün olsa stadyum girişine sekiz şeritli otoyol yapmanızı gerektirecek, gladyatörlerin ünlü ajanslarla temsil edildiği bir durum."

Colloseum'u Yeniden Yaratmak

Çekimler sırasında Franzoni, "Colloseum'un gerçek doğasını mümkün olduğunca yakalamaya çalışıyoruz", diyordu. Fakat eski Roma zamanındaki şiddeti olduğu gibi göstermek, başlı başına bir sorun yaratabilirdi. Franzoni, her şeyi gösterip sansürle (daha doğrusu filmlere, onları izleyebilecek yaş gruplarına göre derece veren MPAA ile) başlarının derde girmemesinin zor olduğunu düşünüyordu. "Çünkü gösterdiğimiz şeyler, normalde gösterildiğinden çok daha vahşi olacak. Ve sapıkça. Ama Ridley, çok ince bir çizgide yürümek zorunda olduğunu biliyor."

DreamWorks ve Ridley Scott, "Gladyatör"ün bir "dev yapım" olacağını en başından biliyorlardı. Scott'ın elinin altında 100 milyon dolar vardı, ama "Titanic"in 200 milyona varan bütçesi düşünüldüğünde, işlerin kontrolden çıkması mümkündü. "Gladyatör"de finansal açıdan amaç, maliyet ipinin ucunu elden kaçırıp stüdyosunu batırmaya varan "Cleopatra"nın emsalini takip etmemekti. 28 bin figüran talep ederek işe başlayan bir proje için, belki de düşünülmesi gereken bir hedef.

Maliyeti düşük tutmanın yollarından biri, setlerde tasarrufa gitmekti. Kısıntı, Colloseum'la başladı. Yapım tasarımcısı Arthur Max (Se7en / Yedi), Roma'nın ünlü Colleseum'ununun tamamını baştan yapma yoluna gitmedi. Onun yerine, yalnızca bir bölümünü inşa etti. Gerisi bilgisayar grafikleriyle tamamlanabilirdi, ancak Ridley Scott ve Arthur Max bunu istemediler. Her şeyin mümkün olduğunca kameranın önünde kalmasını istiyorlardı. "Her şeyi inşa

AYDA 44.95$'A KENDİ DÜNYANIZI YARATIN!

MILLENNIUMMAX

3 yıl sınırsız TURKPORT internet erişimi

turkport
Dalma önde olacaksınız.

- Yepyeni TTnet ulusal internet altyapı ağı
- Türkiye'nin en yüksek performanslı ve en hızlı internet erişimi
- 24 saat 7 gün servis

Escort ve Turkport işbirliği ile internetli Millennium Max'lar, 36 aya varan taksitlerle Escort bayilerinde.

Kampanya süresince 89$ peşin ve ayda 44.95$ taksitlerle...

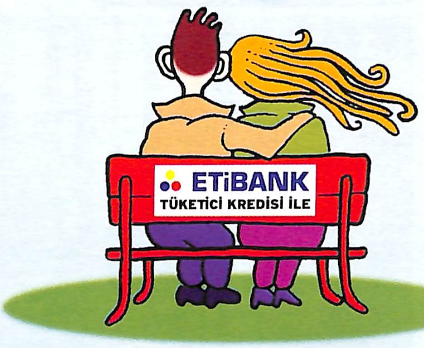

Millennium Max'a nasıl sahip olabilirsiniz?

- Millennium Max seti için en yakın Etibank şubesine gidip, 89$'lık peşinatınızı 381523-352 no.lu Escort Computer kampanya hesabına yatırın.
- Escortland mağazalarına veya ilgili seçkin bilgisayar bayilerine giderek, almak istediğiniz modele karar verip, temin edecekleri Kampanya Katılım Belgelerini doldurun.
- Escortland/bayinize aşağıdaki belgeleri teslim edin: ✓Etibank A.Ş. Tüketici Kredisi Sözleşmesi ✓ Nüfus cüzdanı fotokopisi ✓Adınıza ait son 3 ay içinde ödenmiş elektrik, su veya telefon faturalarından birinin fotokopisi ✓Peşinat dekontu ✓Kimlik belgesi: -Çalışanlar için meslek kimlik belgesi veya gelir belgesi -Öğrenciler için öğrenci kimlik belgesi -Çiftçiler için çiftçi belgesi -Tüzel kişiler için noter tasdikli vergi levhası fotokopisi.
- Kredi onayınızın verilmesi ile birlikte bilgisayarınız ve 36 aylık internet erişim paketiniz, 45 gün içerisinde başvuruda bulunduğunuz Escortland/bayiden size teslim edilecektir.
- Kredi başvurunuzun onaylanmaması halinde, yatırdığınız peşinat 30 gün içerisinde adınıza havale edilecektir. Ürün teslimatları 6 hafta içinde yapılacaktır. İstenildiğinde, eve teslim ve kurulum bedeli 25$'dır. Kampanyamız stoklarla sınırlıdır.

MILLENNIUMMAX

- Intel® Pentium® III işlemci-600 Mhz
- 64 MB SDRAM bellek
- 15 GB Ultra DMA/66 sabit disk
- 3D ekran kartı (o/c)
- 3D ses kartı (o/c)
- 15" renkli, düşük radyasyonlu, titreşimsiz 0.28 dpi monitör
- Stereo ses düzeni
- 52xCD-Rom sürücü
- 56 K hızında V.90 faks-modem kartı
- Micro ATX kasa
- Disket sürücü, klavye, mouse
- MS Windows'98 ikinci sürüm
- 36 ay internet bağlantısı

intel inside pentium®!!!

www.escort.com.tr
Escort Computer tüm ürünlerin donanım özelliklerini tüketici lehine değiştirme hakkını saklı tutar.

Bilgisayar görüntüsü örnektir.

CENAJANS GREY

Fiyatlarımıza KDV dahildir.

ÜRÜN	PEŞİNAT	12 AY	18 AY	24 AY	36 AY
Millennium Max	89$	105.23$	74.54$	59.33$	44.95$

Teslimat 6 hafta içinde yapılacaktır. İstenildiğinde, adrese teslim ve kurulum bedeli 25$.

KAMPANYA BİLGİ HATTI: 0212.212 07 50 (DAHİLİ: 246-121-177)

ESCORT COMPUTER

Intel, Intel Inside Logosu ve Pentium, Intel Corporation'ın tescilli ticari markalarıdır.

MILLENNIUM SETLERİNİ ALABİLECEĞİNİZ ESCORTLAND ve ESCORT BAYİLERİ:

etmeye paramız yetmezdi, bu yüzden ilk katın kocaman, J şeklinde bir bölümünü inşa edip, hile yaparak negatifte görüntüyü ters çevirdik", diyor Max. "Bu, epey tasarruf etmemizi sağladı. Ama aynı zamanda, Ridley için de bayağı zorlu bir durumdu. Solu sağ, sağı sol diye yönetiyordu. Ters açılar için, oyuncular silahlarını ve kalkanlarını ters tarafta taşıyorlardı ki, görüntü ters çevrildiğinde düz tarafta dursun."

Tiyatrodan gelen ve "G.I Jane"de yapım tasarımcılığı yapana kadar yığınla reklamda Ridley Scott'la birlikte çalışan Max, Colloseum'u bütün görkemiyle yeniden yaratmaya çalışırken hava muhalefetiyle ve çekim yaptıkları Malta'nın konumuyla ilgili epey sorun yaşamış. "Son on yılın en kötü kışında, Akdeniz'in ortasındaydık ve malzemelerimizin adaya taşınması gerekiyordu," diyor. "Bir adada çalışmanın kendine özgü zorlukları var. Ancak mekanın uzak olmasına ve ve güç koşullara karşın, sonuçta muzaffer çıktık."

Scott daha önce 1996'da, "Dostluk Denizi"ni çekerken de, dev su tankıyla meşhur Mediterranean Film Studios'la çalışmıştı. Söz konusu su tankı, iki dev havuzdan oluşuyor ve etrafında 1800'lerin başında İngiliz Ordusu'nun kireç taşından yaptığı, harabe haline gelmiş Roma tarzı barakalar var. Scott, "Malta'da rüzgar eserken, beraberinde kum da sürüklüyordu ve bu durum, yumuşak kireç taşını 200 yıldan çok daha fazla yaşlandırmıştı. Düşündüm ki, Colloseum'u geçit alanlarından birinin tam ortasına koyarsak, setimizi varolan mimarinin bir parçası gibi gösterebiliriz," diyor. "Arthur ve ben, şehrin orijinal planlarını aldık ve koca bir maketini yaptık. Sonra da yapacağımız eklemelerin elimizdeki yapıda nasıl duracağını görmek için, parçalarla satranç oynamaya başladık. Bu yap-boz oyunu çok işe yaradı. Bence bu yöntemle, epey tasarruf ettik. Çünkü her şeyi inşa etmemiz söz konusu değildi. Fazlasıyla büyüktü."

Mimarlık eğitimi gören Max, gerçek bina yapmakta gereken sabıra sahip olmadığı için bu alanı terk etmişti. Şimdiyse, birkaç ayda eski Roma'yı yeniden yaratmakla görevliydi. "Kaç kişi Colloseum'u orijinal şekliyle inşa etme şansına sahip olur ki?" diyor. "Alana uyması için ufak tefek değişiklikler yapmak zorunda kaldık, ama ayrıntılar ve temel biçim, kesinlikle doğru. Aslına sadık kaldık - hatta saplantı derecesinde sadık kaldık diyebilirim."

Yeni bir Ben Hur mu?

Ridley Scott'tan Russell Crowe'a kadar, "Gladyatör"e imza atan ekip filme çok güveniyor. Söylentilere göre, deneme gösterimlerinde alınan tepki de çok olumluymuş. Film gösterime girmeden ve eleştirmenlerin görüşleri çıkmadan, Internet'te film hakkında birtakım yazılar yayınlanmaya başladı. Ain't It Cool gibi sitelerde çıkan ve filmi söz konusu deneme gösterimlerinde izleme şansı bulmuş kişilerce yazılan bu yazılar da, adeta "Gladyatör"ü yere göğe koyamıyorlardı. Filmin Hollywood'un büyük klasikleri arasına gireceği, "Ben Hur" ve "Spartacus" ayarında bir film olduğu, onlarca yıllık suskunluktan sonra görkemli bir janrın yeniden ayaklarının üzerinde dimdik durduğu söyleniyordu. Scott'ın da kariyerindeki en iyi işlerden birini (hatta kimilerine göre, en iyisini) çıkardığı da... Hatta, Scott'ın bu "Gladyatör"le hem çok iş yapan hem de klasikler arasına girecek bir filme imza atarak kariyerinde bir ilki gerçekleştireceği de yazılanlar arasındaydı.

En dikkat çekici noktalardan biri de, söz konusu yazılarda üzerinde anlaşmaya varılmışcasına, "Gladyatör"de çok yoğun bir "sinema duygusu", seyircinin ayaklarını yerden kesen bir büyüleyicilik olduğunun söylenmesi ve öyküden ya da belli başlı parçalardan çok, filmin dokusundan bahsedilmesi.

Ridley Scott ise, tepkiler olumlu olsa bile Internet'te vaktinden önce çıkan bu değerlendirme yazılarından pek memnun değil. Deneme gösteriminin bir amacının olduğunu, bu gösterimlerde kullanılan kopyanın filmin nihai hali olması gerekmediğini söyleyen Scott, bitmemiş bir film için olumsuz tepkilerin yayınlanmasının tehlikesine dikkat çekip "Neyse ki yazılar olumluydu" diyor. ■

Russell Crowe "Köstebek"ten sonra "Gladyatör"ün başrolünde çıkıyor karşımıza.

Şiddet dozunu mümkün olduğunca azaltmaya çalışmışlar.

Deneme gösterilerinde seyredenlere göre "Gladyatör", "Ben Hur" çapında, klasik olmaya aday görkemli bir Scott başyapıtı.

Bu kredi kartının yaşı 3 başı yok.

Gözünüzü Web açın!

WebCard,
Türkiye'nin yaş sınırı 16 olan ilk ve tek kredi kartı.

İnternette yapılan alışverişlerde, iki misli Web Puan armağanlı.

Hemen alın;
ister sanal dünyada, ister gerçek dünyada tüm harcamalarınızda WebCard avantajlarını yaşayın.

- En düşük kredi kartı faizi %4.99
- Son ödeme tarihinden itibaren 2 gün opsiyon
- Alırken, yenilerken ve nakit avans çekerken ücretsiz
- Kaybolma ve çalınmaya karşı sigortalı
- İnternet alışverişlerinde dolandırıcılık riskine karşı, on-line alışveriş limitinizi kendiniz ayarlayın.

Ve şimdi Etibank Kredi Kartları...

151 Etibank şubesinde, Ortak Nokta Grubu'na bağlı 1000'e yakın ATM'de ve Emlak Bankası'nın ATM'lerinde geçerlidir.

ETİBANK
sizinle

Bilgi için: (0-212) 326 60 10 www.etibank.com.tr

ATV/P

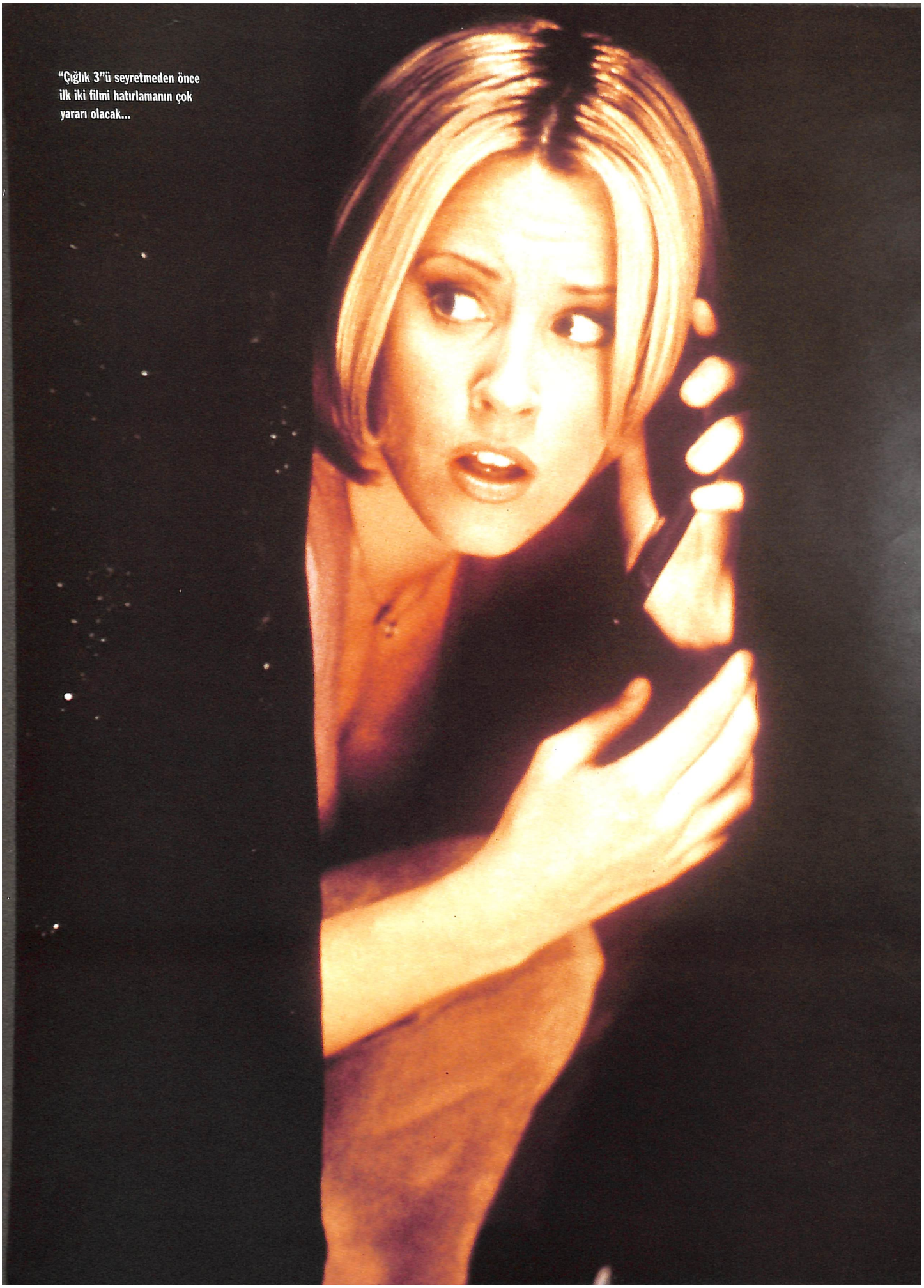

"Çığlık 3"ü seyretmeden önce ilk iki filmi hatırlamanın çok yararı olacak...

SON ÇIĞLIK

"Çığlık 3"ün etrafında yaratılan merak ve ilgi bulutuna şaşmamak gerek. Ne de olsa film, 90'ların sonunda yeni bir yönelimin başını çeken ünlü korku serisinin son filmi. "Çığlık" (Çığlık) genç izleyiciler arasında öylesine geniş bir hayran kitlesi edindi ki, popüler kültürdeki yolculuğuna sadece kendi devam filmleri değil, benzerleri de eşlik etmeye başladı. Şimdi ilk iki filmi çeken yönetmenle ve yepyeni bir yazarla, üçlemenin perdesi kapanıyor.

İlk "Çığlık" filmi, korku sinemasına karşı hem oyunbaz hem de hatırşinas tutumuyla, sinemaveser genç izleyicilerden büyük ilgi görmüştü. Ve bu ilgi, büyük ölçüde filmin senaristi Kevin Williamson'ın eseri olarak görülüyordu. Sonuçta Williamson, bir korku filmi hayranı olarak büyümüştü ve senaryosunda da bu hayranlığını bütün çıplaklığıyla ortaya koyuyordu. "Çığlık", seyircisinin hem yanında hem de karşısında duran bir filmdi. Bir taraftan korku sinemasındaki klişelerden, bildik kalıplardan, korkutmak için kullanılan trüklerden bahsediyor, yani seyirciye "muhabbetli" bir şekilde yaklaşıyor, diğer taraftan da söz konusu trükleri ve kalıpları aşağı yukarı aynı şekilde kullanarak seyircinin ödünü koparmaya çalışıyordu. Çoğu sinema yazarı, filmin "klişe-bilir" tarafını ön plana çıkarıyordu. "Çığlık", ömründe korku filmi izlememiş gibi durup sürekli yanlış şeyleri yapan (karanlık ve tehlikeli bir yere tek başına girmek ve katilden kaçarken kendini çıkışı olmayan bir mekana hapsetmek gibi) "embesil kurban" tipinden sıkılan seyirci için taze bir soluktu. Bir korku filminde "hemen döneceğim" repliğini telaffuz etme şansızlığına sahip olan karakterlerin o andan itibaren son derece dikkatli olmaları gerektiğini - çünkü muhtemelen hiçbir zaman dönmeyeceklerini - bilen artık sadece biz değildik... Filmdeki karakterler de içinde bulundukları durumun farkındaydılar.

BİZİM GİBİ KURBANLAR

"Çığlık"ın tek ilgi çekici tarafı içinde bulunduğu türü kulağından sürükleyip seyircinin huzuruna çıkarması değildi. Türle alay etmek, alay edilen meselelere hakim seyirciyi eğlendiriyordu eğlendirmesine... Ancak "Çığlık" katıksız bir parodi değildi - bir korku filmi olarak da işliyordu. Kevin Williamson'ın karakterlerinin içinde bulundukları durum hakkında filmlerden mümkün olabilecek hemen her şeyi öğrenmiş olmaları, onları kurtarmaya yetmiyordu. Yine olmadık bir yerde yalnız, kapana kısılmış bir şekilde kalıyorlar, yine "kurban" oluyorlardı. Hatta durumları hakkında bilgi sahibi olmaları, filmin korkutucu olma kapasitesini iyiden iyiye artırıyordu. Çünkü öncelikle, seyircinin karşısında artık filmin başından sonuna kadar salaklıklarıyla dalga geçecekleri tipler değil, kendileriyle belli bir bilgi dağarcığını paylaşan, dolayısıyla da daha kolay özdeşleşebilecekleri tipler vardı. Bir anlamda, korku sineması hayranı koltuğundan alınıp bir korku filminin içine fırlatılıyordu. Dahası, önleyemedikten sonra başına gelecekler hakkında fikir sahibi olmak durumu hepten sinir bozucu hâle getiriyordu. "Çığlık", sadece yeni bir soluk değil, korkuyla komedinin dengelenebildiği ender filmlerden biriydi aynı zamanda. "Çığlık 2" ise bu çizgiden biraz kopup daha parodivari bir yere oturmuştu.

"Çığlık 3" hakkında yazılan yazılardan ortaya çıkan bir şey daha var: Seyircinin önceki iki filmi izlediği farz ediliyor. Başka bir deyişle, "Çığlık" serisinde şimdiye kadar neler olduğunu bilmenin izleyiciye epey faydası dokunacak. Bu yüzden, biraz hafızamızı tazelemenin hiçbir mahzuru yok:

İlk film başlar başlamaz bizi Woodsboro kasabasına, bir cinayetin or-

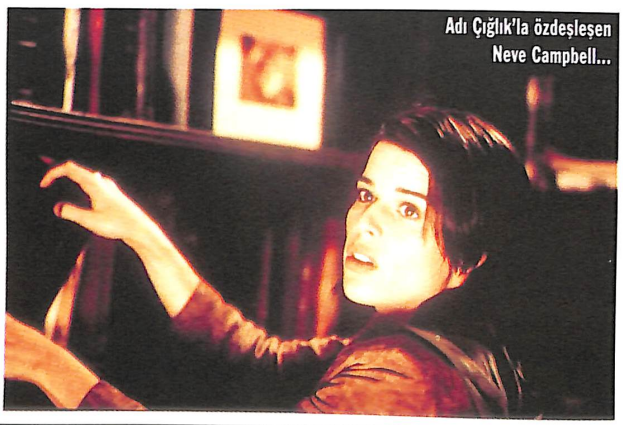

Adı Çığlık'la özdeşleşen Neve Campbell...

ABD'Lİ ELEŞTİRMENLERE GÖRE "ÇIĞLIK 3" SERİDE GİDEREK

Parker Posey (solda), film içindeki filmde Courteney Cox'un oynadığı karakteri canlandırıyor.

tasına atıyordu. Drew Barrymore'un öldürüldüğü sahneye. Barrywmore'un katili, kurbanını önce telefonla bir "korku filmleri sınavı"na tabi tutuyor, sonra da (hemen herkes gibi "13. Cuma"nın katilinin Jason olduğu yanılgısına kapılınca), bıçakla öldürüyordu. Ancak iş tabii ki bununla kalmıyor; "hayalet surat" maskesiyle dolaşan korku filmleri meraklısı katil, aynı türe aynı derecede meraklı gibi görünen liseli gençleri birer birer öldürmeye devam ediyordu. Söz konusu gençler arasında, Sidney Prescott öne çıkıyordu. Annesinin tecavüz edilip öldürülmesinin üstünden çok geçmemişken, Sidney besbelli kendisini merkez alan bu "liseli katliamı" karşısında sevgilisi dahil kimseye güvenemez hâle geliyordu. Woodsboro'daki bu azılı katil öyküsünden sonuçta ayakta kalıp ikinci filme aktarılanların listesi pek de kabarık değildi: Sidney (Neve Campbell), sinema - özellikle de korku filmi - delisi Randy (Jamie Kennedy), naif ve sempatik şerif yardımcısı Dewey (David Arquette) ve habere giden yoldan her şeyin mübah olduğuna inanan muhabir Gale Weathers (Courteney Cox).

"Çığlık 2", bir "film içinde film"le başlıyordu: "Stab". Woodsboroo cinayetlerinin öyküsü filme aktarılmıştı ve sinema salonları, promosyon için dağıtılan "hayalet surat" maskeleri takmış seyircilerin çılgın tezahüratıyla (katil lehine) inliyordu. Salondaki siyah derili bir genç kızın yığınla "hayalet surat" maskelilerden biri tarafından öldürülmesi üzerine, medyada kızılca kıyamet kopuyordu. Böylece "Çığlık 2", tanıdığımız karakterlere geri dönüyordu: Sidney artık kolejde okuyor, aktris olma ve cinayetleri tamamen kafasından çıkarma umutlarıyla yaşıyordu; ancak "Stab"in gösterimindeki cinayetler yüzünden telefonu susmak bilmiyordu. Film hayranlığına eğitiminde bir karşılık bulmaya çalışan Randy, ilk filmden sağ kalan dostlarına önlerinde uzanan "devam filmleri klişeleri" hakkında bilgi veriyor; Gale Weathers kendi yazdığı kitaptan uyarlanan filmin gösterime girmesiyle yeniden alevlenen olayları yakından takip etmek için "aday olay mahalli"ne varıyor; Dewey de çocukların iyi olup olmadığına bakmak için çıkageliyordu. Sonuçta kurban sayısının artmasına karşın, kendini daha çok "sinemada şiddet, gerçek hayatta şiddete yol açar mı?" ve "devam filmleri kötü olmaya mahkum mudur?" tartışmalarını komik bir şekilde yürütmeye adayan "Çığlık 2", yeni tanıştığımız birçok karaktere ek olarak film kurdu Randy'yi de öldürüp, üçüncü filme Sidney, Dewey ve Gale Weathers'ı bırakıyordu. Bir de Cotton Weary (Liev Schreiber): İlk filmde, Sidney'nin annesinin katili olarak onu gösterdiğini ve Cotton Weary'nin hapse atılmış olduğunu öğreniyorduk. Ama Gale Weathers onun suçsuzluğunu ispat ediyor ve ikinci filmde özgür bir Cotton Weary, uğradığı haksızlığı kullanarak yıldız olmaya çalışıyordu.

SON ÖYKÜ

Üçüncü "Çığlık" da ikincisi gibi bir "film içinde film" mantığı kullanıyor. Hollywood, Woodsboro cinayetlerinin öyküsünü çoktan bir korku serisi hâline getirmiş, "Stab 3"ün çekimleri başlamış durumda. Ancak oyunculardan birinin öldürülmesi, sete korku salıyor. Oyuncular, senaryoda karakterlerinin öldürüldüğü sıraya göre, birer birer ortadan kaldırılıyor. Ve hepsinin cesedinin başında, Sidney Prescott'un annesinin gençlik fotoğrafı bulunuyor. İşin kötüsü, filmin senaryosunun birkaç versiyonu var ve katilin hangi senaryoya sadık kalacağı bilinmiyor! Bir kez daha tanıdıklarla karşılaşıyoruz: İki film dolusu cinayetler dizisinin etkisinden kurtulmaya çalışan Sidney, gözden ırak bir hayat yaşıyor. İki filmde de cinayetten önce kurbanlarını telefonla taciz eden katillerle boğuşmuş olmasına karşın, Sidney'nin hayatında telefon yine başrolde: Bir "kriz destek hattı"nda çalışıyor. Gale Weathers, bir programda başarısızlığa uğramış, şimdi başka bir programla adını taze tutmaya çalışıyor. Cotton Weary, popüler bir talk-show sunucusu olmuş, "Stab 3"te "konuk oyuncu" olarak rol alıyor. Dewey ise artık bir kanun adamı değil, bir güvenlik uzmanı. Ve "Stab 3"te Gale Weathers'ı canlandıran Jennifer Jolie'ye danışmanlık yapıyor.

"Çığlık 3"ün ilk yarısında Sidney pek ortalarda yok. Ancak cinayetlerin artması ve cesetlerin yanında annesinin fotoğraflarının bulunması sonucu, inzivayı bir kenara bırakıp bir kez daha korkuyla yüzleşmeye karar veriyor. Bir de sürpriz: Tekrar biraraya gelen eski dostlara, azılı

ÖN PLANA ÇIKAN BİR EĞİLİMİN DORUK NOKTASI...

film kurdu Randy de, önceden kaydedilmiş bir kaset aracılığıyla katılıp "üçlemenin doğası" üzerine bilgiler veriyor.

DEVAM FİLMİ DEĞİL, ÜÇLEME

Randy'nin söylediği üzere, Üçlemenin Kuralları şöyledir: Birinci bölüm kuralları ortaya koyar. İkinci bölüm, kuralların sınırlarını zorlar. Üçüncü bölümdeyse, kuralları unutun. "Çığlık 2"yi izlediyseniz, filmin başından sonuna kadar devam eden "devam filmleri tartışması"nı hatırlayacaksınız. İyi devam filmi diye bir şey var mıdır, yoksa devam filmleri tanım olarak ilkinden kötü olmaya mahkum mudur? Film kurdumuz Randy, Star Wars üzerinden bize bir ipucu veriyordu: "The Empire Strikes Back devam filmi değil, bir üçlemenin parçası. Tamamıyla önceden planlanmış bir film." Bu dokundurma, ""Çığlık"ı her zaman bir üçleme olarak düşündüğünü" söyleyen Kevin Williamson'ın kendi filmini düze çıkarma çabası olarak da görülebilirdi elbette. Şimdi Kevin Williamson yerine Ehren Kruger var. Ama anlaşılan, Williamson'ın bu "üçleme muhabbeti"ne sadık kalınmış.

Amerikalı sinema yazarları, "Çığlık 3"ün seride giderek ön plana çıkan bir eğilimin doruk noktası olduğundan bahsediyorlar. İlk film, daha çok korku filmi hayranlarına, yani seyirciye yönelikti. İkinci filmle birlikte, işin içine film endüstrisi, hatta külliyen "eğlence sektörü" girmiş oldu. Büyük ölçüde Hollywood'da, bir film setinde geçen üçüncü filminse, sinema endüstrisini ve stüdyo sistemini iyiden iyiye öne çıkardığı söyleniyor. Ayrıca, göndermelerin kaynağı konusunda da bir değişiklik var. İlk "Çığlık", korku filminin büyük ölçüde 80'lerde popüler olmuş olan bir alt türüne göndermelerle doluydu. İkinci film aynı çizgiyi devam ettirse de, "bir devam filmi" olarak kendi durumuna şüpheyle yaklaştığı için, envai çeşit devam filmine (örneğin, Terminator 2) göz kırpıyordu. Sinema yazarları bu son filmde gönderenin de gönderilenin de üçlemenin kendisi olduğunu söylüyor. Yani "Çığlık 3", ilk iki filme epey referansta bulunuyor ("Çığlık 3"ü izlerken ilk iki filmi görmüş olmak, bu açıdan da bir avantaj teşkil ediyor).

"Çığlık 3"ü yapan Miramax şirketi, bunun kesinlikle serinin son filmi olacağını söylüyor. Ne kadar hayran kazanmış olursa olsun, Internet'te kaç tane Çığlık serisi sayfası boy gösterirse göstersin, bundan sonra yeni bir "Çığlık" yok. Randy'nin de söylediği üzere, son filmde her şeyi paketlemek, sökükleri dikmek gerekiyor ve bunu yaparken daha önce hakkında hiç ipucu verilmeyen alt öyküler bulmaya da hazırlıklı olmak gerek.

Wes Craven, "Baştan itibaren bu proje bir üçleme olarak düşünülmüştü," diyor. "İlk filme başladığımızda üçüncünün taslağı hazırdı bile. İlk ""Çığlık"" öyküsünün karanlıkta kalan taraflarını açıkladığımızda çember tamamlanacak ve bütün sorular cevabını bulacak. "Çığlık 3" kesinlikle kendinden öncekilerin Readers Digest usülü bir özeti değil."

Craven ayrıca, yeni filmin epey dolambaçlı bir öykü yapısına sahip olduğunu da söylüyor: "Bu, başdöndürücü bir film. Seyirciyi alıp gerçeğin ardındaki gerçeğin derinliklerine götürüyor. Hiçbir şey göründüğü gibi değil."

AYNI VE BENZERİ

"Çığlık 3"e miras kalan eski tanıdıklar belli: Neve Campbell, David Arquette, Courteney Cox ve Liev Schreiber. Ancak "Çığlık 3"ün oyuncu seçimi yine de çok kolay olmamış. Çünkü sadece yeni oyuncular değil, üçlemeden tanıdığımız karakterleri bir şekilde andıracak oyuncular seçilmesi gerekiyormuş. "Çığlık 3"te "Woodsboro cinayetleri" üzerine kurulu "film içinde film" Stab 3 ve ekibi ön planda olduğundan, bildiğimiz tiplerin Hollywood versiyonunu canlandıracak oyuncuların da en azından bir şekilde orijinal karakterleri çağrıştırması gerekiyor. Stab 3'teki karakterler ve oyuncuları şöyle: Sidney'yi oynayan Angeline Tyler rolünde Emily Mortimer; Dewey'yi oynayan Tom Prinze rolünde Matt Keeslar; Gale Weathers'ı oynayan Jennifer Jolie rolündeyse Parker Posey var.

Üçlemenin başından beri işin içinde olan yapımcı Cathy Konrad, Stab 3'te Gale Weathers'ı oynayan Parker Posey'nin, Courteney Cox'un zekasını ve enerjisini çok iyi yansıttığını söylüyor. Başta Hal Hartley'nin filmleri olmak üzere Amerikan bağımsız sinemasının çeşitli köşelerinde karşımıza çıkarak "bağımsız sinemanın prensesi" ilan edilen Posey'nin oynadığı karakter, filmde metod oyunculuğunu Gale Weathers'a "ben senden daha Gale Weathers'ım" demeye kadar vardırıyor. Courteney Cox, Posey'nin çıkardığı işten oldukça etkilenmiş. "O çok iyi bir oyuncu ve beni oynamasından onur duydum" diyor. "Bazen onu seyrederken, 'ne kadar iyiyim' diye düşünüyordum, ama sonra izlediğimin kendim değil, o olduğunun farkına varıyordum. Bence gerçekten birbirimize benzemeye başladık!"

Craven, yeni karakterlere karşın "Çığlık 3"ün öyküsünün temelde Sidney Prescott ve çevresindeki karakterlerin gelişimini sürdürdüğünü söylüyor. "Sidney artık tamamen yetişkinliğe geçiyor ve neyin gerçek olduğu, neyin olmadığı konusunda karara varıyor. O, geçmişindeki travmayla başa çıkıp huzur bulmaya çalışan genç ve bağımsız bir kadın."

Neve Campbell da yıllar geçtikçe Sidney Prescott'ın güçlü bir kadına dönüştüğünü söylüyor. "En önemlisi de, artık bir kurban olmamaya karar veriyor."

YÖNETMEN AYNI, SENARİST YENİ

Williamson'ın olmadığı bu son filmde, Çığlık-severleri tatmin etme yükünün büyük ölçüde Wes Craven'ın omuzlarına düştüğü söylenebilir. "A Nightmare on Elm Street"le popüler korku sinemasında kendine hatırı sayılır bir yer açmış ve Williamson'dan önce "Wes Craven's New Nightmare" ile sinema - düş - gerçek ilişkisi üzerine çok etkili bir film çekmiş olan Craven, izleyicinin hem zeki, hem komik, hem de korkunç filmler bekleyebileceği bir sinemacı. 1987'den beri Wes Craven'la çalışan yapımcı Marianne Maddalena, yönetmen konusunda

Üçüncü Çığlık da film içinde film mantığını kullanıyor.

Serinin kadrolu elemanları: Neve Campbell ve David Arquette

ABD'DE İLK HAFTASINDA 40 MİLYON DOLARA ULAŞTI...

Katilin kim olduğu set ekibinden bile gizlenmiş.

Bir korku klişesi: zor durumda iki genç beyaz kadın...

şunları söylüyor: "Wes son derece karmaşık biri. O, hayat üzerine benzersiz bir bakışı olan gerçek bir entelektüel. Ve sık sık bu bakışı, insan ruhunu neyin korkutacağı bilgisine dönüştürüyor. Bunu yapmakta gerçekten çok iyi."

Amerikalı eleştirmenlerin çoğu, Kevin Williamson'un yerine gelen Ehren Kruger'in "Çığlık"lara has o "tür bilgisi"ni ve popüler kültür göndermelerini aynen sürdürdüğünü, ancak artık bu yönelimin kendini tekrar ettiğini ve alay ettiği filmler gibi klişeleşmeye başladığını söylüyor. Ehren Kruger'in senaryosunda epey sürpriz olduğu, ama Kruger'in bir Agatha Christie olmadığını, nihayetinde katil açığa çıktığında da seyircide pek bir tatmin duygusu yaratmadığı da yazılanlar arasında. Ehren Kruger, "Çığlık 3"ten önce Tim Robbins ve Jeff Bridges'ın oynadığı "Arlington Road"u ve Ben Affleck, Gary Sinise ve Charlize Theron'un oynadığı John Frankenheimer filmi "Reindeer Games"i yazmıştı.

"Çığlık 3" hakkında çıkan eleştirilerde üzerinde durulan bir başka nokta da, filmdeki korku sineması mekaniğinin çok etkileyici olmadığı ve filmin sahte şoklara, tam da serinin alay ettiği türden konserve şaşırtmacalara ve "bö!"lere başvurduğu. Diğer taraftan, bu son filmin yine de serinin ana mantığından kopmadan ve çizgiyi çok da aşağı çekmeden perdeyi kapattığı söyleniyor. Merakla bekleyenleri sayesinde ilk hafta sonunda 40 milyon dolara yakın gişe yapan "Çığlık 3"ün seriyi popüler kılan her şeye sahip olduğunu ve ilk filmin ardından üçlemenin en iyi ikinci filmi olduğunu söyleyenler de var.

SIR PERDESİ

Geçtiğimiz yaz çekilen "Çığlık 3", 59 günde tamamlanmış. Kuzey Hollywood'da bir karakolda başlayan çekimler, Studio City'de CBS'in stüdyolarında sona ermiş. CBS stüdyosunun sahneleri, Stab 3'te geçen hayal ürünü Sunrise Stüdyoları'nın çekimlerinde hem iç mekan hem de dış mekan olarak kullanılmış. Ayrıca, "kopyanın kopyası" usulü, ilk "Çığlık" filminde gördüğümüz, Sidney Prescott'ın Woodsboro'daki evinin Stab 3 filmindeki versiyonu için de aynı stüdyo kullanılmış.

Geceleri şehrin birçok yerinde çekim yapılmış. Stab 3'ün yapımcısı John Milton'ın evi için, 1923'te inşa edilen ve lanetli bir Los Angeles evi olarak kayıtlara geçmiş Paramour Estate kullanılmış. Silver Lake tepelerindeki malikane, filmin en korku verici anlarından bazılarında arka plan olarak kullanılmış. Yapım tasarımcısı Bruce Miller eski fotoğrafları inceleyerek eve gerçekçi görünen eskimiş bir görünüm vermeye çalışmış.

Posey, işin sürreal bir tarafının olduğunu söylüyor: "Gecenin saat üçünde, gerçek bir lanetli evde, çatıdan aşağı doğru kıvrılan bir merdiveni koşarak iniyordum. Bu bir Wes Craven filminden başka nerede başıma gelebilir ki?"

Önceki iki film gibi "Çığlık 3" de tam bir gizlilik içinde çekilmiş. Craven, "Benim filmlerimde her zaman belli bir gizlilik vardır," diyor. "Ama 1997 baharında, "Çığlık" 2'nin senaryosunun daha o sırada çekilmemiş bölümleri Internet'te boy göstermeye başlayınca, bu defa işi iyice sıkı tuttuk."

Patrick Dempsey bu gizlilik atmosferine çok şaşırmış. "İşe geldiğimde ne olacağını hiç bilmiyordum. Bana o gün çekilecek sahnelerin senaryosunu veriyorlardı. Ama bu çok korkutucu bir film, üstelik birçok da sürprizi var. Ben bile filmin tamamını görene kadar katilin (ya da katillerin) kim olduğunu bilmeyeceğim!" ■

Güzel anneme...

Eşarp hediye!

Birbirinden farklı,

3 élite ürünü alan herkese

harika bir eşarp hediye...

14 MAYIS
ANNELER
GÜNÜ

GLOBALART

élite
cosmetic

Elfar
Kozmetik

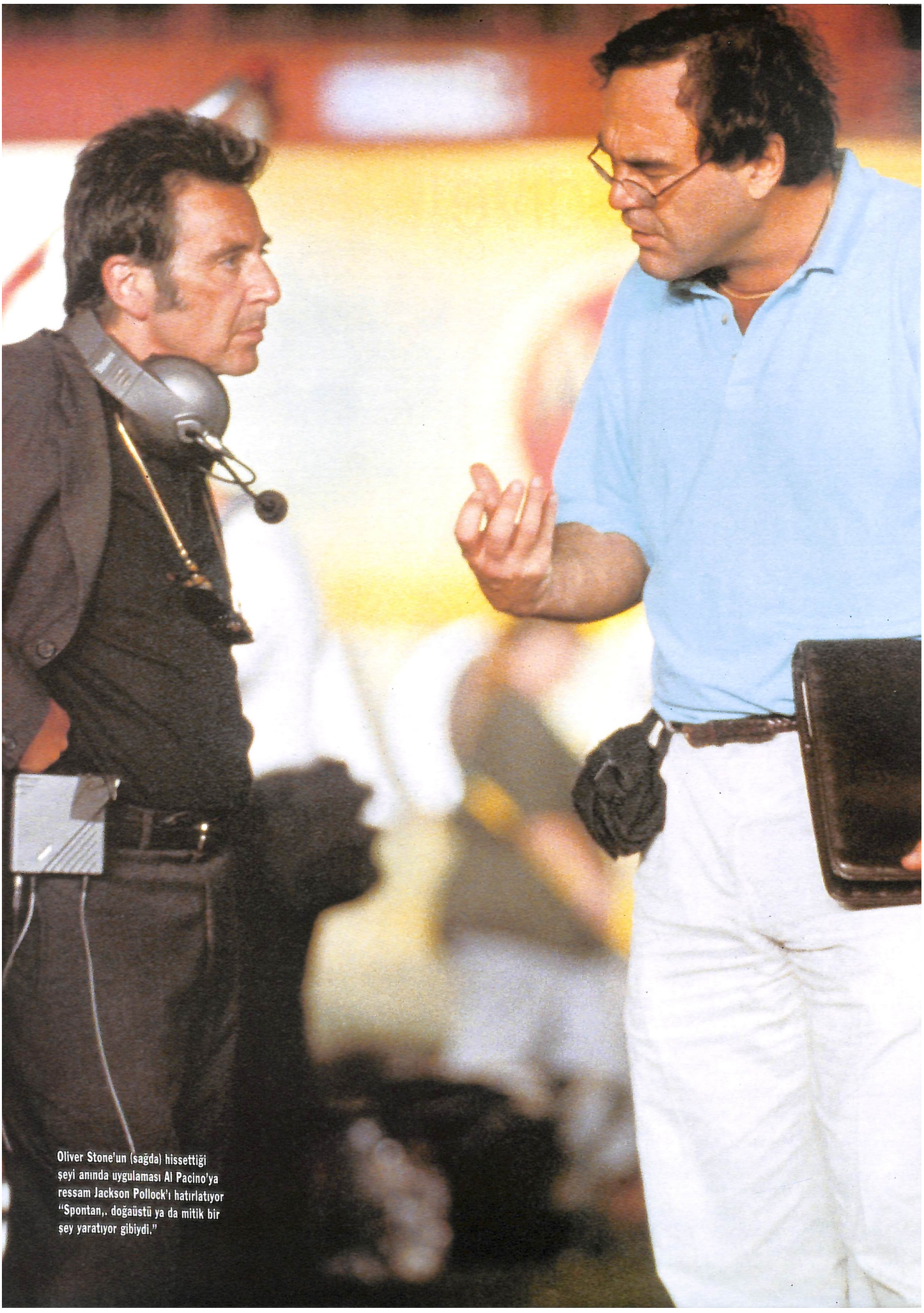

Oliver Stone'un (sağda) hissettiği şeyi anında uygulaması Al Pacino'ya ressam Jackson Pollock'ı hatırlatıyor "Spontan,. doğaüstü ya da mitik bir şey yaratıyor gibiydi."

"Futbol bir tür savaştır"

Yazar ve yönetmen olarak bugüne kadar seyircinin rahatını düşündüğü söylenemez. Son yirmi yılda çektiği "Salvador", "Born On The Fourth Of July/Doğum Günü Dört Temmuz", "Natural Born Killers/Katil Doğanlar" ve "Nixon" gibi filmleri, hep Amerikan ahlak yapısını eleştiren rahatsız edici örneklerdi. Yeni filmi **"ANY GIVEN SUNDAY"**de (Kazanma Hırsı) futbolu konu edinmiş sıradan bir macera değil: Bir **OLIVER STONE** filmi...

Filmin merkezinde, uzun zamandır Miami Sharks takımının antrenörlüğünü yapan ancak son zamanlarda hem kişisel yaşamında hem de meslek yaşamında kendini bir yol ayrımında gören Tony D'Amato (Al Pacino) var. Giderek profesyonelleşen modern futbola ayak uydurmakta zorlanmaya başlayan D'Amato, hem takımdaki futbolcuların çatışan egolarıyla ilgilenmek hem de ne pahasına olursa olsun takımı başarıya götürmek isteyen yeni yönetici ve patron Christina Pagniacci'yle (Cameron Diaz) başetmek zorundadır.

Stone, 55 milyon dolara çıktığı tahmin edilen filmin çekimlerine başlamadan önceki dört ay, Miami'deki seti, oyuncular ve gerçek futbolcuların birbirlerinin tarzını tanımak üzere çalışabilecekleri bir "eğitim kampına" çevirmiş. Seyirciye kendisini oyundaki mücadelenin içinde hissettirecek bir anlatım yakalamak için de, futbolcu kasklarının üzerine kamera yerleştirmek gibi alışılmadık teknikler kullanmış. Oyundaki mücadele önemli çünkü yönetmenin gözünde futbol, Amerikan savaş deneyiminin esası olarak gördüğü şeyin metaforu aslında. Dolayısıyla film Stone'un yaralandığı Vietnam savaşıyla ilgili anılarının birçoğunu yeniden canlandırmış. Başrol oyuncusu Al Pacino, "Oliver bana, bir resim kendisi için anlam kazanmaya başladığı anda onu yırtıp attığını çünkü bunun şuursuzluk durumuyla ilişkisinin kesilmesi anlamına geldiğini söyleyen ressam Jackson Pollock'ı hatırlatıyor." diyor. "Her ne kadar ne yaptığını tam olarak biliyorsa da, hissettiği şeyi anında uygulaması bana o ressamı hatırlatıyor. Spontan, doğaüstü ya da mitik bir şey yaratıyor gibiydi."

Bu tanım, Billie Holiday, Nina Simone ve Miles Davis'ten tutun Trick Daddy, DMX ve Jay-Z gibi rap müzisyenlerinden Dire Straits'e kadar pekçok müzik grubunun ve müzisyenin çalışmalarının yer aldığı filmin soundtrack'ini de gayet iyi tanımlıyor.

Yönetmen Premiere dergisinde yayınlanan bir röportajında yeni filmi "Any Given Sunday", futbol, siyaset ve kendi yaşamı hakkında konuşuyor.

Spor konulu filmler para yapmazken, kariyerinizde geldiğiniz bu noktada neden futbolla ilgili bir film çekmeyi tercih ettiniz?

Ben hep sıkı bir futbol seyircisiydim ve futbol oyuncuları uzun zamandır benim kahramanlarımdı. Benim gözümde, diğer filmlerimde öykülerini anlattığım Ron Kovic, Jim Garrison ve Richard Nixon gibi kahramanlardan farkları yoktur. Onlar, halkın gözü önünde çıkıp bir şey başarmış ama bedelini ağır ödemiş insanlardı. Futbolcular güçlü adamlardır ama vücutlarını mahveder, sonra da eski bir araba ya da bir çamaşır makinesi gibi çöpe atılırlar. Bazıları amfetamin bazıları doping kullanır. Bazıları karılarına kötü davranır. Futbol oyuncuları sendikası sayesinde sömürüldüklerinin daha çok farkına vardılar ama sonuçta pek azı ayakta kalmayı başarıyor. Çoğu şey gizleniyor.

Neden? Futbol büyük bir iş olduğundan mı?

Ulusal Futbol Ligi'ni, kulüp sahiplerini ve yatırdıkları milyarları koruyan bir şirket muhafızı olarak görüyorum ben. Bu filmi çekmemin, Al Pacino'nun oynadığı Tony D'Amato karakteriyle, yani değişimden korkan 50'sini geçmiş antrenörle özdeşlik kurduğum yanımla da ilgisi var. İnsanın biyolojik saatinde şöyle bir şey var: Yaşlandığımızda ölmemiz gerektiğini farkederiz. Orta yaş bunalımı da diyebiliriz belki buna. 50'li yaşlarınızdaysanız ödeyeceğiniz bir kefaret vardır ve karakterinize uygun hareketi bulmak için bir değerlendirme yaparsınız: geri çekilmek, yakınlaşmak, yokolmak hatta belki intihar etmek. Bu filmde hikayenin, kuşaklar arasındaki çelişkiye, genç oyuncularla yaşlı oyuncular ve genç oyuncularla emektar bir antrenör arasındaki gerilime odaklanması gerektiğini biliyordum. Futbol etkileyicidir çünkü mecazi anlamda bir tür

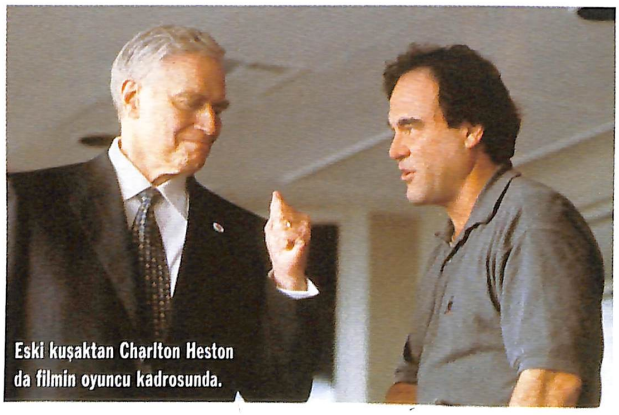

Eski kuşaktan Charlton Heston da filmin oyuncu kadrosunda.

Cameron Diaz filmde yeni kuşaktan hırslı bir işkadınını oynuyor.

savaştır: Bir noktaya ulaşana kadar aynı yöne doğru gidersiniz ama oraya birey olarak değil bir takım olarak ulaşırsınız. Futbolcular -ister siyah ister beyaz olsunlar- en az askerler kadar birbirlerine bağlıdırlar ve doğruyu söylemek gerekirse kişiler beni bir ekip kadar fazla heyecanlandırmaz. Futbol, 80'lerde ve 90'larda önemli oranda değişti, bu değişimi de göstermek istedim. Jim Brown'un oynadığı zamanlar 60 dakika sürerdi. Televizyon bunu bozdu; şimdi reklamlar yüzünden üç saatlik bir oyun haline geldi. Ticarileşmenin de etkisiyle artık takıma bağlılık çok azaldı. Bu filmin bunu da yansıtması gerekiyordu.

Profesyonel sporcularla film çekmek nasıl bir şeydi?
Benim için en iyi yanlarından biri, Backfield'da Hugh McElhenny, Joe Perry ve John Henry Johnson'la birlikte oynamış Y.A. Title gibi efsane oyuncularla birlikte olma fırsatı bulmaktı. Backfield'ı hatırlar mısınız? Sonra Jim Brown, Jamie Williamson, Bob St.Clair, Dick Butkus ve Johnny Unitas gibi insanlar ve Terrell Owens gibi bugünün yıldızları da vardı.

Filmin en etkileyici yanlarından biri futbolcular arasındaki ilişki, özellikle de siyahlarla beyazlar arasındaki. Siz Yale'i bırakıp Vietnam'a gitmiş üst sınıftan bir gençtiniz. İlk kez orada mı siyahlarla dostluk kurdunuz?
Bir noktada anladım ki siyahlarla beyazların ilişkisine girmeden futbolu anlatmanın bir yolu yok çünkü bugün ulusal ligdeki oyuncuların yüzde 60 ila 70'i siyah. Ama haklısınız aynı zamanda kişisel bir çıkış noktası da vardı. Vietnam'da başıma gelenlerle ilgisi var. Şu anda şartlı tahliye edilmiş durumda olduğum için Vietnam'daki uyuşturucularla ilgili konuşmak istemiyorum. (Stone geçtiğimiz Haziran ayında Los Angeles'ta uyuşturucu bulundurmaktan tutuklandı.) Kurallara uyacağım; onaylamıyor olabilirim ama uygulayacağım.Yine de marihuanna ve Vietnam'daki kardeşler olmasaydı bugün aynı insan olmazdım. Hatta sanırım hayatta olamazdım.

Nasıl yani?
"Platoon"daki sığınak sahnesinde vardı. Köylülere ve çocuklara karşı daha insanca davrananlar, uyuşturucu alıp birlikte dans eden, kadını yanlarının ortaya çıkmasına izin veren askerlerdi.Genelleme yapıyorum ama içki içenler insan hayatına karşı her zaman daha insafsız ve genellikle daha duyarsız gibi geldi bana. Kafası dumanlı olanlarsa yerlilere saygı gösterir onlara dokunmazdılar.

Ve genellikle siyah askerler uyuşturucu kullanıyordu, öyle mi?
Bir yere kadar evet. Son gönderilişimde tanıştım bu adamlarla. İki kez yaralandım. İlki Vietnam'a geldiğimin üçüncü haftasındaydı, bir kez de pusuya düşürülüp 25 kayıp verdiğimiz Tet saldırısından önce yaralandım. Tedavim bittikten sonra gönderildiğim Dokuzuncu Süvari Bölüğü'nde yedi sekiz siyahla tanıştım. Aralarında Barnes da vardı -"Platoon"daki yüzü yaralı adam. İntikamcı. Çok iyi çocuklardı ve bir süre sonra beni sığınaklarında partiye çağırdılar. Bu beyaz çocuklara sırtımı dönmek anlamına geliyordu ama onlar hep yanımdaydılar. Sonra müzikleriyle aklımı başımdan aldılar. Jim Morrison değildi- o bir beyaz yanılsamasıydı. Soul müzikti, The Temptations, Smokey Robinson'ın "The Tracks of My Tears"ı, Gladys Knight, Sam Cooke, Jackie Wilson. Ve caz -Coltrane, Davis ve Monk. Daha önce hiç dinlemediğim müziklerdi. Beni daha merhametli yaptı ve rahatlamamı sağladı.

Merhamet mi?
Evet çünkü o güne kadar sadece, benim kuşağıma, özellikle de Vietnam'da, bir şey söylemeyen Beethoven, Mozart ya da Bach dinlemiştim. Her zaman konformisttim; çok yalnız büyüdüm, annemle babam boşanmıştı. Kendimle yüzleşmek için orduya katıldım. Dünyanın en güçlü ve en dönüştürücü otlarından biri olan Vietnam otuyla uçup Smokey dinlediğim zaman yaşamdaki muazzam çoşkunun farkına varmaya başladım. Ayrıca bu çocuklar bandanalar, boncuklar, bileklikler, büyük halkalar falan takıyorlardı,

ben de takmaya başladım. Bir de dansları vardı, kadınlaşma, benim için de özgürleştiriciydi. Bir başka erkekle yapılan dansın iki kişi arasındaki cinsel çekimden çok uyumlu hareket etmekle ilgisi vardı. "Tracks of My Tears" gibi bir şarkı her şeyi anlatmıyor mu? İçindeki bir şeyin ifade edilmesine olanak sağlıyor. Onlarla takılacak kadar iyi birkaç beyazdan biri olarak kabul görmüştüm. İnsanın utanmadan acılarından bahsedilmesi benim için yepyeni bir şeydi! Bu çocuklar aile gibiydiler. İyi, sıkı askerler, güçlü adamlardı, buna karşılık duygusal olarak da benim yanımdaydılar. Onların "kardeş"iydim, o zaman öyle denirdi -kardeş.

Yani madalyonun öbür yüzünü gördünüz öyle mi?
Vietnam'daki son altı yedi ayım boyunca onlarla birlikteydim ve bu benim hayatımı değiştirdi. Kendime güvenmemi, roman yazmaya ve kamera kullanmaya başlamamı sağladı. William Oliver Stone değildim artık; Vietnam'da öldü o. Artık babamın hep bana seslendiği gibi Oliver'dım. Eve döndüğümde siyahlar gibi konuşuyordum. Ağzımdan çıkan kelimelerin çoğu ya "men" ya da "cool"du ve Wall Street'te bir borsa simsarı, bir ordu mensubu ve bir Cumhuriyetçi olarak babam buna çok üzülüyordu. Beni o kadar çok kızdırdı ki Southampton'daki bir müşterisini ziyarete gittiği bir haftasonu içkisine asit koydum.

Tekrar "Any Given Sunday"e dönersek, Pacino'nun canlandırdığı antrenörle Jamie Foxx'un oynadığı futbolcunun ya da Pacino'yla Jim Brown'un ilişkisinde görüldüğü gibi, film boyunca renk farklılıklarını aşan bir erkek dostluğu var.
Evet, film son halini alana kadar birkaç fikir gündeme geldi. Başlangıçta, 80'lerde Charles Bronson'ı düşünerek yazdığım, yaşlanmakta olan bir futbolcuyla ilgili bir tretman vardı. Sonra 90'ların ortasında, L.A Raders takımının doktoru Rob Huizenga'nın 70'ler ve 80'lerdeki doping meselesine de değinen romanını uyarlamayı düşündüm. En sonunda, yükselmekte olan siyah bir futbolcu ve onun beyaz antrenörüyle ilişkisi hakkında ama birçok yan konu ve karakterle derinleştirilmiş bir öykü üzerinde yoğunlaştık.

Irk meselesi baştan beri hep merkezde yer alıyor muydu?
Birçok filmde olduğu gibi biz yol aldıkça konu daha da güncelleşti."Katil Doğanlar"da ve gösterime girmeden hemen önce '87'de borsada yaşanan kriz dolayısıyla "Wall Street"te de böyle olmuştu.

Miami'deki çekimlerin ortasında, "Any Given Sunday"in bugüne kadar giriştiğiniz en zor proje haline geldiğini söylüyordunuz. Hatta filme "canavar" dediniz. İşin başında bu kadar zor olacağını tahmin etmiş miydiniz?
Sorunlar Miami'den çok önce başladı. Proje dört kez ertelendi. Bir sorunumuz sokak dilinin, siyahlar arasında konuşulan dilin ve futbol jargonunun doğru kullanılmasıyla ilgiliydi. Film '98 Nisan'ında başlayacaktı; Aralık '98'e ertelendi, sonra Ocak 99'a alındı ve bu arada sabrı tükenen Puff Daddy'yi kaybettik, onu suçlayamam. Ving Rhames ve Keyshawn Johnson gibi başkaları da ayrıldı. Sonra bir de Ulusal Futbol Ligi'yle ilgili sorunlar yaşadık. Görüşmelerde çok zaman kaybettiğimiz için bizimle işbirliği yapmaktan vazgeçtiler ve ligdeki bütün takımlara şiddetle bizimle işbirliği yapmamalarını tavsiye eden yazılar gönderdiler. Böylece filme yalnızca kendi görüş açımızdan bakmak zorunda kaldık ki belki uzun vadede böylesi bizim için daha iyi oldu. Sonra başka sorunlar da çıktı, örneğin beklenmedik biçimde senaryonun büyük bölümünü çekimden üç ay önce yeniden ele almaya karar verdim ve bu iş prodüksiyon öncesi hazırlık süresinin yarısını aldı. Sonra oyuncularımızdan biri, Lawrence Taylor uyuşturucu bulundurmaktan tutuklandı.

Sert adamlar arasındaki ilişkilerin yumuşaması filmin önemli noktalarından biri gibi görünüyor.
Benim üzerinde durduğum noktalardan biriydi bu. Al ve Jim Brown'da, L.T, LL Cool J ve Jamie Foxx'ta da görürsünüz bunu. Jamie'nin karakterinde bu yumuşamayı elde etmek daha zordu çünkü o Jim'den daha genç ve başka bir gelenekten geliyor. Jamie'nin ilk dersi, dinlemesini ve takımın bir üyesi olmasını öğrenmektir ki bu onun için kolay değildir. Bunun anlamı egoya veda etmektir ve zordur. Cameron Diaz'ın oynadığı karakterin annesiyle ilişkisinde de bir yumuşama sağlamaya çalıştık.

Film, kenara itilmiş oldukları için siyahların böyle bir duygusal açıklığı daha çabuk kabullendiklerini söylüyor galiba.
Bakın kölelik ve linç edilme tehlikesi görmüş bir kültürleri var, beyazların saldırısına direnç gösteren güçlü bir kültür bu. Onlarla birlikte olmak, bu filmi yapmak çok hoşuma gitti, tazeleyici bir süreçti, geri dönüp bir kabileye girmeye, devam ettirilecek kendi ırkım olduğunu bilerek, bağımsızlığımı feda etmeden, o an için, aynı görüşü paylaşmaya benziyordu. Bazen siyah kültürünün fazla "cool" olduğunu düşündüm ve bunu sorun ettim ama aslında bu kültürün 21. yüzyılın ruhuna yakın olduğuna ve birçok genç beyazın daha çok siyahlaştığına inanıyorum. Neden? Sanırım çünkü onlara daha fazla özgürlük sunuyor. Sonuçta karşıt olan siyahlarla beyazlar değil, siyahlarla beyazların karşısında, bu ülkeye İngilizler sayesinde yerleşen egemen kültür var. İngilizler birçok önemli niteliği olan sıkı bir halk ancak yine de bastırılmış, güçlü suçluluk duygularından oluşan bir kabukları var, tamamen erkeksi, yargılayıcı bir kültür. Ben önyargıdan nefret ederim; bende de vardır ve bunu gördüğümde onunla mücadele ederim. Yalnız beni o kadar çok inciten insan var ki

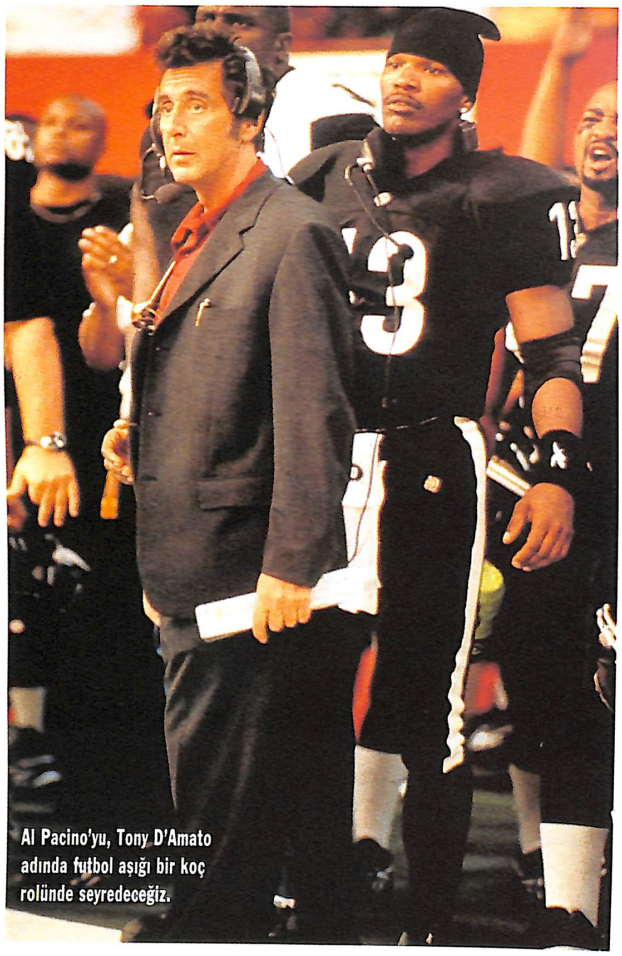
Al Pacino'yu, Tony D'Amato adında futbol aşığı bir koç rolünde seyredeceğiz.

Oliver Stone, siyahların ABD'ye bir "merhamet kültürü" kazandırdığına inanıyor.

affetmeyi çok güç buluyorum. 1993'te "Heaven & Earth"ü bunun için yaptım, yaşamımı zorlaştıran insanları sevmek için, Vietnam eroini gibi bir yol bulabilmek için.

"Any Given Sunday" affetmekle ilgili mi?

Daha önce de söylediğim gibi değişimle ilgili ve umarım film, her yaştan insanla bir bağ kurar. Bir de, Al ve Jamie arasındaki baba oğul ilişkisi var. Al İtalyan; Jamie'nin dilinden anlamıyor ama bilinçli bir siyah ayrımcılığı yapmıyor çünkü o kadar yıl futbol antrenörlüğü yapmış birinin bir yere kadar siyahları anlaması gerekir, yoksa başarısız olur. Ama Al sonradan, kendisinin de sistemin içinde bir piyon olduğunu farkediyor. İki şampiyonluk kazanmış bile olsa belki onun da zamanı geçiyor ve ihanet her bakışta zamanını kolluyor.

Miami'ye getirdiğiniz siyah aktörlerin ve sporcuların birçoğu filmi kendilerininmiş gibi sahiplenmiş görünüyor. Jamie Foxx'un söylediğine göre not defterinizi hiç elinizden bırakmamışsınız ve sürekli siyahların psikolojisiyle ilgili sorular sormuşsunuz.

D'Amato kendini bir yol ayrımında görmektedir.

Siyahların takımı iktidarı ele almış gibiydi ve Dennis Quaid kendini biraz yalnız hissetti -ki bunun için onu suçlayamam. Ancak siyah çocukların böyle hissetmesi iyi oldu. Önceki senaryoların sorunu, diyalogların iyi olmamasıydı. Bunu biliyordum ama nasıl düzelteceğimi bilmiyordum, o yüzden saatlerce oturup konuştuğumuz o provaları yaptık. Her sahnede kim oynuyorsa onunla birlikte düzeltmeler yaptık. Birkaç kez, Vietnam'daki günler ve geceler süren o konuşmaların ritmlerini duyar gibi oldum.

Sonuçta bu filmin merkezinde erkekler arasındaki iletişim var.

Oyun arasındaki molada birlikte sahaya bakan iki adam... Bence bu her şeyi açıklıyor. Hep birlikte yarattığımız o sınırları aştığımız ve gerçeğe yaklaştığımız her seferinde oluyor. İletişim kurmanın o kadar çok yolu var ki, seks ve müzik mesela... Bu yolculukta gidilecek daha çok yolumuz var.

Burada bize ipucu veren de siyah kültürü değil mi?

Evet çünkü siyahlar daha açık, daha affedici oluyor. Clinton-Monica meselesinde ne olduğuna bir bakın. Sağ kanattan olan kültür bakanını bir kenara koyarsak, konuştuğum ya da yazılarını okuduğum siyahların çoğu, Clinton'ın ilişkisinin bu cumhuriyeti ilgilendiren bir şey olmadığını anladı ve Clinton'ı affetmeye hazırdı çünkü yaptığı şeyi hepimizin paylaştığı insanlık zaaflarının bir parçası olarak gördüler. O yüzden onları -ki buna Latinler, Asyalılar ve diğer göçmenler de dahil- İngilizlerin başlattığı bu öldürücü zinciri kırmak yolunda tek umut olarak görüyorum. Bu sadece sabit düşünce değil; kontrol anlamında Nietzsche'ci bir tavır. Parası daha fazla hapishane, daha fazla kanun, küçük küçük daha fazla savaş, silah ve öfke için.... Bir Budist cehennemi. Siyah kültürünün de kusurları var ama onlar bu ülkeye bir insanlık ve merhamet duygusu kazandırdılar. ■

Güzelliğin büyüsü...

Fular hediyeli!

Charme, birbirinden farklı iki ürün alan herkese fular hediye ediyor...

14 MAYIS
ANNELER
GÜNÜ

GLOBALART

Alfar Kozmetik

Make-up series
Charme
"Büyüleyici Güzellik"

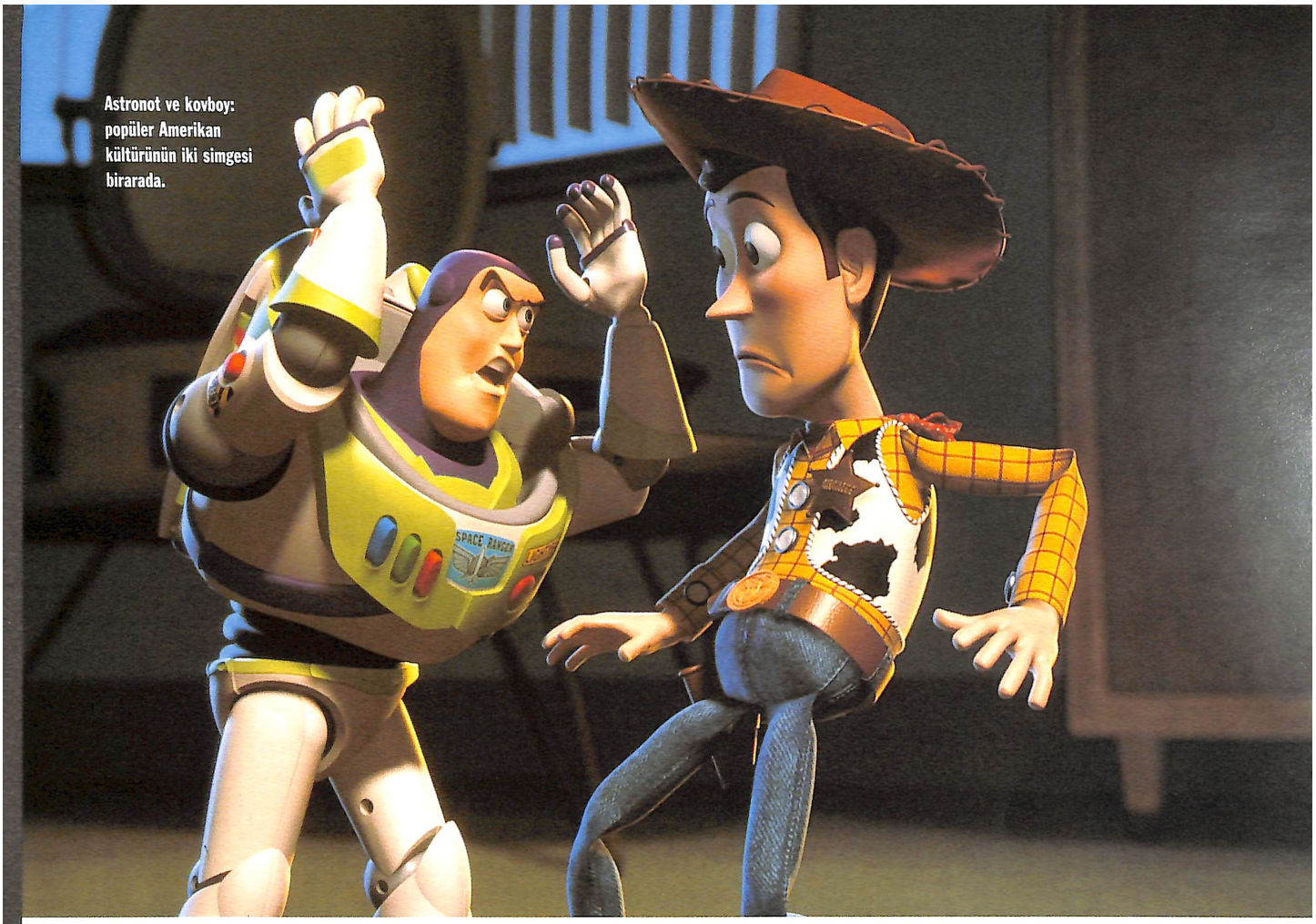

Astronot ve kovboy: popüler Amerikan kültürünün iki simgesi birarada.

2001: Oyuncak Macerası

1995 yılında gerçekleştirilen ilk Toy Story filmi sadece seyircilerden değil eleştirmenlerden de ilgi görmüş, hatta bazı sinema dergileri tarafından 90'ların en iyi filmlerinden biri olarak gösterilmişti... Önceleri video piyasasına sürülmek üzere tasarlanan **"Oyuncak Hikayesi 2"**, daha sonra 100 milyon marklık ciddi bir sinema projesi haline geldi.

Buzz, Woody ve arkadaşlarını özleyen, yeni maceralarını görmeyi bekleyen Toy Story hayranları, neredeyse küçük ekranla yetinmek zorunda kalacaklardı. "A Bug's Life" ve "Toy Story" filmlerinin prodüksiyonunda Pixar'la ortak olan Disney, "Toy Story 2 / Oyuncak Hikayesi 2"yi direkt olarak televizyon ve video piyasasına sürmek için hazırlıyordu. Tıpkı stüdyonun daha önceki karton filmleri "Alaaddin", "The Lion King / Aslan Kral", ve "Beauty and The Beast / Güzel ve Çirkin" gibi...

Ancak 1997'nin Ekim ayında bir yönetici

İlk filmde yeralmayan yeni karakterler dikkat çekiyor. Sözgelimi kovboy kız Jessie ve Bullseye.

filmin kaba montajını seyrettikten sonra, Disney stüdyosu biraz daha emek ve para harcanmasını göze alarak "Oyuncak Hikayesi 2"nin sinema seyircisiyle sinema salonununda buluşacak kalitede bir film haline getirilmesine karar verdi.
Böylece San Fransisco merkezli Pixar çalışanları, bir saatlik süresini 15 dakika daha uzatacakları, yeni karakterler ekleyecekleri ve öyküyü elden geçirecekleri yeni bir çalışma için kollarını bir kez daha sıvadılar. Sonunda ortaya Toy Story hayranlarını sevindirecek yepyeni bir iş çıktı ama projenin maliyeti de üçe katlanarak 100 milyon markı buldu.
Yeni macerada Woody, kendisinin oyuncak koleksiyoncuları için büyük değer taşıyan bir parça olduğunu öğrenen açgözlü bir oyuncak satıcısı tarafından kaçırılıp, ofisinde hapsediliyor. Woody böylece eski dostları, Jessie, Stinky Pete ve sadık atı Bullseye'la yeniden biraraya geliyor. Bu arada Woody'nin genç sahibi Andy bir yaz kampında olduğundan Woody'yi kurtarmak da Buzz Lightyear ile oyuncak çetesinin diğer üyeleri Bay Patates Kafa, domuz Hamm ve Sinsi Köpek'e düşüyor.
Devam filminin öyküsü yaklaşık yirmi yıldan bu yana bilgisayar animasyonu üzerinde çalışan John Lasseter'dan çıkmış. Kendisi de bir oyuncak koleksiyoncusu olan Lasseter, çocukları tarafından iş yerinde ziyaret edildiğinde hep bir telaşa kapılır, dokunmalarını istemediği oyuncakları ortadan kaldırırmış. Çok nadide parçaların bulunduğu koleksiyondaki oyuncakların büyük bölümü hiç kutularından çıkmadan yıllarca raflarda beklermiş.
"Çocukları çok seviyordum ve bu oyuncaklarla oynamalarını istiyordum ama her seferinde kendimi 'Hayır, hayır ona dokunmayın lütfen.' derken buluyordum." diye anlatıyor Lasseter. "Kendime baktığım zaman gülmeye başlıyordum çünkü eninde sonunda oyuncak dediğin bir çocuğun oynaması için yapılmıştır ama ben buna izin vermiyordum."

Bir oyuncak için en kötü şey nedir?

Pixar'ın öykü geliştirme bölümü çalışanları, işte Lasseter'ın yaşadığı bu çelişkiden yola çıkarak yeni öykünün temelini oluşturacak soruyu ortaya koymuşlar: Kutusunda kalıp yıpranmadan sonsuza kadar kalacak sahipsiz bir oyuncak olmak mı iyi? Yoksa sonunda birkaç yıllık bir ömür sürüp bir köşeye atılmak olsa da bir çocuğun severek oynadığı bir oyuncak olmak mı?
Filmin hangi yöne meyilli olduğunu tahmin etmek zor olmasa gerek.

"'Oyuncak Hikayesi'nin ana fikri ve oyuncakların canlı olmalarının amacı budur." diyor Lasseter. "Bir çocuğun onlarla oynamasını engelleyen her şey onları üzer. Kaybolmuş bir oyuncaksan bulunabilirsin ve her şey yoluna girer. Kırılırsan tamir edilirsin. Olabilecek en kötü şey ise çocuğun büyüyüp senden bıkmasıdır."
Genelde Pixar bir fikrin senaryo aşamasına getirilmesine iki yıl, prodüksiyona da bir iki yıl daha harcar. Ancak "Oyuncak Hikayesi 2"nin sadece güncelleştirilmesine dahi bir yıldan fazla zaman harcanmıştı. Yine de bazı planlar hala yetersiz bulunuyordu. Bunun üzerine John Lasseter ve ortak yönetmen Lee Unkrich devreye girerek hazır planların içine yeni karakterleri yerleştirdiler. Birkaç ay süren bu çalışma sonunda kalabalıklaşan oyuncak çetesine katılanlar arasında astımlı penguen Wheezy ile ilk kez Pixar'ın 1997 yapımı kısa filmi "Geri's Game"de görünen ve bu filmde Woody'yi de elden geçiren bir oyuncak tamircisi var.
Lasseter ve ekibi, yıllar öncesine dayanan animasyon geleneğinden ayrılmayarak "Oyuncak Hikayesi 2"yi bol espriyle donatmış, "2001", "Jurassic Park", "Yıldız Savaşları" gibi filmlere göndermeler yapmışlar. Misafir oyuncular arasında bir Barbie bebek grubunun yanısıra "Bir

SESLENDİRENLER

Woody	MEHMET ALİ ERBİL
Buzz Lightyear	HALUK BİLGİNER
Jessie	BERNA AKDAĞ
Prospector	OSMAN GIDIŞOĞLU
Mr.Potato Head	MEHMET KESKİNOĞLU
Slinky Dog	HALDUN BOYSAN
Rex	GÜRDAL TOSUN
Hamm	MAZLUM KIPER
Bo Beep	ÖZDEN AYYILDIZ
Al Mc Whiggin	ENGİN ALKAN
Andy	BULUT BULDU
Andy'nin Annesi	GÜLEN KARAMAN
Mrs.Potato Head	AYŞEN ÇETİNER
Çavuş	MURAT ŞEN
Barbie	BERRAK KUŞ
Tamirci	GÖKHAN METE
Wheezy	ZİYA KÜRKÜT
Zurg	ALİ EKBER DİRİBAŞ
Aliens	ALİ DÜŞENKALKAR, MURAT ŞENOL, SERCAN GIDIŞLIOĞLU

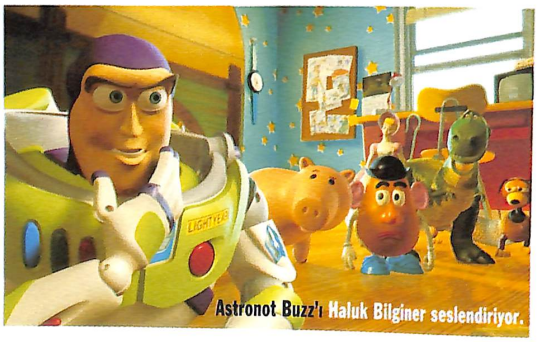

Astronot Buzz'ı Haluk Bilginer seslendiriyor.

Böceğin Yaşamı / A Bug's Life"ta tanıştığımız bazı karakterler de var. Başlangıçta video piyasası için düşünülen film üzerinde yapılan değişiklikler epeyce zaman ve paraya maloldu ama "Oyuncak Hikayesi 2"nin 200 milyon doların üzerinde bir hasılata ulaşarak Amerikan box-office listesinde fırtına gibi esmesi herşeyi unutturdu. George Lucas'ın 14 yıl önce 10 milyon dolara Apple Computer'ın patronu Steve Jobs'a sattığı animasyon birimi Pixar ise bugün hem 2 milyar dolarlık iddialı bir şirket hem de yaklaşık 60 yıldır bu piyasanın lideri olan animasyon devi Disney'in en ciddi varisi. Filmin orijinal versiyonunda Buzz Lightyear karakterini seslendiren Tim Allen, "Ben demiştim!" demek istemiyor ama onu demeye getiriyor. "Uzun zaman önce Michael Eisner'e (Walt Disney'in başkanı) 'Bu harika bir hikaye. İnsanlar çok sevecek. Sadece dijital animasyona alışmaları gerek.' demiştim." diyor ve devam ediyor: "Ben dijital animasyonu çok seviyorum. 'Toy Story 2'nin harika bir öyküsü var. Çok zekice. Her yaş grubundan insan kendisi için komik ya da yaratıcı bir şeyler bulabilir

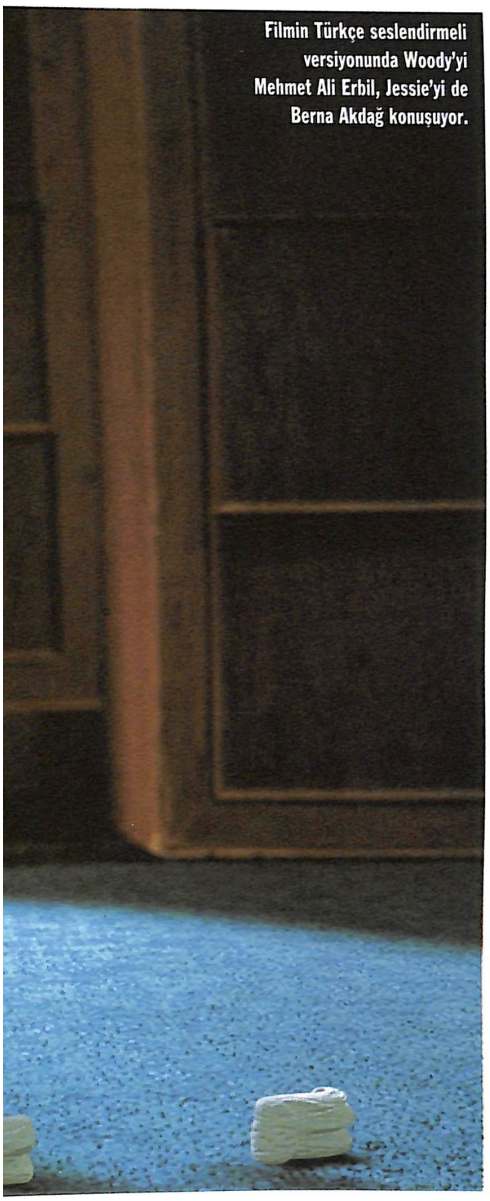

Filmin Türkçe seslendirmeli versiyonunda Woody'yi Mehmet Ali Erbil, Jessie'yi de Berna Akdağ konuşuyor.

içinde. Bu filmin bir parçası olmaktan ne kadar gurur duyduğumu anlatamam. Buzz Lightyear olmak çok hoşuma gidiyor."

Güldüren ve yüreğe dokunan...

Yönetmen Lasseter ise, kendilerini seyircinin yerine koyarak fikir üretmelerinin filmin başarısında önemli katkısı olduğuna inanıyor. "Biz kendimiz için film çekiyoruz." diyor. "Yani seyretmek isteyeceğimiz türden filmler düşünüyoruz. Benim en sevdiğim filmler ise beni öldüresiye güldüren ama aynı zamanda yüreğime dokunan filmlerdir. Film seyrederken ağlamaktan utanmam. Bu klasikleşmiş bir Disney geleneğidir ve biz bunu animasyonda da kullandık."

"Burada Pixar'da dünyanın en güzel işini yapıyorum." diye devam ediyor. "İşimi yaparken o kadar eğleniyorum ki... Eğer işinizi seviyor ve çalışırken eğleniyorsanız bu, mutlaka yaptığınız şeye yansır." ■

Pixar Mucizesi

"Oyuncak Hikayesi" gibi filmler birdenbire ortaya çıkıvermiyor. Film, Pixar'ın bilgisayar animasyon alanındaki yıllar süren çalışmalarından edindiği birikimi ve bu teknolojide eriştiği son noktayı temsil ediyor.

Luxo Jr. (1986)

Oscar'a aday gösterilen ilk bilgisayar animasyon filmi "Luxo Jr.", anne masa lambasıyla çocuk masa lambasının sıcak öyküsünü anlatan kısa bir filmdi. Katıldığı festivallerden toplam 20 ödülle dönen film, hem Pixar'ın dünya çapında tanınmasına katkıda bulundu hem de daha önce Lucasfilm'e bağlı olarak faaliyet gösteren şirketin kendi ayakları üzerinde durabileceğini göstermiş oldu. Luxo Jr. tipi daha sonra, "Surprise" ve "Light & Heavy" adlı 1991 yapımı iki kısa filmde daha kullanldı.

Red's Dream (1987)

Pixar'ın bir oyuncağın başından geçenleri anlattığı ilk filminin kahramanı, yaşamak için daha iyi bir yer düşleyen üzgün ve yalnız tek tekerlekli bisiklet

"Red's Dream": oyuncaklar artık film kahramanı...

Red'dir. Bir bisiklet mağazasının indirimli ürünler reyonuna gönderilen Red, bir sirkte yaşamayı hayal eder. Tıpkı "Luxo Jr" gibi bu filmi de unutulmaz kılan arkasına aldığı teknolojiden çok perdeye yansıttığı stildir.

Tin Toy (1988)

Bu kez daha fazla oyuncak var. Beş on santim boyunda, tenekeden yapılmış tek kişilik bando şeklindeki kahramanımız, ne dedikleri anlaşılmayan, gürültücü bebeklerin kendisi için ne kadar tehlikeli olabileceklerini keşfeder. Filmin oyuncak kahramanı, "Toy Story"de bizi nelerin beklediğinin ipuçlarını veriyordu ama bebek çok tatmin edici değildi. Pixar, bugün hala insan teninin daha gerçekçi görüntüsünü elde edebilmenin yollarını arıyor. Buna rağmen "Tin Toy", Oscar kazanan ilk animasyon film oldu.

Knickknack (1989)

Pixar, insan derisinin gerçekçi görüntüsünü elde etmek konusunda henüz mükemmele ulaşamamıştı belki ama parlak, sert yüzeylerde uzmanlaşmıştı ve parlak plastikten bir kardan adamın, parlak ve şeffaf küre şeklindeki hapishanesinden kaçma girişimlerini anlatan "Knickknack" bu uzmanlığın en

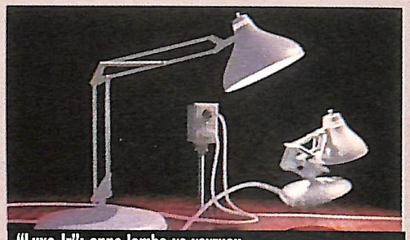

"Luxo Jr": anne lamba ve yavrusu...

açık biçimde farkedildiği ilk filmdi. Bugün genellikle iki boyutlu bir görüntü olarak izlenen "Knickknack" aslında üç boyutlu bir film olarak tasarlanmıştı.

Toy Story / Oyuncak Hikayesi (1995)

1991 yılında Pixar'ın kurucusu (ve "Toy Story"nin yönetmeni) John Lasseter, uzun metrajlı bir bilgisayar animasyon filmi çekmek konusunda Disney'i ikna etti. Film, ailesi tarafından yol üstündeki bir mola yerinde unutulan bir oyuncak karakter üzerine kurulacaktı. Dört yıl sonra, "Buffy The Vampire"ın senaryo yazarı Joss Whedon'un beklenmedik katkısıyla proje, sahiplerinin sevgisini kazanmak için birbirleriyle yarışan oyuncakların öyküsüne dönüştü. "Toy Story", Pixar için çok büyük bir adımdı ama şirkete geçmişini unutturmadı. Filmde önceki kısa filmlere birçok gönderme vardı. Andy'nin kitaplığına yakından bakarsanız "Red's Dream" ve "Knickknack" isimli ciltleri görebilirsiniz.

Geri's Game (1997)

Film Pixar'a bir Oscar daha kazandırdı ama asıl önemlisi "Geri's Game" Pixar'ın insan karakter kullandığı ilk film oldu. İhtiyar Gary, parkta kendi kendine satranç oynuyordu. Hareket ederken Geri'nin kıyafetlerinin gerçeğe uygun şekilde kıvrımlanabilmesi için hayli zaman ve enerji harcanarak yüksek teknolojide, karmaşık programlar üretildi. İnsan teninin dokusu konusunda hala mükemmele ulaşabilmiş değiller ama "Geri's Game" bugüne kadar yapılanların en iyisi.

"Geri's Game"de teknoloji iyice geliştirildi.

Hem yamalı, hem

Patchwork Magazin ilk

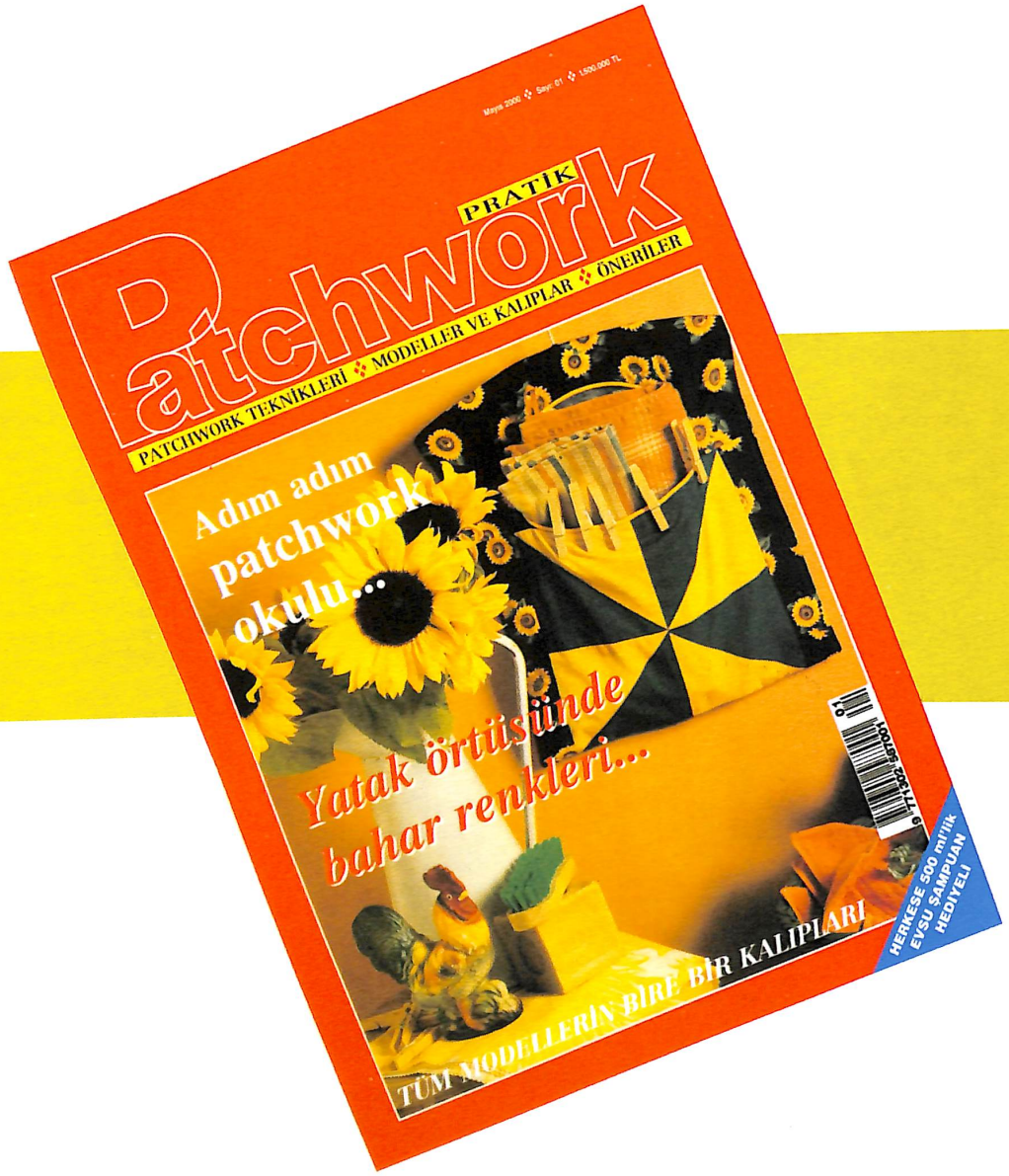

havalı!

defa Türkiye'de

Anadolu'dan çıktı...

Yama deyip geçmeyin!

...dünyaya yayıldı.

Hayatı bütün renkleriyle yaşamak isteyen hanımlara müjde! Dünyanın kendi alanında bir numaralı dergisi Patchwork, Türkiye'de...

Yama sanatının tüm incelikleri, püf noktaları, ürünleri; hepsi Patchwork'de!

Hayatınızın en renkli sayfalarını açmaya hazır mısınız?

PRATİK Patchwork

PATCHWORK TEKNİKLERİ • MODELLER VE KALIPLAR • ÖRNEKLER

Genç oyuncular Selim Erdoğan ve Elvin Beşikçioğlu...

Taze "Fasulye"nin Nimetleri

Lise yıllarında tanıştılar. Okul tiyatrosunda pekçok oyunda birlikte çalıştılar. Ortak bir düşün pekiştirdiği dostlukları mezuniyet sonrasında da devam etti ve günün birinde bu düşü gerçekleştirecek gücü buldular kendilerinde. Bir film çektiler. İstanbul Film Festivali'nin Ulusal Yarışma Bölümü'nde gösterildikten sonra Mayıs'ta gösterime girecek **"FASULYE"** içinde bol komedi öğesi de bulunan bir yol ve macera filmi.

SENEM ERDİNE

Türk filmlerinde sık rastlandığı gibi bir genç köyünden çıkıp yollara düşer ama bu kez ne sevdiğinin başlık parasını biriktirmek ne de türkücü olmak için. "Fasulye"nin genç kahramanı, köyün emeklilerinin vergi iade zarflarını şehre götürmek üzere düğün dernekle köyünden uğurlanır. Bu ciddi görevle yola çıkan saf ve iyi niyetli delikanlı vasıta ararken kendini bir kiralık katilin arabasında bulur. Katil, henüz bitirdiği bir işin ücretini almak üzere buluşma noktasına gitmektedir. Parayı getirecek olan kurye buluşma yerine gelmeyince katille patronu arasında büyük bir anlaşmazlık çıkar ve delikanlı bu anlaşmazlığın ortasında kalır. Hiç ilgisi olmayan bir işe bulaşmak üzere olduğunu anlayınca oradan sıvışır ama aniden ortadan kayboluşuyla şüpheleri daha çok üzerine çeker, birdenbire herkesin aradığı adam haline gelir ve kovalamaca başlar... Başlangıçta komedi olarak düşünülen filmin senaryosu 95-96 yıllarında oluşmaya başlamış, yani "Fasulye"nin dört beş yıllık bir mazisi var ama filmin yaratıcı ve kendi deyimleriyle "yürütücü" ekibini oluşturan dört kişinin biraraya

Hikaye vergi iadesi zarflarını vermek için yola çıkan delikanlının başına gelenleri anlatıyor...

gelmesi çok daha öncesine, birlikte tiyatro yaptıkları Robert Kolej'deki okul yıllarına uzanıyor. "Fasulye"nin yönetmeni Bora Tekay, senaryo yazarı Haluk Özenç, yapım sorumlusu Kaan Kural ve halkla ilişkiler sorumlusu Özgür Ercan'la, ilk filmlerini çekmek üzere kurdukları Konsey Film'in ofisinde görüştük. Bize kendilerini ve "Fasulye"yi anlattılar.

97'ye kadar Robert Kolej tiyatro sorumlusu olarak çalışan senaryo yazarı Haluk Özenç, Boğaziçi Üniversitesi'nden mezun olduktan sonra İstanbul Üniversitesi'nde sinema yüksek lisansı yapmış ve 1991'de Amerikan Kolejleri Mezunlar Derneği Tiyatrosu'nu kurarak kendi yazdığı yedi oyunu sahneye koymuş. "Fasulye"den önce televizyon dizilerinde oyunculuk ve seslendirme yaparken bir yandan da senaryo çalışmalarını sürdürüyormuş.

Yapım sorumlusu Kaan Kural, Marmara Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden mezun olduktan sonra Avrupa Topluluğu Ekonomisi master programını bitirmiş. İki sene spor dergisi "Fast Break"in genel yayın yönetmenliğini yaptıktan sonra yerli ve yabancı çeşitli dergilere yazılar yazmış. "Fasulye"den önce Sabah Gurubu'nun basketbol editörlüğünü yapıyormuş.

Halkla İlişkiler sorumlusu Özgür Ercan, Amerika'da Grinnell College'da tiyatro, Missouri Üniversitesi'nde siyasal bilimler eğitimi almış. Amerika'da iki oyun yönetmiş ve birçok oyunda rol almış. Eğitimi sırasında Tempo dergisine politika yazıları yazan Ercan, "Fasulye"den önce Tempo dergisinde köşe yazarlığı yapıyormuş.

"Fasulye"nin genç yönetmeni Bora Tekay ise Robert Kolej'den mezun olduktan sonra New York'taki Bard College'da sinema ve tiyatro eğitimi almış. Amerika'da sekiz kısa metrajlı film çekmiş, iki oyun yönetmiş ve çeşitli oyunlarda rol almış. "Fasulye"den önce NTV'de yapımcı yönetmenlik yapıyormuş.

"Kendi başımıza çekelim" dedik

Senelerdir birlikte film çekmenin hayalini kuran ekibi umutlandıran ilk adımı Bora Tekay atmış ve 1992'de ekonomi okumasını isteyen babasının bütün ısrarlarına rağmen Amerika'ya sinema okumaya gitmiş. 1991 yılına kadar Robert Kolej'de tiyatro yapmaya devam eden ekip birlikte sinema projeleri üretmeye başlamışlar.

"İleride film ya da oyun olabilir diye düşündüğüm her şeyi yazıyordum." diyor Haluk Özenç. "Yazdığım hikayeleri de Konsey toplantılarında arkadaşlara anlatıyordum. Buradan aldığım enerji ve tepkilerle de malzemeyi şekillendirip bütün ekibin beğeneceği bir şey ortaya çıkarmaya çalışıyordum. Aynı zihniyette olduğumuz için pek sorun da çıkmıyordu aramızda."

Geçen Mart yine böyle biraraya geldikleri bir gün harekete geçmeye karar verdiler. "Gün geldi konuşmanın faydasızlığını gördük ve fırsatlar önümüze gelmiyorsa biz onlara gidelim dedik." diyor Kaan Kural. "Böyle başladık ve hepimiz işimizi gücümüzü bırakıp tamamen bu filme konsantre olduk. Çok uzun zamandır film çekmeyi konuşuyorduk belki ama bu filmi çekmeye karar verdiğimiz an kendimize güvenimizin geldiği, bu işi yapabileceğimize inandığımız andı. Baktık Türkiye'de ciddi bir talep de var. Türk insanı kendisinden çıkan iyi bir şeye doğru tepkiyi veriyor. Bunu son zamanlarda görüyoruz. Kendi inandığımız şeyi yaparsak başarabiliriz dedik ve o andan itibaren karar verilmişti."

Tiyatroda hep komedi çalışmışlardı ve ilk düşünceleri de bir komedi filmi çekmekti. 80 ila 100 bin dolar bütçeli amatör bir film projesiyle çıktılar yola ama yol aldıkça çok şey değişti. Ekonomik krizin ortasında kapı kapı dolaşıp sponsor aramaya başladılar. Bu arada fikir ya da destek almak için projeyi anlattıkları

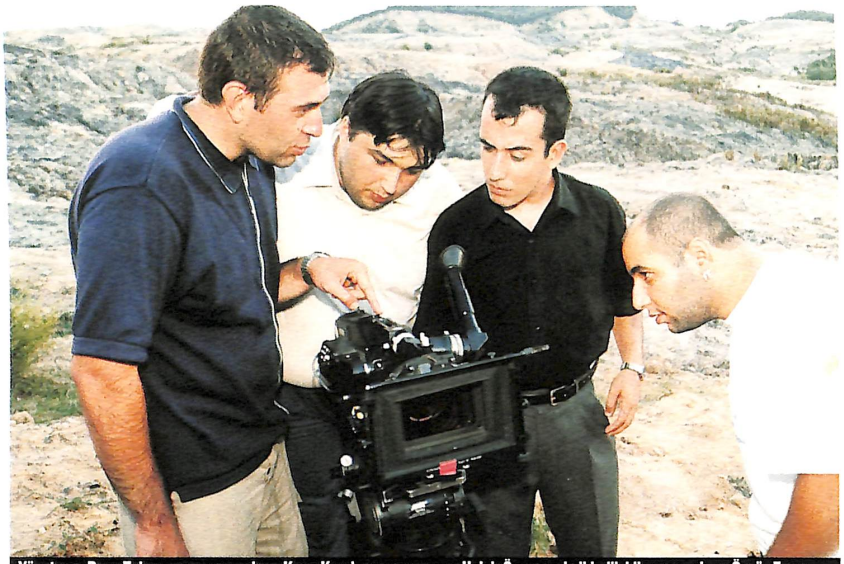

Yönetmen Bora Tekay, yapım sorumlusu Kaan Kural, senaryo yazarı Haluk Özenç ve halkla ilişkiler sorumlusu Özgür Ercan.

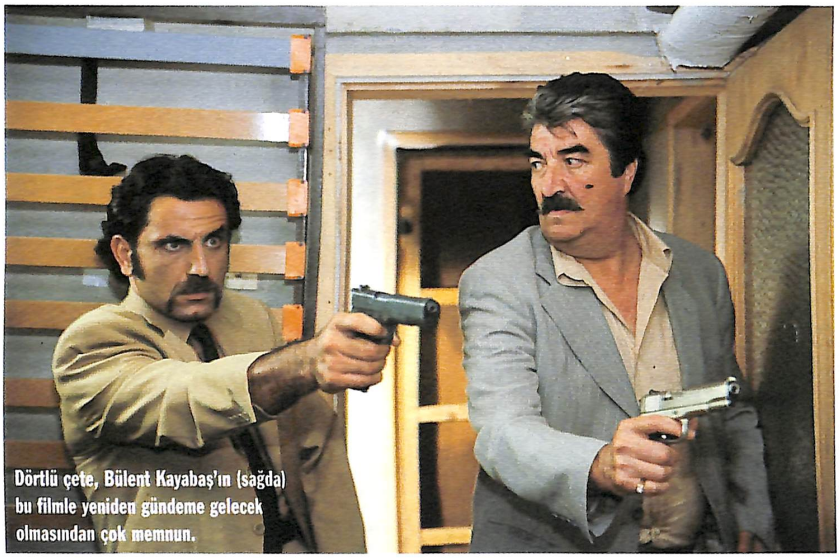

Dörtlü çete, Bülent Kayabaş'ın (sağda) bu filmle yeniden gündeme gelecek olmasından çok memnun.

insanlardan yüreklendirici sözler duydukları gibi alaycı yaklaşımlarla da karşılaşıyor, cesaret kırıcı tepkiler görüyorlardı. Bir gün, faydası olacağını düşünen bazı sinemacı "abi"lerinin aracılığıyla bir toplantıya katıldılar.
"Kültür Bakanı İstemihan Talay'ın yeni dönemde sinemaya şöyle katkılarda bulunacağız diye konuşma yaptığı bir toplantıydı." diye anlatıyor Haluk Özenç. "Orada 45 dakika kalabildik. İnsanların parayı alabilmek için birbirlerine nasıl saldırdığını gördük ve orada bizim o paraya ihtiyacımız olmadığına, onsuz da filmi çekebileceğimize hatta belki de o paranın başımıza bela olacağına karar verdik."
Benzer sebeplerle Eurimages'a da başvurmadılar.
"İlk filmimizde bu tip şeylerin içine girmek istemedik." diyor Bora Tekay. "Herkesten bağımsız olarak kendi başımıza çekebilirsek ilkini, ondan sonra zaten bu destekleri alırız diye düşündük. İlk başta böyle şeylerin içine girersek istediğimiz o bağımsız başarıya ulaşmış olmayacaktık. O yüzden sonuçta 'Fasulye', Türkiye'deki ortak yapımcısı olmayan en ciddi ticari projelerden biri oldu."

"Seyirci için yaptık"

Vazgeçmeyi akıllarının ucundan geçirmediler ama doğrusu durum pek içaçıcı görünmüyordu ta ki büyük bir şirket onlara güvenip, desteklemeye karar verene kadar. Alcatel, senaryo aşamasındaki projeye sponsor olmayı kabul etti.
"İki aşamalı bir motivasyon var aslında." diyor Bora Tekay. "Senelerdir bir film çekme isteğimiz ve dördümüzün bu iş için biraraya gelişi, bir de karar verdikten sonra bize destek olan Alcatel. Çekimlerin zamanında başlayabilmesini sağlayan ve bize cesaret veren odur."
Alcatel'den aldıkları destek hedefi büyütmüştü. "Fasulye" amatör bir ilk film olmaktan çıkıp insan içine çıkacak ciddi bir projeye dönüştü.
"Hiçbir şeyden fedakarlık etmek istemediğimiz için bütçe giderek şişti ve bugünkü noktaya gelindi." diyor Özgür Ercan. "80 bin dolarla 450 bin dolar arasında çok fark var. Ama bu kontrol elimizden kaçtığı için olmadı, hikaye ve film bizi oraya sürükledi."
450 bin dolarlık bütçeyi biraraya getirebilmek için varlarını yoklarını ortaya koydular, ne kadar kredileri varsa kullandılar. "Bizi tanıyanlar bize güveniyordu, tanımayanların güvenmemesi de çok normaldi ama yeteri kadar destek gördük." diyor Bora Tekay. "Kredi aldık, borç aldık, bir şekilde 450 bin dolarlık bütçeyi biraraya getirdik."
Kendi aralarında film projeleri üretmeye başladıkları yıllar, Türk sinemasında 80 sonrası durgunluk döneminin devam ettiği, çok az filmin çekildiği yıllardı. O yıllarda çekilen filmlerin en büyük sorununun seyirciye ulaşamamak olduğunu düşünmüşlerdi hep, oysa "Fasulye" seyirci için çekilmiş bir film olacaktı. Tiyatrodan geldikleri için de seyirciye çok yabancı değillerdi. Tiyatro sahnesinde, eleştirmekten hiç çekinmeyen üniversite öğrencilerinin karşısına çıkmışlardı senelerce.
"Biz seyirci için yaptık filmimizi." diyor Bora Tekay. "Dolayısıyla onları çok önemsiyoruz. Yani normal bir insanın oturup, zekasına hakaret edilmediğini düşünerek izleyebileceği eğlenceli bir film çekmeye çalıştık. Bu işi yapalım dediğimiz zamanlarda yapılan filmler bizim izleyici zihniyetimize uygun işler değildi ve bizim izleyici zihniyetimiz de Türkiye'nin geneline daha çok uyar aslında. O gözle bu işe girersek ortalığı birbirine katarız demiştik. Başta komedi yapalım dedik ama daha sonra iş komediden çıktı. İnsanların başından sonuna sıkılmadan zevkle seyredebileceği, çok sağlam aksiyon ve komedi ögeleriyle ciddi bir konu bütünlüğü olan bir macera filmi yapmaya karar verdik. Bütün aşamalarda öncelikli olan hikayeydi, komedi unsurları ikinci plandaydı. Filmin en iyi esprileri seyircinin dikkatini komikliğe çekiyor, başka türlü beklentiler yaratıyor diye acımasızca kesilmiştir. Mesela birisi çok güzel bir espri patlatır ondan sonra dağılır, dengesi bozulur, tutarlı olmazsa, bir kere güldüğünüzle kalırsınız. Biz de komedinin filmi ve hikayeyi bozmasına, tempoyu aksatmasına izin vermedik ki o da

düşebileceğimiz ciddi bir tuzaktı. Çok komik ama kötü bir film çıkabilirdi. Biz onun yerine epey komik olan iyi bir macera filmi yaptık."
"Fasulye"de, vergi iade zarflarını şehre götürmek üzere köyden çıkan genci Selim Erdoğan, muhabir kızı Elvin Beşikçioğlu oynuyor. Bu tanınmamış iki genç oyuncunun yanısıra Bülent Kayabaş, Haluk Bilginer, Taner Barlas, Burak Sergen ve Kutay Köktürk gibi deneyimli oyuncular da rol alıyor filmde. Bülent Kayabaş, işadamını oynuyor.
"İlk proje olmasına karşılık aslında zor bir proje." diyor Haluk Özenç. "Sesli çekim, tempolu bir film, dolayısıyla iyi oyunculuk gerektiriyor. Onun için bazı rollerde deneyimli oyuncuların oynaması gerekiyordu. O roller için oyuncu düşünürken işadamı rolü için Bülent Kayabaş'ın ismi telafuz edildi ve bir anda herkes çok heyecanlandı. Herkes çok uygun buldu. Senaryoyu yazarken ben genç bir işadamı düşünmüştüm ama Bülent Kayabaş sözkonusu olunca onun hiçbir önemi kalmadı."

Çoşku ve heves

Kayabaş genç sinemacıları çok sıcak karşıladı, senaryoyu beğendi, çok kısa süre içinde olumlu cevap verdi ve projeye katılan ilk deneyimli oyuncu oldu. Bugüne kadar 300'ün üzerinde filmde rol alan Kayabaş ilk filmlerini çeken bir ekiple çalışmanın kendisini hayalkırıklığına uğratmak bir yana Türk sineması adına umutlandırdığını söylüyor.
"İlk defa bana geldiler. Bu beni çok sevindirdi. Üstelik çocukları çok sevdim." diyor. "Onlarla beraber olmak, onları desteklemek istedim. Sinemaya böyle bakan insanların sinemaya gelmeleri gerekiyor. Pırıl pırıl gençler bunlar. Genç sinemacıların parası yoktur da ilk filmlerindeki çalışma koşullarında profesyonellik beklenmez ya hiç böyle bir durum yoktu. Başından sonuna her şey gayet profesyonelceydi. Filmi henüz görmedim. Çok merak ediyorum. Onun için sonuç hakkında bir şey söyleyemiyorum ama bütün temmennimiz bunun devamının gelmesi."
Son yıllarda dizilerde görmeye alıştığımız deneyimli tiyatro oyuncusu Taner Barlas, muhabir kızın babasını canlandırıyor. Barlas'a bu genç ekiple çalışmaya nasıl ikna olduğunu sorduk
"Genç bir potansiyeldi." dedi. "Oldukça kültürlü gençlerdi. Yönetmeni Bora Tekay Amerika'da eğitim görmüş, deneyim kazanmış, deneysel filmler çekmiş ve bunlarla ödül kazanmış bir gençti. Bir ekip olarak geldiler. Çok gençtiler. Çok büyük bir çoşkuları ve hevesleri vardı. Senaryo da oldukça bakir ve enterasan bir senaryoydu. Hem onlara destek olmak hem de benim için yeni bir soluk olması anlamında bu oluşumun içinde olmak beni heyecanlandırdı. Çekim döneminde de çok sağlıklı bir beraberlik ve uyum içinde olduk. Çalışma koşulları çok iyiydi ve açıkçası çok dostça bir ortamdı. Sevgiyle ve çoşkuyla yaklaşıyordu herkes işe. Bu sevgi ve çoşku, sağlıklı bir film ortaya çıkardı umuyorum. Seyredenler beğendiklerini söylüyorlar. Biz de merakla bekliyoruz bu furya içinde böyle bir film nereye oturur diye. Genç yönetmenlere ihtiyacı var Türk sinemasının. Zeki (Demirkubuz) gibi birinin çıkması Türk sineması için kazançtır mesela. Bora'nın da yeni ürünler meydana getirmesi bir kazanç olacaktır diye düşünüyorum."
Bilgi Dede'yi oynayan Haluk Bilginer'i rol aldığı dizinin setinde ziyaret etmişler ve orada senaryoyu vermişler. O da çok olumlu yaklaşmış projeye. Her aşamasında engellerle karşılaştıkları projenin bu aşamasında bu kadar kolay ilerlemeleri büyük moral olmuş. Oyuncu kadrosu çok kısa bir sürede kurulmuş ve hiç gecikmeden çekime başlanmış.

Erkeklerin ağırlıkta olduğu filmde muhabir kızı Elvin Beşikçioğlu oynuyor.

"...çok sağlam aksiyon ve komedi öğeleriyle ciddi bir konu bütünlüğü olan bir macera filmi yapmaya karar verdik"

Kızkardeş rolünde Özlem Eren

Film vizyondaki yerini sabitleyene kadar oyuncu, yapımcı ve yönetmenin birlikte çalışmaya devam ettiği bir süreç vardır. Tanıtım da prodüksiyon veya postprodüksiyon kadar ciddi bir iştir."

"Genç ve amatör insanlarla çalışmak bizim için çok yeni bir şey değildi ama benim için bu çalışmanın en öğretici kısmı deneyimli oyuncularla çalışmak oldu." diyor yönetmen. "Çat kapı gidip senaryo verdik ve senaryo verdiklerimizin içinde projeye olumsuz bakan olmadı. O bakımdan şanslıydık. Bülent Kayabaş ve Taner Barlas'la çalışmaktan büyük zevk duydum. Çünkü bir kere çok disiplinliler. Sonra örneğin Bülent Kayabaş bu kadar deneyimli bir oyuncu olmasına rağmen hala 18 yaşında birinin heyecanını duyuyor. Çok bilgili. Bize saygısından hiçbir şekilde yönlendirmeye çalışmadı ama onun verdiği enerjiyle gerçekten çok güzel bir iletişim kurduk. Bülent Kayabaş Türkiye'nin en iyi sinema oyuncularından biridir. Biz onun maalesef hakettiği yere gelemediğini düşünürüz hep. Benim tahminim 'Pulp Fiction'la yeniden doğan John Travolta gibi olacak bu filmle beraber. Bu bizi o kadar mutlu eder ki... Gerçekten çok şey borçluyuz ona."

Bir günlük İstanbul çekimi dışında filmin tamamı Bursa'da, altı haftada sesli çekildi. 17 Ağustos depremi olduğunda çekimin beşinci haftasındaydılar. Deprem sonrası koşullar işlerini iyice zorlaştırmıştı. Ekibin bir bölümü korkudan arabalarda uyuyordu. Kişisel acılar bir yana, 50 bin dolarlık bir sponsoru da kaybetmişlerdi. Devam etmemek için her türlü sebep vardı aslında ama devam ettiler, hem de çalışma koşullarının kalitesinden hiç taviz vermeden.

"Televizyon dizilerinde falan çalışma koşullarını görüyorsunuz. Çok büyük paralar alan oyuncular bile insanca koşullarda çalışamıyor." diyor Özgür Ercan. "Bizim de hedefimiz oyuncusu yıldızı bir yana sette çalışan herkesin insanca koşullarda çalışmasını sağlamaktı. Bunu sağlayamıyorsak da bu işi hiç yapmayalım dedik. Bu bizim için önemli gerçekten ve değiştirmeyi istediğimiz şeylerden biri."

"Bütün engelleri aştık"

Post prodüksiyonu Fono Film'de yapılan filmin teknik ekibinde de deneyimli isimler var. Daha önce "Salkım Hanım'ın Taneleri"nde çalışan ışıkçı Ali Sami Yaşar ve konusunda uzman ses operatörü İsmail Karadaş, deneyimleriyle filme büyük destek verdiler.

"Ali Sami Yaşar, en büyük motivasyonlarımızdan biridir" diyor yönetmen. "Hem yaptığı işe hem insan olarak kendisine çok saygı duyarız. İşini Türkiye'de en iyi yapanlardan biridir. Ses operatörü İsmail Karadaş da öyle. Türkiye'de sesli çekimden korkulur çünkü kolaylıklarının farkına varamadı insanlar. Bir zorunluluk sesli çekim aslında ama bunu uygulayacak çok az insan var ve biz, o konuda çok şanslıyız. Çoğu filmde bu konuda sorun yaşandığını duyuyoruz ama biz hiç sorun yaşamadık."

Şimdi bir filmin başına gelebilecek hemen her felaketi, her aşamada insanın karşısına çıkabilecek engelleri tanıyorlar. Bunca engel karşısında yılmadan filmin sonunu getirmek bile bir başarı aslında ama onlar bununla kalmayıp iyi de bir film çıkardıklarını düşünüyorlar.

"Birinci filmimizin bize güvenen hiçkimseyi hayal kırıklığına uğratmayacak iyi bir film olduğuna inanıyoruz." diyor Haluk Özenç. "Ayrıca bu iyi oldu ama çok kısa bir sürede ikinci film gelecek ve ikinci bundan daha iyi olacak. Biz şimdi bir filmin hangi aşamalardan geçtiğini baştan sona gördük. Nelerin hangi zamanda yapılması gerektiğini, nelere muhtaç olunduğunu ve nelere muhtaç olunmadığını biliyoruz. Senaryoyu

götürdüğümüzde, 'Çocuklar senaryoyla olmaz bu iş, oyuncu bulamazsınız, onu yapamazsınız, bunu yapamazsınız, montajdan çıkamazsınız' dediler. Yani her aşamada bir sonraki aşama büyük bir engelmiş gibi gösterildi ama biz o engellerin hepsini aştık. Bunlarla karşılaşıp vazgeçenler mutlaka vardır. Bu anlamda biz bir referans noktası olmak istiyoruz gençler için. Elinde bir projen varsa, bu projeyi çekip çevirecek yaratıcı ve yürütücü bir ekibin de varsa arkadaş meclislerinde konuşmayı bırakıp yapmaya başla, yapan birileri de var işte gibi..."
"Fasulye" bir ilk film ve Konsey Film'in kuruculari için de bir ilk hedef ama asıl hedefleri bunun devamını getirebilmek ve ikinci, üçüncü hatta onuncu filmi çekebilecek duruma gelmek ama bunun için seyircinin desteğine ihtiyaçları var. Bundan sonra hayatını sadece senaryo yazarak sürdüreceğini ve yazarlığı meslekten saymayanlara inat mesleğini soranlara gönül rahatlığıyla senaryo yazarıyım, diyeceğini söyleyen Haluk Özenç "Son aşama filmin seyirci tarafından beğenilip takdir edilmesi." diyor. "Şimdi o aşamadayız. En baştan beri seyirci için film çekmeyi düşündüğümüz için bizi en az endişelendiren aşama bu aşama aslında."

Fasulyenin turşusu

Sinemayı birçok şeyin yanısıra tanıtım ve pazarlamanın da içinde olduğu bir paket olarak görmek gerektiğini düşünüyorlar. "Fasulye" bu anlamda da örnek olsun istiyorlar. Onun için de Halkla İlişkiler sorumlusu Özgür Ercan, tanıtım sponsorları Stampa, Netbul ve Özen Film'in desteğiyle eşi görülmemiş bir tanıtım kampanyası hazırlamaya çalışıyor. Nisan ayı başında, bu kampanya kapsamında Taksim meydanında fasulye dağıttılar. Müziklerini Erdem Helvacıoğlu'nun yaptığı filmin soundtrack'i yakında piyasaya çıkacak. Kurban grubunun filmin kapanış jeneriğinde yer alan şarkısının klibi de siz bu yazıyı okurken yayınlanıyor olacak. Bu arada Internet'i de kullanıyorlar. "Fasulye"nin www.fasulye.com adresli web sitesi Türkiye'nin en iddialı film sitelerinden biri.
"Bazı filmler tanıtılmadığı için günümüzdeki konjonktürde hakkettiği yere gelemiyor. Bana düşmez ama 'Kaç Para Kaç' böyle bir örnektir." diyor Özgür Ercan. "Post prodüksiyon bittiği anda sinema bitiyor sanılıyor ama öyle değil. Film vizyondaki yerini sabitleyene kadar oyuncu, yapımcı ve yönetmenins birlikte çalışmaya devam ettiği bir süreç vardır. Tanıtım da prodüksiyon veya post prodüksiyon kadar ciddi bir iştir. Biz de ciddiye aldık."
Seyirciden umdukları gibi bir tepki alırlarsa hiç vakit kaybetmeden yeni bir projeyle sinemaya devam etmeyi düşünüyorlar. Sırada çok hareketli bir gerilim filmi var. "Fasulye" vizyona girer girmez yeni proje için sponsor aramaya başlayacaklar. Hepsinin gönlünde yatan "Fasulye"nin "Neşeli Günler" gibi yıllar geçtikten sonra da sürekli televizyonda gösterilip keyifle seyredilen bir film olması. "Kaan'ın dediği gibi, 'Fasulye'nin turşusu da güzel olur." diyorlar.
"Bir kere seyirci kesinlikle gülümseyerek, çok eğlenceli bir iki saat geçirdiğini düşünerek sinemadan çıkacak." diyor yönetmen. "İkinci izleyişte çok farklı şeyler yakalanabilir. Senaryoda da filmde de bağlantıların hepsi sağlam. Tek bir açıklık bulmak mümkün değil ve gerçekten birtakım şeyler ilk seyirde yakalanmaz."
Seyirciyi genç bir yönetmen, genç bir senaryo yazarı ve genç oyuncularla tanıştıracak film aynı zamanda bu dört arkadaş gibi kendi filmlerini çekmek isteyen gençler için de bir motivasyon olacak belki de.
"Bir çatı olarak Konsey Film Türk sinemasında yenilik ve gelişme görmek isteyen insanların imece usulü çalıştığı bir yer haline de geldi." diyor Özgür Ercan. "Herkes bir ucundan tuttu. Biz hem bir referans kaynağı olacağız hem de Türkiye'de bize destek olanlar gibilerinin varolduğunun canlı kanıtı." ■

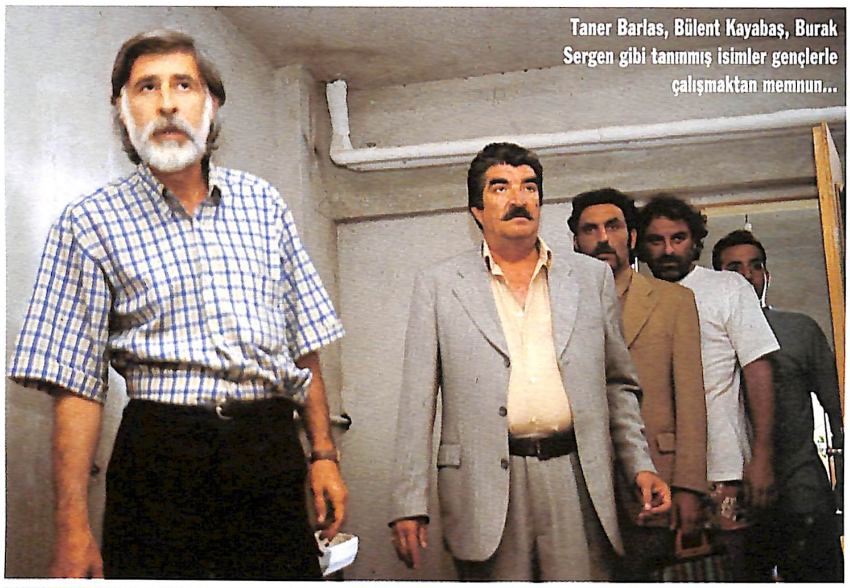

Taner Barlas, Bülent Kayabaş, Burak Sergen gibi tanınmış isimler gençlerle çalışmaktan memnun...

Genç sinemacıları en az endişelendiren aşama seyirciyle buluşma...

"Seyirci kesinlikle gülümseyerek, çok eğlenceli bir iki saat geçirdiğini düşünerek sinemadan çıkacak."

ABD televizyonlarının favori dizisi "Friends"ten geldi ve sinemada da "Çığlık" dizisine demir attı.

"SÜREKLİ BİRŞEYLER ÜRETMELİYİM"

Courteney Cox

Televizyon dizisi "Friends" ile ABD genelinde ulaştığı şöhreti "Scream" ile uluslararası bir platforma taşımayı becerdi ve bu filmde tanıştığı David Arquette ile evlenip yuvasını kurdu. 35'ine yeni giren Cox, geleceğe ümitle bakıyor ve daha yapacak çok şeyi olduğuna inanıyor. Nefret edilen karakterleri oynamayı sevdiğini söyleyen aktris, yakında anne olmayı da istiyor.

Courteney Cox Arquette 35 sene önce Birmingham, Alabama'da doğdu. Henüz 10 yaşındayken annesi ve babası ayrılıp, başkalarıyla evlenince iki farklı ailenin onüç çocuğundan biri olarak buldu kendini. İş yaşamı 18 yaşındayken evden ayrılıp mankenlik yapmak üzere New York'a gitmesiyle başladı.

Kamera karşısındaki ilk deneyimi, Bruce Springsteen'in "Dancing In The Dark" adlı video klibiyle oldu. Bunu izleyen yıllarda, pembe dizilerde küçük roller oynamaya başladı, ta ki "Family Ties" adlı dizide Michael J. Fox 'ın kızarkadaşı rolünü kapana kadar... Daha sonra "Cocoon: The Return", "Hayvan Dedektifi / Ace Ventura: Pet Detective" gibi çeşitli filmlerde oynadı. Fakat kariyerindeki asıl büyük sıçrama için 1994'e kadar beklemesi gerekecekti. O sene, bir grup tanınmamış oyuncuyla (Jennifer Aniston, Lisa Kudrow, David Schwimer, Matthew Perry ve Matt Le Blanc) beraber "Friends" adlı yeni bir televizyon dizisinde oynamayı kabul etmişti.

7 sene sonra "Friends" televizyonda en çok izlenen sitcom olurken, Courteney'nin canlandırdığı tatlı ama biraz sinirli ve takıntılı Monica da Amerikan ailelerinin en sevdiği ve en çok taklit ettiği tiplemelerden biri haline geldi. Courteney daha sonra "Scream" (Çığlık) ile sinemaya geçti ve filmin büyük başarısının ardından çekilen "Scream 2"de de (Çığlık 2) oynadı. Kendisini bu ay eşi David Arquette ile birlikte "Scream 3"te seyredeceğiz. Seneye ise David Arquett'e beraber yapımcılığını üstlendikleri "The Shrink Is In" adlı romantik komediyle karşımıza çıkacak.

"The Shrink Is In"i çekmekten evlenmeye, balayına gitmekten "Scream 3"ü çekmeye kadar herşeyi David ile beraber yapıyorsunuz. Ondan hiç sıkılmıyor musunuz?

Dalga mı geçiyorsunuz? Her günümü geçirebileceğim biriyle beraber olduğum için

Blumia (yediklerini kusma hastalığı) olduğunu ısrarla reddediyor. Söylentilerin sebebi çok zayıf olması...

"'Scream 2'de seyirci benden nefret etti ve bu, benim çok hoşuma gitti. Bana kalsa Gale baştan tırnağa şirret olur, hiçbir zaman tatlı olmazdı."

çok şanslıyım. Buna inanamıyorum, gerçekten hayret verici birşey.

"Scream 3"teki muhabir Gale de, diğer ikisinde olduğu gibi şirret mi?
Elbette. Ondan nefret etmeyi sevdiğiniz bir karakteri oynama fikri çok hoşuma gidiyor. "Scream 2"de seyirci benden nefret etti ve bu, benim çok hoşuma gitti. Bana kalsa Gale baştan tırnağa şirret olur, hiçbir zaman tatlı olmazdı.

"Scream"in franchising işine girmek çok akıllıcaydı.
Güvenli bir karar olduğunu biliyordum. Doğruyu söylemek gerekirse, "Ben bu işe kendimi adamalıyım" dediğim başka bir projeyle karşılaşmadım hiç. Bir de, teklif edildiğinde bunu mutlaka yapmalıyım diye düşündüğüm "The Shrink Is In" vardı.

"The Shrink Is In" de ilginizi çeken neydi?
Ben aslında büyük bir romantik komedi oyuncusu değilim. Ama bu film biraz farklı. Birçok fobisi olduğu için aşık olmak istemeyen bir kızla ilgili.

Beyazperdede David'le aranızda bir elektrik olduğuna inanıyor musunuz?
Birbirimizi rahat hissettiriyoruz."Scream"de Dewey ve Gale olarak o elektriği yakaladığımızı düşünüyorum.

David ile beraber evlilik terapistine gittiğiniz doğru mu?
Aslında ben kendim terapi görüyordum. Evlendikten sonra David'le beraber gitmeye başladık. Evliliğin ilk yılının çok zor olduğunu duymuştum. O yüzden sorunlarla erkenden başetmeyi öğrenmeye karar verdik.

Bunu yapan başka bir çift tanıyor musunuz?
Hayır.

David'in bu terapiyi ilişkinizin bağlayıcı noktası olarak gördüğü doğru mu?
Bilmiyorum. İkimiz de terapiyi çok seviyoruz. Ondan çok şey öğreniyorum. Oraya gidiyoruz, David çocukluğundan, kendinden, hayatından bahsediyor. Sonraki hafta ben kendimi anlatıyorum. Yani sadece ortak konularımızı tartışmıyoruz.

Bunu, üçüncü bir kişi olmaksızın gece yatak odanızda yapamaz mısınız?
Evde pek analiz etmekle uğraşmıyoruz. O vakitleri daha hafif şeylerle geçirmeyi tercih ediyoruz.

David'le ne zaman ilgilenmeye başladınız?
"Scream"i yapmaya başladığımızda "Ne kadar tatlı. Keşke şu walkmen'ini çıkarsa!" diye düşündüğümü hatırlıyorum.

Sizinle ilgilenmemesi size çekici geldi yani?
Zor elde edilir olması iyiydi. Çünkü onu ilk tanıdığımda ben de bir ilişkiye hazır değildim. Ayrıca benim için fazla genç ve çılgın olduğunu düşünüyordum.

Peki sonra onda hoşlandığınız şeyler neler oldu?
Şimdiye kadar tanıdığım en iyi kalpli insan o. İçi saf iyilikle dolu birisi. Bugüne kadar kimse hakkında tek bir kötü söz söylediğini duymadım. Başkalarını yönetmeye çalışmıyor. Eğlenmeyi ve hayattan zevk almayı çok iyi biliyor.

Aynı zamanda beraber olduğunuz en seksi adam olduğunu söyleyebilir misiniz?
Evet. Daha önce beraber olduğum kimseye benzemiyor. Genelde daha savunmacı ve kapalı insanları bulurum ama David çok açık bir insan. Sevgisini ifade etmeyi biliyor. "Seni yeterince uzun zamandır tanımıyorum. Düşünmem, kendi içimde birşeyleri yoluna koymam gerekiyor.." havalarında olmadı hiçbir zaman. O "Seni seviyorum"u tercih eder.

Aranızdaki 8 yıllık yaş farkı, problem yaratıyor mu?
Evlendiğimizde 34 yaşındaydım. Üç gün sonra 35'ime bastım. O yüzden aramızdaki yaş farkı 7. Evet, bu bana göre çok fazla. Eğer ondan daha yaşlı göründüğümü hissetmeye başlarsam, çok rahatsız olacağım.

Estetik ameliyat yaptırmayı düşünüyor musunuz?
David bu fikirden nefret ediyor. Hayatı boyunca kendinden yaşlı kadınlarla beraber olmuş. Kadınların yaşlandıkça güzelleştiklerine inanıyor. Dürüst olmak gerekirse,bence göz altına yapılan küçük bir müdahalenin yanlış bir yanı yok. Yüz gerdirmeyi bilemiyorum. Çünkü iyi yapılmış olanını daha hiç görmedim.

David size nasıl evlenme teklif etti?
Bunu yapacağına dair en ufak bir fikrim yoktu. Babamla ağabeyimin yaşadığı Panama City Beach'e gitmiştik. O gece ağabeyimin evine ıstakoz yemeye davetliydik. Birden havai fişekler atılmaya başladı. Herkes "Hadi kumsala gidelim" dedi. Tüm ailem oradaydı. David'in kardeşi Alexis de oradaydı ve kamerayla çekim yapıyordu. David, "Havai fişeklere bak, ne güzel!" dedi. Ben hala birşey anlamamıştım. Sonra David dizlerinin üzerine çöktü ve tüm ailemin önünde bana evlenme teklif etti. Çılgıncaydı. Herkes önceden bunu yapacağını biliyormuş. Çünkü babamdan benimle evlenmek için izin istemiş.

Ağladınız mı?
Evet, ağladım. Şok geçiriyordum. "David bir sigara içemez miyim?" dedim. Sigarayı bırakmak için daha yeni doktora gitmiştik. Evlenme teklif ettiğinde o kadar heyecanlanmıştım ki, bir sigara içmek istedim.

Kaç senedir ve günde ne kadar sigara içiyordunuz?
13 yaşımdan beri günde bir paket. Michael Keaton'la çıkarken, o içmediği için 4 yıl boyunca bırakmıştım.

Yine başlama ihtiyacı hissediyor musunuz?
Şu anda sigara içmek istiyorum mesela. Dayanmak çok zor.

Uyuşturucu kullandınız mı hiç?
Tüm hayatım boyunca belki altı kere ot içmişimdir.

Alyansınızın içinde bir yazı varmış. Nedir acaba?
"Anlaşma anlaşmadır."

Neden böyle birşey yazıyor?
Nedimemin babası, "Courteney ve David'e söyle, anlaşma anlaşmadır" demiş. Anne ve babası, annesi ölene kadar beraberdiler. Gördüğüm en güzel, en sevgi dolu ilişkiydi. Bu yüzden, o adamın evlilikle ilgili söylediği herşey benim için çok anlamlı. Ne dediğini duyduğumda, "Evet doğru" diye düşündüm, "Bu bir anlaşma." Birşeyler vaat ediyorsunuz, durumlar değişiyor ama anlaşmayı bozmamak için uğraşıyorsunuz.Anlaşma anlaşmadır. Buna öncelik tanımalıyız.

Balayınızda nereye gittiniz?
Angola ve St.Martin'e. Sonra da çok sevdiğimiz roller coaster turuna katıldık.

Bungee jumping de yapıyorsunuz galiba.
Evlendiğimizde Panama City'de denedim bir kere. Atlamadan önce bize, "İsa'yı kişisel kurtarıcınız olarak kabul ediyor musunuz?" diye sordular. Sonra da İncil'den bir bölüm okudular.

Michael Keaton'la beraber olduğunuz 6 yıl boyunca hiç evlenmeyi düşündünüz mü?
David'le tanışmadan önce en uzun ve önemli ilişkimi Michael'la yaşadım. David benim hayallerimin erkeği ama Michael'le beraberken, bir gün onunla evlenebileceğimi düşünüyordum.

Michael'la ilişkinizin neden yürümediğini sorabilir miyim?
Bu konuda bir gün onunla konuşmayı çok isterim. Çünkü bunu hiç yapmadık. O gerçekten özel bir insan. Bir keresinde "People" dergisine bir iki cümle söylemiştim. Onlar ise derginin kapağına Michael'la olan üzücü ayrılığımı anlattığımı yazmışlar. Oysa ki anlatmamıştım. Neden ayrıldığımıza gelince, birbirimiz için en doğru insanlar değildik.

Bu iki tarafın da istediği bir ayrılık mıydı?
Evet. Zaten bir ilişkiden neler beklediğimi bilmek için fazla gençtim.

Size bir düğün hediyesi ya da tebrik kartı gönderdi mi?
Hayır.

Bu üzücü mü sizce?
Biraz garip bir duygu. Nişanlandıktan sonra bu işlerin nasıl yürüdüğünü merak etmeye başladım. Yani, acaba aramak mı gerekirdi? Usulün ne olduğunu bilmiyordum. O yüzden de hiçbirşey yapmamaya karar verdim.

Keaton ile ilgili hakkınızda çıkan dedikodulardan sonra bir de kilonuzla ilgili dedikodular çıktı. Bu sizi rahatsız etti mi?
Etrafta dolaşan o kadar çok dedikodu var

Alışılmış olandan daha farklı bir durumları var: O kocasından değil, kocası ondan 7 yaş küçük...

ki... "Kimin Umrunda" isimli bir dosya açıp, hepsini içine koymak istiyorum. People dergisi bende blumia hastalığı olup olmadığını sordu. Hayır dememe rağmen derginin kapağına "Blumia hastalığıyla ilgili konuştu" diye yazdılar. Bu dedikoduların çok aptalca olduğunu düşünüyorum. Çok yediğim doğru ama metabolizmam çok hızlı çalışıyor.

Dedikodular nasıl başladı?
Kilo kaybettim ve insanlar benim çok fazla zayıfladığımı düşünmeye başladılar. Hala öyle düşünüyorlar.

Anneniz de mi böyle düşünüyor?
Evet. O benim daha şişman olmamı isterdi. Ama garip olan şey insanın kendini doğru şekilde görememesi. Ben zayıf olduğumu düşünmüyorum kesinlikle. İnsanlar "Yüzün çökmüş" dediğinde, bunu anlıyorum. Ama vücudunuzun ideal ölçülere sahip olabilmesi için yüzünüzün de ince olması gerekiyor. Herkes bir şekilde kendi seçimlerini yapıyor.

David ne düşünüyor bu konuda?
Eğer 25 kilo alsam veya versem, bunu farkederdi. Ama o böyle şeylerle ilgilenmiyor. Benim kocaman bir balina gibi olmamı istemez herhalde. Aslında, kimbilir, belki ona bile aldırmazdı.

Garajınızın önündeki yeni Jaguarın fiyatı ne kadar?
Bir Jaguar için fazla pahalı değildi. Çok iyi bir ses sistemi, büyük lastikler ve daha bir sürü ekstra özellikle beraber alıp, $56,000 ödedim. Bence hiç fena değil.

Henüz ciddi bir sinema kariyeri yok ama kendine özgü çekiciliğiyle adından çok sözettirmeyi beceriyor.

"İnsanlar 'Yüzün çökmüş' dediğinde bunu anlıyorum. Ama vücudunuzun ideal ölçülere sahip olabilmesi için yüzünüzün de ince olması gerekiyor."

Şu anda hayatınızdaki herşey o kadar yolunda gidiyor ki, annenizle babanızın boşanmasıyla gelen sorunlu bir çocukluk geçirdiğinizi hatırlamak zor.
Annemle babamın boşanma kararı beni çok yaralamıştı. O sırada yaz kampındaydım. "Bu nasıl olur, ben uzaktayım ve bunu durdurmak için yapabileceğim hiçbir şey yok!" diye düşünmüştüm. Kontrol etme delisi olmam buradan kaynaklanıyor. İnsanların bana seçim şansı bırakmamalarından hoşlanmıyorum. Annemle babamı yeniden biraraya getirmeye çalışmıştım. Şimdi herkesin birbiriyle anlaşmasını ve birbirlerini sevmelerini istiyorum.

"Friends"de canlandırdığınız karakter yüzünden insanlar sizin de sinir hastası olduğunuzu düşünüyorlar. Öyle misiniz?
Evet ama obsesif olduğum kadar değil. Çok düşünürüm. Çalışması kolay kolay yavaşlamayan çok aktif bir beynim var. Ürettiği herşeyin akıllıca olduğunu söylemiyorum. Sadece gereğinden fazla düşündüğümü söylüyorum.

20 yaşına kadar bakireydiniz. Bunun sizin için önemi neydi?
Gerçekten aşık olduğum ve ilişkimin uzun süreceğine inandığım biriyle olmasını istiyordum. Öyle oldu, uzun süren bir ilişkiydi.

Mankenlik yapmaya başladığınızda çok mu gençtiniz?
18 yaşındaydım. Liseden mezun olmadan önce New York'a gittim. Ford Modellik Ajansı beni bir iş görüşmesine gönderdi ve işe alındım.

Mankenlik yapmak size neler kattı?
Çok fazla birşey katmadı. Aslında o işten nefret ediyordum. Hiçbir zaman bir manken gibi hissetmedim kendimi.

Mankenlik yapmak kusurlarınızın farkında olmanıza yol açtı mı?
Evet, büyük ihtimalle. Kendimi çok eleştiririm. Çok şanslı olduğumu biliyorum. Ama her yerde kusur görüyorum ve bu, benim en büyük kusurum.

Evlendikten sonra David'in kardeşi Patricia ve onun eşi Nicolas Cage ile vakit geçirmeye başladınız mı?
Patricia ve Nic gerçekten çok iyi ev sahipleri ve çok düşünceli insanlar. Paskalya'da ve 4 Temmuz'da her zaman tüm aileyi davet edip özel kutlamalar yaparlar.

Rosanna'nın 40. yaşgünü partisi için evinizde bir parti vermişsiniz.

Evet, Woodstock temalı bir partiydi. Evimiz baştan aşağı süslenmişti. Parti hazırlıklarının olduğu gün "Friends"in çekimlerindeydim. Geceyarısı eve geldiğimde koca bir çadır kurulmuştu. Her yerde sedirler, ışıklar, tütsüler vardı. Çılgın bir partiydi.

Bir partiyi başarılı yapan nedir sizce?
İyi insanlar, iyi müzik, iyi yemek. Evlenmeden önce yaptığımız bir partide çok eğlenmiştim. Herkes hediye olarak kitap getirmişti.

Roman geldi mi hiç?
Oyun yazarı Beth Henley, John Fante'nin iki kitabını getirdi. David bunlardan birini balayımızda okudu.

En sevdiğiniz ressam?
Kent Williams'a bayılırım. Altı tablosu var bende. Benim gibi güneyli o da. Şöminenin üstü için bir tablo yapmasını rica etmiştim. O kadar beğeniyorum yani Kent'i. Bir de Robert Williams'ın bir tablosunu almak istiyorum. $100,000'lık bir tablosunu görmüştüm, inanılır gibi değil! Patricia'da onun bir sürü çalışması var.

En sevdiğiniz film?
Bir tanesi "Fargo." O filme bayılmıştım. Karakterler çok ilginçti. "The Way We Were"ü de (Bulunduğumuz Yol) çok severim. Hala beni ağlatır. Barbra Streisand, Robert Redford'a et pişirirken, "Çok üzerine düşüyorsun. Adamın uzak ve mesafeli davrandığını görmüyor musun?" demek isterim hep. O filmi 10 yaşındayken görmüştüm. O kadar çok ağlamıştım ki, beni dışarı çıkarmak zorunda kalmışlardı.

Demek ki sizi üzen filmleri seviyorsunuz.
Beni ağlatan bir filmi seyretmek çok hoşuma gider. "The Full Monty"de o kadar çok ağladım ki, bende yanlış olan birşeyler var" diye düşünmeye başladım.Kendimi kontrol edemiyordum. İki gün sonra filme ağabeyimle beraber yeniden gittim ve aynı şeyi yaptım.

Küçükken özellikle beğendiğiniz aktrisler var mıydı?
Audrey Hepburn'ü her zaman çok sevmişimdir. Biraz daha büyüdüğümde ise Bette Davis.

Favori aktrisleri Audrey Hepburn ve Bette Davis.

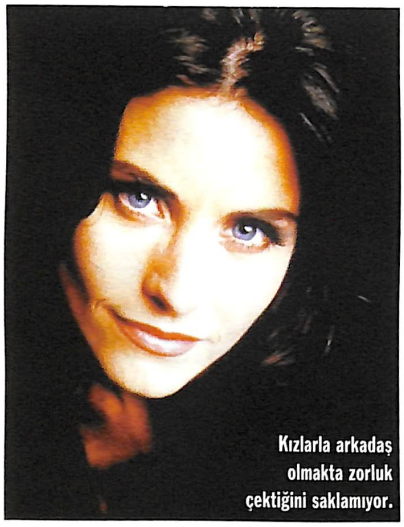

Kızlarla arkadaş olmakta zorluk çektiğini saklamıyor.

Sinema alanında tanıştığınız insanlar arasında sizi en çok etkileyen kim oldu?
Billy Bob Thornton, Laura Dern ve Morgan Freeman.

Eğer bir sinema yıldızının kariyerini seçebilecek olsaydınız, kiminkini seçerdiniz?
(Düşünür) Belki Michelle Pfeiffer. Çünkü çok ilginç rollerde oynadı ve birçok değişik şey yapabildi.

"Hayvan Detektifi"nde Jim Carrey ile yaptığınız çalışmadan aklınızda kalan nedir?
Kocamla "Scream"de tanıştım ama "Hayvan Detektifi"nin çekimlerinde her gün deliler gibi güldüm.

Carrey ile hala görüşüyor musunuz?
Bu meslekte bağlantıyı koparmamak çok zor. Fakat onunla karşılaştığımda kendimi çok rahat hissediyorum.

"Cocoon:The Return"ün önemi nedir sizin için?
Wilford Brimley ile arkadaş oldum. 1988'de bana verdiği köpek, Rags, hala benimle.

Hayatınızın bu döneminde arkadaş edinmek zor mu?
Bir sürü erkek arkadaşım var. Fakat kızlarla arkadaşlık kurmak daha zor oluyor. Son zamanlarda evimdeki dekorasyon işlerinde çalışan bir kızla çok yakın arkadaş oldum.

Ev satın alıp, bazen kendiniz yeniden tanzim edip, satıyormuşsunuz. Marangozlukla ilgilenmenizi sağlayan ne oldu?
Çok sabırsız bir insanım. Evde birşey bozulduğunda tamir ettirmek için birini çağırabilirsiniz. Ama bu, genelde zaman alır. O yüzden kendim tamir etmeyi tercih ediyorum. Rosanna'nın partisinde ışıklar çalışmadı. Partinin ilk bir saatini onları tamir etmekle geçirdim. Çok inatçı bir insanım.

Şimdiye kadar kaç evi tanzim ettiniz?
Beş. Evimi tek bir stilde dekore edemem. Çünkü çok değişiyorum. David'i bu yüzden deli ediyorum. O durağanlığı seviyor. Benim değişikliğe ihtiyacım var. Hatta değişiklik için yaşıyorum.

En sevdiğiniz tarz nedir?
Modern Fas. Modern mobilya ile Fas tarzını karıştırmayı seviyorum.

Milenyum için hedefiniz nedir?
Hayattaki hedeflerinizi oturup yazdığınızda, onlara ulaşmaya yakınlaşırsınız. Bu sene bunu yapmadım. İyi bir aileye sahip olmak ve anne olmak benim önde gelen hedeflerim. Aynı zamanda çalışmayı istiyorum. Bir kontrol delisi olduğum için kontrolün hep bende olmasını istiyorum. Ve tabii, sürekli birşeyler üretmeliyim. ■

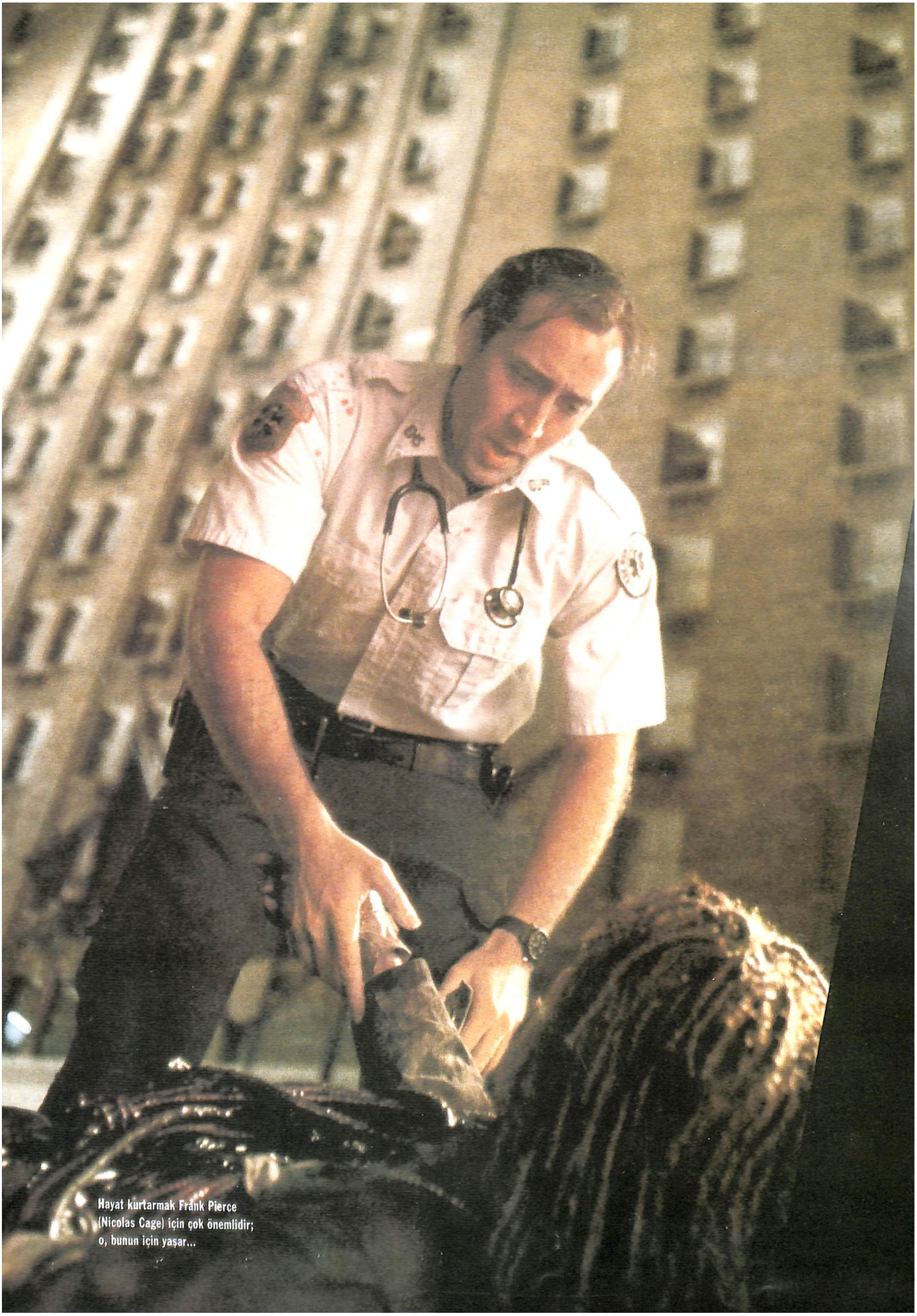

Hayat kurtarmak Frank Pierce (Nicolas Cage) için çok önemlidir; o, bunun için yaşar...

Geceleri evsizlere, ayyaşlara ve serserilere evsahipliği yapan New York'un karanlık ara sokaklarında dolaşan bir ambulans şoförünün hikayesini anlatan Joe Connelly'nin yarı otobiyografik romanı, **"YAŞAMIN KIYISINDA"** (Bringing Out The Dead) Martin Scorsese'nin yorumuyla beyazperdede. Başrollerini Nicolas Cage ile Patricia Arquette'in paylaştıkları film Scorsese'yi "Taxi Driver"da (Taksi Şoförü) birlikte çalıştığı senaryo yazarı Paul Schrader'la buluşturuyor yeniden.

AMBULANS ŞOFÖRÜ

"Tekrar birlikte çalışmak aklımızın ucundan geçmezdi çünkü ikimizin egosu biraraya geldiğinde bir filme fazla ağır geliyordu." diyerek gülümsüyor Scorsese. "Ama konu Paul için ideal konuydu ve doğrusu çok da verimli bir işbirliği oldu." Scorsese filmlerini sokaklarda çekiyor belki ama büyük bir hukuk şirketinin merkez bürosunu aratmayacak şıklıktaki ofisi onu hayata atıldığı ilk yıllarda tecrübe ettiği arka sokakların sert yaşamından koruyan bir şato adeta.

"Doğu Yakası'nda büyüdüm ve gerçekçi bir paranoyağım." diyor. "Artık sokaklarda yürümüyorum. Eskiden de çok dikkatliydim. Gözlerinde belirli bir ifadeyle bana doğru yaklaşan insanlar gördüğümde, şehrin hangi bölgesinde olduğuma bağlı olarak ne yapacağımı ya da nasıl ortadan kaybolacağımı bilirdim. Dolayısıyla asla Central Park'a gidenlerden biri olmadım. Gençken beş altı arkadaşımla birlikte, paten kaymak için gittiğimiz olurdu bazen ama kendimi hiç rahat hissetmezdim çünkü korku içinde büyüdüm."

"Taksi Şoförü", Scorsese'nin hem çok sevdiği hem de nefret ettiği bu kente bakışını yansıtan ilk filmiydi.

"'Taksi Şoförü'nü çektiğimiz sırada 'New York bir Yaz Festivalidir.' diye bir slogan vardı." diyor. "Doğrusu biz de filmi yazın çekmiştik ama baktığımız yerde gördüğümüz hiç de bir yaz festivaline benzemiyordu."

"Taksi Şoförü"nün, 1980 yapımı "Kızgın Boğa" (Raging Bull) ve "Yaşamın Kıyısında"nın senaryo yazarı Schrader, "Martin, New York'taki gece yaşamını seviyor." diyor. "'Gece yaşamı' derken eğlence hayatını kastetmiyorum ama. Karanlık çöktükten sonra ortaya çıkan insanlar, gece yaşananlar daha çok ilgisini çekiyor."

Scorsese'nin New York filmlerinde, kentin modern ve daha güvenli yeni yüzünü temsil eden kültürel alışkanlıklar, medya, kariyerli ve paralı insanların dünyası yoktu hiçbir zaman. "Yaşamın Kıyısında" da yönetmenin gözündeki karanlık New York imajına çok denk düşen bir romandı. Hatta Scorsese'in filmlerinde kurduğu New York imajı, çok önce, daha Connelly'nin kitabı sinema projesi haline gelmeden önce "Yaşamın Kıyısında"nın içine sızmıştı aslında.

"Scorsese'nin filmleri farkında olmadan kitabı yazma biçimimi etkiledi." diyor Connelly. "New York deyince Scorsese'nin New York'undan görüntüler geliyor insanın aklına. Böylece yarattığın şeyin ne kadarının sana, ne kadarının Scorsese'ye ait olduğunu bilemez bir hale geliyorsun. Sanırım bu herkesin başına geliyor."

"BELKİ DE HİÇBİR PLAN YOKTUR"

MARTIN SCORSESE, tıpkı kitabının kahramanı gibi kendisi de dokuz yıl ambulans görevlisi olarak çalışmış olan Joseph Connelly'nin romanı "Bringing Out The Dead"i sinemaya uyarlarken bir kez daha, bu çok yakından tanıdığı kentin sokaklarında uykusuz geceler geçirdi.

Doğrusu Connelly kitabındaki New York'u beyazperdeye aktarmak için, Scorsese'den iyisini bulamazdı herhalde. "Mean Streets", "After Hours" ve "The Age Of Innocence"tan "New York New York"a kadar Scorsese'in pekçok filmi yönetmenin bu kentin sokakları ve insanlarıyla kurduğu ilişkinin izlerini taşıyordu. Hatta çoğumuz New York'u Scorsese'nin filmlerinden, onun gözüyle tanıdık. "The Last Temptation Of Christ" ya da geçen yıl vizyona giren "Kundun"da olduğu gibi yönetmen ne zaman New York'tan uzaklaşsa filmlerinin konusu ruhanileşti. "Yaşamın Kıyısında" yine bir New York filmi ama aynı zamanda inanca ilişkin kendine özgü sorular soruyor.

Zamanında bir yıl rahiplik eğitimi alan ancak sonra rahip olmaktan vazgeçen yönetmen "Bir tür manevi kriz yaşayan bir adamın hikayesi." diye tanımlıyor filmini. "Kahramanımız son birkaç yılda insanları hayata döndürmenin mutluluğuyla yaşamaktadır ancak birkaç aydır kimseyi kurtaramamaktadır. Bir anlamda, eğer Tanrı olacaksa iyi Tanrı, yani insanları hayata döndüren tanrı olmayı tercih eder. Cehennemin tanrısı olmak istemez."

Çoğu kişi Scorsese'nin asık suratlı sert bir adam olduğunu düşünür, kendisi de aksini iddia etmiyor zaten ama oyuncu yönetiminde bu imajına hiç uymayan bir yöntem izliyor. Mesela, özellikle oyuncularının performansını değerlendirirken ne olursa olsun olumsuz çağrışımlı kelimeler kullanmıyor. Bu filmde Frank Pierce'in kendisini kovması için patronuna yalvardığı sahneyi ele alalım. Patronun cevabı her seferinde aynıdır: "Söz veriyorum yarın bunu yapacağım." Scorsese her çekimden sonra "İyi" der ama sahneyi tekrarlatmaya devam eder ve ancak yedi ya da sekiz tekrardan sonra tatmin olur.

"'Hayır, bu tamamen yanlış' demektense her zaman pozitif olmayı tercih ederim." diyor. "Hiçbir sahne basit değildir, hiçbir sahne önemsiz değildir, her sahne önemlidir, o yüzden onları cesaretlendirmeye ve hep pozitif bir hava yaratmaya çalışırım. Genellikle 'güzel' derim. 'Güzel' benim için 'idare eder' ya da bazı durumlarda 'kötü' anlamına gelebilir, yani o durumda bir dahaki tekrarda neyle karşılaşacağımı bilemem, belki de daha iyisi çıkacaktır, dolayısıyla tekrar isterim. 'Harika' da o kadar iyi değil demektir. 'Mükemmel' bayağı iyi anlamına gelir. 'Kusursuz' ise gerçekten iyidir."

Son filmi itibarıyla yönetmenin oyunculukla ilgili temel inançlarında ciddi değişiklikler yok belki ama çoğu filmine mekan olan New York bugün, 70'li yılların "Taksi Şoförü"ndeki New York'tan epeyce farklı. Belediye Başkanı Rudy Giuliani'nin disiplinli yönetimi New York sokaklarında evsiz bırakmamış ve suç oranını ciddi oranda

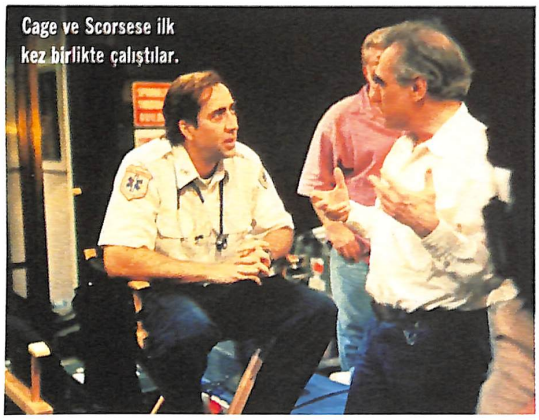
Cage ve Scorsese ilk kez birlikte çalıştılar.

düşürmüş. Ne var ki, muhtemelen New Yorklular'ın çok sevindirici bulduğu bu gelişme sinemacıların pek işine gelmiyor. "New York'ta çok fazla film çekildiği için polisin çok iyi nedenlerle uyguladığı çok sıkı kurallara tabiiyiz." diyor Scorsese. "Trafiği durduramayız, kazalara neden olamayız. Dolayısıyla kırmızı ışıkta geçemeyiz. Ama diyelim ki bir ambulans ile hastaneye yetişmeye çalışan iki adamı çekeceksiniz. Böyle bir sahnede ambulans sürücüsü kırmızı ışıkta durmayacaktır. O yüzden kırmızı ışığa takılmadan o sahneyi çekmeye çalışmak tam bir kabus."

"Ayrıca Giuliani yönetimi şehre temiz bir görünüm kazandırdı. Bu yüzden istediğimiz görüntüyü elde edebilmek için sokaklara çöp dökmek zorunda kaldık. Joe Connelly'nin yaşamındaki olaylardan yola çıkan, Frank'in çalıştığı o dünyayı yaratmamız gerekiyordu. Bugünkü New York'tan çok farklı bu görüntüyü açıklamak için filmin başına 'Bu film birkaç yıl öncesinin New York'unda geçiyor.' yazdık."

"Taksi Şoförü"nün bir taksinin sürücü koltuğunda New York sokaklarında dolaşan Vietnam'da savaşmış kahramanı ile "Yaşamın Kıyısında"nın bir ambulansın sürücü koltuğunda New York sokaklarında dolaşan kahramanı arasında çarpıcı bir paralellik var. Scorsese bunu hemen kabul ediyor.

"Bir paralellik olduğuna şüphe yok." diyor. "Yalnız, aradan 25 yıl geçti ve şimdi daha olgun ve dolayısıyla da daha yumuşağız. Schrader ve De Niro'yla birlikte 'Taksi Şoförü'nü çektiğimizde 30 yaşlarındaydık, şimdi 56 yaşındayız. Bu filmdeki kahraman, insanları öldürmek yerine onları kurtarmaya çalışıyor. Senaryoyu Paul Schrader'ın yazmasını istememin sebebi de buydu. Romanı okuduğumda, bu adamın yaşadığı ruhsal bunalımı, geceleri sokaklardan geçerken neler hissettiğini anlayabilecek tek kişinin Schrader olduğunu düşündüm. Nitekim Schrader senaryoyu yaklaşık üç hafta içinde çabucak yazdı."

Başrolde oynayan Nicolas Cage'den sözederken "Yüzyüze"deki performansından bahsediyor Scorsese. "Bir aksiyon filminde oynadığı karaktere derinlik ve insana dair bir şeyler katabildiği için başarılıydı." diyor. Özellikle de şeyin.... yerine geçtiğinde. Diğer aktör kimdi? Çok ünlü bir aktör...."

John Travolta denilince, "Evet," diyor. "John Travolta'nın yerine geçip Nicolas Cage'in bedeni içinde kendi karısıyla konuştuğu sahne. Orada aksiyon falan yoktu, iki kişinin ilişkisi vardı."

Cage bu kez bir ambulans şoförünü oynuyor. Fiyakalı hastane personelinin yanında pek dikkat çekmeyen ve itibar görmeyen, filminin kahramanı gibi ambulans görevlileri için de söyleyecekleri var yönetmenin.

"Bu adamlar sokağın doktorları gibiler." diyor. "Kimsenin dokunmak bile istemediği insanlarla ilgileniyorlar. Hastane sadece bir merkez. Asıl öykü sokaklarda, kahramanımızın kafasında ve onun çıktığı yolculukta. Belki de bu Tanrı'nın planının bir parçasıdır, eğer böyle bir plan varsa tabii... Belki de hiçbir plan yoktur."

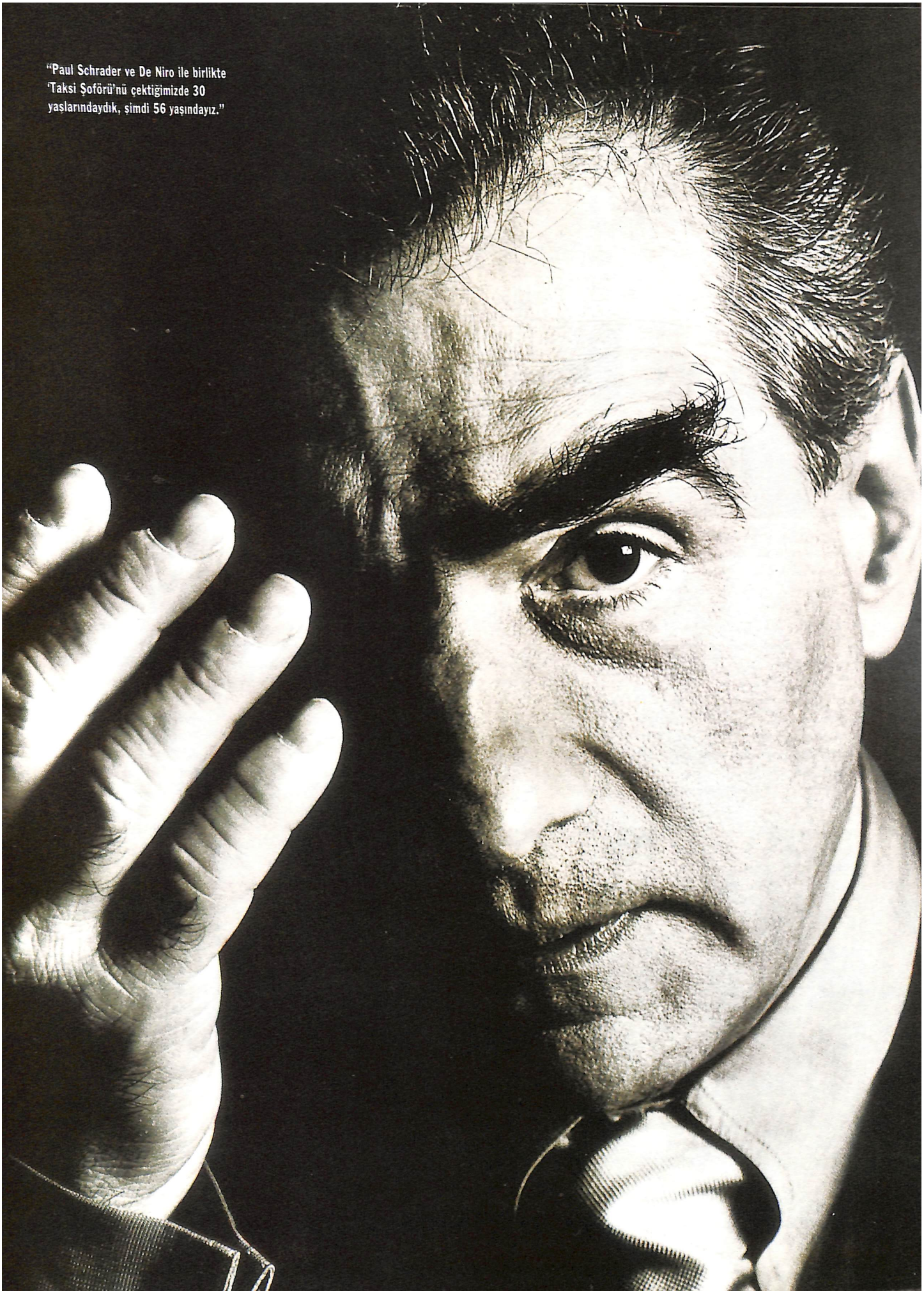

"Paul Schrader ve De Niro ile birlikte 'Taksi Şoförü'nü çektiğimizde 30 yaşlarındaydık, şimdi 56 yaşındayız."

Yaralanmalar, intiharlar, alkolikler, kazalar... Ambulans şoförü için gece çok uzundur.

Scorsese'nin Joe Connelly'nin romanını sinemaya uyarlamak istemesinin basit ama çarpıcı bir nedeni vardı. "Acı çeken insanlara ilgi duydum her zaman." diyor yönetmen. "Hayatını kurtarmayı başaramadığı bir ölü, Frank Pierce'ın ruhunda fırtınalar yaratır. Frank, insanın yaşamasının ya da ölmesinin hiçbir mantığı olmadığını görür ve bu nedensizlik onu feci şekilde yıpratmaya başlar." 30 milyon dolara mal edilen film, çok fazla ölüm ve çok fazla acı gördüğü için dengesini kaybetmeye başlayan, Frank Pierce (Nicolas Cage) adlı bir ambulans şoförünün öyküsünü anlatıyor. Karanlık bir dünyada geçen filmin 65 gün süren çekimleri, Scorsese'nin sabrının sınırlarını zorlamış.

"Yeterince zamanım yoktu." diyor. "Doğrusu zaten çekim aşamasını hiçbir zaman fazla sevmemişimdir. Bir sürü şey ters gider, sabahları çok erken kalkman gerekir. Bütün gece sokaklarda çekim yapmak kolay değil, ayrıca insanın yaşı ilerledikçe, nerede olursa olsun bütün gece çekim yapmak zor geliyor. Joe Connelly'nin tabiriyle 'Ruhunun sabah dördü', yani hayaletler gelip gidiyor, nerede olduğunu bilmiyorsun, güneş hiç doğmayacakmış gibi geliyor."
Cage de çekimler sırasında benzer şeyler hissetmiş. "İşkenceydi." diyor. Bütün gece ambulansın içinde aynı sokaklarda dolaşıp çekim üstüne çekim yapıyorduk. Gece trenine binmiş gibiydik."

"Acil" durumlarda gelişmek zorunda kalan bir ilişki...

"Yaşamın Kıyısında", suçluluk duygusu, dünyayı kurtarma isteği ve bunun yıkıcı etkileri üzerine bir film.

Scorsese'nin Frank'le daha doğrudan ilişki kurmasını sağlayacak bir geçmişi var. "Yaşamın Kıyısında" yönetmenin Manhattan'da geçen çocukluğuyla ilgili pek bilinmeyen kötü anılarını geri getirmiş. "Sekiz yaşındayken, midesindekileri dışarı çıkaran, şişeleri kıran ve sonra kırık cam parçalarıyla yüzünüzü kesmeye çalışan bir sarhoş gördüğünüz zaman bu size hem çekici hem de itici gelir." diyor yönetmen. "Ben bu öyküyle çok doğrudan bir ilişki kurdum. Çok sıcak bir savaşın içinde yıllardır savaşan ve artık savaşın nereye gittiğini bilmeyen bir asker olmak gibi bir durum sözkonusu."
"Yaşamın Kıyısında", suçluluk duygusu, kişisel acılarla dünyayı kurtarma isteği ve bunun insandaki yıkıcı etkileri üzerine bir film. Her köşe başında kendisine bakan hayaletler gören ambulans şoförü fikri Scorsese'yi çok heyecanlandırmış.
"Bir tarafta kokuşmuş bir uyuşturucu satıcısı, yüzlerce insanın ölümünden sorumlu biri var." diyor. "Onu kurtarıyorsun, bunda bir şey yok. Diğer tarafta ise aşırı dozda uyuşturucu almış 12 yaşında bir çocuk var; kamyon falan gelip gelmediğini kontrol etmek için kafanı çeviriyorsun, geri döndüğünde bir de bakıyorsun çocuk yokolmuş. Bütün bunların anlamı ne? İşte bu soruyu öne çıkarıyor film, kim olduğumuz ve neden yaşadığımızla ilgili soruyu."
Scorsese ve Schrader, bir ambulans şoförünün dünyasına girebilmek için geceleri New York ambulanslarına binip dolaşmışlar. Scorsese bu deneyimi şöyle anlatıyor:
"Tependeki ışık yanıp sönüyor, içeride rock'n'roll çalıyor. Gittiğin yerde neyle karşılaşacağını bilmiyorsun. Her şey olabilir.

Mesela bir cinayet vardır ve katil hala içeride saklanıyor olabilir. Paul (Schrader), ambulansla dolaşmaya çıktığı ilk gece, korkunç bir olayla karşılaştı ve sonra gelip olanları bana anlattı. İlk çağrı metroda öldürülen bir evsizle ilgiliymiş. Adamı ortadan ikiye bölmüşler. Gidip adama bakmışlar. Bunu duyunca ben dehşete düştüm ama Paul anlatmaya devam etti. O gecenin sonunda bir de bebek dünyaya gelmiş. Paul'ün anlattıkları her şeyi açıklıyordu. Önce bir trajedi sonra da uç noktada bir mutluluk. Ambulans görevlileri o gece evlerine dönerken iyi bir şey yaptıklarını düşünüyorlarmış. Ama her gece öyle olmayacaktır ve sanırım film de bunu anlatıyor."

Scorsese'nin filmlerinin gelişim süreci genellikle uzun sürer ama bu kez öyle olmamış. "Bu sefer prodüksiyon daha kolay yol aldı." diyor yönetmen. "Ben o sırada Dean Martin'in hayatıyla ilgili filmim 'Dino'yla uğraşıyordum ve film çok yavaş gidiyordu. 'Yaşamın Kıyısında' ise önüme geldiğinde onaylanmış bir projeydi ve Nicolas Cage'le anlaşma yapılmıştı. Proje gerçekten ilgimi çekti ve her şey çok çabuk gelişti."

"The Color Of Money" ve "Cape Fear" gibi stüdyo ürünü projelerde kendi deyimiyle "kendisini piyasanın içinde tutabilmek için", nadiren çalışan yönetmen, "Yaşamın Kıyısında"nın, teması bakımından önceki filmleriyle bağlantılı olduğunu düşünüyor. "Benim bütün filmlerim hayatta birbirimize nasıl davrandığımızla ilgilidir. Ne zaman ilgimi çeken bir film çıksa, mutlaka kişinin toplum içinde varolma ve yaşama biçimiyle ilgilidir."

Son zamanlarda Hollywood'un Scorsese'ye teklif ettiği filmler farklılaşmaya başlamış. "Artık daha sert konularla geliyorlar." diyor yönetmen. "Kente özgü sert duygular. Bana aşk öyküsü teklif etmiyorlar artık."

Anlaşılan "Kızgın Boğa", "Sıkı Dostlar" (Goodfellas), "The Age Of Innocence", "Cape Fear" ve "Casino" filmlerinin yönetmeni, onu Amerika'nın en önemli çağdaş sinemacılarından biri yapan bağımsız sinemayla devam edecek yoluna. Diğer filmi "Dino"da Amerika'nın şov dünyasına, Hollywood'a, gece kulüplerinin renkli dünyasına çeviriyor kamerasını ama Scorsese'nin kamerasının bizi bu dünyanın yine karanlık bir yüzüyle tanıştıracağına şüphe yok. Kendisi de bu renkli dünyanın içinde yaşayan ve zaman zaman şöhretin baskısını üzerinde hissettiğini söyleyen yönetmen "Şöhret bana çok ilginç geliyor." diyor. "Bir imaj sunup bu imajla yaşaması gereken insanlar yani... Hakkımda konuşulduğunu duyduğumda hoşuma gitmiyor değil. En azından yaptığım işin biraz takdir edildiğini görüyorum. Öte yandan yaptıklarıma dikkat etmek zorundayım.

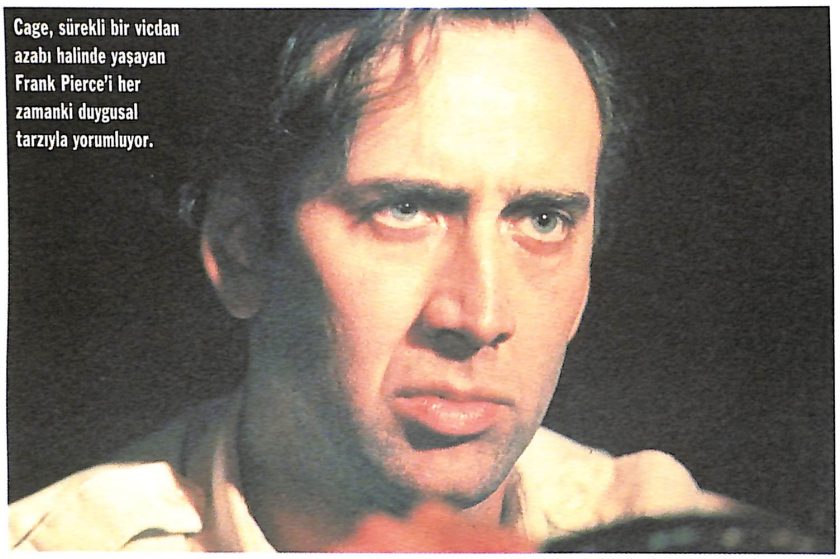

Cage, sürekli bir vicdan azabı halinde yaşayan Frank Pierce'i her zamanki duygusal tarzıyla yorumluyor.

Filmler çok büyük paralara ve büyük acılara mal oluyor."

İnsanlar onun zor ve öfkeli bir adam olduğunu düşünüyorlar. Scorsese bunun çektiği filmlerden kaynaklandığı kanısında. Peki aslında nasıl biri acaba?

"Zor ve öfkeli biriyim." diye itiraf ediyor gülümseyerek. "Ama benim de mizah duygum var. Bu hayatımı kolaylaştırıyor. Bu yüzden komedyenleri seviyorum ve bu yüzden Dean Martin'in filmini çekmek istedim." ■

HEM PERDEDE HEM HAYATTA

"Yaşamın Kıyısında"da birlikte rol alan Nicolas Cage ve Patricia Arquette Hollywood'daki karı koca dayanışmasının son örneklerinden birini sergiliyorlar ama gerçek yaşamdaki beraberliklerini beyazperdeye taşıyan ilk ünlü çift onlar değil tabii. İşte bunlardan birkaçı...

Phoebe Cates ve Kevin Kline

Film: Princess Caraboo (1994)

Cates, prenses geçinen bir 19. yüzyıl sahtekarını, Kline ise komik aksanlı bir uşağı oynadı. İnsaflı davranacak olursak, Kline'ın, sinemada kıymeti bilinmeyen karısının yeteneklerini sergilemesine fırsat tanımak için kendisini geri çektiğini söyleyebiliriz.

Vivien Leigh ve Sir Laurence Olivier

Film: That Hamilton Woman (1941)

Vivien Leigh, ünlü metres Lady Emma Hamilton'ı, Olivier ise ünlü amiral Lord Horatio Nelson'ı oynamıştı. Olivier çok daha iyi bir aktördü tabii ama Leigh de perdede son derece gözalıcıydı ve kameranın önünde hareketsiz durması bile, oradan oraya koşturan Sir'den daha iyi sonuçlar veriyordu.

Janet Leigh ve Tony Curtis

Film: The Vikings (1958)

Janet Leigh, alımlı Sakson prensesini, Curtis ise intikam peşindeki sürgünü oynuyordu. Kirk Douglas ve Ernest Borgnine gibi ustaların da rol aldığı filmde kimin oyunculuğunun daha iyi olduğunu söylemek kolay değil ama Curtis'in, daha hızlı kürek çekebilmesi için Leigh'in üzerindeki prenses elbisesinin arkasını yırttığı sahne klasikler arasına girdi.

Nicole Kidman ve Tom Cruise

Film: Eyes Wide Shut (1999)

Kidman ve Cruise, zengin bir evli çifti oynadılar. Filmde Kidman'ın performansı daha önce ve birdenbire yükseliyordu ama Cruise da performansını daha yavaş ve emin adımlarla daha ileri götürdü.

Anne Bancroft ve Mel Brooks

Film: To Be Or Not To Be (1983)

Şov dünyasının içinden, ego savaşı veren büyük bir çifti oynadılar. Müthiş bir aktrisi oynayan müthiş bir aktris olarak Bancroft burun farkıyla öndeydi. Oyunculukta o kadar olmasa da komedide büyük yeteneklerden biri olan Mel Brooks'un Shakespeare tarzı yorumu da hiç fena değildi.

Başrollerde Ethan Hawke ve Youki Kudoh'u seyredeceğiz.

Natürmort Destan

"Shine"ın yönetmeni Scott Hicks'in filmi **"AŞKIN SIRLARI"** (Snow Falling On Cedars) Pasifik Okyanusu'nun kuzey batısına yerleştirilmiş hayali San Piedro adasında geçiyor. Savaş öncesi ve sonrasında geçen bu duygusal dram, temelde bir aşk hikayesi üzerine kurulu... Özellikle lirik doğa görüntüleriyle dikkat çekecek filmin en önemli kozlarından biri de oyuncu kadrosundaki ünlü isimler.

San Piedro Adası, insana dokunsa tutabilirmiş hissi veren yoğun bir sis bulutunun altındadır. Denizin üzerinde, arızalanmış bir balıkçı teknesinin gönderdiği sinyal yanıp sönerken körfezin başka bir yerinde bir yük gemisi kalın sis tabakası içinde ağır ağır ilerlemektedir. Sabahla birlikte gökyüzü temizlenir, durgun denizin üzerinde güneş pırıldamaya başlar ancak bu sessiz balıkçı kasabasının halkı için artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır. Bir adam hayatını kaybetmiştir ve çocukluk arkadaşı onu öldürmekle suçlanmaktadır. Soruşturma başlatılır. Dava günü gelir. Davayı takip eden gazeteci, Ishmael Chambers, mahkeme salonunda oturmuş, çocukluk sırlarını paylaştığı ve hayatta en çok sevdiği kadına bakmaktadır. Bu kadın, davalının karısı Hatsue'dur. Ishmael ile Hatsue'nun

Görüntü yönetmeni Robert Richardson doğayı filmin en önemli ögelerinden biri haline getiriyor.

yıllar önce baskı altında yaşadıkları gizli ilişki Kazuo Miyamoto davasını umulmadık biçimde etkileyecektir...

Bu dava etrafında gelişen "Aşkın Sırları", 1950'li yıllarda, Pasifik Okyanusu'nun kuzeybatısındaki hayali bir adada geçiyor. 1997'de, dünya çapında beklenmedik bir hasılat başarısı elde ettikten sonra eleştirmenlerin de beğenisini kazanan ve ardından En İyi Film ve En İyi Yönetmen ödülleri de dahil yedi dalda Oscar'a aday gösterilen "Shine"ı çeken Avustralyalı yönetmen Scott Hicks'in, David Gutterson'ın romanından uyarladığı filmin başrolerinde Ethan Hawke, Youki Kudoh ve Rick Yune oynuyor. Diğer rollerde Max von Sydow, James Cromwell, James Rebhorn, Richard Jenkins ve Sam Shepard var.

"Aşkın Sırları", Amerikan tarihinin kritik bir dönemine oturuyor: Japonlar'ın Pearl Harbour'ı bombalamalarının ardından patlak veren kriz dönemi. O yıllarda kendi toprakları dışındaki dünya savaşına resmen katılma kararı alan Birleşik Devletler, ülke genelinde Japon asıllı Amerikalılar'a yönelik şüphe ve korkuyla mücadele etmenin yolu olarak bir hükümet kararıyla Japon asıllı Amerikalılar'ı toplama kamplarına aktarır ve savaş bitene kadar da yaşadıkları yerlere dönmelerine izin vermez.

Filmin geçtiği hayali ada San Piedro, Japon asıllıların toprak sahibi olmalarına izin vermeyen katı kurallı bir kast sisteminin varlığına rağmen, İngiliz asıllılarla Japon asıllıların görece uyum içinde yaşadıkları bir yerdir. Ne var ki Japonların beklenmedik saldırısı ada halkını ikiye böler. Japon asıllı Amerikalılar sürgüne gönderilirken kimileri komşularının yaşadığı trajediden fayda sağlamaya çalışır, kimileri de bu trajediyi sessizce izlemekle yetinir.

Kasabanın davası

Aradan dokuz yıl geçtikten sonra şimdi, içlerinden biri, Amerika'da doğan Japon asıllı Kazuo Miyamoto (Rick Yune) idamla yargılanmaktadır. Daha çocukken ailesiyle birlikte California çöllerine gönderilmiş, Amerikan ordusunda gönüllü hizmet verdikten sonra da adaya geri dönmüştür. Şimdi idamla yargılandığı mahkeme salonunda mağrur bir ifadeyle ayakta duran Miyamoto, uzun zamandır açığa çıkmasına izin verilmeyen anıları hatırlatan, geçip gitmiş bir dönemden kalma bir hayalet gibidir.

Yargı süreci San Piedro'nun yirmi yıllık geçmişinde olup bitenleri açığa çıkarırken, tanık koltuğundan eski düşmanlıklar ve öfkeler haykırılmaktadır. Ama acaba

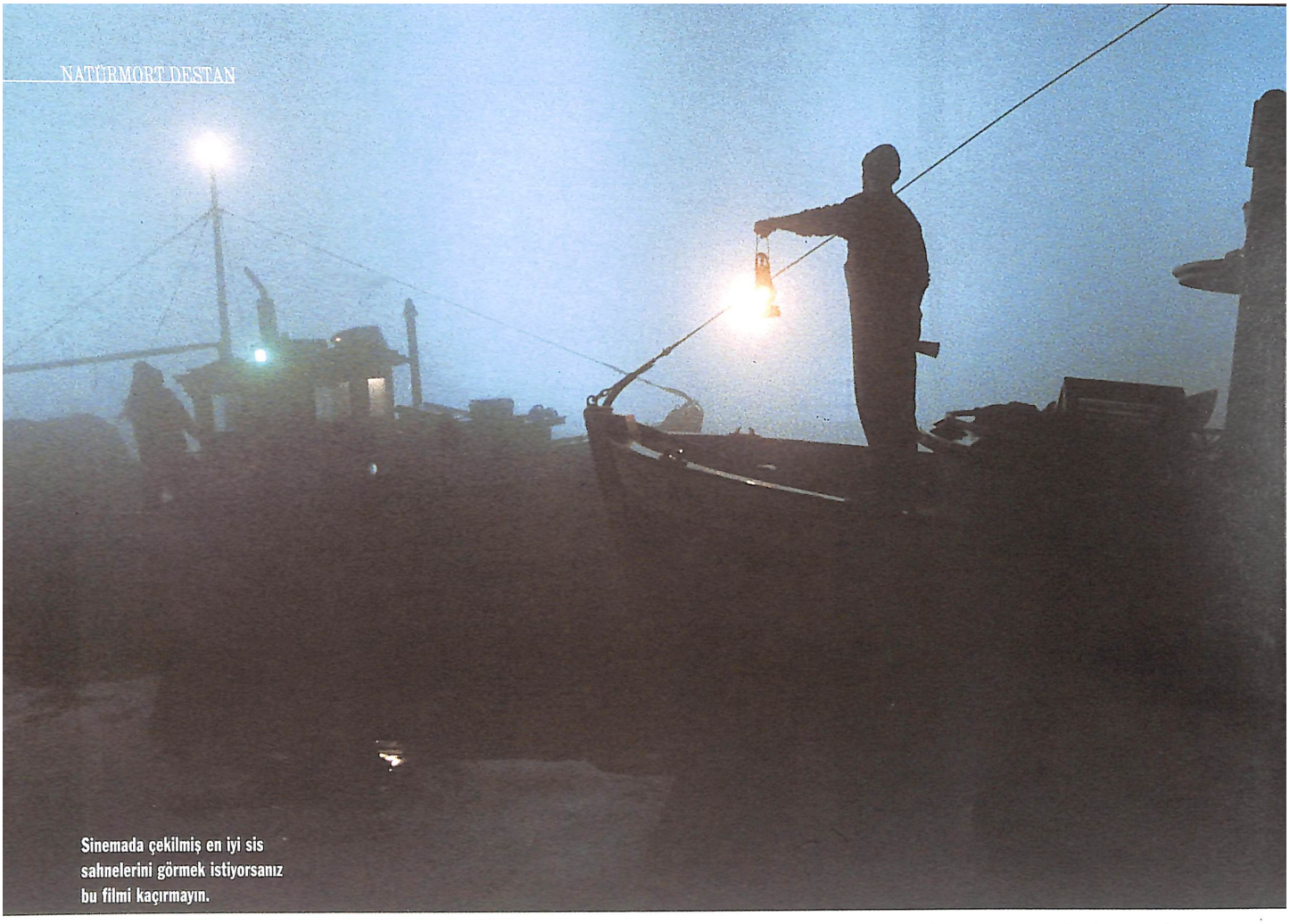

Sinemada çekilmiş en iyi sis sahnelerini görmek istiyorsanız bu filmi kaçırmayın.

cinayetin sebebi bu öfke ve düşmanlıklar mıdır? Bir arazi anlaşmazlığının ayrıntıları ortaya döküldükçe balıkçının davasının yanısıra bir başka davanın daha görülmekte olduğu anlaşılır: ada sakinlerinin savaş zamanındaki davranışlarının davası...

Scott Hicks, "Aşkın Sırları"nda öykü, zaman, mekan, tema ve uslup gibi öğeleri, çağdaş sinemada pek rastlanmayan bir biçimde, yaşama ilişkin kendine özgü bir felsefi bakış açısı çerçevesinde birbirine bağlıyor. 1950'lerde geçen film, karakterlerin anılarını kullanarak flashback'lerle geçmiş yirmi yıla da bakıyor. Filmin çok katmanlı yapısında kimi zaman flashback içinde flashback'ler görülüyor ve her seferinde yeniden öykünün merkezindeki cinayet davasına dönülüyor.

"Bütün film, bir açığa çıkma süreci üzerine kurulu." diyor Hicks. "Hiçbir şey göründüğü gibi değil, o yüzden her şeyi kesinlikle birdenbire değil, yavaş yavaş açığa çıkarıyorsunuz. Film boyunca bize rehberlik eden temel prensibimiz buydu."

Filmin çok katmanlı karmaşık yapısını kurmaya ilk başlayan Hicks'in birlikte çalıştığı senaryo yazarı Ron Bass aslında. Bass'ın ilgisini çeken de kitabın "geçmişle gelecek arasındaki ilişkinin, ikisi arasındaki bağın yaşamlarımız üzerindeki etkisini ortaya koyuş biçimi" olmuş. Kitap, "geçip gittiğini düşündüğümüz ya da tesadüf gibi görünen her şeyin, kim olduğumuzu tanımlamakta ve belli bir andaki davranış biçimimizi belirlemekte ne kadar etkili olduğunu gösteriyordu." diyor Bass.

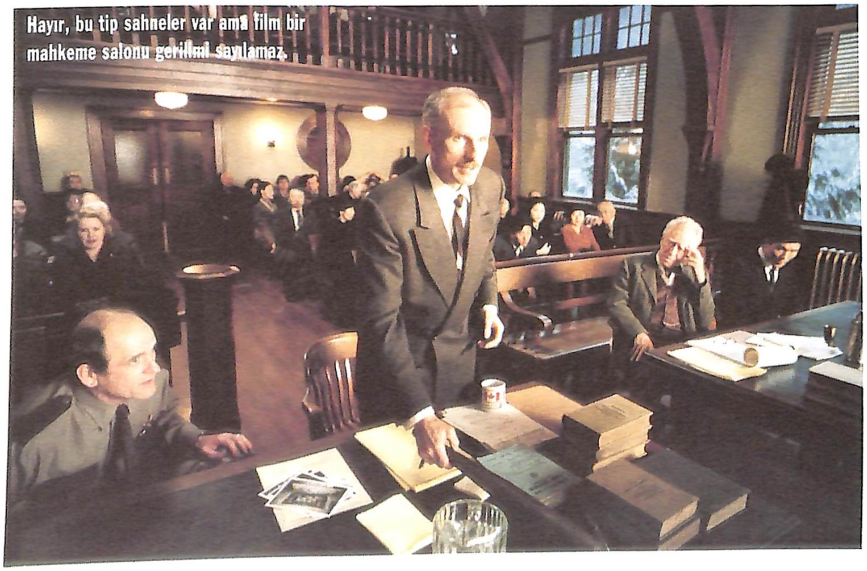

Hayır, bu tip sahneler var ama film bir mahkeme salonu gerilimi sayılamaz.

Çocukluk aşkı

Prodüksiyon tasarımcısı Jeannine Oppewall'a göreyse Guterson'ın romanı "Yaşamın biz insanlar için kabullenmesi çok zor olan, başına buyruk, keyfi tutumunu gözler önüne seriyor. Bunu kabullenemediğimiz için mahkeme salonlarına koşuyoruz. Bunun için suçlayacak birine ihtiyaç duyuyoruz." "Her zaman masum insanların başına korkunç şeyler geliyor hem de hiç sebep yokken." diyor Guterson. "Bu roman açıkça ortada olan bu gerçek hakkındaki düşüncelerimden doğdu."

Öykü, farklı ırklardan olan Ismael ile Hatsue'nun ilişkilerini temel alıyor.

SCOTT HICKS

Çoğumuz Avustralyalı yönetmeni 1996 yılında gösterime giren filmi "Shine" ile tanıdık ama ondan öncesinde hemen her günü sinemayla geçmiş bir 20 yıl var.

Çok yer değiştiren maceraperest bir ailenin çocuğuydu. Uganda'da doğdu, 10 yaşına kadar Kenya'da yaşadı. Daha sonra ailesi önce İngiltere'ye oradan da Hicks 14 yaşındayken Avustralya'ya taşındı. Baba tarafı İngiliz vatandaşıydı ama babası Burma'da büyükbabası Antiller'de doğmuş ve yaşamlarını doğunun egzotik topraklarında demiryolları, köprüler, yollar yapan inşaat mühendisleri olarak geçirmişledi. Annesi İskoçtu.

Hicks, büyüme çağında sinemayla pek yakın olamadı ama çok iyi bir radyo dinleyicisiydi ve fırsat buldukça tiyatroya ve konserlere gidiyordu. Radyoda özellikle klasik müzik konserlerini ve oyunları kaçırmazdı. Dört kardeşin en küçüğü olmasına rağmen bugün geriye dönüp baktığında yalnız bir çocuk olarak hatırlıyor kendini.

16 yaşında, liseyi bitirip Adelaide Üniversitesi'nin hukuk bölümüne girmek üzereyken bir tesadüf yaşamına bambaşka bir yön verdi.

"Savaş karşıtı Vietrock müzikalinin sahnelendiği bir gün, gösteriden sonra bir tartışma düzenlenmişti ve tartışmayı Flinders Üniversitesi'nden uzun saçlı bluejean montlu bir profesör yönetiyordu. Bu adam birdenbire kafamdaki felsefeci imajını altüst etti ve yakınlardaki bir başka üniversitenin farkına varmamı sağladı."

Daha yeni ve daha liberal bir üniversite olan Flinders'a Avustralya'nın her yerinden tiyatro öğrencileri geliyordu. Hicks, sinema çalışmalarının da bu programın bir parçası olduğunu bilmeden İngilizce ve Drama bölümüne girdi. Sinema çok ilgisini çekti ve usta yönetmenlerin çalışmaları, Alman Dışavurumculuğu gibi büyük ekoller ve sinema teknikleri üzerinde çalışmaya başladı. Dört yıl sonra mezun olduğunda, yıllar süren bir hareketsizlikten sonra yeni hükümetin sanata verdiği destekle canlanmaya başlayan bir sinema sanayiinin içine giriyordu. Güney Avustralya ülke sinemasındaki canlanmanın başını çekiyordu. Peter Weir ve Bruce Beresford gibi tanınmış yönetmenler Adelaide'a film çekmeye geliyorlardı. Hicks birkaç yıl içinde onlarca filmde çalışma fırsatı buldu. Ayrıca yazıp yöneteceği kısa filmlere kaynak, belgesellerine sponsor bulmak konusunda da gayet başarılıydı. O zamandan beri hep sinemanın içinde işler yaptı ama mezuniyetle "Shine" arasındaki 20 yıllık dönem içinde kendisini bir kısırdöngünün içinde ve yalnız hissettiği çok olmuştu.

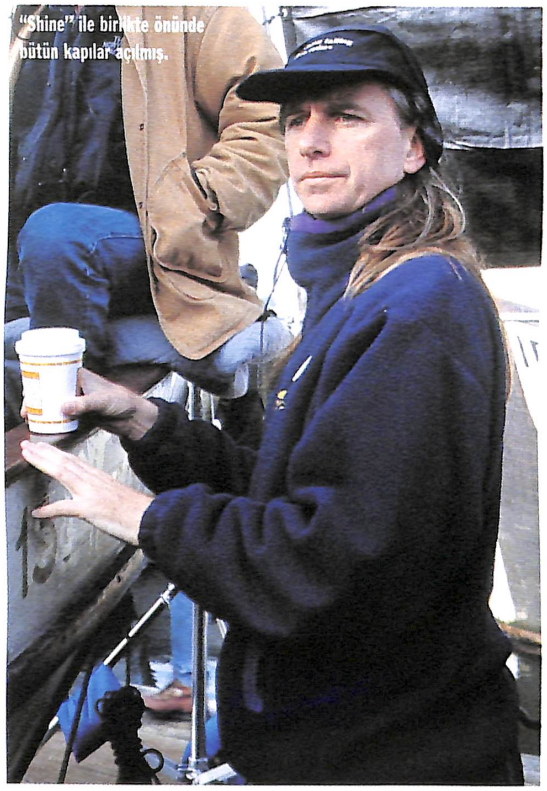
"Shine" ile birlikte önünde bütün kapılar açılmış.

1980'lerin ortalarında, bir tanesi South Australian Film Corporation için olmak üzere düşük bütçeli birkaç film çekebildi. 1988 yılında, yer değiştirmeye karar veren biri zengin biri fakir iki çocuğu konu alan çocuk filmi "Sebastian and the Sparrow" ile Amerikan film piyasasına girmek için Los Angeles'a geldi.

"Ama sinema çevresine nasıl gireceğimi bilmiyordum." diyor. "Los Angeles sokaklarında saatlerce dolaşıp sinema sanayiine ilişkin bir tek şeye rastlamayabilirsiniz. Kendi içinde yaşamına devam eden başka bir dünya, size kapalı bir başka evren vardır."

Hicks orada belgesel filmler çekmeye başladı. "The Great Wall of Iron" Çin ordusunun çok gizli dünyasına bir yolculuktu.

"Orduyla birlikte her yere gittim. İki kamera ekibim ve bir film çekmek için gereken bütün teçhizatım vardı. Beni bütün yeteneklerimi sergilemeye zorladı ve aslına bakarsanız yeniden doğuşum oldu."

1988'de, Tiananmen Meydanı'ndaki olaylar patlak vermeden birkaç ay önce çekilen dört bölümlük dizi Discovery Channel'ın en çok seyredilen programı oldu. Bu rekoru "Submarines: Sharks of Steel" adlı dizisiyle yine Hicks kıracaktı. Hemen ardından da piyanist David Helfgott'ın yaşamından yola çıkan bir proje geliştirmeye başladı.

"Onu ilk kez 30 Mayıs 1986'da Adelaide'da çalarken gördüm." diyor. "Onunla ve karısı Gillian'la arkadaş oldum. Senaryonun araştırmasını yapıp yazabilmek için inanılmaz bir enerji sarfediyor, bu arada projenin devam edebilmesi için bir sürü yerden küçük küçük paralar alıyordum ama cesaret veren kimse yoktu. Sonunda gereken parayı bulduğum zaman her ayrıntıyı düşünmüş durumdaydım çünkü çok uzun süredir bu projeyle yatıp kalkıyordum."

Eylül 1995'te, "Shine"ın post-prodüksiyonu devam ederken, Hicks yeni bir belgesel dizisi olacak "The Ultimate Athlete" için araştırma yapmaya başladığı sırada birisi Guterson'ın "Snow Falling On Cedars" adlı kitabını önerdi.

"Kitap beni çok etkiledi. Karım Kerry'den kitabın telif haklarını araştırmasını istedim." diyor. "Öğrendiğine göre filmin haklarını muazzam bir rakama Universal satın almıştı. Bu iş bitti dedim."

Bunun üzerine, onu 30 yıl sonra yeniden Kenya'ya götürecek belgesele devam etti. "Oraya gider gitmez, beni evimde hissettiren o güçlü bağı hissettim." diyor Hicks.

Birkaç ay sonra Ocak 1996'daki Sundance Film Festivali'nde, bir zamanlar kendisine kapalı olduğunu düşündüğü o "başka evren"in kapıları önünde açılıverdi. "Shine" çok ses getirdi, dünya çapında beğenildi, yedi dalda Oscar'a aday gösterildi ve böylece hem kahramanı David Helfgott'a hem oyuncusu Geoffrey Rush'a hem de yönetmenine kendi mesleklerinde yeni ufuklar açtı.

Hicks bir şirketle anlaşmalı olarak çalışmaya başladı ve bir zamanlar vazgeçmek zorunda kaldığı "Snow Falling On Cedars" projesini çekme fırsatı buldu. Hala, karısı ve aynı zamanda işindeki en büyük destekçisi olan Kerry Heysen ve iki oğluyla birlikte Adelaide'da yaşıyor. Çeşitli stüdyolarda gelişme aşamasında projeleri var.

Film, insanların kafasından çıkarıp atamadığı ırkçı önyargıların getirdiği sorunlara dikkat çekiyor...

Sam Shepard doğru bildiğinden şaşmayan idealist bir gazeteciyi oynuyor.

Çocuklukta oyunla başlayan, ilkgençlik yıllarında, her iki topluluğun da tehlike olarak gördüğü bir tür aşka ve cinsel özleme dönüşen bu ilişki bütün engellere rağmen ömür boyu sürecek bir beraberliğe gidebilirdi belki, tabii eğer Japonlar Pearl Harbour'ı bombalamasaydı.

Ishmael (Ethan Hawke), Hatsue'yu (Youki Kudoh) unutamaz. Zaman geçtikçe onunla ilgili anıları savaşla ilgili anılarıyla birbirine girer. Savaşta kaybettiği kolu yüzünden farkında olmadan Hatsue'yu da suçlamaktadır belki. Yıllar sonra aşkı tutkuya dönüşür. Bu arada Hatsue kendi ırkından bir adamla evlenmiş, bir çocuk doğurmuştur.

"Öykü birçok değişik sırrın yavaş yavaş açığa çıkışı yoluyla anlatılıyor." diyor Hicks. "Denizde olanlar, savaşta olanlar, Ishmael ile Hatsue arasında olanlar. Farklı zaman çerçevelerinden tıpkı bir bıçağın pastanın katmanlarından geçtiği gibi geçen bir film olmasını istedim."

Romanın başarısı

Guterson'ın 1995 yılında yayımlanan romanı 30 dile çevrilmiş ve çok satmış bir roman. 10 yılda yazdığı kitabında kendi yaşamından yola çıktığını söyleyen yazar, "Kitabımın kökenleri 15 yıl yaşadığım Puget Sound'daki Bainbridge adasındadır." diyor. "Orada yaşayan Japon asıllı Amerikalılar'ın çoğu 1942'de gözaltına alındı. O yıllarda kendi kendime sorduğum soru kitaba da yansıdı: Duygulara yer olmayan bir yerde yaşıyoruz. Çevremizde her gün masum insanlara berbat şeyler yapılıyor. Böyle bir ortamda kendi adımıza ne yapabiliriz? Bu durumla nasıl başa çıkarız?"

Yazar, kitabının ulaştığı başarıyı, bir başka zamanın ve bir başka mekanın çok etkili bir biçimde yeniden yaratılmış olmasına bağlıyor.

"Duyduklarım, gördüklerim ve yaşadıklarımdan yola çıkarak yazdığım bu romanda okuyucunun bir tür düşsel dünyaya girmiş gibi hissetmesini istedim. Bu dünya, çok güçlü hırs ve şehvet duygularıyla dolu bir dünya."

Yönetmeni en çok etkileyen de Guterson'ın özenle yarattığı bu dünya olmuş.

"Yazarın yarattığı dış dünyaya kapalı ortamdan, kar fırtınalı aşırı soğuk hava koşullarının ortasındaki mahkeme salonunun ateşli atmosferinden etkilenmemek olanaksızdı." diyor Hicks.

Hicks, film için kilit önem taşıyan bazı şeyleri baştan belirleyip ekipteki herkesin bunları hep aklının bir köşesinde tutarak çalışmasını istemiş. Olayın geçtiği yer olan Kuzeybatı Pasifik'in filmin içinde başlı başına bir karakter olduğunu, tarihsel gerçeklerin temel alınacağını ve bilginin kademeli olarak yavaş yavaş açığa çıkarılacağını yönetmenin isteği doğrultusunda film boyunca kimse aklından çıkarmamış.

Filmin zengin oyuncu kadrosunda Amerikan sinemasının genç yıldızlarından Ethan Hawke ile Avrupa ve dünya sinemasının usta oyuncularından Max von Sydow'un yanısıra Sam Shepard ve James

Cromwell gibi deneyimli oyuncular da var. "Bu filmde rol alan bazı aktörlerin filmlerini seyrederek büyüdüm. Sinemacı olmak istememin sebeplerinden biri de onlardır belki." diyor Hicks. "Sam Shepard hem oyuncu hem de yazar olarak kendine özgü bir efsanedir. Sonra, James Cromwell, James Rebhorn, Richard Jenkins, Celia Weston gibi güçlü oyuncularla Japon oyuncular da kadroda."

Hatsue Miyamoto rolündeki Youki Kudoh'u Hicks'in karısı Kerry Heysen, "Heaven's Burning" adlı bir Avustralya filminde keşfetmiş. Japon asıllı genç oyuncunun "Picture Bride" ve "Mystery Train" filmlerini de izleyen yönetmen, Hatsue rolünü ona vermeye karar vermiş. Ethan Hawke, Hatsue'nun çocukluk ve gençlik aşkı Ishmael Chambers'ı canlandırıyor. Kitabı okur okumaz bu rolü oynamak için sabırsızlandığını söyleyen Ethan Hawke, "Karakterlerin geçmişleri ve gelecekleriyle bu kadar güçlü ve iyi çizildiği bir senaryo her zaman çıkmaz insanın karşısına." diyor. "Ayrıntıları çok zengin, çok ilginç bir hikaye, esrarengiz ve romantik."

Ingmar Bergman'ın "Yedinci Mühür / The Seventh Seal" ve "The Virgin Spring" filmlerinde unutulmaz performanslar sergileyen, "Şeytan" filminde, rahip rolünde izlediğimiz Max von Sydow, davalının avukatı Nels Grudmundsson'ı canlandırıyor.

Savaşın izleri

Ishmael'in babasını oynayan Sam Shepard, "Amerikan tarihinin bu bölümü benim için anlamlıdır." diyor. "Babam hava kuvvetlerinde görevliydi. Çocukluğum Pearl Harbour sonrasına rastlar. O yüzden Japon asıllı Amerikalılar'a yönelik tepkileri hatırlıyorum. Pearl Harbour ile yaşanan şokun etkisi 1950'lerde hala devam ediyordu. Dolayısıyla bu öyküde olduğu gibi o yıllarda insanların hala şüphe ve korku içinde olmaları anlaşılabilir bir şeydir."

Görüntü yönetmenliğini, "JFK"deki çalışmasıyla Oscar kazanan Robert Richardson'ın, kurgusunu "The Horse Whisperer"ın kurgucusu Hank Corvin'in yaptığı filmin mekan araştırmasını yapımcılar ve yönetmen, prodüksiyon tasarımcısı Jeannine Oppewall ile birlikte, Kuzeybatı Pasifik'i ve Alaska'yı baştan başa tarayarak yapmışlar.

"En şiirsel ve görsel açıdan en etkileyici mekanı bulmak önemliydi." diyor Oppewall.

Hayali balıkçı kasabası San Piedro'yu çekmek için British Columbia'nın Greenwood kasabası seçilmiş. Washington sınırı yakınlarında, yüksek dağların arasındaki 800 nüfuslu kasaba, ana caddesi üzerindeki eski binaları ve mahkeme salonuyla film için çok uygun bulunmuş. "Mahkeme salonunun konumu mükemmeldi." diyor Oppewall. "Diğer binaların uzağında olduğu için sakin bir ada duygusu uyandırması güzeldi. Ayrıca kasabadaki diğer büyük binalardan birçoğu satılık ya da kiralıktı -ki bu da çok işimize geldi çünkü prodüksiyon hazırlığı için geniş kapalı alanlara ihtiyacımız vardı."

1940'lı yılların bir balıkçı kasabası haline getirmek için yaklaşık üç ay uğraştıkları Greenwood kasabasının savaş yıllarında toplama kampı olarak kullanılan kasabalardan biri olduğunu ve bir zamanlar orada Japon asıllı Amerikalılar'a zulmedildiğini sonradan öğrenmişler. San Piedro halkını canlandırmak üzere kalabalık figüran topluluğu içinde yer alan Greenwoodlular'ın bir bölümü, savaşın acısını bizzat yaşamış insanlar ya da onların yakınlarıymış. Çekimin ilk günü tuhaf bir şey olmuş. Her şey hazırlanıp çekime başlanacağı sırada kısa ama çok derin bir sessizlik yaşanmış. Filmin yapımcılarından Frank Marshall, "Yıllar öncesinin çirkin olaylarının sette yeniden yaşanacak olması insanları etkilemişti galiba." diyor. "Sanıyorum o an, insanların geçmişlerinden pişmanlık duydukları çok duygusal bir andı. Kasaba halkının geçmişinden ne kadar utandığını o zaman anladım." ■

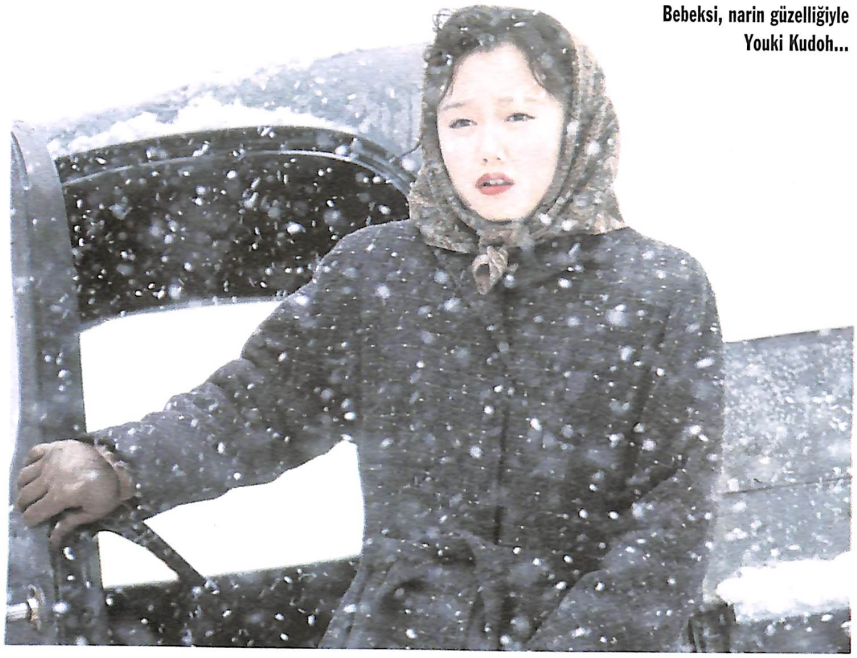

Bebeksi, narin güzelliğiyle Youki Kudoh...

Yaz mevsimi, çocukluk aşkının masumiyeti...

"Bizanslı Zorba" (1967)

Yeşilçam'da Bizans Filmleri

"Kahpe Bizans" seyirci rekorlarına doğru giderken biz de geriye dönüp onun babası sayılacak filmlere bakıyoruz. Bizans'ın Yeşilçam'da göründüğü ilk filmden başlıyor, Battal Gazi'lere Kara Murat'lara kadar uzanıyoruz... **AGAH ÖZGÜÇ**

"Kuşatma Altında Aşk"ta (1997) Bizans'ı fetheden Fatih...

1966 yapımı "Yedi Dağın Aslanı"nda Yılmaz Güney de oynuyordu.

Kimi tarihçiler Bizans (Byzance) İmparatorluğu'nun başlangıç tarihi olarak 395'i gösterirlerse de, tarihçi yazar Paul Lemerle daha gerilere giderek 330 yılını temel alır. 1453'te Fatih Sultan Mehmed'in "İstanbul'u fethi"yle de, bilindiği gibi yüz yıllara yayılan ve Otaçağ'daki Hıristiyan İmparatorluklarının en zengini, en uzun ömürlüsü" olan Bizans, bir tarihin sonunu yaşar.

Bizanslılar ve Bizans dekorları ilk kez "İstanbul'un Fethi" filmiyle girer Türk sinemasına. 1951'in Ocak ayında siyah-beyaz olarak seyirci karşısına çıkan bu tarihsel yapım, 1972 yılında ise "sun'i" bir boyama tekniğiyle tekrar gösterime çıkar. Filmin yönetmeni Aydın Arakon'dur. Fatih Sultan Mehmed'i ise dönemin ünlü tiyatro ve sinema sanatçılarından Sami Ayanoğlu canlandırır. Arakon'un bu filmi, aynı zamanda bir "tarihsel filmler" dönemini de beraberinde getirir Türk sinemasına. Tarihsel bir özelliği de o güne dek çekilen filmlerin içinde en kalabalık ve tehlikeli sahnelerin yer almasıdır. Özellikle de iki imparatorluğun çarpışma sahnelerinde bine yakın figüran kullanılmıştır. Dönemin koşullarına göre bütçesi de oldukça yüksek bir "süper prodüksiyon"dur.

Türkan Can'ı Bizanslı Antonina ve Filiz Tekin'i de Hızır Bey'in Bizanslı sevgilisi rolünde izlediğimiz "İstanbul'un Fethi", çıkış noktası olarak tarihsel bir gerçeği yansıtır. Ve bu temel öyküye göre Fatih Sultan Mehmed, önemli bilgileri almak için üç adamını Bizans'a gönderir. Ardından ordusunun başına geçip, gerçekleştirdiği müthiş bir plan sonucunda İstanbul'u teslim alır. Muhasara sırasında Bizans surlarına tırmanıp ilk Türk sancağını dikmeyi başaran Ulubadlı Hasan, yüzlerce düşman oklarıyla şehid olur.

"Bizansı Titreten Yiğit" (1967)

Aslında "İstanbul'un Fethi" gibi kuşatma ve savaş sahneleri içeren bu tür bir filmi çekmek, hele tek kamerayla görüntülemek hiç de kolay değildir. Batıda bu tür filmler, özellikle de savaş sahneleri, içten ve dıştan

"Fatihin Fedaisi"

Amaç bol serüvenli, kılıçlı döğüşlü, entrikalı ve biraz erotik aksiyon filmleri yapmaktır.

olmak üzere birkaç kamera çalışmasıyla gerçekleştirilir. Aydın Arakon, "Allah, Allah!" naralarıyla Osmanlı'nın kalelere tırmanmasını, Bizanslıların üzerlerine kazanlar dolusu kaynar sular döktüğü ve burçlardaki toplu çarpışmaları içeren kritik sahneleri, dönemin ilkel düzeydeki teknik yetersizliklerine teslim olarak çekmiştir. Ama yine de bu tür filmlerin getirdiği her türlü teknik olanaksızlıklara karşılık, kendi yetenekleri ölçüsünde gayret sarfettiği gözardı edilemez. Türk sinemasının bilinen koşulları içinde bazı teknik yetersizlikler ya da görüntüye giren elektrik direkleri gibi gözden kaçırılmış bazı sahneler bir yere kadar hoşgörüyle karşılansa da tarihi içeren ciddi hatalar bağışlanabilir mi? İşte "İstanbul'un Fethi"nin vizyona girdiği günlerde en sert eleştiri, bir sinema yazarından değil, Milliyet köşe yazarı Ulunay'dan (Refi Cevat) geliyordu: "O kısacık boylu, kadife donlu, fakat koca takma bıyıklı yeniçerileri gördüğüm zaman kahkahalarla gülesim geldi. Güliver Seyahatnamesini okuyor sandım. Bu minimini muharipler kale bedenlerine tırmanırken, sanki burçlar karınca istilasına uğramış gibi idiler, dahası var. Bu yeniçeri minyatürleri kalelere Itri'nin tekbiri ile hücum ediyorlardı. Itri ile Fatih arasında ise birkaç asır vardı."

Ulunay'ın bu acıtıcı eleştirisinden sonraki yıllarda çekilen Bizans kaynaklı filmlerde gerçeklik çizgisi iyice saptırılacaktı. Tarih, tarih olmaktan çıkacak, olaylar dizisi hayali kahramanlar ve şovenist davranışlarla birer "çizgi-roman fantazyaları" olmanın ötesine geçemeyeceklerdi. Gerçekte de bu filmlerin tarihe bağımlı kalmak gibi bir iddiaları yoktu. Amaç, bol serüvenli, kılıçlı döğüşlü, Bizans entrikalı ve biraz da kadınlı kızlı aksiyon filmleri yapmaktı sonuçta. Olaya bu açılardan bakıldığında "İstanbul'un Fethi", tüm kusurlarına karşılık tarihi bir misyon taşıması nedeniyle sonrakilerden (Yıldırım Beyazıt, Yavuz Sultan Selim ve Barbaros Hayrettin gibi tarihi kişiliklerle birlikte) farklı bir çizgiye oturacaktı.

"Battal Gazi Destanı" (1971)

BATTAL GAZİ VE DİN DEĞİŞTİREN BİZANSLI HAMMER

Daha sonraki yıllarda bir "dizi kahramanı" olarak ortaya çıkan "Battal Gazi"yi "Battal Gazi Geliyor" adıyla ilk kez beyaz perdeye aktaran Sami Ayanoğlu'dur. Filmin öyküsü. Anadolu topraklarının bir bölümünü Araplarla Bizanslıların paylaştığı bir dönemde geçer. Ama Bizans dekorlarını ve Bizanslıları konu alan, kıyısından da köşesinden de olsa asıl yoğun süreç 1966'dan başlayarak belli aralıklarla 1976 yılına dek uzanır.

1966'da Yılmaz Atadeniz, Yılmaz Güney'in senaryolarından Bizansla ilgili 2 film çeker birbiri ardına: "Yedi Dağın Aslanı" ve "Aslanların Dönüşü". Birinci öyküde odunculuk yapan bir Türk köylüsü, oğlu Gökçen'in gözleri önünde Bizans tekfuru (Bizans devletine ait ünvanlardan) Mihailo tarafından öldürülür. Gökçen, Yılmaz Güney'dir. Gökçen, babasının yakın arkadaşı olan ünlü bir cengaverden savaş dersleri alır. Hocası ona kıymetli bir kılıç hediye eder. Gökçen de bu kılıçla babasının intikamını almaya yemin eder. İkinci öyküde, Cahit Irgat'ın oynadığı tekfur Mihailo'yu öldürerek yeminini gerçekleştirir. Bu arada Gökçen, arkadaşlarıyla rahip kıyafetine girip Bizans zindanlarında tutsak olan Türk beyini kurtarır (Yabancı filmlerden ödünç alınan rahip kılığına girerek zindanlardan adam kurtarma operasyonları bu tür filmlerde sık sık görülür). Tekfurun kızı Prenses Aleksandra (Sevda Ferdağ), Gökçen'e aşıktır.

Tunç Başaran, "Fatih'in Fedaisi"nde Bizans'a gizli bir görevle gönderilen Sancakbeyi Murat'ın öyküsünü görüntülerken, Suat Yalaz da "Karaoğlan" dizisinin ikincisi olan "Baybora'nın Oğlu"nu çeker. Babası Baybora'yı (Reha Yurdakul), yoldaşı Balaban'la birlikte arayan Karaoğlan'ın (Kartal Tibet) Bizans macerasını izleriz. Meyhaneler, kaleler, kiliseler, Katolik papazlar, gladyatörler, İmparator Aleksandros, Kumandan Portus, Peder Fokas ve fahişe Berenis. Takım tamamdır Bizans'ta.

1967'de çekilen "Bizanslı Zorba", dizinin dördüncüsüdür. Bu kez, zalim imparator I. Manuel'in (Tanju Gürsu) "kanlı Bizans"ıdır anlatılan. Bizans "kanlı"dır, ama Karaoğlan'ın koynuna giren Sofia'larla "canlı"dır. Karaoğlan da Bizans'a papaz kılığıyla girer ve zalim imparatoru öldürür.

Aynı yıl Muharrem Gürses de Bizans dekorlu bir filme el atar. Adı "Bizans'ı Titreten Yiğit". İmparatoru Hulusi Kentmen canlandırırken, Bizans'ı tozu dumana katan "yiğit"i de yönetmen Muharrem Gürses'in oğlu Atilla Gürses (sonradan soyadı Arcan oldu) oynar.

Tarihlere göre aslında Arap kökenli bir kumandan ve giderek "efsane kahramanı" olan "Battal Gazi"nin üçüncü versiyonunu izleriz Atıf Yılmaz'ın yönetiminde. 1970 yapımı olan "Battal Gazi Destanı"nda Cüneyt Arkın'la Fikret Hakan karşı karşıyadır. Cüneyt Arkın, yine dolu dizgin at koşturur kılıç sallar, havalarda takla atıp akrobasi yapar. Battal Gazi rolündeki Arkın'ın bu "karate oyunları"yla "Bizans'ın oyunları" iç içe sürüp gider. Bizanslı Hammer rolündeki Fikret Hakan, "bilek güreşi"nde Battal'a mağlup olunca din değiştirir. Ve tarihin iki ünlü kılıcı, birlikte zindanlardan ve işkencelerden geçerek koca Bizansı tuşa getirirler. Bu soluk kesici serüvene Bizans imparatorunun dilber kızı Eleonara (Meral Zener) renk katar. Battal'la da aşk yaşar.

Bizanslıları kırıp geçiren bir "ünlü kılıç" da Kemal Kan'ın yönettiği, Serdar Gökhan'ın oynadığı "Asyanın Tek Atlısı Baybars"dır. 1972'de bir dördüncü Battal Gazi daha devreye girer. Bu kez yönetmen Natuk Baytan'dır. Filmin adın da "Battal Gazi'nin İntikamı" olduğuna göre, öykü böyle bir yol izleyecektir. Cüneyt Arkın, karısını öldüren, çocuğunu kaçıran Bizanslılardan intikamını alır. Bu klasik bir öç öyküsüdür.

KARA MURAT VE "BİZANS WESTERNLERİ"

Giovanni Scognamillo, tarihi gerçeklerle uyuşmayan biçimde çekilen bu tür kostüme filmleri, özellikle de içerdiği "vahşi Batı"nın bilinen kalıpları nedeniyle "Bizans westernleri"ne benzetir. Bu ilginç saptamaya göre, bizde yalnızca dekorlar ve giysiler

"İstanbul'un Fethi" (1951)

"Kahpe Bizans"

Tarihsel film furyasının 70'lerin sonuna doğru durmasıyla Bizans da unutulmuştur.

değişmektedir. Nasıl ki Batı sinemasının westernlerinde kötüler, saldırganlar, caniler kafa derisi yüzen kızılderililerse, bu tür tarihsel serüvenlerde de tüm kötüler, "kafir" ve "kefere" gibi sözcüklerle tanımlanan Bizanslılardı.

"Kara Murat", "Karaoğlan", "Malkoçoğlu" ve "Tarkan"dan sonra 1972 yılında ortaya çıkan, dördüncü "hayal mahsulü" tarihsel kahramandır. Bu role de gösterişli fiziğiyle, havada parende atma becerileriyle elbette Cüneyt Arkın yakışır. Dizinin ilki olan "Fatih'in Fedaisi" adlı filmde Sancakbeyi Kara Murat gizli bir görevle Bizans'ta soluğu alınca, hemen güzel Anjela'nın kolları arasında bulur kendini... Yönetmenliğini bu tür filmlerin ustası olarak bilinen Natuk Baytan'ın yaptığı "Ölüm Emri"nde Kara Murat, yine gizli bir görevdedir. Görev yeri yine Bizanstır. Bizans'ın namlı gladyatörlerini karton kuleler gibi devirir. Tahta çıkmaya hazırlanan şehzade II. Mehmet'i ölümden kurtarır.

1974'te dördüncü versiyonu çekilen "Battal Gazi'nin Oğlu"nda bir başka intikam, bir "devam öyküsü" ortaya çıkar. Akacak kanların bir devamı olacaktır. Hesaplaşma daha bitmez. Bu kez oğul, Bizanslı kumandan Antuan (Bilal İnci) tarafından öldürülen baba Battal'ın intikamını alacaktır. Aslında bu öykü öylesine hızlı bir biçimde gelişir ki, olaylar bir türlü bitmek bilmez. Antuan'ın güzel kızı İrene (Zerrin Arbaş) din değiştirip, müslüman olur. Yeni adı Ayşe'dir.

Cüneyt Arkın, 1978 yılına dek sürdürdüğü "Kara Murat" dizisinde sürekli "Fatih'in uzatmalı fedaisi"dir. Tüm emirleri ondan alır. Ama "Kılıç Aslan" rolünde bağımsız bir kahramandır. Bizanslıların ellerini asitle yaktığı "Kılıç Aslan"... Tarihin hangi döneminde olursa olsun, sonuçta Arkın, "Bizans westernleri"nin tartışmasız "tek adam"ıdır.

TÜRK DÜŞMANI BİZANS, KAFİR BİZANS, KAHPE BİZANS

Tarihsel film furyasının 1970'lerin sonlarına doğru noktalanmasıyla Bizans ve Bizanslılar da unutulup, yaklaşık 20 yıl büyük bir "dinlenme"ye çekileceklerdir. 1997'de Ersin Pertan'ın "Kuşatma Altında Aşk"ına dek... Bizans ve İstanbul'un Fethi, Pertan'ın farklı yorumuyla bir kez daha Türk sinemasına yansıyor. Bizans'ın otantik kostümleriyle, dekoruyla, "son Bizans imparatoru Konstantin"le, komutan Notaras'la keşiş Gennadios'la, Notaras'ın kızı Anna'nın gönlünü kaptırdığı şövalye Yorgo'yla... Katolik olan şövalye, aşk uğruna Ortodoks olmayı tercih edecektir. Konstantinopolis'i teslim alan Sultan Mehmet, ne 1952'deki Sami Ayanoğlu'nun "Fatih"ine benzer, ne de sonraki yıllarda bir siluet halinde görünenlere. Çünkü Fatih, İstanbul'u fethettiğinde 22 yaşında bir delikanlıdır. Pertan daha çok Konstantinopolis'i kuşatanları değil, kuşatılan Bizanslıları anlatır. Ve tarihsel bir Konstantinopolis erotizmiyle, Anna'yı oynayan Sevtap Çapan'ın taze bedeninde... Elbette Pertan'ın filmi de tarihsel yorumu açısında tartışmaya açıktır. Ama bir "fetih gerçeği"ni yansıtmasıyla da temel öğeler açısından tarihe ters düşmaz.

Gani Müjde'nin ise "tarihle ters düşmek" gibi bir derdi de yok. Olağanüstü "ticari başarı"nın dışında da bir iddiası yok gibi. 1999'da çektiği "Kahpe Bizans", uzun metrajlı "tarihsel bir klip" denemesi. Kafa bulma amacıyla yapılmış, Türk usulü "tarihi kostüme western"lerle dalgasını geçen, Bizansı gırgıra alan "absürd" bir çalışma. Gani Müjde, bu filmi çekmek için yıllarca bekledi... 1974'te Natuk Baytan'ın Cüneyt Arkın'la çektiği "Battal Gazi'nin Oğlu"ndaki temel öyküyle ne kadar da benzeşiyor?

Birçok filme çeşitli göndermeler yapan, şoven yaklaşımları, tarihi serüven filmlerinin bildik klişelerini "ti"ye alan "Kahpe Bizans"ın "süper gazi"si oku yanlış tutsa ne yazar? Sami Ayanoğlu'nun "İstanbul'un Fethi"nde olduğu gibi, savaşçılar Itri'nin "tekbir"i ile hücuma kalksalar, ya da bir "Kara Murat" filmindeki gibi "o tarihten yaklaşık dört yüz yıl sonra dünyaya gelecek olan Johann Strauss'un 'Mavi Tuna'sıyla dansedilse" ne değişir? Filmin adı "Kahpe Bizans" olduğuna göre... ■

Aşkın büyüsü!

Charme

parfüm & deodorant

KADINLARA...

Alfar Kozmetik

GLOBALART

Filmdeki düşler dünyası özgürlüğü temsil ediyor.

Özgür Düşlere Doğru...

Terry Gilliam'ın 1985'te çektiği "Brazil", geleceği anlatan filmlerin set tasarımında ciddi değişiklikler yaptı ve bir model haline geldi. Sadece bu özelliğiyle bile bir klasik olarak anılmayı hakeden filmi, anti-modernist bir kolaj olarak tanımlamak da mümkün. **KUTLUKHAN KUTLU**

"Brazil"i çektiğinde Terry Gilliam.

Sıradışı bir hayalgücüne ve yüklü bir görsel kültür dağarcığına sahip olan Terry Gilliam'ın tamamen kendine has bir sineması var. Her filminde, birkaç dakika içinde ayırt edilebilir bir görsel dünya kuruyor. Benzer temaları ele alıyor. Ve sinemasında imaj olay örgüsünden daha büyük önem taşıdığından, farklı farklı filmlerinde benzer imgelere, adeta yönetmenin imzası hâline gelmiş durumlara ve resimlere rastlıyorsunuz. Gilliam'ın sineması nev'i şahsına münhasır olmakla da kalmıyor, biraz da anti-Hollywood duruyor. Çoğunlukla da Amerikalıların "art-house izleyicisi" dedikleri, Hollywood formüllerine yüz vermeyen filmleri tercih eden seyirciden ilgi görüyor. "Brazil"i ilk izlediklerinde, Universal stüdyolarının yetkililerini şoka uğratan da bu olmalı: Ellerinde milyonlarca dolara malolmuş, iki saatten fazla süren görkemli bir "art-house" filmi vardı. George Orwell'in anti-ütopya başyapıtı 1984'ü epey andıran, ama bir Monty Python üyesine yaraşır tarzda ve dozda kara mizaha, alaycılığa ve nefis bir görsel tasarıma sahip bir bilimkurgu filmi.

1984 1/2

"Brazil" genellikle serbest bir 1984 uyarlaması olarak kabul edilir. Gerçekten de Orwell'in herkesi izleyen Büyük Birader'de cisimlendirdiği kasvetli totaliter geleceğe dair romanıyla, Terry Gilliam'ın "Brazil"inin arasında çok sayıda benzerlik var. Öyle ki Gilliam'ın bir ara "Brazil"in adını "1984 1/2" koymak istediği bile söylenir. Gerçi Gilliam "1984"ü hiç okumadığını da söylüyor, ama hemen kitabın konusunu iyi bildiğini ve meselesini özümsediğini ekliyor. Ne denebilir ki? Bazı sinema yazarları, "Brazil"deki kara mizahın Michael Radford'un çektiği ve tam da 1984 yılında gösterime giren "esas 1984 uyarlaması"na kıyasla Orwell'in ruhuna daha yakın olduğunu söylüyorlar.

"Brazil", senaryoda epey katkısı bulunan Tom Stoppard'ın deyimiyle "özgür olmayan bir toplumda özgür bir adam miti" üzerine kurulu.

Ama ilk bakışta Sam Lowry'ye özgür demek pek de kolay değil. Devasa bürokrasi çarkının dişlilerinden biri Lowry. Milyonlarca evraka boğulmuş olan Enformasyon Bakanlığı'nda, son derece monoton bir işte çalışıyor. Günlük yaşamı boğucu olduğundan, Sam Lowry için tek kaçış olanağı düşleri. Düşlerinde rengarenk gökyüzünde kanat çırpıyor, hayallerinin kızını buluyor... Ama düşler diyarı bile modernizme karşı güvenli bir sığınak oluşturmuyor: yeşillikler yarılıp içinden devasa binalar fışkırıyor; Sam havalanmaya çalışırken, yerden beton eller yükselip onu yakalıyor; düşlerinin kızı bir kafese hapsolmuş hâlde kurtarılmayı bekliyor... Günlük yaşam düşlere sadece katılarak değil, onları yarıda keserek de tecavüz ediyor: Daha ilk düş sahnesinde, Sam Lowry'nin amiri Kurtzmann'dan gelen telefonla uyandığını görüyoruz. Lowry'yi oynayan Jonathan Pryce, "normalde filmlerde düşler ve gerçeklik vardır, "Brazil"deyse düşler ve kabuslar var" derken bu durumu kastediyor. "Brazil"de günlük yaşama dair her şey, başlı başına bir kabus. Bireyi bir an olsun rahat bırakmayan, her an izleyen ve izleten, onu otomasyonun monotonluğuna hapseden sistem rüyâlara sızdığında, huzurlu düşleri kabusa dönüştürüyor. Bu sahneler, modernizm karşıtı yazarların ve sinemacıların en dikkat çekici uyarılarından birine de örnek teşkil ediyor: modernizm bireyin son kalesini, yani kafasının içini (en önemlisi de düşlerini) ele geçirip biçimlendiriyor. Reklamlarla, propagandalarla, bireyi içine soktuğu koşullarla ve tüm mevcudiyetiyle, bilinçaltını bombardımana tutup kaçış umudunu yok ediyor.

MÜMKÜN OLAN TEK KAÇIŞ

Sam Lowry'nin yaşamının makine düzeni, düşlerini süsleyen kızla karşılaşınca yer ile yeksan oluyor. Lowry, elektrikli yazı makinesine düşen böceğin yol açtığı bir isim karışıklığı sonucu tutuklanan Buttle'ın hakkını aramak için Enformasyon Bakanlığı'na gelen kızı görür görmez, saplantı hâline getiriyor. Ve peşine düşüyor. Teröristlerle bağlantısı olduğu düşünülen kamyon şöförü Jill, Sam için düşlerini günlük yaşama taşıma ve umutsuzluk zincirini kırma yolundaki yegane fırsatı oluşturuyor. Hatta Sam, kendini uçan, savaşan ve güç durumdaki kızı kurtaran bir tür süpermen olarak gördüğü düşlerini aratmayacak bir şekilde, Jill'in kamyonuyla soluk kesici bir kovalamaca sahnesi bile yaşıyor. Ancak sonuçta kabus, düşlere üstün geliyor ve Terry Gilliam Sam Lowry'nin düşlerini hayata geçirme şansını, acımasızlıkta komiklik raddesinde abartıya başvuran bir sahneyle yıkıyor: Sam'le Jim sevişikleri gecenin ertesi sabahında, tavanı, pencereyi ve kapıyı yıkarak içeri giren kara kostümlü güvenlik güçleri, yatakta çıplak oturan çiftin etrafını sarıyorlar. Böylece Sam Lowry bir kez daha rüyâdan uyanmış oluyor.

"Brazil"in finali, filmin genel tonu hakkında çok şey söylüyor

Otorite "Brazil"de görsel tasarımda da sıkça vurgulanan simgesel bir unsur.

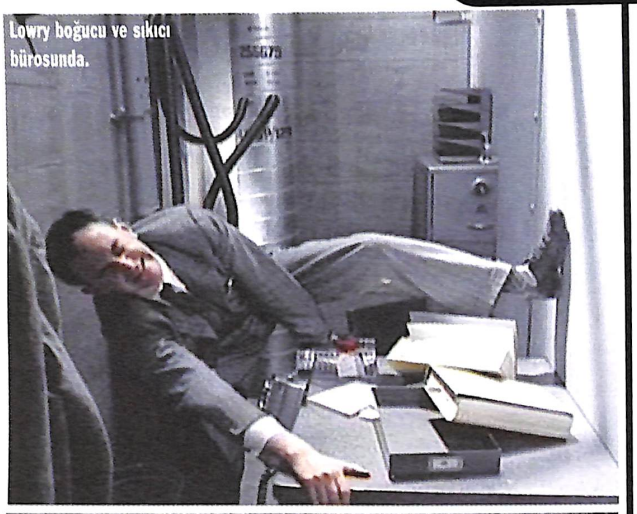

Lowry boğucu ve sıkıcı bürosunda.

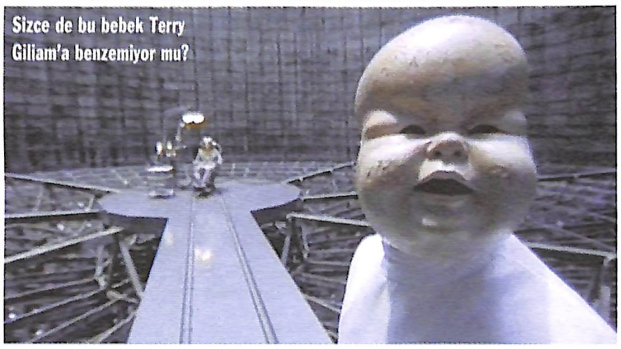

Sizce de bu bebek Terry Gilliam'a benzemiyor mu?

(Aslında birden fazla final olduğundan, Gilliam'ın tercih ettiği finalden bahsediyoruz). Sam Lowry devlet güçleri tarafından yakalanmış, devasa bir işkence odasındaki sandalyeye bağlanmış bir şekilde duruyor. Ölü değil, yüzünde ufak - tefek hareketler var. Fakat "dış dünya"dan tamamen kopmuş durumda. Bu, normal şartlarda iç karartıcı bir final... Ama Gilliam film boyunca söz konusu "dış dünya"yı o kadar boğucu kılıyor ki, düşlerini bu boğuculuktan kurtaramayan Sam Lowry'nin en nihayetinde kendi zihninin içine kaçmayı başarması, tuhaf bir mutlu son hâline geliyor. Sam sistemi alaşağı etmiyor belki ama, düş diyarını sistemin erişim alanından kurtarıp, verdiği savaşı bir bakıma kazanıyor. Artık orada düşlerini rahatsız edilmeden yaşayacağını biliyoruz.

ZAMAN - MEKAN KARMAŞASI

Yazar Anthony Burgess, bilimkurgunun aslında öngördüğü tarihi değil yazıldığı tarihi anlattığı düşüncesini destekler bir şekilde, Orwell'in kitabının ancak "1948" olarak kabul edildiğinde bir anlam taşıdığını söylemişti. Bu açıdan Gilliam, "Brazil" ile adeta Burgess'a nazire yapıyor.

"Brazil"in "zamanının önünde" bir film olduğu çokça söylenmiştir. Gilliam ise filminin kehanette bulunmadığını, zaten varolan bir durumu anlattığını ısrarla yinelemiştir. "20. Yüzyılda Bir Yerde" diye başlayan filmi, hem zaman hem de mekan konusunda tam bir belirsizlik hissi yaratıyor. Gilliam'a göre filmi, "yirminci yüzyılda her yerde" geçiyor. Eğer "Brazil"in geleceği anlattığını düşünüyorsanız, Terry Gilliam'ın o geleceğe geçmişin merceğinden baktığını düşünmeniz gerekecek. Çünkü teknolojisiyle, kıyafetleriyle ve görsel estetiğiyle, "Brazil"de 30'lu ve 40'lı yıllar Amerika'sına has çok şey var. Adeta Gilliam 80'leri görmüş olmanın tecrübesiyle geri gidip, geleceği bir kez daha kurgulamış gibi...

Sam Lowry'nin elinin altında, modern bir toplumun bütün

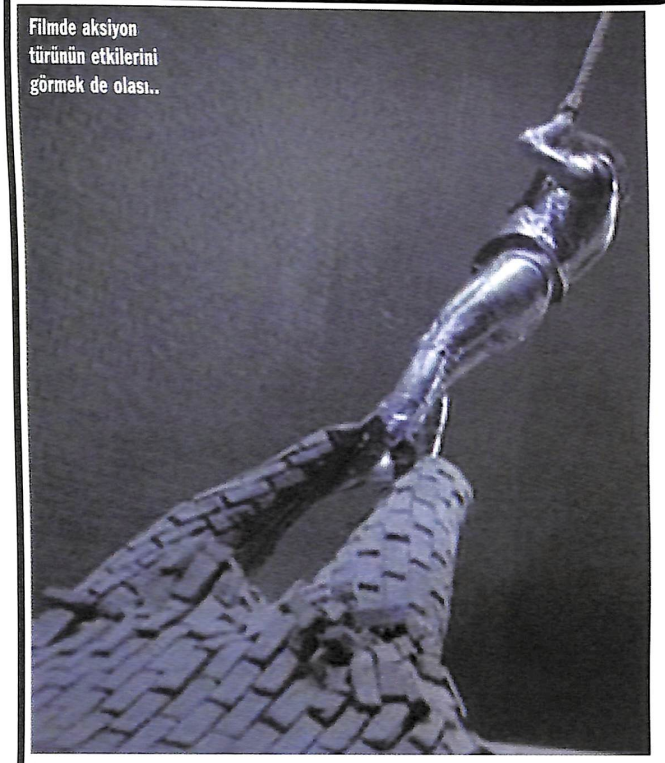
Filmde aksiyon türünün etkilerini görmek de olası..

"Şu anda zaten varolduğunu düşündüğüm şeyleri ele alıyorum. Bu, insanların duyarlılıklarıyla yakından ilgili bir durum. İşlerin kontrolden çıktığına dair bir his var. Sanki bütün dünya düş görüyor. Dikkatinizi çekerim, aslında benim yaptığım - yani "Brazil" gibi bir şey yazmak - bir bakımdan korkunç bir hile. Cevap sunmuyoruz. Sadece bariz olana dikkat çekiyoruz... ama bu, insanların bazen üstünde düşünmedikleri "bariz şeyler". En savunmasız anlarımız güldüğümüz ve ağladığımız zamanlar olduğu için, umarım insanlar kendilerini kahkaha atarken bulup aniden durumun farkına varır ve 'Buna gülmemeliyim, bu korkunç bir şey,' derler. İnsanlara bunu yapmak güzel bir şey. Çünkü bu işte hepimizin beraber olduğunu görmemizi sağlıyor." -
Terry Gilliam

En iyi "Brazil" kopyasını nereden bulabilirsiniz ?

Gilliam belki Universal'a karşı verdiği savaşı kazandı ama, yine de piyasada tek bir "Brazil" kopyası olduğu söylenemez. Öncelikle, filmin Amerikan ve Avrupa kopyaları arasında bile bazı farklar var. Örneğin Amerikan versiyonu, bulutları gösteren karelerle başlayıp bitiyor; Avrupa versiyonundaysa film başlar başlamaz bulutları atlayıp kendimizi doğrudan bir patlamanın ortasında buluyoruz. Ayrıca, filmin standart Amerikan kopyasına ek olarak, Gilliam'ın önlerine koyduğu film karşısında umutsuzluğa kapılan Universal yöneticisi Sidney Sheinberg'ün tasarladığı versiyon da hayata geçirildi: "Sheinberg versiyonu" ve "Aşk Her Şeyin Üstesinden Gelir versiyonu" olarak adlandırılan bu değiştirilmiş "Brazil" kopyası, Amerikan televizyonlarında gösterildi. Şurası kesin: İlk başta proje üzerinde anlaşmış olsalar da, Sheinberg'ün kafasındaki filmle Terry Gilliam'ın kafasındaki film arasında büyük bir uçurum var. Sheinberg versiyonunda, Sam'le Jill'in arasındaki ilişki merkeze oturtuluyor. Filmi biraz daha kısaltıp "temposunu yükseltmek" için olsa gerek, olmadık yerlerin kesildiğine de rastlıyoruz. Örneğin Gilliam'ın Enformasyon Bakanlığı'nı seyirciye ilk olarak gösterdiği sahnedeki nefis kaydırma planı kesilip, neredeyse yarıya indirilmiş! Ayrıca, düş sahnelerinin de çoğu atılmış. Gilliam'ın "Brazil"iyle taban tabana zıt olan bu kopya, sadece taşıdığı belgesel değer sebebiyle önerilebilir.
Bulabileceğiniz en iyi "Brazil" kopyası, Criterion'ın çıkardığı versiyon. Gilliam'ın kafasındaki "Brazil"i en iyi yansıtan versiyon bu. Standart Amerikan kopyasına 11 dakika ekleyen Criterion kopyasında, yapılan bazı ufak tefek ilaveler sayesinde öyküdeki bazı ayrıntıları daha iyi anlayabiliyoruz. Ayrıca, Sam yakalandıktan sonra bakanlık yetkililerinin kendisine açıklamalar yaptığı yaklaşık dört dakikalık bir bölüm de var Criterion kopyasında. Son olarak, Gilliam'ın bu versiyonda Avrupa versiyonunun finalini tercih ettiği söylenebilir: Her şey bittikten sonra uzun bir süre boyunca Sam'i iskemleye bağlanmış şekilde görüyoruz, yazılar akmaya başlıyor. Amerikan versiyonunun aksine, zihninin içine girip, bulutlarda uçtuğunu görmüyoruz.
Son olarak, filmin hayranlarına özellikle Criterion'un üç DVD'lik setini öneririz. Bu sette hem Gilliam'ın kopyasına, hem Sheinberg'ün epey kötü şöhrete sahip kopyasına, hem de "Brazil"in detaylı bir yapım öyküsüne yer veriliyor.

nimetleri bulunuyor. Ne var ki o nimetlerin hiçbiri doğru dürüst işlemiyor. Sam telefonla uyandırıldığında, tutukluk yapmış olan saati kafasının orta yerine bir darbe yiyip kendine gelerek çalışmaya başlıyor... Saatin (artık çalabilen) alarmına bağlı ev, harekete geçiyor: Televizyon çalışıyor, küvet doluyor, ekmek kızartma makinesi ve kahve makinesi çalışıp Sam'in kahvaltısını hazırlıyor. Ama sonuçta Sam evden çabucak çıkmaya çalışırken, hemen hemen kahveden yoksun bir fincan şekere ve sırılsıklam bir kızarmış ekmeğe talim etmek zorunda kalıyor (ve tabii ki vazgeçiyor). Otomasyonun kilit noktayı teşkil ettiği bu teknoloji, elbette 80'lerde yaşayan bir kahinin samimi tahminleri olamaz. Bu gelecek tasviri, daha çok Fritz Lang'ın "Metropolis"inin döneminde yapılan gelecek tasvirlerine benziyor. "Brazil"in en ilginç taraflarından biri de bu zaten: sadece "bugün"ü ya da "yarın"ı anlatmakla yetinmeyen bir bilimkurgu olması. Gilliam'ın deyişiyle, bütün bir yirminci yüzyılı tek bir ana sıkıştırıyor. Dünüyle, bugünüyle ve yarınıyla, koca bir yüzyılın öyküsünü anlatıyor.
Sam Lowry'nin dünyasını devasa binalar ve hantal makineler kaplıyor. 30'lu yılların kahinlerinin "gelecekte yaşam" tahminlerini anımsatan bu tablo, doğrusu Gilliam'ın hayal gücüne, estetik ve mizah anlayışına da çok uyuyor. Karikatüristlikten gelme bir sinemacı olarak Gilliam, abartıda hem estetik hem de mizah yakalayabiliyor. Dolayısıyla tamamen işlev üzerine kurulmuş ama her parçasıyla koca bir işlevsizlik abidesi olmaya namzet "sistem"i, unutulmayacak resimlerle çiziyor.
Gilliam'ın "hantal teknoloji" ağacının ana damarını, "toplumsal estetiğe zulmettiğini" söylediği, her odaya giren devasa borular oluşturuyor. Merkezi Hizmetler'in denetimindeki bu borular, daha şık ve zengin mekanlarda farklı renklere boyanıp kamufle edilebiliyorlar belki ama, sonuçta her yerde varlar. Adeta tavanların köşelerinde ve duvarların arkasında yaşayan ve soluk alan dev bir

Gilliam'ın hayalgücü Fellini'yi aratmıyor.

Filmin görsel tasarımında birbiriyle çarpışan iki ayrı dünya var. Bir yanda yukarıda olduğu gibi hayaller dünyasının aydınlığında parlak ve ferah renkler...

düzeneğin bağırsaklarını oluşturuyor bu borular. Bilgisayarlar, elektrikle çalışan hantal daktiloları andırıyor - üstelik ekranları çok küçük olduğundan, rahatça görülebilmeleri için önlerine büyütücü mercekler takılıyor. Elbette bu teknolojinin olmazsa olmaz parçası, modernizmin en tipik ürünü olarak kabul edilen televizyon. Gilliam, televizyonların tasarımı için de eski modelleri kullanıyor. Şirin görünmek üzere yapılmış, yuvarlak hatlı makineler. Siyah / beyaz yayın TV, "meşgul görünmek"ten sıkılan çalışanlara, eski filmler aracılığıyla bir kaçış dünyası sunmak ve tabii ki "sistemi onaylamak" gibi işlevler yükleniyor (hatta tekel olduğu için rakibi bulunmayan ve zaten her eve girmiş olan Merkezi Hizmetler'in reklamının yapıldığını bile görüyoruz).

Tam bir görsel kültür süngeri olan Gilliam, kolajdan çok hoşlanıyor. Bu açıdan "Brazil", onun hayal gücünü serbest bırakabileceği ideal arenayı teşkil ediyor. "Brazil"in "retro-gelecekçi" denen tasarımında geçmişin görsel kültüründen o kadar çok ayrıntı var ki, daha çok dikkat kesildikçe daha büyük bir görsel bombardımanla karşı karşıya kalıyorsunuz. İş sadece tasarımla da kalmıyor. Gilliam'ın kullandığı kamera açıları, renkler ve kostümler de bu şablonun çok önemli parçalarını oluşturuyor. Öyküye uygun bir şekilde, Sam Lowry'nin dünyası canlı renklerden yoksun bir dünya. Bolca siyah, beyaz, gri ve soluk mavi var. Devasa yapılar, yüksek tavanlar ve uzayıp giden gölgelerle, kasvetin karikatürü çiziliyor adeta (Gilliam her zamanki gibi dikey açıları çok iyi kullanıyor; ayrıca geniş açılı objektife çok sık başvurması, filmi iyiden iyiye içinden kaçılamaz bir hâle getiriyor). Sam'in dünyasının griliğine tezat olaraksa, annesinin renkli dünyasını görüyoruz. Belli ki modernizmle barış içinde yaşayan, dolayısıyla da "dışarıdan içeriye doğru değişim"i benimseyen Ida Lowry, ister istemez işkenceyi hatırlatan yüz gerdirme seansları sonucunda, her gördüğümüzde daha gençleşmiş olarak karşımıza çıkıyor. Çok sıkı bağlantıları bulunan Ida, tam bir şaşaa içinde yaşıyor. Buna koşut olarak, Sam'in annesinin bulunduğu sahnelerde "Brazil"in yüzüne

...diğer yanda ise bayağı gerçekliğin karanlığında soğuk, depresif renkler...

rengin hücum ettiği söylenebilir: her tondan canlı renklerle (özellikle de kırmızılarla) karşılaşmaya başlıyoruz. Kısacası "Brazil", sadece öyküsüyle değil, yapım tasarımıyla, kamera açılarıyla ve renkleriyle de düşü ve kabusu birarada sunuyor.

"BRAZIL"İN KAYNAKLARI

Gilliam'ın öyküsünün izleği 1984'ü epey andırıyor olabilir, ama tek kaynağı bu değil. "Brazil", temelde modernizm karşıtı bir film. Ve kökleri, bütün bir anti-modernist edebiyata ("Brave New World", "Fahrenheit 451" ve Kafka'nın "Dava"sı gibi), bütün bir anti-modernist sinemaya uzanıyor. Gilliam'ın bireyin hapsedilmişliğini, sistemin adeta kendini koruyan ve kendi kendine ayakta kalabilen dev bir organik varlığa dönüşmesini, insanların kayıtsızlaşmasını ve ümitsizleşmesini resmedişinde, modernizme savaş açan filmleri ve kitapları (hatta Jetgiller ve Taş Devri gibi modern yaşam resimleri çizen çizgi dizileri de) hatırlatan çok şey var. Örneğin, Fritz Lang'ın

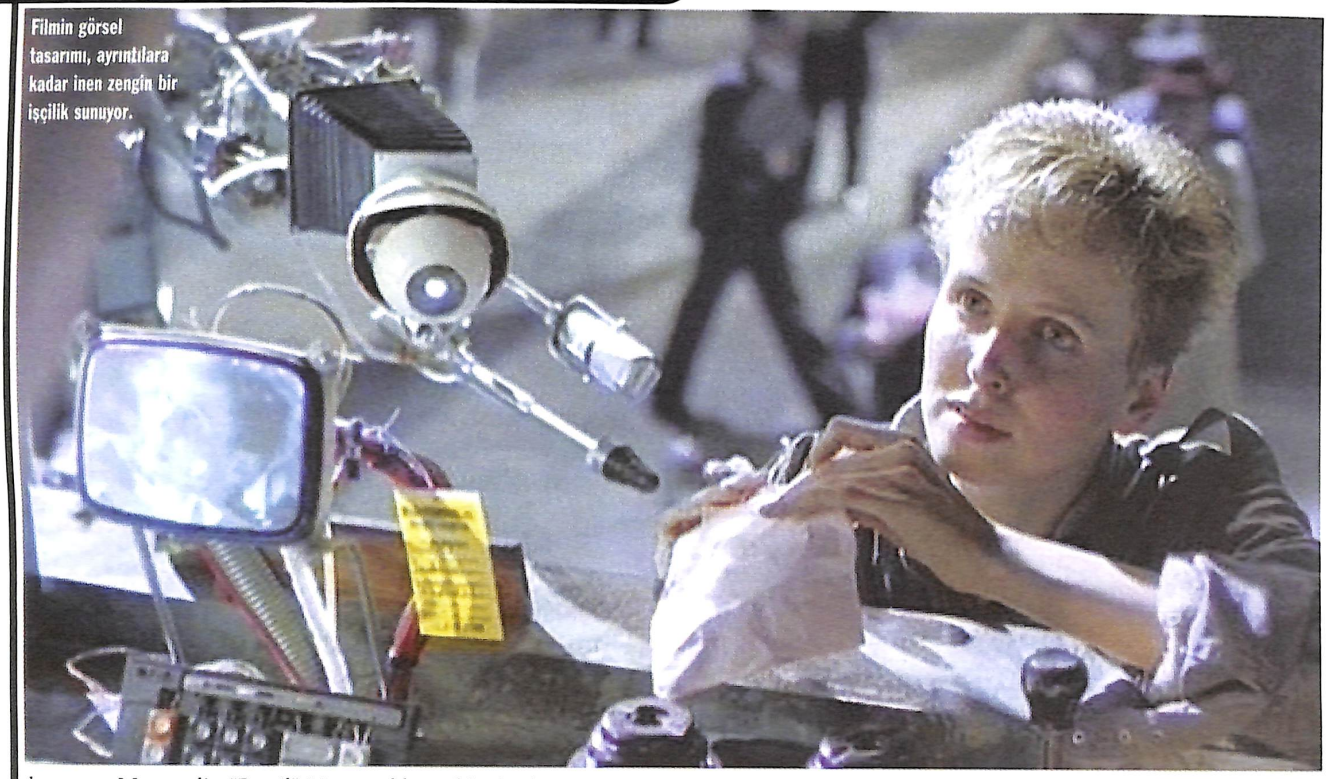
Filmin görsel tasarımı, ayrıntılara kadar inen zengin bir işçilik sunuyor.

başyapıtı Metropolis, "Brazil" için temel kaynaklardan biri sayılabilir. İnsanın sistem için çalıştığı bir anti-ütopya öyküsü anlatması bir yana, iki filmin tasarım açısından da benzerlikleri var. Örneğin "Brazil"de Metropolis'teki anıtsal yapıların izlerini bulmak mümkün. Bireyin sistem karşısında küçülüşünü temsil eden bu devasa yapılar, gölgelere ve dikeyliğe verilen önemle, aslında bütün bir Alman dışavurumculuk akımını "Brazil" için önemli bir esin kaynağı hâline getiriyor. Tabii ki modernizm karşıtı bir film olduğundan, modernizmin de epey izi var "Brazil"de. Bütün yapım tasarımının karabasan kabilinden bir endüstriyalizm portresi çizmesi yetmezmiş gibi, film bir de faşist (ve modernist) sinemanın en önemli ismi Leni Riefenstahl'ın "Triumph of the Will"ini epey andıran bir "bulutlarda gezinti" sahnesiyle başlıyor.

"Brazil"de yine 30'lar ve 40'lar Amerikasından fırlamış gibi görünen bir romantizme ve kaçışçılığa rastlamak mümkün. Sam'in kendini bir tür süpermen olarak gördüğü düşleri ve sürekli ona eşlik eden "Brazil" şarkısı, bu kaçışın belkemiğini oluşturuyor. Ayrıca Gilliam, filminin romantik kanalını romantizmin baş kahraman figürüyle, şövalyeyle destekliyor. Ve karşısına kenara atılmış teknoloji artıklarının üstünde ayakta duran Japon işi bir samuray dikiyor!

Terry Gilliam'ın görsel kolajı, sadece 30'lar ve 40'lar Amerika'sıyla beslenmiyor tabii ki. Filmin çekildiği dönemin popüler sinemasından da izler var. Özellikle de o sıralarda zirvede olan Spielberg - Lucas tarzı sinemadan. Üstelik bu etki, filmin suskun ve kasvetli havasının içinde bomba gibi patlayan kovalamaca ve çatışma sahneleriyle sınırlı değil (Jill'le Sam'in son sürat giden kamyondaki komik sahnesi, "Kutsal Hazine Avcıları"ndaki kamyonlu kovalamaca sahnesini epey andırıyor). Yıldız Savaşları'nın yarattığı dünya, ya da Gilliam'ın deyişiyle "George Lucas dünyası", filmin adeta iliğine işlemiş. Jill'in sinirlerini bozan gözlem robotundan imparatorluk askerlerini andıran güvenlik görevlilerine,

Jonathan Pryce, Sam Lowry rolünde.

Neden "Brazil"?

"Rezervuar Köpekleri"nin ne demek olduğu konusunda uzun uzun düşünenler bilir: bazı filmlerin isimlerinin tam olarak nereden geldiği pek belli olmaz. Terry Gilliam'ın "Brazil"i de etiketin ilk bakışta muhteviyat hakkında pek bir şey söylemediği filmlerden. Ancak, film başlar başlamaz çalan (ve melodisini finale dek defalarca duyduğumuz) şarkı, filmin adının kaynağı konusunda bir ipucu veriyor.

Ary Barroso'nun yazdığı ve Xavier Cugat'ın söylediği 30'lu yıllar hiti "Brazil", işten ve günlük yaşamdan bunalan insanların her şeyden uzaklaşıp uzağa (örneğin o zamanlar egzotik bir tatil mekanı olarak görülen Brezilya'ya) gitme arzularına tercüman oluyordu. Dolayısıyla, tematik açıdan Gilliam'ın "Brazil"ine ve gıpgri dünyasında kendini düşleriyle avutan Sam Lowry'nin durumuna çok uygun bir şarkı. Ancak dahası var: şarkı "Brazil", film "Brazil"e uygun bulunup yapıştırılmış bir melodi değil sadece... Aksine, "Brazil"in çıkış noktasını teşkil ediyor. Gilliam'ın anlattığı kadarıyla, "Brazil"in doğumu şöyle gerçekleşmiş:

Terry Gilliam bir gün Galler'deki liman kenti Port Talbort'un sahilinde oturuyormuş. Port Talbort bir endüstri kenti olduğundan ve gemiler sürekli rafinerilere kömür taşıdığından, kömür tozundan sahil simsiyahmış. Gilliam orada oturup günbatımını seyrederken, aklına bir imge gelmiş: kendi gibi orada oturup günbatımını izleyen ve yanındaki radyodan Cugat'ın "Brazil"i gibi egzotik Latin Amerika mekanlarını çağrıştıran bir şarkı dinleyen, uzakta bir yerde olmayı dileyen bir Port Talbort yerlisi. Gilliam, bütün filmini bu fikir üzerine kurmuş: bulunduğu yerin sıkıcılığından bunalıp, en azından düşüncelerinde oradan kaçmak isteyen bir adamın öyküsü.

Bob Hoskins de oyuncu kadrosunda.

"Brazil"de Star Wars görselliğinin parçalarına sıkça rastlayabilirsiniz. Hatta Sam düşlerinde karşısına dikilen karanlık güçlerin savaşçısı samurayı öldürdüğünde, samurayın kaskının altından Sam'in yüzü çıkıyor. Sam'in kendi "karanlık tarafı"yla (yani bürokrasi çarkının dişlisi ve sistemin koruyucusu olan Sam Lowry'yle) yüzleştiği bu düş sahnesi, ister istemez ikinci Star Wars filmi "The Empire Strikes Back"te Luke Skywalker'ın mağarada Darth Vader kılığındaki kendi karanlık tarafıyla karşılaşmasını akla getiriyor. Ancak bütün bu Yıldız Savaşları etkisine ve referanslarına karşın, Gilliam Lucas'ın mitik iyi / kötü karşıtlığına pek yüz vermiyor ve "kötü adam"larını irade sahibi ve kötücül tipler olarak değil, çaresiz ve kayıtsız, sadece görevini yerine getiren tipler olarak çiziyor. Herkese "sıradan insan" olma hakkını vermek için elinden geleni yapıyor. Çünkü Gilliam için asıl düşman sistem ve onu besleyen şey kötücüllük değil, katı nesnellik, kayıtsızlık ve tutkusuzluk.

DİZGİNLERİNDEN BOŞANMIŞ BİR KOLAJ

"Retro-fütürizm", Jean-Pierre Jeunet ve Marc Carro'nun telaffuz ettiği bir laf. Geçmişle geleceğin aynı potada eritilmesine işaret ediyor. Özellikle de, geçmişin gözünden geleceğe bakılmasına. İki Fransız sinemacının filmlerini, özellikle de "Kayıp Çoçuklar Şehri"ni izlediyseniz, bu terimle neyi kastettiklerini anlayacaksınız. Jeunet ve Caro elbette ki Gilliam'ın görselliğine, özellikle de ""Brazil""deki ve "12 Monkeys"deki çizgisine en yakın isimler. "Brazil", "Blade Runner" kadar olmasa da, günümüz görsel kültürü üzerinde belli bir etkiye sahip. Öncelikle "Brazil", sadece bir "zamanlar ve mekanlar karmaşası" sunmuyor, Gilliam'ın kolajı birçok sinema türüne de kucak açıyor. Bu türler toplantısında kara film, Alman dışavurumcu akımı, fantezi, bilimkurgu ve kapkara bir komedi yerlerini alıyorlar. Belki "Brazil"in zamanında çoğu seyirci tarafından "takip etmesi zor ve yorucu" bulunmasının sebebi budur: Gilliam'ın filmin tasarımına kattığı görsel ayrıntı yetmezmiş gibi, izleyiciler bu tür çeşitliliğinin getirdiği zenginliğe ve değişkenliğe de dikkat kesilmek zorunda kalıyorlar. Birbirinden uzak görünen birçok imge ve "Casablanca"dan "Blade Runner"a atıflar da cabası... Ancak "Brazil"in en övgüye değer tarafı, bunca çeşitliliğe ve çok kaynaklılığa karşın, Gilliam'ın yarattığı dünyanın kendine has bir bütünlük yakalayabilmesi. Karşımızdaki, geçmişi ve geleceğiyle, çeşit çeşit janrıyla ve vahşi hayal gücüyle, katıksız Gilliam dünyası. "Brazil" popüler sinemadaki en önemli etkilerinden birine, daha gösterime girmeden imza atmıştı zaten. Universal gibi büyük bir stüdyonun, böylesine dizginlerinden boşanmış bir hayalgücüne ve sıradışı bir görselliğe sahip, genç ve nispeten tanınmamış bir sinemacının irice bütçeli projesine "Evet" demesi, heyecan verici bir durumdu. Belki yeni bir Lucas ya da Spielberg çıkarmayı uman Universal sonuçta filmin gişe getirisinden pek memnun kalmadı ama, "Brazil" zamanla izleyicisini buldu ve sinema tarihinin akılda kalıcı bir parçası hâline geldi. "Brazil"i 1985'in en iyi filmi seçip destekleyen Los Angeles Eleştirmenleri'nin ve medyanın, büyük bir stüdyo üzerinde baskı kurarak bir filmi yönetmeninin istediği şekliyle gösterime sokmaya itmesi de önemli bir durumdu. Artık stüdyolar, sıradışı bir görselliğe sahip genç yaratıcıların projelerine daha sıcak bakıyorlarsa, bunda Gilliam'ın "Brazil"inin de epey payı olmalı. ■

"Brazil"e kafkaesk bir bilimkurgu da denebilir.

Eski Usül Reklam ve Propaganda

"Brazil"de, bazen karenin büyük bir bölümünü kaplayan bazen de kenarda kıyıda gözümüze çarpan reklamlar, o dönemin güneşli ve toz pembe reklamlarını model alıyor. Elbette bir de propaganda var: Bireyi sistemi kendinden, ailesinden ve arkadaşlarından önde tutmaya yönlendiren bu propaganda örnekleri, hem abartılı hem ciddi, hem komik hem korkutucu. İşte Charles McKeown'un yazdığı Enformasyon Bakanlığı propagandalarından örnekler:

Şüphe, Güveni Besler.
Gözünüzü dört açın - bazı teröristler normal görünür.
Dikkatli olun - kulakların bile kulakları vardır.
Hiçbir şeyden pişmanlık duymayın - her şeyi bildirin.
Güvenli olun - şüpheci olun.
Ailenizde bir şüpheli mi var? Enformasyon Bakanlığı'yla bağlantı kurun. Şu numarayı arayın: 100 00 00.
Özgürlük, Eşitlik, Kardeşlik, Enformasyon.
Dikkatsiz konuşma, ipe götüren konuşmadır. Yaşayan bir vatansever olun, ölü bir hain değil.

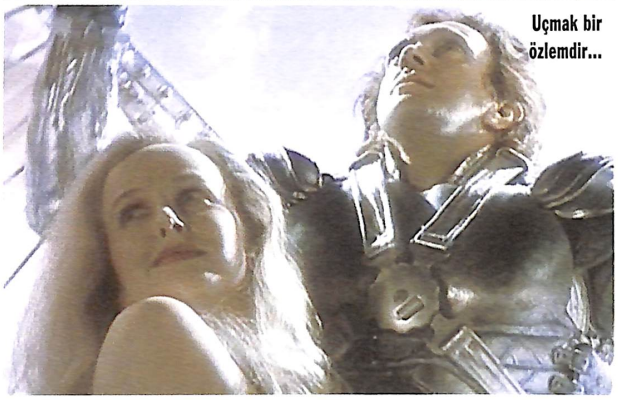
Uçmak bir özlemdir...

KÜNYE

Yönetmen: Terry Gilliam. Senaryo: Terry Gilliam, Tom Stoppard, Charles McKeown. Yapımcı: Arnon Milchan. Görüntü Yönetmeni: Roger Pratt. Yapım Tasarımı: Norman Garwood. Müzik: Michael Kamen. Kurgu: Julian Doyle.
Sanat Yönetimi: John Beard, Keit Pain. Kostüm: James Acheson. Makyaj: Maggie Weston, Aaron Sherman. Oyuncu Kadrosu: Jonathan Pryce (Sam Lowry), Ida Lowry (Katherine Helmond), Kim Greist (Jill Layton), Harry Tuttle (Robert De Niro), Ian Holm (Kurtzmann), Jack Lint (Michael Palin), Spoor (Bob Hoskins), Ian Richardson (Warren), Peter Vaughan (Helpmann).

"Bir Cümle" Tekniği

Hangi noktadan başlamak gerektiği ve doğru bakış açısının nasıl saptanacağı gibi temel sorunlar film öyküsünün tasarlanması sürecini zorlaştırırlar, bu zorluğu aşmanın en uygun yolu "bir cümle" tekniğinden yararlanmaktır. Bu da, senaryo sürecinin tamamını kapsayan "denetleme" işinin en önemli yardımcısıdır. **TAMER BARAN**

Senaryo yazmak zevkli, fakat ağır bir iştir, ilk imgelerin yağmaya başladığı andan filmin kurgulanmasına kadar devam eden uzun senaryo sürecinin çoğu bölümü angarya yüklüdür ve ince hesaplar yapmakla, yazarın matematik yeteneğinin sınanmasıyla geçer.

İlk senaryonuzu tamamlamış olduğunuzu varsayalım. Birinci yazımın hazır olması tüm işin bittiğini göstermez, sadece adına "denetleme" diyebileceğimiz bir aşamaya gelmişsinizdir, yazdığınız sahneleri birer birer, en küçük ayrıntısına, repliğine varıncaya kadar elden geçirmeniz, senaryonun hedeflerine ne derece uygun olduklarını kontrol etmeniz gerekir. İkinci ve sonraki yazımların gerekli olup olmadığını (çoğunlukla zorunludurlar) ve ilk yazımdan nelerin değişmesi gerektiğini "denetleme"nin sonuçları ortaya koyar. Senaryonun eksiksiz halini karşınızda görmeniz büyük avantajdır, sahneler arasındaki geçişler, yan öykülerin gelişimi, karakterlerin uğradığı değişiklikler üzerinde tam hakimiyet kurabilir, ele aldığınız temaları yeterince işleyip işleyemediğinizi kontrol edebilirsiniz.

Denetleme, sadece yazımın ardından yapılmaz, aslında bu, öyküye tam halini verdiğiniz gün başlayan ve çekimler boyunca da süren bir iştir. Hikayeyi kurarken konuya adamakıllı hakim olursanız, denetleme sürecini erken başlatır ve yüksek verim elde edersiniz, senaryoyu daha kolay, daha sancısız yazar ve daha başarılı olursunuz. Öykünün kuruluşundan senaryonun son yazımına kadar sürecin tüm aşamalarında başvuracağınız en önemli denetim aracı ise geçen yazıda söz ettiğimiz "bir cümle" tekniğidir.

Senaryo yazmanın en zor kısımlarından biri öyküyü uygun biçimde kurmaktır, film hikayesini tasarlamanın güçlüklerinin başında ise öykünün nerede başladığını kestirmek gelir. Sinema filmleri akıp giden yaşamın bir noktasında öyküyü başlatırlar, örneğin "Magnolia-Manolya" bir dizi karakterin aynı gün içinde yaşadıklarını ele alıyor, bu insanların biri 14, öteki 72 yaşında, yani filmde anlatılan günden önce başlarından -filmde sadece bahsedilen- pek çok olay geçti, örneğin Jack'i (Tom Cruise) babası terketti, Donnie barmen çocukla tanıştı ve ona aşık oldu vs. Bu olaylar bu kişileri etkilemiş, filmde ele alınan karakterler haline gelmelerini sağlamıştır. Öyküyü kurarken karşılaşılan sorun şudur: Jack'in 30 küsur yıllık yaşamının tam olarak hangi anında film onu anlatmaya başlamalı? Bir kağıdın üzerine düz bir çizgi çizin, bir noktasını işaretleyin. O nokta, filmin başladığı anki durum olsun. 3-5 santim sağına koyacağınız bir diğer nokta da filmin son sahnesine gelindiğinde olayların aldığı şekli gösteriyor olsun, bu iki noktanın arasını senaryoda işleyeceksiniz. Evet ama ilk noktanın solundaki ve ikincinin sağındaki bölüme ne olacak? Neden ilk nokta tam olarak orada da bir santim daha solda ya da sağda değil?

"Stigmata" da bir karaktere odaklanılmak yerine "Tanrısal" bakış açısı yeğlenmiş.

Filmin, öyküyle doğrudan bağı bulunmayan, karakteri tanıtma amacı güden sahnelerle açılıp ana hikayeye 6.-8. dakikada ancak girilmesi tekniği, bugün de kısmen yaşayan çok eski bir formüldür. Kimi filmlerde ise karakter tanıtımına sahne ayrılmadığını görürüz, film öykünün başladığı an açılır, seyirci olayların gelişimini izlerken, karakterleri de tanır. Üçüncü bir seçenek ise filmi, öykünün başlangıcından daha ileri bir noktadan açmaktır, hikaye bir ailenin İstanbul'a göçüyle başlıyorsa, siz filmi onların gelişlerinin üçüncü günü ya da birinci ayı açabilirsiniz.

Senaryo yazarları, yeterince deneyim kazanana değin öykünün başlangıcıyla ilgili bir karmaşaya düşebilir, çoğunlukla da karakterin hikayesiyle filmin öyküsünü karıştırır, biri yerine ötekini öne çıkarırlar. Oysa senaristi ilgilendiren karakterin değil filmin öyküsüdür. "The Shawshank Redemption / Esaretin Bedeli"nden örnek verelim: Tim Robbins'in oynadığı karakter karısını öldürdüğü için hapse düşmüştür, ama film karakterin öyküsünün o kısmıyla ilgilenmez, bunu birkaç diyalogla aktarıp geçer, asıl ağırlığı hapishane günlerine verir, finali de kaçışıyla bağlar. Bir ya da birkaç mahkumun kaçma çabalarını öyküleyen filmler ise karakterlerin hapse düşüş öyküleriyle de, hapis yaşantısıyla da ilgilenmez, işin macera kısmına odaklanırlar. Ya da örneğin "A Perfect World / Kusursuz Dünya"da

asıl öykü iki mahkumun kaçmalarıyla başlar, filmin odağında Kevin Costner'ın rehin aldığı çocukla ilişkisi ve yolculukları vardır.

Bu filmlerin ortak özelliği, hepsinde suçlu karakterlerin anlatılmasıdır, tüm bu kişiler bir nedenle hapse düşmüşlerdir, ama filmler, senaristlerin tercihine göre mahkum olma, hapis yaşamı, kaçma, kaçış sonrası olaylar bütününün belli bir bölümüne odaklanırlar.

Filmin öyküsünü karakterin yaşamının hangi döneminde başlatacağınız eğilimlerinizle ilgilidir, aynı biçimde öyküye hangi açıdan bakacağını da yazar seçer: Martin Scorsese klasiği "Taxi Driver / Taksi Şoförü"nde film Travis'e (Robert De Niro) odaklanmıştır: Travis fahişe bir kızı (Jodie Foster) içinde bulunduğu bataktan kurtarmaya çalışır. Aynı öyküyü, diğer bakış açısıyla ele alıp karşısına onu kurtarmaya azmetmiş bir adamın çıktığı küçük fahişe kızın öyküsünü de anlatabiliriz. Kuşkusuz bunlar bambaşka filmlerdir, ortak sahneleri ve karakterleri barındıran ama temel cümleleri farklı olan iki film, aynı konuyu işlemek için iki değişik yöntem...

Hangi noktadan başlamak gerektiği ve doğru bakış açısının nasıl saptanacağı gibi sorunsallar film öyküsünün tasarlanması sürecini zorlaştırırlar, bu zorluğu aşmanın en uygun yolu "bir cümle" tekniğinden yararlanmaktır, ki bu, en başta da söylediğimiz gibi, senaryo sürecinin tamamının kapsayan "denetleme" işinin de en önemli yardımcısıdır. Öyleyse öyküyü tasarlamayı bitirdiğinizde, tekrar tekrar dönüp senaryonuzun ana cümlesine bakmalı, o cümlede ifade ettiğiniz temayı yeterince işleyip işlemediğinizi tam bu aşamada dikkatle kontrol etmelisiniz. Bu, yükünüzü çok hafifletecektir.

Çok yaygın kullanılan bir temadan örnek verelim: Klasik romanların ana temalarından biri, 20. yüzyıl romanının ağırlıklı izleği olan "bireyin dönüşümü", sinema filmlerinde de sık sık karşımıza çıkar. "Raging Bull / Kızgın Boğa", "Stonni Tutti Bene / Herkesin Keyfi Yerinde", "Fight Club / Dövüş Kulübü", "8mm.", "The Game / Oyun" gibi filmler, ayrı karakterleri işleyen, farklı konuları ele alan, fakat aynı zeminde buluşan yapıtlardır, hepsinde de bir ana karakterin, başından geçenlerden sonra uğradığı dönüşüm anlatılır.

Bu temaya farklı izleklere açılan filmlerden de örnekler bulabiliriz: "Manolya"daki Jack'i ana karakter olarak alan bir senaryo yazdığınızı düşleyin, finalde babasının yatağının başında ağlarken "dönüşmüş" olacaktır. Keza "The Sixth Sense / Altıncı His" ve "Stigmata"nın, iki ayrı karakterin dönüşümlerini paralel olarak anlatan filmler olduğunu söyleyebiliriz, bu ikisinin bakış açısı bakımından ortak özellikleri "Tanrısal" adı verilen tekniği kullanmalarıdır.

"Stigmata"da, öykünün odağındaki Frankie'nin (Patricia Arquette) öyküsüne paralel olarak Vatikan'daki yetkililerle ilgili sahneler ve Andrew'un (Gabriel Byrne) araştırmaları da gösterilir. Buradaki tercihin temelde ekonomiyle ilgili olduğunu belirtmekte yarar var, stigmata motifi sadece ana karaktere odaklanılarak anlatılsa, ortaya daha az dramatik, daha mistik ve dolayısıyla bugünün sinema seyircisine daha az hitap eden bir film çıkardı.

Bu çok yaygın temayı işleyecek olursanız, senaryonuzun ana cümlesinde baş karakterinizin dönüşümünü vurgulamanız gerekir. Örneğin: "Ünlü talk showcu Ahmet yaşadığı aşk sayesinde daha sevecen ve hayatla uyumlu bir birey haline gelir..." Cümleyi böyle kurduğunuzda -bir ırmak olarak imgeleyebileceğiniz- ana temanızın yan kolları da ortaya çıkmış olur: Ahmet'in işi, yaşadığı aşk ve uğradığı dönüşümü yansıtacağınız alanlar senaryoda olmak zorundadır. Karakterin gelişimini sadece işiyle yansıtmak istemiyorsanız, Ahmet'in örneğin ailevi ilişkilerine de girersiniz, bu durumda onu aşk başlamadan önce ve finalde ailesiyle gösteren sahneleriniz olacak demektir, gönül ister ki ara bölümlerde de ailesinin yanında görelim, böylece dönüşüm tam olarak anlaşılsın.

Oysa "Taksi Şoförü"nde, film, birey/metropol yaşantısı temasına odaklandığından Travis'in -yüzeysel ilişkisi olan birkaç meslektaşı ve hoşlandığı kız dışında- hemen kimseyle yakın olmaması yeğlenmiştir. Öte yandan "Dr. Jekyll & Mr. Hyde"da Jekyll'ın nişanlısı, kızın babası, yakın arkadaşı gibi karakterler "içindeki kötüyle mücadele" ana temasını güçlendirmeye yararlar.

Tüm bunları belirleyense bu eserlerde "neyin anlatıldığı"dır, yani filmlerin ana cümlesi...

Görüldüğü gibi "bir cümle" tekniğinde uzmanlaşmaları, iyi senaryolara imza atmak isteyen yazarlara ciddi bir teknik güç kazandıracaktır. ■

"Manolya" bir dizi karakterin "dönüşümlerini" işliyor.

"Bireyin dönüşümü" ana temasını işleyen yakın tarihli bir örnek: "Dövüş Kulübü".

İLKBAHAR ŞENLİĞİ

İlkbahar Şenliği süresince abone olan herkes piyasa değeri 20 milyon TL. olan hediyelerden birini alarak aboneliğini bedavaya getiriyor!

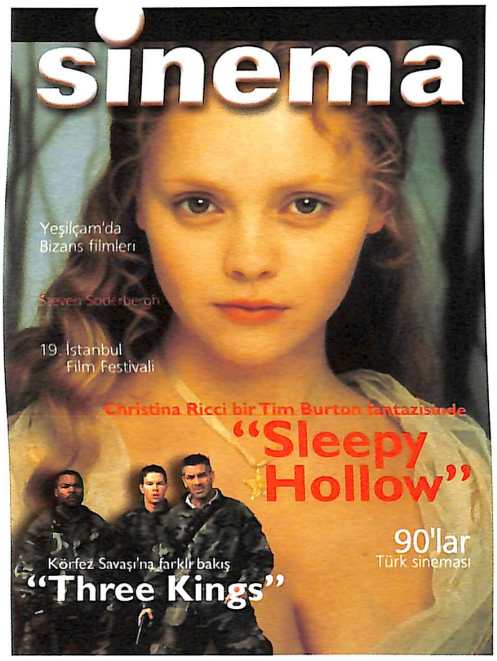

YUKARIDA İŞARETLEDİĞİM HEDİYEYİ ALARAK 1 YIL ABONE OLMAK İSTİYORUM.

sinema

Her zaman okunacak, her zaman saklanacak dergi...

Abone Formu

❑ 1 Yıllık Abonelik (Hediyeli): 16. 800.000 TL' dır.

❑ 10 Sayı Fiyatına 12 Aylık Abonelik: 14. 000.000 TL' dır.

Yurtdışı aboneliği posta gönderi ücreti dahil 100$' dır.

Adı Soyadı _____

Doğum Tarihi _____ Görevi _____

İş / Ev Adresi: _____

_____

Semt _____ Şehir _____

Posta Kodu _____ E-Mail _____

Tel: _____ Fax: _____

Kredi kartı hesabımdan ..... TL. alınız.

Kredi Kart No: ❑ Visa ❑ Master /Eurocard

|_|_|_|_| |_|_|_|_| |_|_|_|_| |_|_|_|_|

Kredi kartı son kullanma tarihi: |_|_| |_|_|

❑ Abone bedelini banka hesabınıza yatırdım. Makbuz ilişiktedir.

Y.Kredi Bankası, Güneşli Center	1003713
Akbank, Mecidiyeköy Şubesi	56896
İş Bankası Güneşli Şubesi	193392

İMZA

Yukarıdaki promosyonlardan _____ isimli olanı istiyorum.

Fatura Bilgileri

❑ Adıma kesiniz.

❑ Firma adına kesiniz.

Firma adı:
Adres:

Vergi No _____

Vergi Dairesi _____

❑ **Yeni abone oluyorum.**

❑ **Aboneliğimi yeniliyorum.**

Aboneliğiniz ne zaman başlatılsın? AY |_|_| YIL |_|_|

1 NUMARA HEARST

OKUR HİZMETLERİ

Bostan Sok. Tahir İş Merkezi No:8 Teşvikiye / İstanbul

Tel: (0212) 219 97 12 / (3 hat) Dahili: (243, 244, 245)

E-Mail:abone@birnumara.com.tr

ABONE FORMLARINIZ İÇİN FAX NUMARAMIZ: (0212) 219 91 68

Aboneliğinizin hemen başlayabilmesi ve çıkacak ilk sayıyı size gönderebilmemiz için belgelerinizin en geç her ayın 25'ine kadar elimize ulaşmış olması gerekir.

Bu kupon 31 / 05 / 2000 tarihine kadar geçerlidir.

Ürünler 1 Numara Hearst Yayıncılık A.Ş stokları ile sınırlıdır, PTT Kanalıyla yapılan gönderilerde akan yada kırılan promosyon gönderilemeyecektir

FİLMOGRAFİ

Diane Keaton

5 Ocak 1946 tarihinde Los Angeles, California'da Diane Hall (Woody Allen'ın "Annie Hall"unu aklınıza getirin) adıyla dünyaya gelen Diane Keaton, Santa Ana Üniversitesi'nde drama okuduktan sonra bir dizi oyunda küçük rollerde boy gösterdi. Tiyatrodaki ilk büyük rolünü Broadway'deki rock müzikali "Hair"de elde etti. 1970'te Woody Allen isimli ufak tefek bir adam onu "Play It Again, Sam" adlı başarılı bir Broadway oyununda oynattı. Diane Keaton kısa bir süre sonra Woody Allen'ın pek çok filminde oynamaya başlayacaktı. Bunlardan biri de "Play It Again, Sam" adlı bu komedinin 1972 tarihli sinema uyarlamasıdır. Aynı yıl Francis Ford Coppola bol Oscar'lı "Baba" filminde Kay Adams karakterini Keaton'a emanet etti. Serinin ikinci filminde de aynı karaktere hayat verecekti. Bu arada, Woody Allen'la çalışmaya da devam ediyordu. Zaten ilişkileri artık yönetmen-oyuncu ilişkisinden daha ileri gitmeye başlamıştı. 1973'te oynadığı "Sleeper" ve 1975 tarihli "Love And Death" Woody'nin filmleriydi. Fakat Diane Keaton'la ilgili giderek güçlü bir komedi imajı oluşmaya başlamıştı. O bu durumdan rahatsız oldu ve biraz daha "soğuk" bir role dönmeye karar verdi. 1977 yılında çekilen, Richard Brooks imzalı "Looking For Mr. Goodbar"da büründüğü Theresa Dunn karakteri bu "ciddiyetin" ilk ürünüydü. Bu rol ona bir Altın Küre adaylığı getirdi. Aynı yıl oynadığı Woody Allen filmi "Annie Hall"la yarattığı etki ise gerçekten inanılmazdı. O sene Oscar törenlerinde hem Woody Allen hem de Diane Keaton o değerli heykelciği havaya kaldırma şansına kavuştular. Keaton "Annie Hall"da giydiği uniseks giysilerle göz alıcıydı ve erkeklerin düşlerini süsleyen poster kızı oldu bu sayede. Ardından birkaç Woody Allen filmi daha geldi. Ve sonra çift ayrıldı. Woody'den ayrıldıktan sonra oynadığı ilk film Warren Beatty'nin "Reds-Kızıllar"ıydı. Filmde canlandırdığı bohem hayatı yaşayan gazeteci Louise Bryant karakteriyle hem Oscar'a hem de Altın Küre'ye aday oldu. 80'lere hiç fena başlamamıştı ve anlaşılan bu on yıl onun için pek de kötü geçmeyecekti. Üstelik, 1987'de yönetmenliğe de el attı Keaton. "Heaven" adında bir belgesele imza attı, örneğin. Ayrıca, müzik videoları da yönetmeye başlamıştı. Belinda Carlisle'ın "I Get Weak" ve "Heaven Is A Place On Earth" isimli parçalarının müzik videolarını o yönetti. Tuhaf TV dizisi "Twin Peaks-İkiz Tepeler"in bir bölümüne de yine o imza attı. 90'lara "Baba 3"teki Kay karakteriyle merhaba dedi. 1993'te Woody Allen'ın "Manhattan Murder Mystery"sinde ikili, yeniden biraraya geldi. Daha sonra artık uzun sinema filmleri yapmanın zamanı gelmişti. Yönetmenliğini yaptığı, 1995 tarihli ilk sinema filmi "Unstrung Heroes" iyi eleştiriler aldı. 1999 yılında "Mother's Helper" adlı filmi yönetti. Yönettiği son film ise eylül ayında göreceğimiz "Hanging Up". Filmde Meg Ryan ve Lisa Kudrow'la birlikte başrolde olan Keaton yönetmenlik konusunda giderek daha iddialı olmaya başlıyor. 1996'da bir kız bebeği evlat edinen Diane Keaton bugüne kadar hiç evlenmedi. Filmlerinde sık sık eldiven giyen ve solak olan Keaton özellikle 70'ler sözkonusu olunca akla gelen ilk kadın oyunculardan biridir.

Not: Aşağıdaki listede sadece oynadığı filmlere yer verdik.

Sene 1972: Keaton, "Baba" filminde Al Pacino'nun eşi rolüyle akıllarda kalmayı beceriyor.

Anne rolleriyle yetinmeyen Keaton, bir süredir yönetmenliği de deniyor.

1970	LOVERS AND OTHER STRANGERS
1972	THE GODFATHER (BABA)
1972	PLAY IT AGAIN, SAM
1973	SLEEPER
1974	THE GODFATHER: PART II (BABA 2)
1975	LOVE AND DEATH
1976	I WILL I WILL... FOR NOW
1976	HARRY AND WALTER GO TO NEW YORK
1977	LOOKING FOR MR. GOODBAR
1977	ANNIE HALL
1978	INTERIORS
1979	MANHATTAN
1981	THE WIZARD OF MALTA
1981	REDS (KIZILLAR)
1982	SHOOT THE MOON
1984	THE LITTLE DRUMMER GIRL
1984	MRS. SOFFEL
1986	CRIMES OF THE HEART
1987	RADIO DAYS (RADYO GÜNLERİ)
1987	BABY BOOM
1988	THE GOOD MOTHER
1990	THE LEMMON SISTERS
1990	THE GODFATHER: PART III (BABA 3)
1991	FATHER OF THE BRIDE (GELİNİN BABASI)
1993	MANHATTAN MURDER MYSTERY
1993	LOOK WHO'S TALKING NOW (seslendirme)
1995	FATHER OF THE BRIDE PART II (GELİNİN BABASI 2)
1996	THE FIRST WIVES CLUB (İLK EŞLER KULÜBÜ)
1996	MARVIN'S ROOM (MARVIN'İN ODASI)
1998	THE ONLY THRILL
1999	THE OTHER SISTER (DİĞER KIZKARDEŞ)
2000	TOWN AND COUNTRY
2000	HANGING UP (Y)

KLASİK SAHNE

Bazıları Sıcak Sever

Billy Wilder renkli film teknolojisinin geliştiği 1959 yılında "Bazıları Sıcak Sever"i (Some Like It Hot) siyah beyaz çekmeye karar vermişti çünkü filmi renkli çekerse seyircinin makyajlara boğularak kadın kılığına girmiş Tony Curtis ve Jack Lemmon'ı garipseyeceğini düşünüyordu. Bu arada filmin diğer yıldızı Marilyn Monroe'nun kontratında da tüm filmlerinin renkli çekilmesine dair bir şart vardı. Ama film siyah beyaz çekildi ve Monroe perdeyi "renklendirirken", Lemmon ve Curtis de senaryo sayesinde çok iyi vakit geçirdiler. Lemmon ve Curtis filmde, Chicago'daki bir soygundan kaçan, Jerry ve Joe adında iki müzisyeni canlandırıyorlar. Kadın kılığına girerek Sweet Sue&Her Society Syncopators adlı kızlar orkestrasına katılıyor ve trenle Florida'ya doğru hareket ediyorlar. Jerry ve Joe - Daphne ve Josephine olarak- göz kamaştırıcı orkestra üyeleriyle tanıştıktan sonra Monroe'nun canlandırdığı duygusal ve havai şarkıcı Sugar Kane ile karşılaşıyorlar. İşte Sugar ile karşılaştıkları sahne...

JERRY: Bu yetenekle ilgili ne düşünüyorsun? Bir küvet dolusu yağın içine düşmek gibi.
JOE: Dikkat et, Daphne.
JERRY: Küçükken bir rüya görürdüm, Joe. Gece içi yiyecek dolu bir pastaneye kapatılmışım. Etraf reçelli çörekler, kahveli eklerler, pandispanyalar, vişneli turtalar ve kremalı Boston turtasıyla dolu.
JOE: Yapma bunu. Dinle beni, yağ, pasta yok. Rejimdeyiz.
JERRY: Ah, evet doğru, haklısın Joe. (Ceketini çıkarır ve çamaşır ipi olduğunu düşündüğü yere asar.)
JOE: (Kolundan çekerek) Oraya değil! Orası imdat kolu!
JERRY: Şimdi yaptın işte. Şimdi yaptın.
JOE: Ne yaptım?
JERRY: Göğüslerimden birini yerinden çıkardın.
JOE: En iyisi sen gidip onu taktır.
JERRY: Bence sen gel bana yardım et. (Tuvaletlere doğru yürürler. Jerry kadınlar tuvaletinin önünden geçip erkekler tuvaletine doğru gider. Joe onu yakalayıp kapıdaki "kadınlar" işaretini gösterir.)
JOE: Buradan, Daphne.
JERRY: (Çok sinirli ve kızgın) Şimdi de diğerini çıkardın. (İçeri girerler ve Sugar Kane'in jartiyerinden bir içki şişesi çıkardığını görürler. Sugar Kane onları görünce şişeyi saklar ve suçlu suçlu gülümser.)
JERRY: Çok özür dileriz.

SUGAR KANE: Önemli değil. Sweet Sue olduğunu düşündüğüm için korkmuştum. Kimseye söylemeyeceksiniz, değil mi?
JERRY: Neyi söylemeyeceğiz?
SUGAR KANE: Eğer beni bir kere daha yakalarlarsa orkestradan atacaklar. Siz bas ve saksafon için yeni alınanlar mısınız?
JERRY: Evet, onlar biziz. Ben Daphne ve bu da Jo-sephine.

Değişen maskelerin altında cinsellik ...

SUGAR KANE: Ben Sugar Kane.
JERRY: Merhaba.
JOE: Sugar Kane mi?
SUGAR KANE: Evet, ismimi değiştirdim. Eskiden Sugar Kowalczyk'dı.
JERRY: Polonyalı mısın?
SUGAR KANE: Evet. Müziksever bir aileden geliyorum. Annem piyano öğretmeni, babam ise orkestra şefiydi.
JOE: Hangi orkestrada?
SUGAR KANE: Baltimore ve Ohio'da.
JERRY: Ya...
SUGAR KANE: Ben ukulele çalıyorum. Aynı zamanda şarkı da söylüyorum.
JERRY: Aynı zamanda şarkı da söylüyormuş. (Heyecanlı heyecanlı güler.)
SUGAR KANE: Aslında sesim o kadar güzel değil. Zaten bu da bir orkestraya benzemiyor pek. Ben kaçtığım için onlarla birlikteyim.
JOE: Neden kaçıyorsun?
SUGAR KANE: (Bir bardağa içki koyar.) Ay, o konuya hiç girmeyelim.İşte, biraz ister misin? (Jerry uzanır ama sütyeni kaymaya başladığı için kolunu birden geri çeker.) Burbon.
JERRY: Bana başka bir zaman ikram edersin.
SUGAR KANE: Benim alkolik olduğumu düşünmenizi istemiyorum. İstediğim zaman durabilirim -sadece durmak istemiyorum. Özellikle üzgün olduğumda hiç istemiyorum.
JOE: Anlıyoruz.
SUGAR KANE: Bütün kızlar içiyor ama bir tek ben yakalanıyorum. İşte hayatımın hikayesi bu -bana her zaman lolipopun sopası düşer. (Şişeyi jartiyerine yerleştirir ve onlara arkasını dönerek bacaklarını gösterir.Donmuş bir şekilde gözlerini dikip onu seyrederler.) Çorabımın çizgileri düz mü?
JERRY: Bence oldukça düzgün. (Kıkırdar.)
SUGAR KANE: Peki, sonra görüşürüz kızlar. (Gider.)
JERRY: Güle güle, Sugar. (Güler ve Joe'ya döner.) Yanlış orkestrayla çalıyormuşuz.
JOE: Eğil, Daphne. (Jerry'nin sütyenini düzeltir.)
JERRY: Şu likör dolabı nasıl görünüyor sence?
JOE: Unut onu. Tek bir yanlış hareket yaparsak bizi trenden atarlar. Sonra polis, gazeteler ve Şikago'daki soygun.
JERRY: Oğlum, şu Sugar'ın tadına bir bakmak için neler vermezdim! (Kendi şakasına güler.)
JOE: (Jerry'i hızla yakalar.) Pasta, yağ, şeker yok!
JERRY: (Çok sinirli bir şekilde) Yine çıkardın göğüslerimi! ■

SİNE NET

sinema.birnumara.com.tr

"SCREAM-ÇIĞLIK" FANATİKLERİNE

Karşımızda 90'ların ikinci yarısında korku sinemasına tam anlamıyla damgasını vurmuş bir üçleme duruyor. İlki 15, ikincisi 24 milyon dolara mal olmuştu. Bu ay bizde de vizyona giren "Çığlık 3" ise 40 milyon dolara çekildi. Fakat ilki dünya çapında 161 milyon, ikincisi ise sadece Amerika'da 101 milyon dolarlık bir hasılat kaldırdı. Aşağıda görmekte olduğunuz adres, "Çığlık" üçlemesine yakın plandan bakmanızı sağlayacak bir site. İçinde üçleme hakkında bilmek istediğiniz pek çok şey var. Filmin en küçük ayrıntısına kadar bir dizi ilginç şey öğrenmeniz mümkün. Fotoğraflar, üç filmin senaryoları, önemli sahne ve replikler, diğer filmlere yapılan göndermeler, katilin sırasıyla kimi nasıl öldürdüğüne dair bilgiler tek tek elinizin altında. Siteyi hazırlayanların filmi ilk izledikleri

sırada katil olarak kimi tahmin ettikleri ve bunun gerekçelerini detaylı bir şekilde bulabileceksiniz. "Scream 3" hakkında bilgiler de var sitede. Örneğin bu son filmde Jenny McCarthy'yi de izleyeceğiz. Sanırım kim olduğunu özellikle erkekler iyi biliyordur ("Jenny McCarthy'nin En İyileri"). Arzu ederseniz, filmlerin VHS formatta kasetlerini ya da soundtrack'lerini de edinebilirsiniz. 6 Şubat'ta Birleşik Devletler'de vizyona giren "Scream 3" şu anda 100 milyon dolar civarında bir hasılat yakalamış durumda. Bakalım Sid

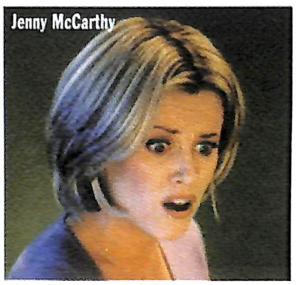

bu kez de katilin elinden kaçabilecek mi? Yoksa bu kez bizi çok daha büyük sürprizler mi bekliyor? Son birşey daha; net'te dolaşırken birşey gözüme çarptı: Wes Craven hep bir üçlemeye imza atmak istemiş. Sanırım üçüncü filmle o da bu emeline ulaşmayı başardı.

http://www.wire.net.au/~jsann/scream/index.htm

BİLİMKURGU FİLMLERİ VE SİNEMA YAZARLIĞI

Yukarıdaki başlığın pek de uyumlu olmadığını biliyorum. Gelin görün ki, şimdi tanıtacağım siteyi

hazırlayan 22 yaşındaki Darren, burada tek bir konu üzerinde yoğunlaşmamış. Size sitede neler bulunduğunu söyleyeyim; biri mutlaka ilginizi çekecektir: "The Fifth Element" üzerine sıkı bir analiz, kendisinin favori filmleri, şimdiye kadar dinlediği en iyi soundtrack'ler, en iyi görsel efekte

sahip filmler, gelmiş geçmiş en iyi bilimkurgulardan olan "Aliens", "Blade Runner" ve "2001" üzerine yazılar... Fakat Darren'ın esas bombası bundan sonra patlıyor. Şu anda Indiana Üniversitesi'nde okuyan, fakat yakında mühendislik okumak üzere Princeton Üniversitesi'ne geçecek olan bu genç zat, film eleştirisi hakkında da sitesini ziyaret edenleri bilgilendiriyor, uzun uzun, örneklerle. Film eleştirisi yazarken ne gibi yöntemler kullanılması, nelere dikkat edilmesi gerektiğini gösteriyor. Sinema yazarlığına ve film eleştirisine ilgi duyuyorsanız ya da az önce saydıklarım sevdiğiniz ve merak ettiğiniz filmlerse Darren'ın sitesini kesinlikle seveceksiniz. Eğer siteyi keyifle dolaşıp Darren'ın yaptıklarına bayıldıysanız ve bu genç hakkında bilgi edinmek isterseniz, kendisiyle ilgili kişisel şeylere de rastlayabilirsiniz.

http://www.geocities.com/Hollywood/Set/6760/index.html

BURÇIN S. YALÇIN
burcthecritic@hotmail.com

CHOW YUN-FAT VE HONG KONG AKSİYON FİLMLERİ

Bu köşede -belki birilerinin ilgisini çekiyordur diye- net'te karşılaştığım ciddi makalelere yer vermeye çalışıyorum, biliyorsunuz. Bu kez birbirinden kaliteli ve eğlenceli iki makale bulabileceksiniz aşağıdaki adreste. İlki Hong Kong aksiyon sinemasının ünlü siması Chow Yun-Fat. Hani geçtiğimiz aylarda bizde gösterime giren "Genç Kız ve Kral"ın kralı... Steven Rubio adlı obsesif-kompulsif (hastalık derecesinde takıntılı insanlara verilen ad) "The Meaning Of Chow (It's In His Mouth)" başlıklı bir makale yazmış (Chow: kahverengi veya siyah tüylü, siyah dilli Çin köpeği). Başlıktan da anlaşılacağı üzere, Rubio, Chow Yun-Fat'in anlamını bulmaya çalışıyor, onun filmografisinden yola çıkarak. Yun-Fat'in özellikle "ağzını" kullanarak nasıl dünyanın en cool figürü haline geldiğini inceliyor. Ve "Asyalı Cary Grant" dediği bu büyük aktörü anlamlandırma konusunda okuyucusuna başarılı bir şekilde yol gösteriyor.

"A Better Tomorrow? American Masochism And Hong Kong Action Films" adlı makalesinde ise Jillian Sandell, John Woo'nun, Hong aksiyon sinemasının başyapıtları kabul edilen ve başrollerinde Chow Yun-Fat'in yer aldığı "A Better Tomorrow", "The Killer" ve "Hard-Boiled" filmlerinden yola çıkarak Hong Aksiyon sinemasının ideolojisini ortaya çıkarmaya çalışıyor. İlginize, bilginize...

http://english-www.hss.cmu.edu/bs/13/Rubio-Sandell.html

SİNE DVD

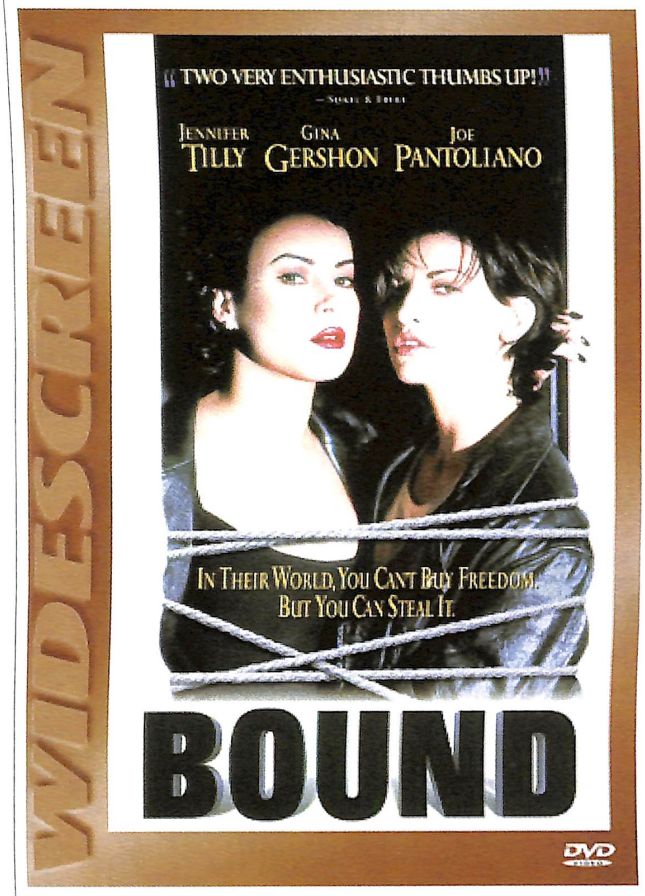

BOUND/Wachowski Kardeşler/1996/110 dk./$17.49
"Matrix"in yönetmenleri Wachowski Kardeşler'in ilk filmi.
Ve son derece başarılı bir kara film. Filmin başrollerinde Jennifer Tilly, Joe Pantoliano (ikisi filmde inanılmazlar) ve "Showgirls"den anımsayabileceğiniz Gina Gershon var. Tesisatçı bir tamirci kız olan Corky ile bir mafya babasının metresliğiyle meşgul olan Violet her anlamda birbirleriyle yakınlaşırlar. Ardından da uzun soluklu bir kap-kaç işine girerler. Wachowski'lerin türlü çeşitli kamera ve kurgu oyunlarıyla, filmin neredeyse yüzde 95'ini kaplayan iç mekan çekimlerle seyirciyi yakaladığı bu tadına doyulmaz kara film denemesi, koltuğunuzdan bir an bile kalkmanızı engelliyor. 90'ların hortlayan türünün, kara filmin bu onyıldaki en iyi temsilcilerinden biri karşımızdaki film.

FERRIS BUELLER'S DAY OFF/ John Hughes/1986/102dk./$20.99
İşte 80'lerin ortalarında, gençlik filmleriyle ünlenmiş yönetmen John Hughes'un çektiği bir gençlik filmi. Okulu bir günlüğüne asan fırlama delikanlının, Ferris Bueller'ın maceralarını konu alan film bu türe ilgi duyanların ilgilerini kesinlikle eksik etmemeleri gereken bir yapım. Tabii, bu gencin okulu asması müdürün hoşuna hiç mi hiç gitmiyor. Ve o da görevini yapmak üzere kılıç kuşanıyor. Bueller'ı Matthew Broderick canlandırıyor filmde. Senaryoyu da yazan Hughes, açıkçası, çok komik bir gençlik filmine imza atmış. Filmde Jeffrey Jones, Charlie Sheen ve Kristy Swanson'a rastlamak da mümkün. Babanın arabasına dikkat!

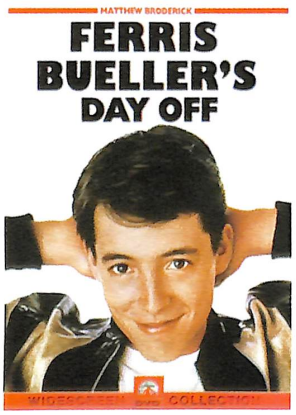

ROSEMARY'S BABY/ Roman Polanski/1968/136 dk.
"Şeytan'ın Avukatı"nı izleyip de beğenmiş olanlara bir tavsiyem var: bir de "Rosemary'nin Bebeği"ni deneyin. Film hem Polanski'nin filmleri hem de sinema tarihinin şeytan üzerine ürettiği türlü çeşit hikaye arasında en iyilerden biri (Kimileri en iyisi olduğunu düşünüyor). Genç bir karı-koca, New York'ta eski ve küçük bir apartman dairesine taşınıyorlar. Kadın bir süre sonra kocasında birtakım gariplikler seziyor ve ateşli bir sevişme olayından sonra hamile kalıyor. Sonrası... John

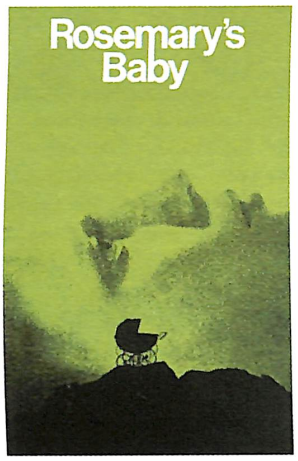

Cassavettes ve kısacık sarı saçlarıyla Mia Farrow filmin şeytani unsurları arasında. Polanski'nin kendine has gerilim yaratma becerisinin en tipik örneklerinden birini teşkil eden "Rosemary'nin Bebeği" her sinemaseverin arşivinde bulunması gereken bir klasik. Komşuyu oynayan Ruth Gordon o yıl en iyi yardımcı kadın oyuncu Oscar'ı almıştı.

THE THING/ John Carpenter/1982/108 dk./$24.49
Gerilimin babalarından John Carpenter'dan ustaca kotarılmış bir bilimkurgu gerilimi. Antarktika'da bir grup bilimadamı tesadüfen bir kalıntıya rastlar. Tam olarak ne olduğunu çözemedikleri bu "şey" zamanla bu bilimadamlarının başına bela olur. Dünya görüşünü insanlara aktarmada usta bir yönetmen olan Carpenter "The Thing"de de bunu başarılı bir biçimde yapıyor. İnsanların birbirine duyduğu güvensizliği az önce belirttiğim öykü çerçevesinde filmin içerisine son derece iyi yediriyor. Ve böylece

kimilerine göre, gelmiş geçmiş en ürkütücü filme imza atıyor. Özel efektler filmin gözden kaçırılmaması gereken bir başka öğesi. "The Thing", ayrıca, MacReady'yi oynayan Kurt Russell'ın Carpenter'la "Escape From New York"tan sonra yan yana geldiği bir diğer film.

NATURAL BORN KILLERS/ Oliver Stone/1994/182 dk./$22.49
Amerikan kişi ve kurumlarına her zaman en sivri okları yollayan yönetmenlerden biri olan, gözbebeğimiz Oliver Stone "Katil Doğanlar"la bu kez medyayı yerden yere vuruyor. Mickey (Woody Harrelson) ve Mallory (Juliette Lewis) bir yandan üstü açık otomobillerinde yolculuk ederlerken

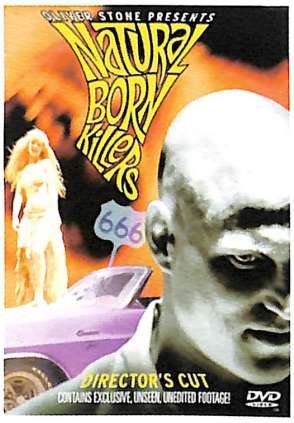

bir yandan da kanlı cinayet sahnelerinin baş sorumlusu olarak gözümüze çarpıyorlar. Medya ise onları bir süre sonra birer kahraman haline getiriyor. Sinemada gelmiş geçmiş en vahşi karakterleri saymamı isteseniz, Mickey ve Mallory aklıma ilk gelen isimler olacaktır.
Oyunculuk, Stone'un özellikle kurgu oyunları (Stone kurguculuk da yapmıştı) ve kamera kullanımı gerçekten kayda değer unsurlar.

MR. SMITH GOES TO WASHINGTON/Frank Capra/1939/125 dk./$19.59

Frank Capra'nın Birleşik Devletler'in senatosunda olup bitenleri anlattığı "Bay Smith Washington'a Gidiyor", usta yönetmenin genç bir James Stewart'tan da enfes bir performans çıkarttığı bir film. Taşradan milletvekili seçilerek Amerikan meclisine giren tecrübesiz, iyi niyetli ve saf adamın hikayesini anlatıyor bu film. Capra'nın sisteme eleştiriler

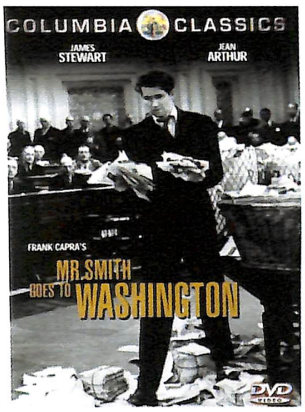

getirdiği "Bay Smith Washington'a Gidiyor" klasik sinemaya ilgi duyanlar için birebir.

ALIENS/James Cameron/1986/154 dk./$20.99

Sinema tarihinin en ünlü serilerinden birinin ikinci ayağı. Ellen Ripley (Sigourney Weaver) bu kez bir gezegen dolusu yaratıkla hesaplaşmaya gidiyor. Cameron ilk filmdeki bilimkurgu-gerilim öğelerine aksiyonu da katık ediyor ve karşımıza kimilerine göre serinin en iyi filmlerinden birini çıkarıyor. Gerilim sahnelerinin adım adım birbirini takip ettiği, klostrofobiyi her haliyle izleyicisine hissettiren, sürprizleri bol bir film "Aliens-

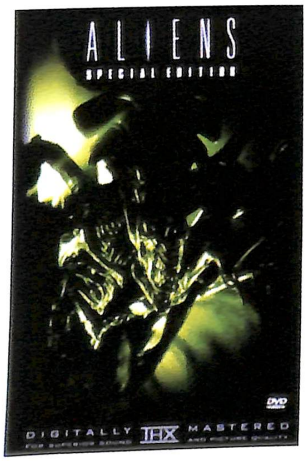

Yaratık 2". Üstelik, sinema tarihinin en iyi hasılat yapan filmleri arasında da hatırı sayılır bir yeri işgal ediyor.

THE REMAINS OF THE DAY/ James Ivory/1993/138 dk.

Bu satırları yazan kişinin James Ivory sinemasının katıksız bir hayranı olduğunu hemen belirtmeliyim. Dönem filmlerini beğendiği için değil, aynı zamanda o dönemin ruhunu sonuna kadar duyumsattığı için de son derece önemser Ivory'nin filmlerini. Kaldı ki, yönetmenlik sanatını da en iyi icra eden yönetmenlerden biridir o. "The Remains Of The Day-Günden Kalanlar" onun filmografisinde oldukça iyi bir yere sahip. Film, ön planda, büyük bir malikanenin iki kahyasının, Stevens (Anthony Hopkins) ile Bayan Kenton'ın (Emma Thompson) arasındaki onulmaz aşk ilişkisini, arka planda ise İngiltere'nin II. Dünya Savaşı

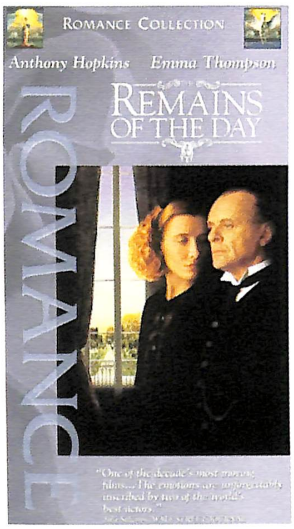

sırasında yaptığı affedilmez hataları konu alıyor. Dönem dramalarına ilgi duyuyorsanız, bu filmi ıskalamayın. Filmde Hugh Grant, Ben Chaplin ve Christopher Reeve'i de bulmak mümkün.

THE USUAL SUSPECTS/ Bryan Singer/1995/106dk./$17.49

Bundan üç yıl önce, TRT'de bu filmin yayınlanacağını duyduğumda hemen boş bir video kaset hazırladığımı anımsıyorum. Film hakkında çok fazla şey bilmiyordum. Sadece iyi bir film olduğuna dair birkaç izlenim çalınmıştı kulağıma. Ama işte filmi izledikten sonra "Seyrettiğim En

İyi Filmler" listesinde epeyce yüksekte bir noktaya yerleştirdim onu. Nasıl yerleştirmeyeyim ki! Muhteşem bir oyunculuk (sadece Kevin Spacey'ninki değil), Bryan Singer adındaki genç bir yönetmenin enfes yönetimi, Christopher McQuarrie isimli yazarın zekice yazılmış senaryosu... Silah dolu bir kamyonun kaçırılmasıyla birlikte göz altına alınan 5 adamın öyküsünü anlatır bu film. Ama keşke öykü bu kadar basit olsaydı. Eğer yeryüzünde birilerine bu filmin borcu varsa, ben ona kefilim. Ve filmin her türlü borcunu ödemeye de hazırım. İzlemediyseniz, bulun, buluşturun. Teşekküre gerek yok.

BUFFALO '66/Vincent Gallo/1998/111 dk./$17.98

Vincent Gallo çok popüler bir oyuncu olmayabilir; ama kendi kuşağının en iyi, en yetenekli oyuncularından biri olduğu kesin. 1986'da yönettiği "The Gunlover" ve "If You Feel Froggy, Jump"tan tam 12 yıl sonra yönettiği "Buffalo '66"yla sinema alemini selamlamıştı. Başrolünü Christina Ricci'yle birlikte üstlendiği "Buffalo '66" bizi hayattan pek bir beklentisi kalmamış iki karakterin adeta yeniden doğuşunun öyküsünü anlatıyor. Komedi ile dramayı aynı potada başarıyla eriten Gallo ortaya son derece sıcak bir "çıkışsızlık" öyküsü çıkarıyor. Üstelik, bunu zaman zaman stilize diyebileceğimiz bir anlatımla gerçekleştiriyor. Eğer yalın bir başyapıt arıyorsanız bu film sizin için doğru adres olabilir.

NOT: Yukarıdaki filmleri www.amazon.com adresinden temin edebilirsiniz.

BURÇIN S. YALÇIN

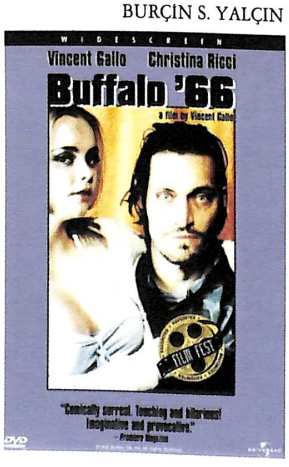

YENİ KİTAPLAR

AĞIR OL SAM!

Amerikan tarihini, özellikle de etnik ve kentsel yaşamı anlattığı romanlarında insancıl, sıcak ve canlı mesajlar veren Edgar Lawrence Doctorow'un en başarılı bulunan eseri, hem de Tomris Uyar çevirisiyle Türkçe'de. 1981'de Milos Forman'ın, Kenneth McMillian, Howard E. Rollings, Brad Gouris ve Mary Steenburgen'e rol vererek filme çektiği "Ragtime", üç olağanüstü ve tuhaf Amerikan ailesinin öyküsünü anlatıyor: Zengin beyazlar, Harlemli siyahlar ve göçmen Yahudiler. Roman 1906'da New York'ta, bolluk içinde yaşayan bir Amerikan ailesinin evinde başlar. Tembellikle geçen bir pazar öğleden sonrasında ünlü illüzyon sanatçısı Harry Houdini arabasını evlerinin önündeki bir telefon direğine çarpar. Doctorow'un gizemli kurmacası, tarihsel olguları romana yedirmesi, gerçek ve düşsel karakterleri birbirine geçirmesi böylece başlar. Henry Ford, Emma Goldmann, J. P. Morgan, Evelyn Nesbit, Sigmund Freud ve Emiliano Zapata bu masala girip çıkar. Bu kurmaca karakterler arasına göçmen bir seyyar satıcı ve uğradığı bir haksızlık karşısında hakkını aramaktaki ısrarcılığı devrimci şiddete kadar uzanan bir ragtime müzisyeni de girer. Coalhouse Walker adlı bu müzisyenin Ford marka arabası vardır ve bu, o dönem için pek alışılmış bir durum değildir. Arabası ırkçı bir grup tarafından paramparça edilince uğradığı zararın tazmin edilmesini, suçluların cezalandırılmasını, kısacası anayasanın kendisine garanti ettiği ama toplumun kendisinden esirgediği adaletin yerine gelmesini ister. Doctorow da, C. Walker'in hakkını arayışını zengin ve beyaz Amerikan ailesinin, seyyar satıcılık yapan Yahudi göçmenin önlenemez ekonomik yükselişinin öyküsüyle iç içe geçirir. Ragtime da Doctorow'un romanı gibi, caz gibi kesik tempoludur zaten. Doctorow 1931 New York doğumlu. Columbia Üniversitesi'ni bitirdikten sonra yayın hayatına atıldı ve genel yayın yönetmenliğine kadar yükseldi. 1969'dan sonra zamanını yalnızca yazmaya ve ders vermeye ayırdı. Şimdi lise ve üniversitelerde Amerikan edebiyatı dersleri veriyor. Dahil olduğu yazınsal türlerin sınırlarını zorlayan ve çok tartışılan romanları arasında "Loon Lake," "Billy Bathgate," "World's Fair," "The Book of Danial," "Welcome to Hard Times" sayılabilir. Bunlardan "Billy Bathgate" ve "The Book of Daniel" sinemaya da uyarlandı; "Ragtime"ın müzikal yorumu da Broadway'de gösterildi. Eleştirmenler "Ragtime"ın filminin romanı kadar karmaşık olmadığı görüşünde...

Caz Dönemi, E. L. Doctorow, Çev: Tomris Uyar, Can Yayınları, 243 sayfa.

Doctorow

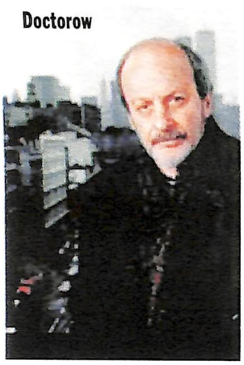

HAYALİ YAZAR

Bu da Hollywood'un kirli yönlerini anlatan bir bestseller. Gable Cooper, uğruna cinayetler işlenebilecek bir roman yazmıştır ve adı ilk kez duyulan bir yazar olmasına karşın altı milyon dolarlık telif önerilmiştir.

Problem, gerçekte Gable Cooper diye birinin olmamasıdır. Sonunda mesele anlaşılır, asıl mesleği avukatlık olan Abby Chandlis, dış görünüşün edebiyatın gücünü yendiği, kitap satışlarının yazarın yeteneği ile değil cazibesi ile orantılı olduğu bir devirde akıl almaz bir plan yapmış, yazdığı romanı yayıncılara kabul ettirebilmek için yakışıklı bir erkek yazar yaratmıştır. Martini bu vesileyle yayıncılık ve film dünyasının iç yüzünü deşmeye çalışır; şöhretin bedeli üzerinde durur. Abby'nin liste başı olmak ve milyonlarca dolar kazanmak uğruna çevirdiği oyunsa tam bir kâbusa dönüşmüştür artık.

"Liste", Steve Martini, Çev: Fatoş Atay, İnkılâp Yayınları, 540 sayfa.

HAPİSANE DESTANI

"Riding The Bullet" adlı kitabını İnternet'te yayınlar yayınlamaz hackerların gazabına uğrayan Stephen King, bir darbe de Oscar jürisinden almış, romanı "Yeşil Yol"dan uyarlanan ve dört Oscar'a aday gösterilen film törenlerden eli boş dönmüştü. Başrollerini Tom Hanks ve Michael Clark Duncan'ın paylaştığı, yönetmenliğini "Shawshank Redemption"un yönetmeni Frank Darabont'un üstlendiği "Yeşil Yol" sinemalarda hâlâ gösterilmekte. Ancak meraklıları için romanının da yayımlandığını belirtmek gerek. Film, eski gardiyan yaşlı Paul Edgecomb'un arkadaşı Elanie Connelly'e Cold Mountain Hapishane'sinde gardiyan olduğu yılları anlatması üzerine kuruluydu. Roman da, acımasız katillerin bulunduğu Could Mountain hapishanesinin E bloğunda başlıyor. Buradaki mahkûmlar "Yaşlı Sparky" diye bilinen elektrikli sandalye için sıralarını bekliyorlar. Katilleri birbirinden ayrı tutmayan gardiyan Edgecombe, John Coffey adlı mahkûmla tanışınca roman hızlanıyor. Dev cüsseli, çocuk kalpli Coffey, yavaş yavaş Edgecombe'un hayatını değiştirmeye başlıyor...

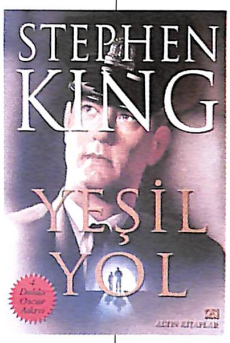

"Yeşil Yol", Stephen King, Çev: Gülden Şen, Altın Kitaplar, 428 sayfa.

HAZIRLAYAN: KÜRŞAT OĞUZ

NİJAT ÖZÖN'DEN YENİ BİR SÖZLÜK

1950'lerden itibaren yayımlanmaya başlayan sinema yazılarıyla, sinema üzerine inceleme kitapları ve eleştirileriyle, Türkçe üzerine araştırmalarıyla tanınan, sözlükleri hâlâ bir adım ileri götürülemeyen Nijat Özön'ün (yazın tarihçisi Mustafa Nihat Özön'ün oğlu) işi, Türkçe'ye yeni kelimeler, terimler kazandırmak. Bazı üretimleri garip gelse, uygun düşüp düşmediği tartışılsa da bu alanda pek çaba gösterenin olmaması onun yaptığı işin önemini artırıyor. "Sinema, Televizyon, Video, Bilgisayarlı Sinema Sözlüğü" (STVVBS) aslında yıllardır süren bir çalışmanın üçüncü ayağı sayılabilir. İlk kez 1963'te TDK, sinema alanında temel kavramlar için Türkçe kavramlar önermek amacıyla bir sinema sözlüğü yayımlamıştı. 1981'de yine TDK yayımladığı "Sinema ve Televizyon Terimleri Sözlüğü"yle, sinema alanındaki yeni gelişmelerin getirdiği yeni terimleri dilimize katmıştı. Aradan 20 yıl geçti. Sinema ve televizyonun tahtına video ve bilgisayar göz dikti. Sayısal film, sayısal televizyon, sayısal video dönemi başladı. "Bütün bunlar sözlüğün de bu yeni alanlara açılmasını zorunlu kıldı" diyor Özön. Bu yeni sözlüğün içeriğini ise özetle şöyle açıklıyor: "Sözlükte temel olarak sinema, televizyon, video, bilgisayarlı sinema terimleri yer almış, ancak bunlarla şimdiki ilişkileri çerçevesinde bilgisayar ve çok araçlılığın gerekli terimlerine de yer verilmiştir. Ayrıca geçtiğimiz yıllarda, sinema, televizyon, video yapıtlarının incelenmesi, araştırılması ve çözümlenmesinde göstergebilim ve yapısalcılık önemli bir yer tutuğundan bu dalların başlıca terimleri de katılmıştır." Bu alanda kaynak arayanlar kaçırmamalı.

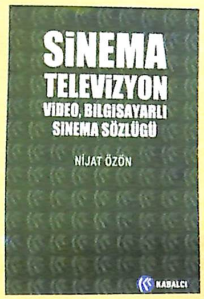

Sinema Televizyon Video, Bilgisayarlı Sinema Sözlüğü, Nijat Özön, Kabalcı Yayınları, 1146 sayfa.

YENİ KASET & CD

KATİLLER DE ŞARKI SÖYLER

Ona boşuna "Yetenekli Bay Ripley" dememişler. Filmde ustaca cinayet işlemekten geri kalmayan Ripley'i canlandıran Matt Damon gerçekten de yetenekliymiş. Oyunculuk ve senaryo yazarlığı meziyetlerinin yanısıra şarkı da söyleyebiliyormuş. "İngiliz Hasta" filminin yönetmeni Anthony Minghella'nın Patricia Highsmith'in best seller'ından uyarlanan filmi "Talented Mr. Ripley / Yetenekli Bay Ripley"in başrolündeki Damon filmin soundtrack albümünde de karşımızda. Albümün açılış parçası olan hareketli "Tu Vuo' Fa L'Americano"da Damon ve yakışıklı rol arkadaşı Jude Law'un sesini The Guy Barker International Quintet'e eşlik ederken duymak mümkün. Ama Damon'un asıl sürprizi romantik romantik söylediği "My Funny Valentine". Hemen söylemekte fayda var; elbette "The Talented Mr.Ripley" filminin soundtrack albümünün yıldızı Matt Damon değil. En güzel parçalar caz ustalarından geliyor çünkü: Charlie Parker, Miles Davis, Dizzy Gillespie ve Sonny Rollins "Ko - Ko," "Nature Boy," "Pent-Up House," "Four" ve "The Champ" gibi nefis parçalarla birer birer karşınıza çıktığında Matt Damon'u unutmak içten bile değil. "Betty Blue" ve "English Patient" gibi filmlerde de çalışmış olan Gabriel Yared'in müzik direktörlüğünü yaptığı albümde Sinead O'Connor'un söylediği "Lullaby For Cain" adlı çok güzel bir parça da var. Caz ve klasik müzik severlere önemle tavsiye ederiz.

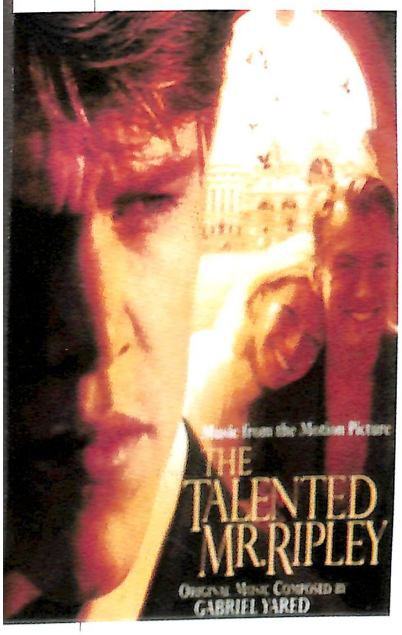

The Talented Mr.Ripley Soundtrack / Sony

MÜZİKLERİ TESCİLLİ

John Irving'in 1985 tarihli ve çok satan kitabından uyarlanan "Cider House Rules / Tanrının Eseri,

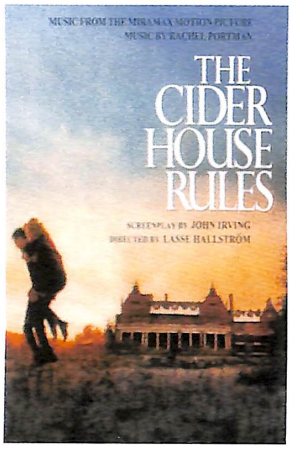

Şeytanın Parçası"nda Tobey Maguire, Charlize Theron ve elbette İngilizlerin en baba oyuncularından Michael Caine var. Yönetmense "What Is Eating Gilbert Grape" filmiyle üne kavuşan Lasse Hallstorm. Filmin müziklerine gelince karşımızda bir usta var: Rachel Portman. İsmini bilmeseniz de daha önce müziklerine imzasını attığı filmleri sıraladığımızda ne demek istediğimizi anlayacaksınız: "Emma," "Benny and Joan," "Beloved," "Marvin's Room," "Smoke" ve "Addicted To Love." Tamamı enstrümantal dingin melodilerden oluşan soundtrack albüm Akademi'nin de gözünden kaçmamış ve en iyi film müziği dalında Oscar'a aday gösterilmişti. Bizden söylemesi.

The Cider House Rules / Sony

KEMANCILAR DEĞİL LATİNLER

Ideallerini gerçekleştirmek için Amerika'nın yolunu tutan keman öğretmeni Roberta'nın hikayesini anlatan "Music Of The Heart / Elli Cesur Kemancı"nın film müzikleri, sanıldığı gibi kemanlarla bezeli değil. Aksine filmde ilk kez oyunculuğu deneyen ünlü Puerto Rico'lu şarkıcı Gloria Estefan ve diğer latin müzisyenlerin soundtrack'teki üstünlüğü hissediliyor. R and B, pop ve latin müzik dünyasının son yıllarda ünlenen yeni isimleri de albümde boy gösteriyor: Sinemadan müziğe geçiş yapan latin kökenli seksi

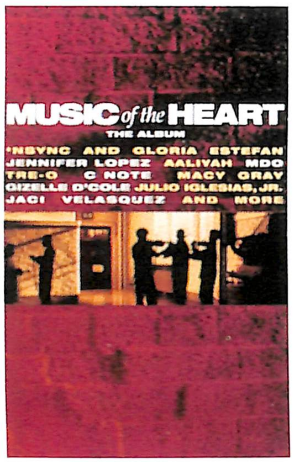

şarkıcı Jennifer Lopez, yeni yetme latin kökenli boy grubu MDO, satış rekorları kıran R and B grubu NSYNC ve hip hop'un yeni gözdelerinden Macy Gray bu kervana katılanlardan.

The Music Of The Heart / Sony

FİLM MÜZİKLERİ RESMİ GEÇİTTE

Film müzikleri derlemeleri plak şirketlerinin sıkça yaptığı ve iyi de sattığı toplama albümler. Şimdi karşımızda bunun gerçekten de iyi bir örneği var. Universal tarafından yayınlanan "Kapalı Gişe"; "Rocky," "Subay ve Centilmen" "Flashdance" gibi eskilerden "Pulp Fiction," "Romeo ve Juliet" ve "Istanbul Kanatlarımın Altında" gibi yakın tarihli filmlere kadar uzanan bir resmi geçit gibi. Irene Carra'dan "Fame," The Righteous Brothers'dan "Unchained Melody," Louis Armstrong'dan "What A Wonderful World," The Temptations'dan "My Girl," Survivor'dan "Eye Of The Tiger," Cher'den "Shoop Shoop Song," The Cardigans'dan "Lovefool" diye uzayıp giden bir liste yeterince cezbedici olmalı. Meraklısına duyurulur.

"Kapalı Gişe" / Universal

MİNE AKVERDİ

KÖSTEBEK KEMİRİYOR

Filmin adı "Köstebek," yönetmen Michael Mann, oyuncularsa Al Pacino ve Russell Crowe. Çarpıcı, karanlık, gizemli, derin, ilahi ve etkileyici gibi sıfatları akla getiren bu isimlerin yanına aynı özelliklere sahip birkaç müzisyeni de eklediğinizde "The Insider / Köstebek" filminin ve müziklerinin karizması tartışılmaz hale geliyor. World beat müziğin öncüsü Dead Can Dance'in kurucu üyesi Lise Gerrard ve Avustralyalı müzisyen Pieter Bourke'un imzasını taşıyan zengin melodiler, filmde de ön planda (zaten aksi düşünülemezdi). Ama filmi izlerken dikkatinizi çekmediyse hemen ekleyelim albümde Gustavo Santaolalla ve Jan Garbarek gibi birkaç sürpriz isim de var. Ama filmin tüm kadrosuyla aynı

karizmaya sahip müthiş bir grubun müthiş parçasının da bu albümde boy gösterdiğini özellikle belirtmek gerekiyor: Trip - hop'un ağır adamları Massive Attack ve nefis yorumuyla "Safe From Harm." Çok çarpıcı bir albüm. Kaçırmayın.

The Insider / Sony

TELEVİZYON AYIN FİLMLERİ

Şu sıralar Kanal e'de yeniden yayınlanan "Tatlı Sert" dizisinin sinema uyarlaması CİNE5'te.

Tatlı Sert

THE AVENGERS

1960'ların başında İngiltere'de gösterilen televizyon dizisi "Tatlı Sert" kısa zamanda gösterildiği diğer ülkelerde de büyük beğeni toplamıştı. Bizde de 10 yıl rötarla gösterilen dizi tek kanallı TRT döneminde büyük ilgi görmüştü. Patrick Macnee'in canlandırdığı erkek ajan John Steed, zeki ve alaycı bakışları, silah olarak kullandığı şemsiyesi ve fötr şapkasıyla; Diana Rigg'in canlandırdığı kadın ajan Emma Peel de güzelliği ve yakın dövüşteki becerisiyle milyonları ekran başına çekmişti.

Çizgi filmi de yapılan bu meşhur dizinin yepyeni teknikler kullanılarak hazırlanmış, gösterişli bir anlatıma sahip sinema versiyonuyla karşı karşıyayız. 1990'ların Londra'sında geçen filmde iklim bir gün güneşli, ertesi gün karlı olacak kadar kontrol edilemez biçimde bozulmuştur. Bütün ülke bu inanılmaz durumu tartışmaktadır. Sanki biri İngiltere halkını dize getirebilmek için ölümcül bir plan yapmıştır. Kraliyet Gizli Servisi, bu belirsizliği çözebilmek için iki ajanını görevlendirir: Mr. Steel ve Mrs. Peel. İki ajanın elde ettiği veriler, zeki, ruhaf, zengin sir August De Winter üzerinde yoğunlaşır. Ralph Fiennes, Uma Thurman ve Sean Connery'nin rol aldıkları film, tüm görkemine karşın dizinin havasından ve sıcaklığından uzak bir "fiyasko"...

CINE5

İDEAL BİR KOCA
AN IDEAL HUSBAND

Mesleğinin doruğuna yükselmekte olan evli bir politikacı, tesadüfen tanıştığı bir kadının şantajına maruz kalınca... "İdeal Bir Koca" (1999), bugüne kadar pek çok eseri sinemacılara ilham verdiği gibi kendi yaşamı da beyazperdeye aktarılan İngilizler'in dünyaca ünlü eşcinsel yazarı Oscar Wilde'ın bir oyunundan sinemaya uyarlandı. Bu oyun, şu sıralar politik güldürü tarzında "Tiyatro İstanbul" tarafından da sahneleniyor. Başrolde ise Can Gürzap, Arsen Gürzap ve Nurseli İdiz rol alıyor. Bu arada aynı oyunun çekimlerine başlanan bir başka sinema versiyonu da şu aralar bitmek üzere. Yönetmenliğini Bill Cartlidge'in yaptığı filmde Rupert Everett ve Sadie Frost başrollerde...

CINE5

PARA TRENİ
MONEY TRAIN

Wesley Snipes ve Woody Harrelson, "Beyazlar Beceremez"den (White Men Can't Jump) sonra yeniden bir arada. Bu kez New York'ta görevli iki polisi canlandırıyorlar ve metroyla para transferi yapanların peşine düşüyorlar. Bu arada güzel Latin kökenli partnerlerine ikisi birden abayı yakıyor. Son dönemde yıldızı iyice parlayan Jennifer Lopez'in de göz doldurduğu 1995 yapımı film, aksiyondan hoşlananlara...

KANAL D

BAŞ BELASI
THE CABLE GUY

Jim Carrey'nin ücretini 20 milyon dolara çıkardığı film, seyirciye kabus yaşatan çılgın bir komedi. Yönetmenliğini, oyuncu olarak tanıdığımız Ben Stiller'ın üstlendiği film, kablo TV bağlatmak için evine çağırdığı teknisyenle başı belaya giren ve hayatı kabusa dönüşen bir adamın hikayesini konu alıyor. MTV Film ödüllerinde Jim Carrey'e ödül kazandıran filmde mağdur genci Matthew Broderick canlandırıyor. Daha önce sinemalarda ve CINE5'te gösterilen film 1996 yapımı.

KANAL D

SENİNLE YA DA SENSİZ
WITH OR WITHOUT YOU

Geçen ay İstanbul Film Festivali'nde gösterilen filmde evli bir çift, bebek sahibi olmaya karar verir, amaçlarına ulaşamayınca da boşanmanın eşiğine gelirler... Yakın tarihte Avrupa'nın göbeğinde yaşanan savaşın yol açtığı yıkıntıları ve sarsıcı etkisini tüm çıplaklığıyla gözler önüne seren "Saraybosna'ya Hoşgeldiniz" adlı filmi çeken Michael Winterbottom'un son filmi. "Seninle ya da Sensiz" (1999) bu ay başı sona eren 19. İstanbul Film Festivali'nin "Bir Ülke Bir Sinema" kuşağında gösterilmişti. Başrollerde Christopher Eccleston ve Dervla Kirwan oynuyor.

CINE5

İNSANLIK YOLU
WITH HONORS

Hazırladığı tezi okulun bahçesindeki havalandırma deliğine düşüren ve bodrumda onu ararken, evsiz bir berduşla tanışan Harvard öğrencisinin öyküsü. Bu serseri görünümlü adamı yakından tanıdıkça, gencin hayata bakışı da değişecektir. Kimi yönleriyle unutulmaz "Balıkçı Kral"ı anımsatan "İnsanlık Yolu"nda Joe Pesci serseriyi, yakışıklı Brendan Fraser ise Harvardlı genci oynuyor. Alek Keshishian'ın yönettiği bu "ders verici" film seyirciden büyük ilgi görmüş, Hıncal Uluç'un da sinema yazarlarını karalayarak, "sinema yazarlığına" adım atmasını sağlamıştı.

KANAL D

YÜZYÜZE
FACE/OFF

Hong-Kong'da yaptığı vurdulu-kırdılı filmlerinden sonra Hollywood'a transfer olan isimlerden John Woo'nun yönettiği olağanüstü bir aksiyon filmi. Son olarak Tom Cruise ve Ving Rhames'in rol aldığı "Mission Impossible 2"yi tamamlayan Woo'nun en başarılı filmi sayılan "Yüzyüze", sinemada bu güne kadar nadir görülen türde

"Yüz Yüze"

"Matilda"

şiddet sahneleriyle adeta insanı koltuğuna mıhlıyor. Los Angeles polis teşkilatı içindeki özel bir anti terör ekibinin şefi olan Sean Archer (John Travolta), altı yıl boyunca, işlediği suç ve cinayetlerle gündeme gelen azılı terörist Castor Troy'un (Nicolas Cage) izini sürer. Kadınlara ve sekse oldukça düşkün olan bu acımasız adam, Sean'ın 5 yaşındaki oğlunu da öldürmüştür. Sean sonunda, Troy'u yakalamayı başarır. Derken olaylar gelişir ve Sean, bir çeteyi ortaya çıkarabilmek için operasyonla Troy'un yüzüyle kendininkini değiştirir. Adrenalin katsayınızı yükseltecek olan "Yüzyüze"de iki dev oyuncu Nicolas Cage ve John Travolta tam anlamıyla dört dörtlük bir oyun çıkarıyorlar.

CINE5

MATILDA

Hayır, tahmin ettiğiniz gibi bu bir Roald Dahl uyarlaması değil. Filme adını veren Matilda, sevimli bir kanguru. Sahibi olan eski boksör Billie, ona boks yapmayı öğretiyor. Daha sonra New Yorklu cingöz bir organizatör, Matilda'yı "dünyanın en iyi boksörü" diye lanse ederek maça çıkarıyor ve olanlar oluyor. Daniel Mann imzalı 1978 tarihli filmde Elliott Gould ve Robert Mitchum gibi iki dev başrollerde...

27 Cumartesi KANAL 7

CENNETİN YOLLARI
LES EGOUTS DU PARADISE

Ömrü serseriler arasında geçen fotoğrafçı Albert'in öyküsü. Kanlı savaş coğrafyalarındaki serüvenin ardından köşesine çekilen, hayatını beş metrekarelik fotoğraf dükkanına sığdıran Albert, evlenip köşesine çekilmiş eski bir devrimcidir. Yıllardır görmediği bir arkadaşı tekrar karşısına çıkınca, Albert yaşadığı hayatı sorgular. Jose Giovanni'nin yönettiği, Francis Huster ve Gabriel Briand'ın yönettiği film 1980 tarihli...

19 Cuma KANAL 7

GÜNDEN KALANLAR
THE REMAINS OF THE DAY

'90'lı yılların en beğenilen, en hüzünlü filmlerinden biri. Bir malikanede hizmetçi olarak çalışan, aynı yerde görevli Bayan Kenton'a sevdalanan ama bunu hiçbir zaman ona itiraf edemeyen Stevens'ın öyküsü. Geriye dönüşlerle anlatılan öykü boyunca, biz de geride bıraktığımız yüzyılın bir dönemine tanıklık ediyoruz. Kazuo Işiguro'nun romanından uyarlanan bu duygu yüklü yapıt, sinema dünyasının en saygın ödüllerini kucaklamıştı. James Ivory'nin yönettiği 1993 tarihli filmde Anthony Hopkins ile Emma Thompson'ın oyun gücüne hayran kalacaksınız.

KANAL D

MAYIS SIKINTISI

Küçük bütçeli bir film olan "Kasaba" ile bir anda dikkatleri üzerine çeken sinemamızın genç yönetmenlerinden Nuri Bilge Ceylan, ikinci uzun metrajlı filmi "Mayıs Sıkıntısı" (1999) ile de büyük başarı elde etti.

"Cennetin Yolları"

"Mayıs Sıkıntısı" da tıpkı "Kasaba" gibi pek çok uluslarası festivale katıldı ve bu festivallerden ödüllerle döndü. Hatta uzun yıllardan sonra ilk kez bir Türk filmi Berlin Film Festivali'nin yarışmalı bölümüne seçildi. Filmin bir diğer ilginç yanı ise ilk kez bir yerli film üzerinde neredeyse bütün sinema eleştirmenlerinin hemfikir olmasıydı. Eleştirmenlerin övgüsünü alan film, Sinema Eleştirmenleri Derneği (SIYAD) tarafından 1999'un "En İyi Filmi" ve Ceylan da "En İyi Yönetmen" seçildi. Ödüle doymayan filme, 36. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "En İyi 2. Film", "En İyi Yönetmen", "En İyi Laboratuvar" ödüllerinin yanı sıra, tüm oyuncularına "Jüri Özel Ödülü" verildi. Görüntülerinin güzelliğiyle doğanın kendine özgü huzur verici ortamını perdeye aktaran filmde, çocukluk günlerini geçirdiği küçük Anadolu kasabasına giden bir yönetmenin çevresindeki insanlarla ilişkisi anlatılıyor.

CINE5

WINCHELL

New Yorklu bir dedikodu sütunu yazarı olan Walter Winchell (Stanley Tucci), kablolu televizyon ve internet çağı öncesi Amerika'sında, herkesin haber almak için merakla izlediği bir adamdır. Zengin ve ünlü kişilerin özel yaşamlarını bir gazete sütununda yazanWinchell kısa sürede toplumsal ve siyasal meseleler hakkında da ülkenin en etkili yorumcusu haline gelir. Dünyanın en ünlü isimleriyle ahbaplık kurar, hazırlayıp sunduğu radyo programlarında dinleyicilerini, yaklaşan Nazi tehlikesine karşı uyarır. Bu arada Winchell, daha önce benzeri görülmemiş dedikodu ve haber karışımı programları için

rene clair filmleri

SİNEMA BÜYÜSÜ

Atilla Dorsay ile Alin Taşçıyan'ın sundukları kuşak bu ay, Fransız Sineması'nın usta yönetmeni René Clair'e ayrılmış. 19. Yüzyılın sonlarında doğan, 20'li yaşlarda sinema dünyasına adım atan, 25 yaşında ilk filmini çeken ve '60'lı yıllara dek birbiri ardına dev yapıtlara imzasını atan Clair, 4 filmiyle TRT ekranına konuk oluyor. Yönetmenin ilk sesli filmi olan **"Paris Damları Altında"** (Sous le Toits de Paris, 1930), kuşağın da ilk filmi. Sokakta yaşayan küçük insanların dünyasında geçen bir aşk ve kıskançlık entrikası, özellikle şarkıların ve müziğin egemen olduğu, konuşmaların ise "özellikle" en aza indirgendiği sevimli bir güldürü olan yapıt, tüm dünyada büyük ilgi gördü. Berlin'de "Dünyanın en güzel filmi" sloganıyla afişe çıkan yapıt, Clair'i bir anda milyonların tanıdığı bir yönetmen yapıyordu. Kuşakta yer alan ikinci film, daha önce yine bu kuşakta gösterileceği ilan edilen ama -yanılmıyorsak- son anda TRT sansürüne takılan **"Özgürlük Bizimdir"** (A Nous la Liberté, 1931)... Ütopik içerikli bir toplumsal güldürü bu... Hapisten kaçan iki arkadaştan biri, diğerinin özverisi sayesinde zengin bir sanayici olur. Fabrikada yeniden biraraya gelen arkadaşlar, polisin işe karışması üzerine fabrikayı işçilere bırakıp serseri bir hayata başlarlar. Üçüncü haftanın filmi **"14 Temmuz"** (14 Juillet, 1932). Filmde başrolleri Annabella, Raymond Cordy ve Pola Illery paylaşıyorlar. Son haftanın filmiyse, gösterime girdiğinde ülkemizde de çok beğenilen **"Lale Sokağı"** (Porte des Lilas, 1957)... Asıl adı **"Leylaklı Kapı"** anlamına gelen film, izleyenin hafızasını kolay terk etmeyen bir yapıt. Ayyaş bir küçük esnaf (Pierre Brasseur), piyanist şarkıcı arkadaşının (Georges Brassens) tanıştırdığı ve polisin peşinde olduğu genç bir serseriyi (Henri Vidal) evinde saklar. Ama genç adam kısa zamanda sevdiği kızı elinden alır. Bir küçük mahalle trajedisi olan ve Paris'in gündelik yaşamından gerçekçi kesitler sunan film, sinemaseverlerce görülmeyi hak ediyor.

Her Perşembe TRT 2

"Winchell"

eleştiriler alır. 1925'ten 1960'a kadar dedikodu haberleri ile ciddi haber arasındaki çizgiyi kaldıran, modern gazeteciliğin tanımını yeniden yapan Winchell'in öyküsünü, benzer tartışmaların bizim televizyonumuzda da yaşandığı bir dönemde keyifle izleyeceksiniz. Paul Mazursky imzalı filmde Stanley Tucci ile Glenne Headly oynuyor.

CINE5

KORKU FİLMLERİ

Kanal e'de bu ay korku türünün ünlü örnekleri ekrana geliyor. İlk sırada Wes Craven'ın ünlü yapıtı "Çığlık" (Scream, 1996) var. Şu sıralar 3. Bölümü sinemalarda gösterime giren film, korku filmlerinin klişelerini zekice yazılmış bir senaryoda karşımıza getiriyor. Ve "Halloween" serisi... John Carpenter imzalı ilk film "Halloween: Yabancı" (Halloween, 1978) adını taşıyor. Jamie Lee Curtis, manyak katil Michael Myers'tan kurtulmaya çalışıyor. Serinin ikinci filmi olan "Halloween II: Cadılar Bayramı" ve "Halloween 6"da da heyecan fırtınası devam ediyor.

Her Cuma KANAL E

ELVEDA AYNASIZ
ADIEU POULET

Silahların gölgesinde geçen bir seçim kampanyasının karşı karşıya getirdiği politikacı ve polisin mücadelesi. Pierre Granier-Deferre'in yönettiği, Lino Ventura ve Patrick Davaere'nin rol aldıkları film, '70'li yılların en güzel Fransız polisiyelerinden...

5 Cuma KANAL 7

TARANTINO TOPLU GÖSTERİSİ

Kanal e'de bu ay, çağdaş sinemanın en başarılı yönetmenlerinden Quentin Tarantino'nun yönettiği filmler ekrana geliyor. Kuşağın ilk filmi; yönetmenin büyük çıkış yapmasını sağlayan "Rezervuar Köpekleri" (Reservoir Dogs, 1992). Beş profesyonel suçlunun başından geçenleri özgün ve gerçekçi bir üslupla perdeye taşıyan filmde Harvey Keitel, Tim Roth ve Steve Buscemi unutulmaz oyunlar sergiliyor. Ikinci sırada yine bir

"Gece Taksisi"

Tarantino klasiği var; "Ucuz Roman" (Pulp Fiction, 1994)... Kurgusu, anlatımı, karakterleri ve senaryosuyla şimdiden klasikler arasındaki yerini alan yapıt, yine suçluların ve kriminal tiplerin dünyasını ele alıyor. Katıldığı tüm festivallerden ödülle dönen, defalarca izlenen film, John Travolta'nın da şöhret tazelemesini sağlamıştı. Üçüncü sıradaki "Dört Oda" (Four Rooms, 1995), dört ayrı hikayeden oluşuyor. Episodları sırasıyla Tarantino, Alexandre Rockwell, Robert Rodriguez ve Allison Anders yönetmiş. Los Angeles'ta bir otelde, yılbaşı arifesinde yaşananları ilgiyle izleyeceksiniz. Son haftanın filmi "Jackie Brown" (1998)... Tarantino'nun bu son filminde Robert de Niro ve Pam Grier'la birlikte yine suç dünyasındayız.

KANAL E

EMANETÇİ
LEFT LUGGAGE

Konuşmayı başaramayan 5 yaşındaki Yahudi bir çocuğa, din farklılığının yarattığı engellere ragmen yardımcı olmaya çalışan genç bir kızın öyküsü. 70'lerin başında Belçika'nın Anvers kentinde geçen ve 1998 yılı Berlin Film Festivali'nde ödül alan bu Alman filminde, efsanevi yıldız Ingrid Bergman ve Roberto Rossellini'nin kızları olan Isabella Rossellini, Maximilian Schell ve Jeroen Krabbe oynuyor.

CINE5

GECE TAKSİSİ
TAXI DU NUIT

Carole, Paris'te gece yarısı bir taksiye biner. Genç kız sevgilisinden ayrılmış, evden kovulmuş, beş parasız kalmış ve tüm evraklarını kaybetmiştir. Ucuz bir otelin önüne geldiklerinde kız para ödeyemez ve karakolluk olurlar. Ancak talihsiz olaylar daha yeni başlamaktadır. Serge Leroy'un yönettiği 1993 yapımı Fransız filminde başrolleri Brune Cremer ve Laure Marsac paylaşıyor.

4 Pazar KANAL 7

SİNEMASEVERLERE...

Yakın dönemde çekilmiş filmlerden bir demet... Anthony Hopkins ile Debra Winger'ı biraraya getiren **"Gölge Topraklarda"** (Shadowlands, 1994)... Ülkemizde de büyük ilgi gören, Robert de Niro ve Sylvester Stallone'li **"Güçlüler Bölgesi"** (Copland, 1998)... Başrollerini Reese Witherspoon, Kiefer Sutherland, Brooke Shields ve Amanda Plummer'in paylaştıkları, şu sıralar devamı olan **"Itiraflar"** dijital kanal MovieMax'te gösterilen "Otoyol" (1995)... 9 dalda Oscar alan, görkemli **"İngiliz Hasta"** (The English Patient, 1996)... Filmlerin hepsini orijinal dilinde izlemek ayrı bir keyif olacak.

KANAL E

ORSON WELLES TOPLU GÖSTERİSİ

7. sanatın dahi yönetmeni Orson Welles, sinemaya damgasını vurmuş filmleriyle karşımızda. İlk sırada Charlotte Bronte'nin romanından Robert Stevenson'ın uyarladığı "Jane Eyre" (1944) var. Orson Welles'e filmde Joan Fontaine eşlik ediyor. 2. Hafta ünlü "Yurttaş Kane" (Citizen Kane, 1941) ekrana geliyor. Welles'in 25 yaşındayken yazıp yönettiği film, bir basın kralının öyküsü. 3. Haftanın filmi "Yabancı" (The Stranger, 1946). Edward G. Robinson ile Loretta Young'ın rol aldıkları film, Naziler ve savaş suçları üzerine... Sırada bir Shakespeare uyarlaması var, "Macbeth" (1948). Son derece başarılı bir uyarlama olan

polisiye gerilimlerle nefes nefese

CINE5 tekrar filmlere boğulmuş durumda. Yakın dönemde gösterdiği, normal kanallarda da oynamış filmleri yeniden satın alıp abonelerine sunan CINE5'te bu ay, '90'ların olay filmleri yer alıyor. İlk sırada Oliver Stone imzalı sansasyonel film **"Katil Doğanlar"** (Natural Born Killers, 1994) var. Woody Harrelson ile Juliette Lewis'in başrolleri paylaştıkları yapıt, medya ve şiddet ilişkisini sorguluyor. Ikinci sırada, sinemalarda en son "Köstebek" (The Insider) adlı yapıtını izlediğimiz Michael Mann'ın efsane filmi **"Büyük Hesaplaşma"** (Heat, 1995) yer alıyor. Al Pacino ve Robert de Niro filmin asları. Üçüncü haftanın filmi **"Kaçak"** (The Fugitive, 1993). Ünlü TV dizisinden yapılan uyarlamada Harrison Ford ve Tommy Lee Jones başrollerde... Sigourney Weaver, sıkı bir psikolojik gerilim olan **"Kopya Cinayetler"** (Copycat, 1995) ile karşimizda. Son sırada Sylvester Stallone ile Antonio Banderas'ı biraraya getiren **"Suikast Çemberi"** (Assassins, 1995) var.

"Suikast Çemberi"

Her Pazartesi CINE5

yapıttan sonra Welles Hollywood'a 10 yıllığına veda etmişti. Son haftanın filmi "Gizli Rapor" (Mr. Arkadin - Confidential Report, 1955). Welles kendi romanından uyarladığı filmini iki yılda tamamlamış ve başrolü Akim Tamiroff'la paylaşmış. **KANAL E**

HERKESE ADALET
LES TENORS

Paris barosunun ünlü avukatı Pompience, yasaların bütün inceliklerine vakıftır. Bu sayede kolay yoldan para kazanır. Çevresindeki kanun dışı insanlara karşı tek başına savaşır. Günün birinde Etienne adlı sakin, nazik ve pısırık bir adamla tanışır ve iki zıt karakterli insan arasında çok eğlenceli bir kapışma başlar. Francis de Gueltzl'ın yönettiği

1993 yapımı filmde, Claude Brasseur ve Martin Lamotte'yi izliyoruz.
11 Perşembe KANAL 7

GEÇTİ GİBİ RÜZGAR
WIND WITH THE GONE - EL VIENTO SE LLEVO LO QUE

Geçen yılki İstanbul Film Festivali'nde en büyük ödül olan Altın Lale'yi kazanan, ayrıca San

Sebastian'da Altın Denizkızı ödülü alan, nitelikli bir yapıt. Sürrealizm ve mizahın buluştuğu filmde Borges'vari bir Latin duygusu hakim. Buenos Aires'te şoförlük yapan bir kadın, günün birinde canından bezer ve taksiye atlayıp güneye doğru yola çıkar. Kaza geçirip dünyanın sonundaki tuhaf Patagonya kasabasına gelirler. Burası bir açıkhava tımarhanesi gibidir. Hayattan kopuk yaşayan insanların en büyük tutkusu sinemadır. Alejandro Agresti'nin yönettiği, Angela Molina ve Jean Rochefort'un rol aldıkları 1998 yapımı film, Arjantin, İspanya, Fransa, Hollanda ortak prodüksiyonu...
18 Perşembe KANAL 7

YILDIZLAR TOPLULUĞU
COOPERSTOWN

30 Eylül 1961... Sezonun son maçında Harry Villand hayatının hatasını yaparak maçı takımına kaybettirir. Bu Harry'nin beysbol kariyerini bitiren vuruşu olur. Suçu en yakın arkadaşı Raymond'a atan Harry 30 yıl onunla küs kalır. Derken Raymond şöhretler lobisine seçilir ve Harry büsbütün çılgına döner. Charles Haid'in yönettiği "Yıldızlar Topluluğu"nda (1992) Alan Arkin ve Ed Begley Jr. oynuyor.
12 Cuma KANAL 7

BEŞİNCİ HENRY
HENRY V

Kenneth Branagh'ın yaptığı en iyi Shakespeare uyarlamalarından biri. Ingiltere Krallık tacını giyen Henry sefahatle geçen delikanlılık yıllarında bıraktığı izlenimin aksine kısa zamanda pek öyle kukla bir kral olmayacağını gösterir. Cantenbury

Piskoposunun da yüreklendirmeleriyle Fransa tahtı üzerinde gasp edilen haklarını almak için Fransa'ya saldırmaya karar verir. Henry V'in zaferle ve Fransa Kralı'nın kızı Katherine ile evlenmesiyle sonuçlanan macera ve entrikalarla dolu Fransa seferi Shakespeare'in dehasıyla biçimlenen ölümsüz repliklerle ve sinema teknolojisinin yarattığı üstün görsel ve işitsel efektlerle seyirlik bir şahesere dönüşüyor. Başrollerini Kenneth Branagh, Emma Thompson ile Paul Scofield'ın paylaştıkları film, 1989 yapımı.
26 Cuma KANAL 7

1 NUMARA HEARST

Yönetim Kurulu Başkanı
ÖNAY BILGIN
İmtiyaz Sahibi
ERCAN ARIKLI
Genel Yönetmen
MEHMET E. DEMIREL
Genel Yönetmen Yardımcısı
AHMET ÖRS

Genel Yayın Yönetmeni (Sorumlu)
MEHMET AÇAR
Görsel Yönetmen
FILIZ DAL
Yazı İşleri
SENEM ERDİNE
BURÇİN S. YALÇIN, BURCU AYKAR

MEDİ GRUP

Genel Müdür-Dergiler
ECE ARMAN
Satış Direktörü
TÜLİN ÇIM
Satış Müdürü
AYFER DEVELIOĞLU
Müşteri İlişkileri Direktörü
ESRA ORGA
Rezervasyon Teknik Müdürü
ISMAIL KARPUZOĞLU
Tel: (0212) 219 99 39
Fax: (0212/) 296 37 50
Ankara Temsilcisi
NURCAN TÜRKÖZ TULUY
Tel: (0312) 468 50 50
Fax: (0312) 467 36 20
İzmir Temsilcisi
SEVTAP ER
Tel: (0232) 461 67 00
Fax: (0232) 461 30 32

İnsan Kaynakları Koordinatörü
ŞAKIR GÜLSEVER
İşletme Müdürü
AYDAN ERBUĞ
Tanıtım Koordinatörü
NÜKHET SARIOĞULLARI
Promosyon Koordinatörü
NERGIS ARDA OK
İdare Müdürü
ZELIHA DÜNDAR
Tanıtım Görsel Yönetmeni
NACI YAVUZ
Teknik Müdür
ENGIN ALTUNTAŞ
Ofset Hazırlık Müdürü
AKİF ÖZKAYA

SINEMA
1 NUMARA HEARST YAYINCILIK A.Ş. ÜRÜNÜDÜR
Adres: Teşvikiye Bostanı Sokak No: 8 Nişantaşı, 80200 Istanbul
Telefon: (0212) 219 91 71
Ankara Bürosu: (0312) 468 50 50
DAĞITIM
Birleşik Basın Dağıtım A.Ş.
(0212) 624 30 00 (PBX)
BASKI VE CILT
Elyaf Matbaacılık: (0212) 270 40 00

Yazı ve fotoğrafların tüm hakları SINEMA dergisine, yayınlanan ilanların sorumluluğu ilan sahiplerine aittir.
Bu dergi basın meslek ilkelerine uymaya söz vermiştir.

Okur Hizmetleri Servisi: (0212) 219 97 10 / 10 Hat
Santral: (0212) 219 91 71 / Dahili: 243-244-245
Fax: (0212) 2199168 Internet adresi: abone @ 1numara.com.tr

Hazırlayan: OKAN ARPAÇ

Derya Alabora

Geçtiğimiz ay eleştirmenlere 90'lardaki favori kadın oyuncusunu sorduğumuzda, katılan on bir kişinin beşi Derya Alabora diye cevap vermişti. Şu sıralar "Ay Tedirginliği" adlı oyunla yeniden sahnelere dönen oyuncu, Sinema Çıkışı'nın sorularını yanıtlıyor.

En beğendiğiniz yönetmenler?
Ben bir Tarkovski hayranıyım. Bir de Lars Von Trier, Bergman, o tarz sinemadan hoşlanıyorum.

Dünya sinemasında en beğendiğiniz oyuncular?
O kadar çok oyuncu var ki aslında. Belki Marlon Brando çapındaki insanlar daha farklı, daha dahi. Sistem o kadar iyi oturmuş ki, oynatamayacakları hiçbir oyuncu yok. Kadınlardan Meryl Streep var. Gençlerden çok iyi oyuncular var. Ama tabii bu konuda yönetmenin çok etkili olduğunu düşünüyorum. En iyi oyuncu bile kötü bir yönetmenle çok kötü bir sonuç elde edebilir.

Geçen yılın en iyi filmi neydi?
Dogma'nın yaptığı filmler çok hoşuma gitmişti. "Şölen." Bir de "Meleklerin Düş Yaşamı".

En sevdiğiniz yazarlar?
Ben aslında felsefe ve sosyoloji üzerine okumayı daha çok seviyorum. Türk romancılarından Ahmet Hamdi Tanpınar bence çok önemli. Ahmet Altan'ı çok beğeniyorum yazar olarak, denemeleri daha çok ilgimi çekiyor. Cesur, dili kullanmayı çok iyi biliyor ve anlattığı şeyler çok önemli. Tiyatro yazarı olarak Özen Yula var. Klasiklerden Dostoyevski.

Yaşamak istediğiniz yer?
Küba'da yaşamak isterdim.

Çabuk sinirlenir misiniz?
Eskiden galiba daha çabuk sinirlenirdim.Yavaş yavaş değişiyorum, yaşla mı bağlantılı yoksa kendimi düzeltmeye başlamamla mı bilmiyorum. Biraz biriktiririm o siniri, en sonunda patlamam çok fena olur.

Müzik seçiminiz?
Caz dinlemeyi çok seviyorum. Son zamanlarda otantik müzikler, salsalar çok hoşuma gitmeye başladı.

Çocukluk kahramanınız var mıydu?
Benim dönemimde Teksas, Tommiks'ler vardı. Bayağı da okurdum onları. Kahramanlarım onlardı.

En son doğumgününüzü nasıl kutladınız?
Çok kötü kutladım. Çünkü 19 Ağustos doğumluyum, geçen sene depreme rastgeldi. Bodrum'da, Türkbükü'ndeydim.Uğur ve iki tane kızarkadaşım vardı. Beraber yemek yedik ama hüzünlü bir yemekti.

Sabah kalktığınızda ilk ne yaparsınız?
Su içiyorum. Günde üç litre su içmeye çalışıp anca birbuçuk litre içebiliyorum. Açık Radyo dinleyip, gazete ve dergileri okuyorum.

En nefret ettiğiniz soru?
"Nasıl ezberliyorsunuz?" sorusundan nefret ediyorum.

Alışverişinizi kendiniz mi yaparsınız?
Evet.

Çocukluğunuzu hatırlayınca öne çıkan duygu?
Bir an önce büyüme, adam yerine konma isteği.

En sevdiğiniz yemek?
Çok oburum aslında. Kebap yemekten çok hoşlanıyorum.

İçkiyle aranız nasıl?
Çok iyi.

Hayatınızdaki en önemli şey?
Oğlum.

Kader mi yoksa tesadüfler mi etkili?
Kader diye birşey var mı bilmiyorum. İnançları olan bir insan değilim. Tesadüfler herhalde.

Disiplinli misiniz?
Disiplinliyim.

Kabus görür müsünüz?
Kabus artık uyanıkken görmeye başlıyorum. Etrafta o kadar çok kabus yaşanıyor ki, gözümüzü kapatmaya gerek olmadığı kanısındayım.

Aşk var mı?
Tabii var. Uğur'la olan ilişkimize büyük bir aşkla başladık. Hala devam ettiğini düşünüyorum.

İdeal bir tatil gecesi nasıl olur?
Yemek yeme olgusu kuvvetleniyor galiba o zamanlarda. Güzel bir müzikle sofrada oturup yemek yemek.

Bağırıp çağırır mısınız yoksa küsüp somurtur musunuz?
İkisini de yaparım. Acayip bağırırım. Bağırdığım zamanlar benimle dalga geçerler, yine diyafram sesini kullanıyorsun diye. İnanılmaz bir ses çıkar benden bağırdığım zaman.

Değiştirmek istediğiniz bir özelliğiniz?
Değiştirmek istiyor muyum bilmiyorum, tepkisel bir karakterim vardır. Zaman zaman zararı olur bunun. Karşımda biri çok konuşuyorsa konuşmam, gülüyorsa gülmem, bağırıyorsa sakinleşirim.

Hayatınızda da oynar mısınız?
Hiç oynamam. Hemen renk veririm, beni çok iyi tanıyan insanlara asla yalan söyleyemem. Oynamayı sevmem. Daha doğallıktan hoşlanıyorum. Özel hayatında çok fazla oynayan insanların sahnede çok başarılı olamadıklarına inanıyorum.

Doların fiyatını biliyor musunuz?
590 küsurat galiba...

SÖYLEŞİ: BURCU AYKAR
FOTOĞRAF: MUZAFFER SAĞLAM/AKTÜEL

HER AY KOLEKSİYONCULAR İÇİN HEDİYE BİR FOTOĞRAF

SİNEMA EFSANELERİ sinema KOLEKSİYON

sinema KOLEKSİYON

SİNEMA EFSANELERİ No: 19

CLINT EASTWOOD

31 Mayıs 1930'da San Francisco'da doğdu. 1964 yılında Sergio Leone'nin "Bir Avuç Dolar"ında başrol almadan önce televizyondaki western dizilerinde oynayan kendi halinde bir aktördü. Spagetti westernlerle kazandığı büyük şöhretin ardından detektif Kirli Harry olarak da nam saldı. Eastwood şimdilerde Hollywood'un kalburüstü yönetmenlerinden biri. "Affedilmeyen" başta olmak üzere bir dizi iyi filmin altında imzası var.

Susan Sarandon
Natalie Portman
2000 Golden Globe
ALTIN KÜRE ADAYI
Natalie Portman
En İyi Yardımcı
Kadın Oyuncu
BURADAN
ÇOK UZAKTA
ANYWHERE
BUT HERE
Herşeyin en iyisini bilen bir anne
ve daha iyisini bilen kızının öyküsü...

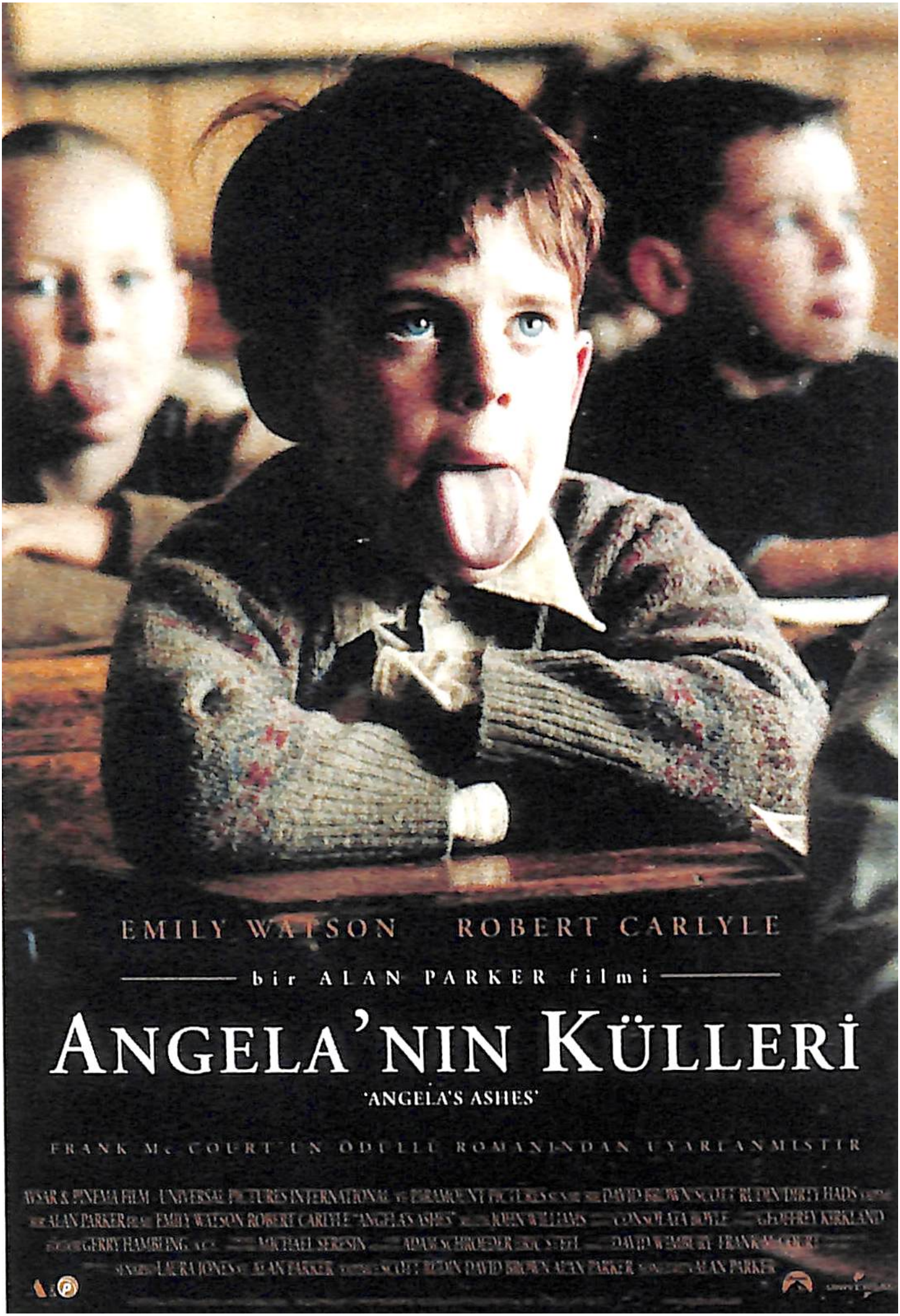
EMILY WATSON ROBERT CARLYLE
bir ALAN PARKER filmi
ANGELA'NIN KÜLLERİ
'ANGELA'S ASHES'
FRANK Mc COURT'UN ÖDÜLLÜ ROMANINDAN UYARLANMIŞTIR

HIS GREATEST FIGHT WAS FOR JUSTICE.

DENZEL WASHINGTON

THE HURRICANE

BASED ON THE INSPIRATIONAL TRUE STORY OF A CHAMPION

www.the-hurricane.com

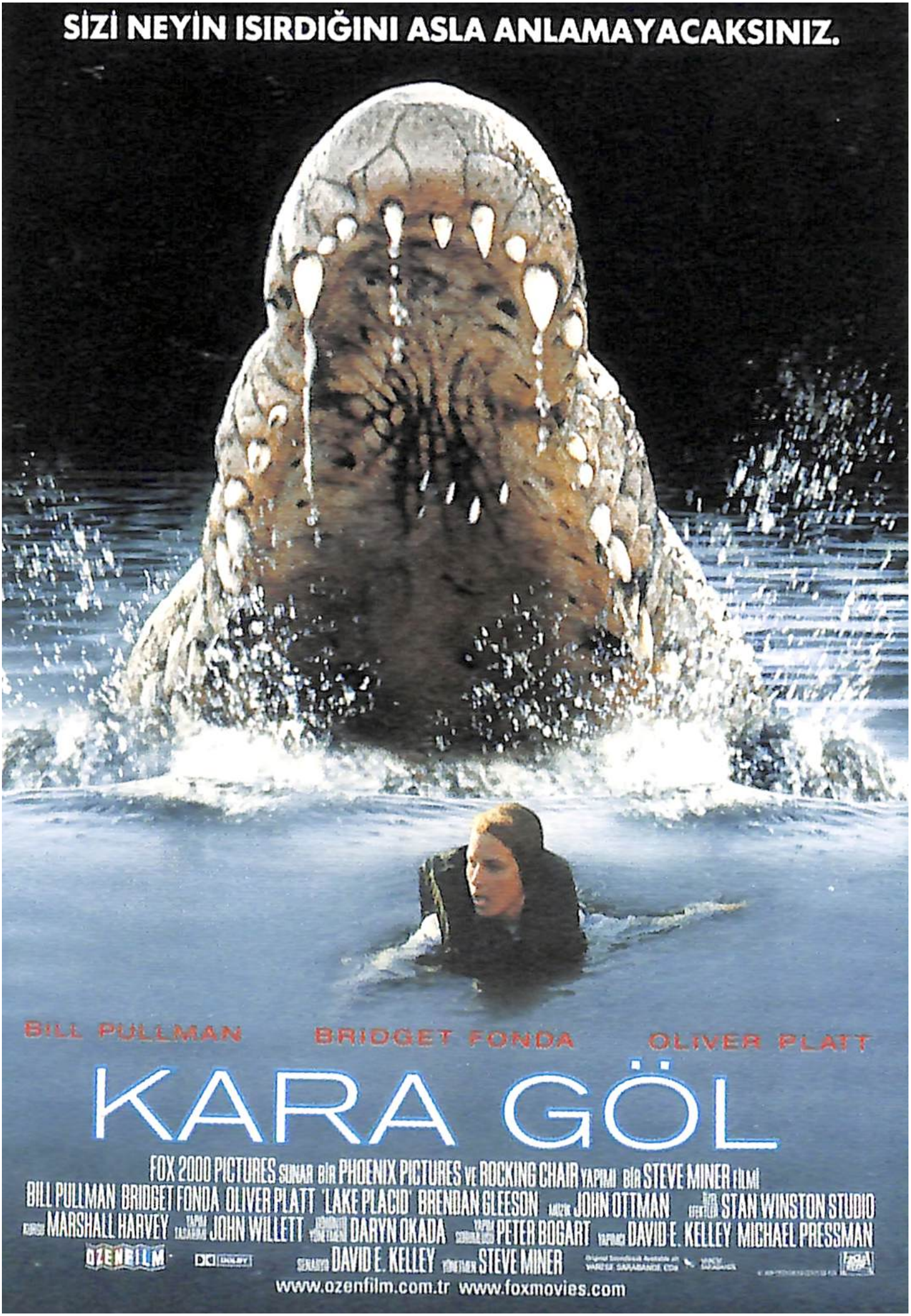
SİZİ NEYİN ISIRDIĞINI ASLA ANLAMAYACAKSINIZ.
BILL PULLMAN
BRIDGET FONDA
OLIVER PLATT
KARA GÖL
FOX 2000 PICTURES SUNAR BİR PHOENIX PICTURES VE ROCKING CHAIR YAPIMI BİR STEVE MINER FİLMİ
BILL PULLMAN BRIDGET FONDA OLIVER PLATT 'LAKE PLACID' BRENDAN GLEESON
MARSHALL HARVEY JOHN WILLETT DARYN OKADA PETER BOGART DAVID E. KELLEY MICHAEL PRESSMAN
OZENFILM
SENARYO DAVID E. KELLEY YÖNETEN STEVE MINER
www.ozenfilm.com.tr www.foxmovies.com

Susan Sarandon
Natalie Portman
2000 Golden Globe
ALTIN KÜRE ADAYI
Natalie Portman
En İyi Yardımcı
Kadın Oyuncu
BURADAN
ÇOK UZAKTA
ANYWHERE
BUT HERE
Herşeyin en iyisini bilen bir anne
ve daha iyisini bilen kızının öyküsü...

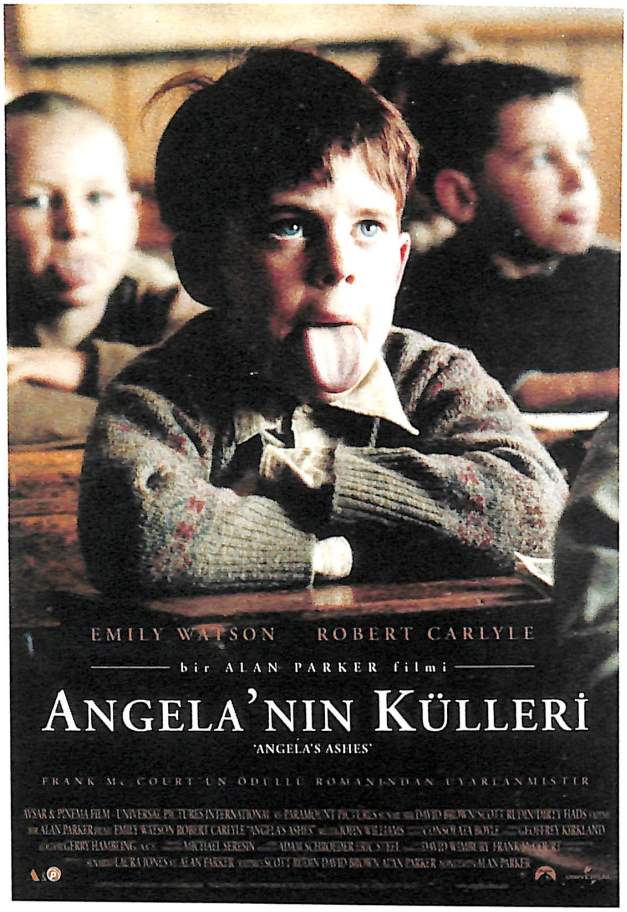
EMILY WATSON
ROBERT CARLYLE
bir ALAN PARKER filmi
ANGELA'NIN KÜLLERİ
'ANGELA'S ASHES'
FRANK Mc COURT'UN ÖDÜLLÜ ROMANINDAN UYARLANMIŞTIR

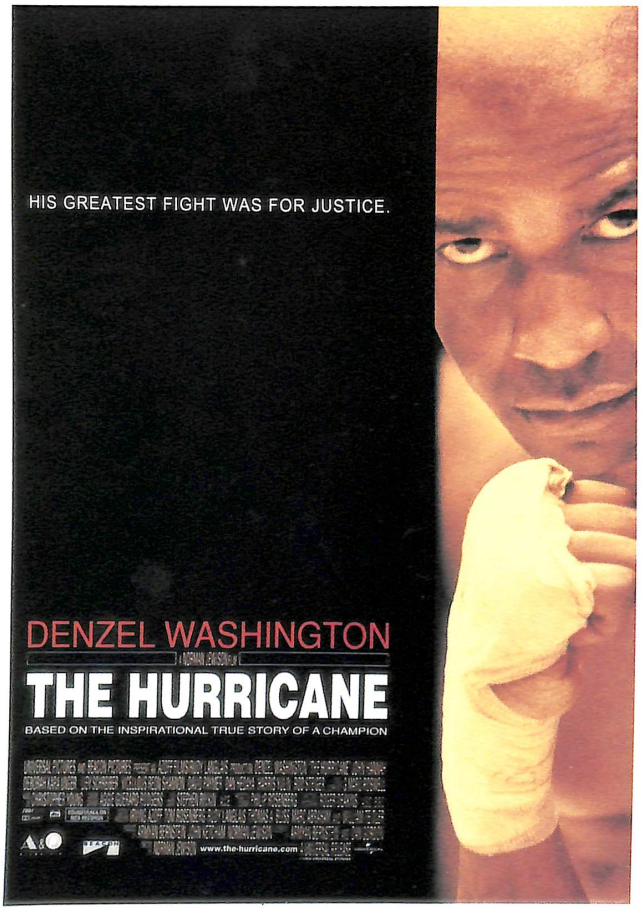
HIS GREATEST FIGHT WAS FOR JUSTICE.
DENZEL WASHINGTON
THE HURRICANE
BASED ON THE INSPIRATIONAL TRUE STORY OF A CHAMPION

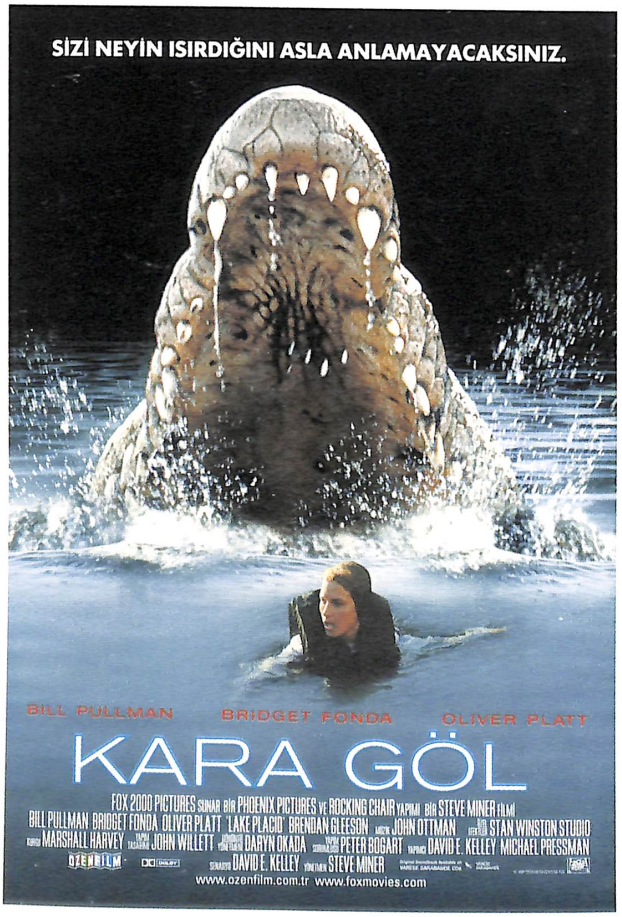
SİZİ NEYİN ISIRDIĞINI ASLA ANLAMAYACAKSINIZ.
BILL PULLMAN
BRIDGET FONDA
OLIVER PLATT
KARA GÖL
www.ozenfilm.com.tr www.foxmovies.com

ANGELA'NIN KÜLLERİ

ANGELA'S ASHES. Yönetmen: Alan Parker. Oyuncular: Emily Watson, Robert Carlyle, Joe Breen, Ciaran Owens, Michael Legge. Senaryo: Laura Jones, Alan Parker (Frank McCourt'un aynı adlı kitabından). Görüntü Yönetmeni: Michael Seresin. Müzik: John Williams. Kurgu: Gerry Hambling. Kostüm Tasarımcısı: Consolata Boyle. Yapımcı: David Brown. Süre: 145 dk. Dağıtımcı: UIP.

Gösterim Tarihi: 14 Nisan.

Konu: 1935 yılında Brooklyn'in İrlandalı göçmenlerin yaşadığı kesimindeki ucuz kiralı evlerinden birisinde Margaret Mary McCourt adı verilen bir kız çocuğu dünyaya gelir. Sevinçten çılgına dönen babası Malachy Sr, karısı Angela'nın iyileşmesiyle birlikte güzeller güzeli kızının doğumunu bütün komşularına gururla müjdeler. Ancak küçük Margaret henüz yedi haftalıkken yoksulluktan ani bir şekilde ölünce annesi Angela öylesine yıkılır ki kahrından bir daha yataktan çıkamaz. Zaten işsiz bir alkolik olan baba Malachy Sr ise bu trajedi karşısında bildiği tek çareye, içkiye başvurur. Tüm bu olup bitenlerden dolayı, ailedeki 4 çocuğun işi artık daha da zorlaşmıştır. 5 yaşındaki Frank McCourt ile 4 yaşındaki kardeşi Malachy Jr. henüz emekleme döneminde olan ikizlere, Eugene ve Oliver'a bakmak zorundadırlar.

Yönetmen: Alan Parker'ın yönettiği filmler "Our Cissy", "Footsteps", "Bugsy Malone", "Midnight Express-Geceyarısı Ekspresi", "Fame", "Shoot The Moon", "Pink Floyd The Wall", "Birdy", Angel Heart", "Mississippi Burning-Mississippi Yanıyor", "Come See The Paradise", "The Commitments", "The Road To Welville" ve "Evita".

Oyuncular: Emily Watson'ın oynadığı filmler "Breaking The Waves-Dalgaları Aşmak", "The Mill On The Floss", "Metroland", "The Boxer-Boksör", "Hilary and Jackie", "Trixie", "Cradle Will Rock-Beşik Sallanacak". Robert Carlyle ise "Silent Scream", "Riff-Raff", "Safe", "Being Human", "Priest", "Go Now", "Trainspotting", "Carla's Song-Carla'nın Şarkısı", "The Full Monty-Anadan Doğma", "Face", "The World Is Not Enough-Dünya Yetmez", "Plunkett & Macleane" ve "Ravenous" filmlerinde oynadı.

sinema

BURADAN ÇOK UZAKTA

YWHERE BUT HERE. Yönetmen: Wayne Wang. Oyuncular: Susan Sa-ıdon, Natalie Portman, Bonnie Bedelia, Shawn Hatosy, Hart Bochner, roline Aaron. Senaryo: Alvin Sargent. Görüntü Yönetmeni: Roger Dea-ıs. Müzik: Danny Elfman. Kurgu: Nicholas C. Smith. Kostüm Tasarım-ı: Betsy Heimann. Yapımcı: Laurence Mark. Süre: 114 dk. Dağıtımcı: zen Film.

österim Tarihi: 7 Nisan.

onu: Bay City adlı küçük bir kasabada yaşayan Adele August 14 yaşın-ıki kızı Ann'i de yanına alarak 1978 model Mercedes'ine atlar ve ikinci ocasını terkederek Beverly Hills'in yolunu tutar. Adele ile Ann'in karak-rleri birbirlerinden farklıdır. Adele kendilerini iyi bir gelecek beklediğini işünürken, Ann taşınmalarına oldukça içerlemektedir. Zira Ann'in en iyük hayali okuyup üniversiteye gitmektir. Fakat Adele kızı kadar ger-kçi değildir ve onun için çok başka planlar yapmaktadır. Adele'ye göre nn kesinlikle bir film yıldızı olmalıdır. Beverly Hills'te bu uğurda yeni r hayat kurmaya çabalayan anne ile kızın ilk durakları Los Angeles'taki everly Hills Oteli olur.

önetmen: Wayne Wang'in yönettiği filmler "A Man, A Woman And A iller", "Chan Is Missing", "Dim Sum: A Little Bit Of Heart", "Slamdan-", "Eat A Bowl Of Tea", "Life Is Cheap... But The Toilet Paper Is Expen-ve", "The Joy Luck Club", "Smoke", "Blue In The Face", "Chinese Box".

yuncular: Susan Sarandon'ın oynadığı filmlerden bazıları "The Rocky lorror Picture Show", "The Hunger-Açlık", "The Witches Of Eastwick-asabanın Cadıları", "Bull Durham", "Thelma ve Louise", "The Player", Bob Roberts", "Lorenzo'nun Yağı", "Little Women-Küçük Kadınlar", The Client-Müşteri", "Dead Man Walking-Ölüm Yolunda", "Twilight-lacakaranlık", "Stepmom", "Cradle Will Rock-Beşik Sallanacak". Natalie ortman'ın oynadığı filmler ise "Léon", "Developing", "Heat-Büyük He-ıplaşma", "Beautiful Girls", "Everyone Says I Love You-Herkes Seni Sevi-orum Der", "Mars Attacks!", "Better Living Through Circuitry", "Star Wars- Episode I: Phantom Menace/Yıldız Savaşları-Bölüm I: Gizli Tehlike.

KARA GÖL

LAKE PLACID. Yönetmen: Steve Miner. Oyuncular: Bill Pullman, Bridget Fonda, Oliver Platt, Brendan Gleeson, Betty White, David Lewis, Tim Dixon. Senaryo: David E. Kelley. Görüntü Yönetmeni: Daryn Okada. Müzik: John Ottman. Kurgu: Marshall Harvey. Kostüm Tasarımcısı: Jori Woodman. Yapımcı: David E. Kelley, Michael Pressman. Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi: 19 Mayıs.

Konu: Maine yakınlarındaki Kara Göl diye adlandırılan yerde bir araştırmacı bir canavar tarafından parçalanmıştır. Paleontolog Kelly Scott olayı incelemek amacıyla New York'tan olay mahaline gönderilir. Vardığında aslında hiç de hoşlanmayacağı birtakım adamlar bulur karşısında. Onun şehirli burnu büyüklüğü ve çıtkırıldımlığı, kendisiyle birlikte araştırmaya katılan diğer insanları rahatsız eder. Ayrıca, gölde dev bir canavarın olduğuna dair yaygın söylentiler de ayyuka çıkmıştır. Dolayısıyla, Kelly'nin kendisini güvende hissetmesi için hiçbir neden yoktur. Etraftaki erkeklerden Jack Wells ise bu kadından olabildiğince uzak durmaya çalışırken, tuhaf şerif Hank Keough canavarı bir an önce yakalayıp öldürmekten başka birşey düşünmemektedir. Zengin bir mitoloji profesörü olan Hector Cyr de canavarı tuzağa düşürmek için planlar yapmaktadır.

Yönetmen: Steve Miner'ın yönettiği filmler "13. Cuma 2", "13. Cuma 3", "Soul Man", "House", "Warlock", "Wild Hearts Can't Be Broken", "Forever Young-Daima Genç", "Sherwood's Travels", "My Father the Hero", "Big Bully", "Halloween H 20".

Oyuncular: Bill Pullman'ın oynadığı filmlerden bazıları "The Accidental Tourist", "A League Of Their Own", "Mr. Jones", "Sommersby", "Sleepless In Seattle", "Malice", "While You Were Sleeping-Sen Uyurken", "Casper", "Independence Day-Kurtuluş Günü", "Lost Highway-Kayıp Otoban", "The Thin Red Line-İnce Kırmızı Hat". Bridget Fonda ise "Baba 3", "Doc Hollywood", "Little Buddha-Küçük Buda", "The Road To Wellville", "It Could Happen To You-Size de Çıkabilir", "City Hall", "Jackie Brown", "A Simple Plan-Basit Bir Plan" gibi filmlerde oynadı.

sinema

ONALTINCI RAUND

THE HURRICANE. Yönetmen: Norman Jewison. Oyuncular: Denzel Washington, Vicellous Reon Shannon, Deborah Kara Unger, Liev Schreiber, Dan Hedaya, Garland Whitt. Senaryo: Armyan Bernstein, Don Gordon (Rubin "Hurricane" Carter'ın "The Sixteenth Round" ve Sam Chaiton ve Terry Swinton'ın "Lazarus and the Hurricane" adlı kitaplarından uyarlanma). Görüntü Yönetmeni: Roger Deakins. Yapımcı: Armyan Bernstein, John Ketcham, Norman Jewison. Dağıtımcı. UIP.

Gösterim Tarihi: 24 Mart.

Konu: 1966 yılında New Jersey'nin Paterson kentindeki Laffayette adlı bir barda silahlı iki adam üç kişiyi kurşun yağmuruna tutarak öldürür. Cinayetin hemen ardından ünlü boksör Rubin Carter ile onun bir hayranı olan John Artis işlemediği bu cinayetlerden yargılanıp cezaevine konur. Oysa ikisinin de tek hatası, yanlış zamanda yanlış yerde bulunmalarıdır. Polisler ikisini alıp hastaneye götürür ve orada cinayet olayının yaralı kurbanlarından birisi çevresini bile zorlukla görebildiği halde Carter ile Artis'i katil zanlısı olarak teşhis eder.

Yönetmen: Norman Jewison'ın belli başlı filmleri şunlar: "The Russians Are Coming! The Russians Are Coming!", "The Thomas Crown Affair", "Gaily, Gaily", "The Landlord", "Fiddler On The Roof", "Billy Two Hats", "Jesus Christ Superstar", "Rollerball", "F.I.S.T.", "...And Justice For All", "The Dogs Of War", "Best Friends", "A Soldier's Story", "Iceman", "Agnes Of God", "Moonstruck-Ay Çarpması", "January Man", "In Country", "Other's People Money", "Only You", "Bogus".

Oyuncular: Denzel Washington'ın oynadığı filmlerden bazıları "A Soldier's Story", "Mo' Better Blues", "Mississippi Masala", "Ricochet", "Malcolm X", "Philadelphia", "The Pelican Brief-Pelican Dosyası", "Crimson Tide", "Courage Under Fire-Ateş Altında Cesaret", "The Siege-Kuşatma", "The Bone Collector-Kemik Koleksiyoncusu". Deborah Kara Unger ise "Till There Was You", "Breakaway", "Prisoners Of The Sun", "Whispers In The Dark", "Highlander III: The Sorcerer", "Crash-Çarpışma", "No Way Home", "Keys To Tulsa", "The Game-Oyun", "Luminous Motion", "Youri", "Payback", "The Weekend", "Sunshine" filmlerinde oynadı.

sinema

ANGELA'NIN KÜLLERİ

ANGELA'S ASHES. Yönetmen: Alan Parker. Oyuncular: Emily Watson, Robert Carlyle, Joe Breen, Ciaran Owens, Michael Legge. Senaryo: Laura Jones, Alan Parker (Frank McCourt'un aynı adlı kitabından). Görüntü Yönetmeni: Michael Seresin. Müzik: John Williams. Kurgu: Gerry Hambling. Kostüm Tasarımcısı: Consolata Boyle. Yapımcı: David Brown. Süre: 145 dk. Dağıtımcı: UIP.

Gösterim Tarihi: 14 Nisan.

Konu: 1935 yılında Brooklyn'in İrlandalı göçmenlerin yaşadığı kesimindeki ucuz kiralı evlerinden birisinde Margaret Mary McCourt adı verilen bir kız çocuğu dünyaya gelir. Sevinçten çılgına dönen babası Malachy Sr, karısı Angela'nın iyileşmesiyle birlikte güzeller güzeli kızının doğumunu bütün komşularına gururla müjdeler. Ancak küçük Margaret henüz yedi haftalıkken yoksulluktan ani bir şekilde ölünce annesi Angela öylesine yıkılır ki kahrından bir daha yataktan çıkamaz. Zaten işsiz bir alkolik olan baba Malachy Sr ise bu trajedi karşısında bildiği tek çareye, içkiye başvurur. Tüm bu olup bitenlerden dolayı, ailedeki 4 çocuğun işi artık daha da zorlaşmıştır. 5 yaşındaki Frank McCourt ile 4 yaşındaki kardeşi Malachy Jr. henüz emekleme döneminde olan ikizlere, Eugene ve Oliver'a bakmak zorundadırlar.

Yönetmen: Alan Parker'ın yönettiği filmler "Our Cissy", "Footsteps", "Bugsy Malone", "Midnight Express-Geceyarısı Ekspresi", "Fame", "Shoot The Moon", "Pink Floyd The Wall", "Birdy", Angel Heart", "Mississippi Burning-Mississippi Yanıyor", "Come See The Paradise", "The Commitments", "The Road To Welville" ve "Evita".

Oyuncular: Emily Watson'ın oynadığı filmler "Breaking The Waves-Dalgaları Aşmak", "The Mill On The Floss", "Metroland", "The Boxer-Boksör", "Hilary and Jackie", "Trixie", "Cradle Will Rock-Beşik Sallanacak". Robert Carlyle ise "Silent Scream", "Riff-Raff", "Safe", "Being Human", "Priest", "Go Now", "Trainspotting", "Carla's Song-Carla'nın Şarkısı", "The Full Monty-Anadan Doğma", "Face", "The World Is Not Enough-Dünya Yetmez", "Plunkett & Macleane" ve "Ravenous" filmlerinde oynadı.

sinema

BURADAN ÇOK UZAKTA

ANYWHERE BUT HERE. Yönetmen: Wayne Wang. Oyuncular: Susan Sarandon, Natalie Portman, Bonnie Bedelia, Shawn Hatosy, Hart Bochner, Caroline Aaron. Senaryo: Alvin Sargent. Görüntü Yönetmeni: Roger Deakins. Müzik: Danny Elfman. Kurgu: Nicholas C. Smith. Kostüm Tasarımcısı: Betsy Heimann. Yapımcı: Laurence Mark. Süre: 114 dk. Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi: 7 Nisan.

Konu: Bay City adlı küçük bir kasabada yaşayan Adele August 14 yaşındaki kızı Ann'i de yanına alarak 1978 model Mercedes'ine atlar ve ikinci kocasını terkederek Beverly Hills'in yolunu tutar. Adele ile Ann'in karakterleri birbirlerinden farklıdır. Adele kendilerini iyi bir gelecek beklediğini düşünürken, Ann taşınmalarına oldukça içerlemektedir. Zira Ann'in en büyük hayali okuyup üniversiteye gitmektir. Fakat Adele kızı kadar gerçekçi değildir ve onun için çok başka planlar yapmaktadır. Adele'ye göre Ann kesinlikle bir film yıldızı olmalıdır. Beverly Hills'te bu uğurda yeni bir hayat kurmaya çabalayan anne ile kızın ilk durakları Los Angeles'taki Beverly Hills Oteli olur.

Yönetmen: Wayne Wang'in yönettiği filmler "A Man, A Woman And A Killer", "Chan Is Missing", "Dim Sum: A Little Bit Of Heart", "Slamdance", "Eat A Bowl Of Tea", "Life Is Cheap... But The Toilet Paper Is Expensive", "The Joy Luck Club", "Smoke", "Blue In The Face", "Chinese Box".

Oyuncular: Susan Sarandon'ın oynadığı filmlerden bazıları "The Rocky Horror Picture Show", "The Hunger-Açlık", "The Witches Of Eastwick-Kasabanın Cadıları", "Bull Durham", "Thelma ve Louise", "The Player", "Bob Roberts", "Lorenzo'nun Yağı", "Little Women-Küçük Kadınlar", "The Client-Müşteri", "Dead Man Walking-Ölüm Yolunda", "Twilight-Alacakaranlık", "Stepmom", "Cradle Will Rock-Beşik Sallanacak". Natalie Portman'ın oynadığı filmler ise "Léon", "Developing", "Heat-Büyük Hesaplaşma", "Beautiful Girls", "Everyone Says I Love You-Herkes Seni Seviyorum Der", "Mars Attacks!", "Better Living Through Circuitry", "Star Wars- Episode I: Phantom Menace/Yıldız Savaşları-Bölüm I: Gizli Tehlike.

sinema

KARA GÖL

LAKE PLACID. Yönetmen: Steve Miner. Oyuncular: Bill Pullman, Bridget Fonda, Oliver Platt, Brendan Gleeson, Betty White, David Lewis, Tim Dixon. Senaryo: David E. Kelley. Görüntü Yönetmeni: Daryn Okada. Müzik: John Ottman. Kurgu: Marshall Harvey. Kostüm Tasarımcısı: Jori Woodman. Yapımcı: David E. Kelley, Michael Pressman. Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi: 19 Mayıs.

Konu: Maine yakınlarındaki Kara Göl diye adlandırılan yerde bir araştırmacı bir canavar tarafından parçalanmıştır. Paleontolog Kelly Scott olayı incelemek amacıyla New York'tan olay mahaline gönderilir. Vardığında aslında hiç de hoşlanmayacağı birtakım adamlar bulur karşısında. Onun şehirli burnu büyüklüğü ve çıtkırıldımlığı, kendisiyle birlikte araştırmaya katılan diğer insanları rahatsız eder. Ayrıca, gölde dev bir canavarın olduğuna dair yaygın söylentiler de ayyuka çıkmıştır. Dolayısıyla, Kelly'nin kendisini güvende hissetmesi için hiçbir neden yoktur. Etraftaki erkeklerden Jack Wells ise bu kadından olabildiğince uzak durmaya çalışırken, tuhaf şerif Hank Keough canavarı bir an önce yakalayıp öldürmekten başka birşey düşünmemektedir. Zengin bir mitoloji profesörü olan Hector Cyr de canavarı tuzağa düşürmek için planlar yapmaktadır.

Yönetmen: Steve Miner'ın yönettiği filmler "13. Cuma 2", "13. Cuma 3", "Soul Man", "House", "Warlock", "Wild Hearts Can't Be Broken", "Forever Young-Daima Genç", "Sherwood's Travels", "My Father the Hero", "Big Bully", "Halloween H 20".

Oyuncular: Bill Pullman'ın oynadığı filmlerden bazıları "The Accidental Tourist", "A League Of Their Own", "Mr. Jones", "Sommersby", "Sleepless In Seattle", "Malice", "While You Were Sleeping-Sen Uyurken", "Casper", "Independence Day-Kurtuluş Günü", "Lost Highway-Kayıp Otoban", "The Thin Red Line-İnce Kırmızı Hat". Bridget Fonda ise "Baba 3", "Doc Hollywood", "Little Buddha-Küçük Buda", "The Road To Wellville", "It Could Happen To You-Size de Çıkabilir", "City Hall", "Jackie Brown", "A Simple Plan-Basit Bir Plan" gibi filmlerde oynadı.

sinema

ONALTINCI RAUND

THE HURRICANE. Yönetmen: Norman Jewison. Oyuncular: Denzel Washington, Vicellous Reon Shannon, Deborah Kara Unger, Liev Schreiber, Dan Hedaya, Garland Whitt. Senaryo: Armyan Bernstein, Don Gordon (Rubin "Hurricane" Carter'ın "The Sixteenth Round" ve Sam Chaiton ve Terry Swinton'ın "Lazarus and the Hurricane" adlı kitaplarından uyarlanma). Görüntü Yönetmeni: Roger Deakins. Yapımcı: Armyan Bernstein, John Ketcham, Norman Jewison. Dağıtımcı. UIP.

Gösterim Tarihi: 24 Mart.

Konu: 1966 yılında New Jersey'nin Paterson kentindeki Laffayette adlı bir barda silahlı iki adam üç kişiyi kurşun yağmuruna tutarak öldürür. Cinayetin hemen ardından ünlü boksör Rubin Carter ile onun bir hayranı olan John Artis işlemediği bu cinayetlerden yargılanıp cezaevine konur. Oysa ikisinin de tek hatası, yanlış zamanda yanlış yerde bulunmalarıdır. Polisler ikisini alıp hastaneye götürür ve orada cinayet olayının yaralı kurbanlarından birisi çevresini bile zorlukla görebildiği halde Carter ile Artis'i katil zanlısı olarak teşhis eder.

Yönetmen: Norman Jewison'ın belli başlı filmleri şunlar: "The Russians Are Coming! The Russians Are Coming!", "The Thomas Crown Affair", "Gaily, Gaily", "The Landlord", "Fiddler On The Roof", "Billy Two Hats", "Jesus Christ Superstar", "Rollerball", "F.I.S.T.", "...And Justice For All", "The Dogs Of War", "Best Friends", "A Soldier's Story", "Iceman", "Agnes Of God", "Moonstruck-Ay Çarpması", "January Man", "In Country", "Other's People Money", "Only You", "Bogus".

Oyuncular: Denzel Washington'ın oynadığı filmlerden bazıları "A Soldier's Story", "Mo' Better Blues", "Mississippi Masala", "Ricochet", "Malcolm X", "Philadelphia", "The Pelican Brief-Pelican Dosyası", "Crimson Tide", "Courage Under Fire-Ateş Altında Cesaret", "The Siege-Kuşatma", "The Bone Collector-Kemik Koleksiyoncusu". Deborah Kara Unger ise "Till There Was You", "Breakaway", "Prisoners Of The Sun", "Whispers In The Dark", "Highlander III: The Sorcerer", "Crash-Çarpışma", "No Way Home", "Keys To Tulsa", "The Game-Oyun", "Luminous Motion", "Youri", "Payback", "The Weekend", "Sunshine" filmlerinde oynadı.

sinema

Hayal edin...

Çekinmeden alın!

Etibank'ta Bireysel Krediler

Taşıttan **konut**a, **beyaz eşya**dan **mobilya**ya, **elektronik eşya**dan **tatil**e, **sağlık**tan **eğitim**e...
En uygun faiz, vade ve ödeme koşullarıyla **en avantajlı krediler Etibank'ta**

Haydi ihtiyaçlarınızı ertelemeyin, hemen yararlanın.

ETİBANK
sizinle

yrıntılı bilgi için
)-212) 326 60 40
/www.etibank.com.tr

ATV/P

BİR DİLEK TUTUN

casandra
COLLECTION-Tiffany & Co.
ÇiğdemErim
DECORUM
Diamond
DREAMSTORE
ellesse - GARR&Co.
GANT U.S.A.
PARFÜMERİ
homedesigns
JEANS ICEBERG
İPEKİRAMER
KYBELE
L' ASIEA
VACHERON CONSTANTIN
MÜCEVHER - CHAUMET
Pavillon Christofle
Prestige
SHOES CENTER
SILK & CASHMERE
SLAM
TEODEM
TOGO

ONA DOKUNUN

Şimdi,
çok özel mağazalarda geçerli, yepyeni bir kart var: Wishes! Ödemelerde 3'e bölünme ayrıcalığıyla tüm dilekleriniz gerçek olacak.

Daha fazla bilgi için,
Wishes Çağrı Merkezi: (0212) 331 0 333